

Ex
Libr: Norberti Franz

CZESC
Codzienna
PRZENAYSWIĘTSZEGO
SAKRAMENTU

Naywiękſzey ſtrapionych pociechy,
Umieraiących obrony,
Na uproſzenie łaſki dobrego y pobożnego życia, y
Swiątobliwey śmierci

NAYPOZYTECZNIEYSZA
w Wrocławiu w Akademii Soc: JESU
Pierwey po Lacinie, a teraz po Polſku
przez iednego kapłana Societatis JESU
z Pozwoleniem Starszych
WYDANA

w Drukarni Collegium Lwowſkiego
Societatis JESU
Roku 1753.

IMPRIMATUR.
NICOLAUS IGNATIUS WYZYCKI

Archi-Episcopus Metropolitanus Leopoliensis

Annô Dni 1753 die 31 Augusti.

STANISLAUS POPIEL PRÆPOSITUS PROVINCIALIS SOCIETATIS JESU per POLONIAM.

CUm Opus quod inscribitur *Cześć codzienna Nayświętszego Sakramentu* aliquot ejusdem SOCIETATIS Theologi recognoverint & in lucem edi posse probaverint, potestate mihi facta ab A. R. P. Nostro Jgnatio Vicecomite Societatis Nostræ Præposito Generali, facultatem concedo, ut typis mandetur, si iis ad quos pertinet ita videbitur. In cujus fidem, has Literas manu meâ firmatas & sigillô munitas dedi.

Posnaniæ die 1mâ Febr: 1752. Stanislaus Popiel. S J.

KROLOWI

z Nieograniczonym Maiestatem w Sakramencie Ołtarza utaionemu

TObie nayiasnieyszemu w Chwale wieczney, Pánu pod obłokiem Sakramentalnych przymiot w ukrytemu, xiążkę tę, na ofiarę, z powinney łaskom twoim wdzięczności, poświęcaiąc, zupełnie oddaię, tę z Łacinskiego podánia wytłumaczyłem, tą intencyą: aby wyznawaiąc więcey Językow niepoięte w tym SAKRAMENCIE dzieła twoie, zodziwili się licznieysi ziemianie, nadtym z Nieba dla siebie użyczonym darem, w ktorym naywiększy dobroci twoiey, wydaie się dowod, naycelnieyszy mądrości twoiey wynalazek, nayprzedziwnieysze cudo Wszechmocności. Przedziwne są, prawda te doskonałości twoie, utaiony w N. Sakramencie BOZE, we wszytkich czyli na Niebie, czyli ziemi czyli Morzu sprawach, ktoremi iakoby trzema ręki twoiey palcami, wszystkie dzieła stwarzasz, rozrządzasz, y zachowuiesz. Jednakże naybardziey okazuiesz się w Nayświętszey Sakramentu Taiemnicy, o ktorey wyznawamy, że iakoś iest naydobrotliwszy, hoynieszego wydatku wyświadczyć niemogłeś, w nim szafuiąc wszystkie miłości twoiey skarby Jakoś iest wszechmocny, nic przedziwniey-

wnieyſzego. nad to Sakramentalne cudo nieſtworżyſʒ iako naymędrſzy; nad tey Taiemnicy nayſwiętſʒy wynalazek, na wyſwiadczenie znaku miłości oſobliwſzey, niewymyśliſz.

Zaczym tak naycudownieyſze dzieło, aby z wdzięcznością nayznacznieyſzemu miłosci dowodowi, wſzelki wyſtawiał ięzyk, to podiąłem w tłumaczeniu ſtaranie tey kſiąſzki, którą tobie nayświętſzy w Sakramencie Ołtarza krolu, iedynie ofiaruię za małą pracę wielkiey przez naygłębſzi przed Maieſtatem twoim upadaienia y ſupliki. że brżę nadgrody: aby łaſkawi y nabożni tey Kſiążk Czytelnicy wprzykładach Swiętych ſług twoich tu wyrażonych, poznawſzy nayprzednieyſzą miłość twoię BOZE, w tym Anielſkim chlebie guſt zabrali do częſtſzego zażywania, aby ſię tą poſilaiąc potrawą, zbawiennie wżyciu y przyſmierci, Jn fortitudine cibi iſtius *do gorney Błogoſławionych zaſzli Oyczyzny, gdzieby razem że mną; za nayprzedziwnieyſzy dar, Anielſkimi ięzykami, podziękowawſzy; Ciebie na wieki, naycudownieyſzy y wſzelkiey miłosci y chwały naygodnieyſzy Boże, wychwalali.*

Tego prágnę Nayniegodnieyſze
ſtworzenie twoie, prochi ziemia
S. K. S. J.

Do CZYTELNIKA

Wieczny cud miłości, stateczne Boskiey ná ludzi dobroczynności świadectwo, iest Nayświętszy Ciáłá y Krwie Chrystusowey Sákrament, tego náygodnieyszy tytułu, bo prawdziwie między wszystkiemi łáskami naywiększy. Gdy ukocnał Bog swoich, ktory iest miłością, aż do końcá ich ukochał, aby gdy rozkoszy swoie pokazał, bydź z Synámi ludzkiemi, zawsze z niemi ná ich pomoc y pociechę, pod osobami Chleba y winá, chciał zostawać. Acoż oddász oziembła śmiertelności ludzka tey miłości? iakie tey uczynisz záwdzięczenie? nieskończoneś powinno. a gdy tego nie potrafisz, odday iákie możesz, to iest takie, iakiego w podobieństwie po tobie wyciega ogień nieustannie goreiący w lámpie przed tą Nayświętszą taiemnicą. Codziennego owszem gdyby można nieustánnego wieczystego. Záwsze cię Bog utaiony ná Ołtarzu czeka ty, się też stáray, ábyś iemu był záwsze przytomny albo, ciáłem álbo, duszą affektem: pod zasłoną chleba utiony przebywá, aby ci był codziennym albo rzeczywiście álbo przez pragnienie twoim pokarmem; ktorego abyś chciwiey łaknął codziennie cię napominaiących, ofiáruię ci SS. Páńskich, ktorzy by cię do nieustánney Náyświęszego Sákrámentu miłości, do codziennego nabożeństwa, dostatecznego uszánowania y nayczęstszego pożywania, y słowem zachęcili, y przykładem przynaglili. Zaczym tę masz tey Xiążki dyspozycyą.

Nay-

Naypierwey *codzień znaydziesz iednego z liczby Swiętych, ktorzy szczegulnym sposobem był nabożny do Nayświętszego Sakramentu, napadniesz albo nato żemusię Chrystus widomie w Ołtarzowey pokazał ofierze. Albotéż że ktory Swięty osobliwszą cześć oddawał temu Sakramentowi. albo osobliwe od utaionego Boga świadczone odbierał łaski* Powtore *idzie reflexya krotka zbawienna wypadaiąca z życia Swiętego lub Swiętey na ten dzień przypadaiącego.* Potrzecie *Przez tego Swiętego lub Swiętą przydaie się prozba na uprośzenie łaski dobrey y szczęśliwey śmierci.* Poczwarte *Szczegulny y każdemu stanowi ludzi podaie się sposob uszanowania Nayświętszego Sakramentu przez postanowienie iakiego nabożeństwa lub cwiczenia się wiakiey cnocie, lub strzeżenia się iakiego występku* Popiąte *Następuie sentencya z SS. Doktorow o Náyświętszym Sakramencie, albo wielkość iego, albo w nim ku nam miłość wyrážaiąca, albo do uszanowania iego lub częstego pożywania pobudzaiąca.* Poszoste *Konczy nabożnie ciekawe o Náyświętszym Sakramencie pytanie, zgodna dla slug utaionego w ołtarzu Boga, rozmow materya. zewszystkich rozności a y krotkością zebrane zachęcacię, abys powinną ku utaionemu Bogu miłość uszanowanie y wdzięczność codziennym tey Xiążki czytániem pomnażał. Niech żaden dzień nie minie bez iey czytania. Co gdy uczynisz, bogatą nadgrodą ukoronuiesz prace moie, bierz czytay zażyway.*

Tak prágnie ktory iest
Honoru Nayświętszego
Sakramentu Niewolnikiem

Ś. GRZEGORZ Nazyanzeńſki takie miał Nayświętſzego SAKRAMENTU poſzanowanie, że ſię nawet wyſtrzegał w Kościele plunąć na źiemię; zeſtarzały, i chorobami napełniony, tych dni, ktorych Nayświętſzą przyimował Hoſtyą, nic boleści nie cierpiał.

S. Grzegorz, Syn o Oycu.

Reflexya. Całe życie ludzkie ieſt nieiaką wielką chorobą, gdyż i ſprawiedliwy siedm razy na dzień upada. Chceſz na to lekarſtwá? Nayświętſzy Sakrament na to nayſkutecznieyſza pomoc

M O D L I T W A

S. Grzegorzu ſpraw to zaſługami twoiemi, aby Nayświętſzy Ołtarza Sakrament był mi prezerwatywą, ktorą bym był zachowany od winy, a lekarſtwem ktorym bym był uleczony od ſłabości Duſzy, y Serca, *A Ty náypierwey Naywyżſza Nieba i źiemi Pani, Matko BOGA, i Panno MARYA, Offiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, &c: iako niżey.*

Na uproſzenie tey łaſki wyſtrzegać ſię będę wſzelkiego w Kościele nieuſzanowania, tego oſobliwiey ktoreby znakiem iakim powierzchownym mogło kogo obraźić.

Concilium Trydeńtckie chce tego po nas, abyśmy pożywali Ciała Chryſtuſowego, iako lekarſtwa prezerwuiącego nas, ktorym byśmy byli wolni od codzienney winy. *Seſſione* 13. *Cap.* 2.

Pytanie. Ktoryż ieſt ze wſzyſtkich Sakramentow naywiększy? *Odpowiedź.* Náyświętſzy Ciała i Krwie Chryſtuſowey Sakrament, zamykaiący w ſobie ſamego wynalezcę wſzyſtkich Sakramentow.

MODLITWA Codzienna.

NAywyżſza Nieba i źiemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA, Offiáruy Nayukochańſzemu Synowi Twojemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z mojemi niedoſkonałemi uſługami, i oziębłemi pragnieniami, a uproś mi z cáłym dworem Niebieſkim, abym ten Nayświętſzy Sakrament zawſze godnie przyimował w życiu, i nie umierał, tylko uzbrojony tym Swiętym wiatykiem, ktorym poſilony, doſzedłbym weſela wiecznego.

Ciebie zaś Boże Stworco, i Odkupicielu moy, z takim affektem, uſzanowaniem, chwáleniem, czcią, z taką wdzięcznością, godnością i miłością, z taką wiarą, nadzieią, i czyſtością przyiąć pragnę, iako cię przyieła i pragneła Nayświętſza Matka Twoia, chwalebna Panna MARYA, kiedy zwiaſtuiącemu ſobie Wcielenia taiemnicę Aniołowi pokornie i nabożnie odpowiedźiała: *O to ia ſłużebnica Pana, niech mi ſię ſtanie według ſłowa twego.* A iako S. Przeſtaniec twoy naypierwszy między Swiętemi Jan Krzciciel w obecności twoiey, weſoły wyſkakiwał w radości Ducha Swiętego, gdy ieſzcze w macierzyńſkich był zámknięty wnętrznościach, á potym widząc cię między ludźmi będącego wielce ſię upokarzaiąc nabożnym mawiał affektem. Przyiaciel oblubieńcá ktory ſtoi i ſłucha iego a raduie ſię ſłuchaiąc głoſu Oblubieńca. Tak i ia Swiętſzemi pragnę bydź zapalony chęciami, i tobie z całego Sercá chcę ſię z tym oświadczyć. Dla czego wſzyſtkich nabożnych ſerc, wielbienia, okrzyki, gorące affekty, myśli, záchwycenia i nadprzyrodzone, obiaśnienia Niebieſkie, obiawienia, tobie ofiaruię, i prezentuię, że wſzyſtkiemi

cno-

cnotami, i wychwaleniem od wſzelkiego ſtworzenia na Niebie, y na ziemi odprawionemi, y odprawiać mającemi ſię, za mnię, i za wſzyſtkich mnie w modlitwách poleconych, abyś od wſzyſtkich godnie był chwalony, i na wieki wyſtawiony. Przyimiy Boże moy chęci, pożądania, i pragnienia nieſkończonego wychwalenia, i niezmiernego błogoſławieńia, ktore ci według wielkości niewymowney wielkości twoiey przynależą. Te ci oddaię, i oddawać pragnę przez wſzyſtkie dni, momenta wſzyſtkich czaſow, i na oddanie tobie dziękczynienia, i chwały, razem zemną wſzyſtkich Duchow Niebieſkich, i wſzyſtkich wiernych twoich prożbami, i affektami wzywam, i zapraſzam. Niech cię utaiony w Nayświętſzym Sakramencie Boże, chwalą wſzyſcy ludzie, pokolenia, i ięzyki, á Swięte i ſłodkie Imię twoie, z naywiękſzym okrzykiem, i gorącym Nabożeńſtwem wyſtawiáią i wielbią: a ktorzykolwiek z uſzanowaniem i nabożeńſtwem ten Nayświętſzy Sákrament czczą, i pełną wiarą przyimuią, łaſkę, i miłośierdźie, u ciebie znaleść niech záſłużą, a za mnię grzeſznego niech pokornie ſię wſtawiaią do ciebie. A gdy pożądanego doſtąpią Nabożeńſtwa i złączeniá ſię z tobą i będą na dalſzy pocieſzeni y dziwnie naſyceni z tego Nayświętſzego Ołtarza Niebieſkiego, niech na mnię mizęrnego żebraka raczą pamiętać Amen.

S. MAKARY Opat widział przez obiawienie Boſkie rożność kommunikuiących; od iednych bowiem niegodnie przyimuiących Święte hoſtye z ręki rozdáwaiącego wracały ſię do Cyborium, á na to mieyſce ci niegodnie przyſtępuiący do Ciałá *Pańſkiego* zapalone węgle od Bieſa odbierali, innym zaś godnie przyſtępuiącym do tego *Sakramentu*, ſłużyli Aniołowie. *Ruff. Vitæ. pp. Libr* 2. *Cap* 29.

Reflexya Komu ſię lekarſtwo obracá w truciznę, tego zdesperowane ieſt zdrowie, ktoremu rzecz Nayświętſza ieſt wyſtępku okazya; ten ze wſzyſtkich ludzi nayniecnotliwſzy.

M O D L I T W A

ZA Przyczyną *S* MAKAREGO Opata, Nayświętſze Ciała i Krwie twoiey Panie taiemnice niech mi będą w sliſkiey drodze za podporę, w niebeśpieczeńſtwie zatonienia portem, w pokuſie ucieczką, w utrapieniu pociechą. *A ty naypierwey naywyżſzá Nieba i Ziemi Pani, Matko Boſká, i Panno MARYA, offiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnieniá, usługi, zasługi z moiemi niedoſkonałemi usługami, i ożiembłemi pragnieniami, &c. iak na karcie drugiey*

Na uproſzenie tego przed Spowiedzią zawſze pierwey uczynię należyty i pilny ſumnienia rachunek.

Szkaradniey przy wyznaniu S. Imienia grzeſzemy. *Salvianus.*

Pytanie Ktorego czaſu Chryſtus poſtanowił taiemnicę Ciała y Krwie ſwoiey? *Odpowiedź*. Dniem przed śmiercią ſwoią po wieczerzy Baranka Wielkonocnego.

S. GE-

S. GENOWEFA Panna modlitwy swoie, ile mogła przed Nayświętszym Sakramentem odprawowała, Matka iey maiącey iść do Kościoła policzek wycieła, za to od BOGA oślepiona, nie pierwey wzrok odebrała, aż od Corki wzieła błogosławieństwo, drugą razą idącey do Kościoła w nocy zagasła pochodnią, i sama się znowu zaświeciła. *w życiu Jey.*

Reflexya. Chleb Niebieski słodszy iest nad ziemski, zepsowanego iest smaku, ktory młoto wieprzow przekłada nad Chleb Anielski.

MODLITWA

PRzyczyń się za mną S. Genowefo Panno, aby we mnie zawsze gorzał ogień miłości Boskiey, ktoryby wypálił cokolwiek ziemskiego áffektu we mnie panuie abym samego Boga nauczył się czystym kochać sercem y pałaiącym szukać pragnieniem. *A ty naypierwey Nayświętsza Nieba i Ziemi Páni &c. iakona karcie drugiey.*

Na uproszenie tey łáski, ile razy dziś około ktorego Kościoła przechodzić będę, albo go obaczę, tyle razy, ieżeli nie słowem, to przynaymniey myślą utaionego tam BOGA w nayświętszym Sakramencie powitam owemi słowy: *Niech będzie pochwalony Nayświętszy Ołtarza Sakrament.*

Przez smak tego Sakramentu od gorzkości pokus, do słodyczy nieskażonych delicyi bywamy prowadzeni S. Petr: Cœl.

Pytanie? Co znaczy to słowo Eucharistia? *Odpowiedź?* Dobrą łaskę albo dziękczynienie *S. Chrysos: hom.* 24.

S. An-

S ANGELA de Fulginio ſpoſobu przyimowánia Ciała Chryſtuſowego od ſamego JEZUSA nauczyła ſię, nigdy nie przyieła tey Taiemnicy, żeby iakiey oſobliwey łaſki nie otrzymała. Dlá ſwoiey niegodności przyimować tego Sakramentu, gdy ſię obawiała, uſłyſzała od Chryſtuſa: ieżeliś ty nie ieſt godna przyimować Ciała moiego, to ia ciebię uczynię godną. Przez lat dwanaście, żyła ſamym Chryſtuſa Ciałem poſilona. *Bollan: in vita.*

Reflexya. Nie ſámym Chlebem żyie człowiek, owſzem tym ſamym Niebieſkim żyie chlebem, biada tobie, ktory w rzeczach cieleſnych zatapiaſz ſię, nie będzie ci ſię podobał ten chleb Anielſki, ieżeli ci ſię tamte podobaią.

MODLITWA

UProś mi S Angelo, abym Chleba Anielſkiego ktorego BOG człowiekowi dał do pożywania zawſze godnie zażywał, proſzę cię niech mi ten ſtoł Niebieſki, nowey zawſze łaſki będzie przymnażaniem, niech mi naypierwey będzie w oſtatnim życia zgonie potrawą, ktorą bym był na życie wieczne poſilony. *A ty naypierwey o Naywyżſza Niebá i Ziemi Pani &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tey łaſki ſpowiádać ſię będę wſzyſtkich grzechow, nawet i powſzednich, ktore mi przyidą na pamięć po pilnym roſtrząſnieniu

Aby Chleba Anielſkiego pożywał człowiek, Pan Aniołow ſtał ſię człowiekiem. *S. Auguſtyn.*

Pytanie Czemu Eucharyſtya nazywa ſię też Kommunią? *Odpowiedź* Bo nás łączy z BOGIEM BOG ſię nam w niey udziela.

Damas. Lib. 14. *Orth. Fid. cap* 14.

S EDWARD

S. EDWARD Krol Angielſki w dzień Zielonych Swiątek będąc przytomny na Mſzy Swiętey, za pokazaniem Boſkim widział przeciwnego ſobie Krola na morzu tonącego. Innego czaſu gdy Mſzy ſłuchał, zaſłużył widzieć Chryſtuſa w Hoſtyi, w poſtaci maleńkiey dzieciny, y od niego wziął błogoſławieńſtwo.

Bollandus in vita.

Reflexya. Zawſze dobrze błogoſławi Chryſtus w tajemnicy Ołtarzowey, owſzem zawſze wiele dobrego ſzczodrobliwie daie. Czemuż nie bieżysz? Jeżeli mało bierzeſz? twoia ieſt wina, nie rozdaiącego.

MODLITWA

WSzelkim błogoſławieńſtwem niebieſkim niech mi błogoſławi BOG moy, ktorego w nayświętſzym Ołtarza Sakramencie prawdziwie obecnego wierzę, i kłaniam mu ſię: wiem że mi nic nie może zabronić proſzącemu, ktory ſiebie ſamego mnie dał nie proſzącemu. Ty zaś S. Edwardzie ſpraw to twoią przyczyną, abym przyſtępuiąc do tego Nayświętſzego Sakramentu modlitew moich zawſze zbawiennego doſtąpił ſkutku. *A ty naypierwey naywyżſza &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, każdego dnia uſiłować będę, abym nabożnie był przytomny Mſzy Swiętey, ktory ci ſię dał do pożywania, a czegoż ci zabronić może?

S. Cyryllus.

Pytanie. Czemu Ofiara, ktora ſię ofiaruie na Ołtarzu, Mſzą ſię nazywa? *Odpowiedź.* Bo ſię iako prawdziwa ofiara tak za żywych iako y umarłych do BOGA poſyła.

Hugo a S. Vict: Libr: 2. de Sacra: p. 8. C n 2.

S. JE-

S. JĘDRZEY z Korſynu, dziſieyſzy dzień miał oſtatni zycia ſwoiego, ktory mu przepowiedziała Nayświętſza Panna, widomie mu ſię pokazawſzy pod czas Mſzy swiętey, ktorą aby był nabożniey odprawił, wolał ią miewać na uſtroniu spokoynym i cichym niżeli przy ſpiewaniu chorowym; pod czas teyże Swiętey Ofiary, Chory Anielſkie widzieć zaſłużył.

Suriuſz w życiu.

Reflexya. Przed temi taiemnicami z uſzanowania twarz ſwoią zaſłaniaią Aniołowie, a mizerny człowiek, wolno tam y ſam oczyma ſtrzela, y myśli błąkaiące ſię przypuſzcza.

MODLITWA

PRzyidzie i na mnie kiedyżkolwiek dzień oſtatni śmiertelnego życia moiego, a żebym ſię do niego przez godne Ciała y Krwie przyięcie Pańſkiey przygotował. Wſtawiay ſię za mną u JEZUSA i MARYI S. Jędrzeiu, a twoiemi prozbami, ziednay mi to, abym ten dzień oſtatni odprawił, nie inaczey, tylko Swiętym wiatykiem opatrzony. *A ty naypierwey Nayświętſza &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tey łaſki, gdy będę przyſtępował do Swiętey Kommunii záwſze będę proſił o tę łaſkę, abym nie umierał bez tego Nayświętſzego Sakramentu i oſtatniego namaszczenia.

Záden godnie tey taiemnicy odprawować nie może, tylko ten, ktorego BOG godnym czyni. *S. Ambroży.*

Pytanie. Wiele razy ſą obowiązani wierni przez rok przyimować Ciało Pańſkie? *Odpowiedź.* Raz przynaymniey czaſu Wielkonocnego.

Concilium Triden: de Euchar: Can. 9.

S. RAYM.

S. RAYMUND de Pennafort, z takim nabożeństwem Mszą S. odprawował, że słuchaiących iey do rownego pobudzał; w ręku iego Mszą S. odprawuiącego widziany był Chrystus w postaci maleńkiey dzieciny od iednego zakonnika, ktorego na całe potym życie od wszelkiey uwolnił pokusy. *w życiu iego.*

Reflexya. Jeżeli widzieć węża miedzianego było odebrać zdrowie, ktoż o skuteczności Nayświętszego Sakramentu wątpić będzie? ktorą ieżeli ma widziany tylko, iakoż nie ma mieć pożywany?

MODLITWA

S. Raymundzie, znam to do siebie, że życia ninieyszego bez pokusy nie prowadzę, zewsząd mnie obskoczyli zbawienia mego nieprzyiaciele, i duszę moię y otoczyli wałami pokus swoich, ale prozbámi twoięmi ziednay mi, aby ten chleb Niebieski we mnie, ieżeliby czucie pokus nie zmnieyszył, áby przynáymnicy na nie oddalił zezwolenie aby BOG m y, ktorego pod przypádkami chlębá utaionego, wyznáwam y iemu się kłániám, zbáwienny wszystkich pokus zwyciężonych uczynił pożytek. *A ty naypierwey &c, iak ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tey łaski w dni Swięte będę przystępował do S. Kommunii.

W mnieyszych grzechach umnieysza podniety do grzechow, w cięższych cale znosi zezwolenie Swięta Kommunia. *S Bernard.*

Pytanie Wiele razy w pierwiastkowym Kościele choć Swietcy Chrześcianie kommunikowali?

Odpowiedz Káżdego dnia. *S. Anacletus Epis: 2.*

S. SEWERYN

S. SEWERYN Biſkup Norykow, gdy ſię w Kościele modlił przed Nayświętſzym Sákramentem, wſzyſtkie swiece, ktore wierni Chrześciánie przynieśli do Kościołá, ſáme ſię cudownie zápáliły: zmyslonych zaś Chrześcián pochodnie zoſtáły bez ogniá y świátłá nie zaświecone. *Eugippius.*

Reflexya. Nie podobá ſię Niebu zmyślona pobożność. BOG práwdą ieſt, y chce bydź w duchu i práwdzie szánowánym: obłuda zawſze ſzkodliwá á náybárdziey w rzeczách náyświętſzych.

MODLITWA

BOZE, Ktoryś ieſt duchem ſzczerym y náywiękſzą práwdą, ktory w tym Ołtárzá Sákrámencie duchem y prawdą chceſz bydź uſzánowány, zá przyczyną S. Sewerynà práwdziwey wiáry táiemnicę we mnie potwierdzáy, ábym ten Boſki Sákráment żywą wiárą wierzył, y czyſtym przyimowáł ſercem. *A ty naypierwey &c, iak ná kárcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego ieżelibym miáł iáką cierpieć pokuſę, przeciwko Náyświętſzemu Ołtárzá Sakrámentowi, záraz ią odrzucáć będę, ten krotki ákt uczyniwſzy: *Wierzę cokolwiek powiedźiáł Syn Boſki.*

Zmyślona ſpráwiedliwość, dwoiáká ieſt nieſpráwiedliwość. *S. Auguſtyn.*

Pytánie. Ktorzy pierwſi nie wierzyli práwdziwey obecności Ciáłá i Krwie Chryſtusowey w Náyświętſzym Sakrámencie? *Odpowiedź.* Ktorzy ſię wiązáli z Szymonem Czárownikiem i Menándrem. Ták mowi S. Ignácy Męczennik w Liście do Smirneńczykow, á potym około Roku 700. Obrázoborcy; świádczy Bellármin *Lib 1. de Sácrá Eucháriſtiá.*

S. EGI-

SEGWINUS Biſkup Wigornieńſki, ktoremu przez zazdrość, Biſkupſtwo odebrano Ten iakby był winny, w kaydany ſię zamknął ſam dobrowolnie: klucz od ich kłodki, w rzekę wrzucił, ktory pod czas Mszy S. od niego odprawioney, znalazł w rybie.

Ferrari: hac die.

Reflexya. Cały świat ſidłami y kaydanami napełniony, nikt z nich pewniey niewywikła ſię, ani na wolność Synow Boſkich nie wynidzie, iako ten, ktory Nayświętſzego Sakramentu, iako klucza Niebieſkiego zażyie.

MODLITWA.

UProś mi S. Egwinie, abym między tyle tego życia i drog rożnemi niebeſpieczeńſtwami nie obrażoną nogą w drodze przykazań Boſkich chodził, bym do Niebieſkiey Oyczyzny, ktorey ty iuż zażywaſz doſzedł. *A ty naypierwey o Naywyżſza Niebá i ziemi Pani Matko Boſka i Panno MARYA, offiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego: tych mieysc, tych oſob, wyſtrzegać ſię będę, od ktorych mi niebespieczeńſtwá iakiego grzechu cięszkiego obâwiać ſię potrzeba.

W tym Sakramencie nie tylko każda łaſka, ale ten od ktorego wſzelkie pochodzą łaſki, bierze ſię.

S. Bernard.

Pytanie. Czyli pożywaią Ciała Pańſkiego ci nawet, ktorzy w grzechu śmiertelnym kommunikuią? *Odpowiedź.* Pożywaią, ale na swoią zgubę; bo smiercią ieſt złym, a życiem dobrym.

S. ORYNGA.

S. ORYNGA Panna, Zakonu Vallis Umbrosæ, postrzegłszy dwoch gàdaiących w Kościele śmiało, ich napomniała. Z tych ieden, usłuchawszy napomnienia z Kościoła do domu powrociwszy poimany, ale modlitwą S. Oryngi z więźienia, y więzow uszedł. *Bolland.*

Reflexya Lepiey nie chodzić do Kościoła, niżeli w nim czynić iakie nieuszanowanie, nie idący nie grzeszy, ale nie uszanuiący grzeszy: źiemia na ktorey w Kościele stoisz, źiemią Swiętą iest.

MODLITWA

WSzechmogący BOZE spraw to, aby za przyczyną B. Oryngi, ktokolwiek do Kościoła wchodzi na uproszenie dobrodzieystw twoich, aby z uproszonych cieszył się. *A ty naypierwey &c iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, wystrzegać się tego będę, abym oprocz potrzeby z nikim niegadał w Kościele.

Do Kościoła wchodź iak do Nieba: nic w nim, ani gaday, ani czyń coby źiemią trąciło. *S. Bernard.*

Pytanie. Czyli dobrze czynią Katolicy, ktorzy na ozdobę Kościołow wiele kosztu łożą. *Odpowiedz.* Arcydobrze czynią, ato przykładem Dawida *Páralip:* 18. ktory na strukturę Kościoła, zebrał sto tyśięcy talentow złota; a milion talentow srebra, na pozłocenie scian trzy tyśiące talentow złota y śiedm talentow srebra, inni zaś pobożni ludzie ofiarowali na tenże Kościoł pięc tysięcy talentow złota, a dzięśięć tysięcy talentow srebra *Ibidem.* ktora summa na naszą monetę wynośi dwa tysiące sześć set, siedmdziesiąt y dwa milionow, y sto dwadzieścia y pięć tysięcy Czerwonych Złotych.

B. JAN

B. JAN Hortulánus, Zakonu S. Fránciszká, za iedyną sobie poczytał roskosz, do Mszy S. służyć, Kościoł zámiátáć, iego náczyniá chędożyć, gdy wpádáł w záchwycenie, Kościelnego náczyniá dzwiękiem i w nie uderzeniem, do zmysłow przychodził.

Marc. Ulyssip. 3. par. Chron. lib: 8.

Reflexyá. Wielkiemu Pánu służy, kto służy BOGU hoyny ten iest, zá máłą rzecz stokrotnie płáci, Temuż służ Panu, ktory nigdy nie umierá.

M O D L I T W A

PAnie! prozbámi B. Jáná Hortuláná wspomożony, náuczę się ciebie BOGA czystego, czystym kocháć sercem, spráw to BOZE, abym cokolwiek twoim się nie podoba oczom, prawdziwą oczyscił pokutą, abym się godnym Ciáłá y Krwie Chrystusowey stáł przybytkiem. *A ty naypierwey o Naywyższa Niebá i ziemi Páni, Mátko Boská, i Panno MARYA, offiáruy Náyukochańszemu Synowi Twoiemu, twoie, i wszystkich Swiętych pragnieniá usługi, zásługi &c. iak na kártcie drugiey.*

Na uproszenie tego, dziś Xiędzu do Mszy służyć będę, álbo iey nábożnie słucháć.

Jám się náuczył po ziemi deptáć, nie szánowáć iey. S. *Clem. Alexan.*

Pytanie. Czyli zwyczáy Kátolikow poświącániá Kościołá iest chwálebny? *Odpowiedź.* Chwálebny, bo y Moyżesz z roskázu Bożego wystáwiony poświęcił przybytek. *Exodi* 40. *ver:* 16. i Sálomoná Kościoł trzy rázy był solennie poświęcony. 2 *Parálip.* 7 1. *Esdrae* 6 *Macháb:* 4.

S. ERE-

SÆREDUS Opát Ryewáleńſki Zákonu Cyſtercyeńſkiego, choruiąc náwet nie chciáł opuścić odpráwowániá Mſzy *Swiętey*, po ktorey ſkończoney iakby był niewzruſzony, czás trawił ná modlitwie. Niektorego czáſu, bráci do ſiebie zwołánym opowiedziáwſzy, że ieden z nich niegodnie kommunikował: wſzyſtkich do łez pobudził. *Henrius*,

Reflexya. Zkąd pſzczołka miod zbierá, ztąd páiąk zábierá truciznę, ták ieſt cokolwiek ſię odbierá, ſpoſobem odbieráiącego odbierá ſię.

MODLITWA

SMiercią ieſt dlá złych, życiem dlá dobrych, ſtoł Niebieſki, ktorym ſię karmiemy. Wſtáwiáy ſię zá mną S. Eredzie Opacie, ábym máiąc przyſtępowáć do tego *Swiętego* ſtołu, ták ſam ſiebie doſwiádczáł, bym nie śmierć, ále życie wieczne ż niego zabrál *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey*.

Na upoſzenie tego, nim będę przyimowáł Náyświętſzą hoſtyą, ſtárać ſię będę, abym uczynił ákt ſkruchy doſkonáłey.

Wąż pierwey niżeli piie, iády z ſiebie wyrzucá, tak i my, máiąc przyſtępowáć do Ciáła i Krwie Jezuſowey, pierwey z Sercá grzechow wyrzucáymy iády *S. Ambrożу*.

Pytanie. Ktore były figury, to ieſt podobieńſtwa w ſtárym Zákonie ſtołu Chryſtuſowego? *Odpowiedź*. Chleb y wino, ktore Melchiſedech kapłan zwykł był ofiárowáć, chleby Ołtárzowe, podpłomyk, wodá ze ſkały Moyżeſzowey, Báránek Wielkonocny, ofiáry Moyżeſzowe.

Becánus lib. 1. cap. 9.

B. IWETTA

BIWETTA Zákonu Cyſtercyeńſkiego od BOGA oswiecona, widziałá bieſow około iedney niewiaſty niegodnie przyſtępuiącey do ſtołu Chryſtuſowego zábáwnych, ieden niosł za nią ogon od długiey iey ſzáty, drugi za rękę prowádził, inni w aſſyſtencyi ſzli zá nią, Chryſtuſá żáś gdy Swiętą w iey uſtá kłádziono hoſtyą, odchodzącego poſtrzegłá. *Bolland.*

Reflexya. Cieſzy ſię bies z złego naſzego, a w ten czas naybardziey wyſkakuie, kiedy zbáwienia naſzego lekarſtwo, widzi, że go przez złość náſzę obrácámy w inſtrument zguby.

MODLITWA

O *Błogoſławiona* Iwetto! nie dopuſzczay, áby *Sa*krámen Ciałá y Krwie Páńſkiey miał mi ſię ſtawáć inſtrumentem zguby, ktory ieſt poſtánowiony dla náſzego zbáwieniá, uproś to, ábym tàk do iego przyięcia duszę moią przygotował, bym od niego zbawienie odebrał wieczne. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego przed Swiętą Kommunią ponowię poſtanowienie poprawy życiá, oſobliwie ſtrony wyſtępku mnie zwyczáynego, y częſtego.

Nie mniey ci grzeſzą, ktorzy biorą do Serca grzechem zarażonego, Ciało Pańſkie, iako i ci, ktorzy wydali Chryſtusa żydom krzyżownikom. *S. Auguſt.*

Pytanie. Czyli dał Chryſtus na oſtatniey wieczerzy uczniom ſwoim, iednegoż czaſu ten Sakrament pod obiema razem oſobami? *Odpowiedź* Nie dał iednegoż czaſu razem, bo Ciáło pod oſobą chleba poſwięconego dał ná ſámey oſtatniey wieczerzy, kielich zaś Krwie ſwoiey, pod oſobą wina dał po wieczerzy już po pożywaniu Ciáła ſwego. *Lucæ 22. v 10.*

S. TEODUL

SS. THEODUL Kapłan, PAWEŁ, JAN, PROCLUS, i inni Oycowie na gorze mieszkáiący, w dni Niedzielne do iednego się schodzili Kościołá, i Boskich razem zażywali Sakramentow, á tak wzaiemną między sobą miłość, nie tylko zachowali, ale ią też pomnażali. *Molan: in addit: usu.*

Reflexya. O iák dobrze i przyiemno mieszkáć razem z brácią, BOG iest miłością, i Sákráment ten iest związkiem miłosci, więc podź a poiednáy się z bratem twoim.

MODLITWA

SS. Theodula, Pawła, Jána Proklá, niech nas Pánie nieustanne záchowuią obrony, ábyś, ktorych iednego Stołu Niebieskiego chciáłeś mieć nás uczęstnikami, Swiętemi tákże obyczáiámi, y iedną wiárą bydź zgodnych uczynił. *A ty naypierwey o Naywyższa Niebá i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, offiaruy Náyukochánszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, nim będę miáł przystępowáć do Swiętey Kommunii, pierwey dáruię winę z cáłego Serca wszystkim nieprzyiáciołom moim.

Nie może mieć zgody z Chrystusem, ktory niechce bydź zgodnym Chrześcianinem *S. Augustyn.*

Pytanie. Czyli Swięta Kommuniá we wszystkim zarowno pod dwiema przyiętá osobámi tenże sprawuie skutek, ktory spráwuie pod iedną osobą? *Odpowiedź.* Tenże czyni skutek, bo ták pod obiemá osobámi, iáko i pod iedną pożywámy całego Chrystusá.

S. MAURUS

S. MAURUS Uczeń S. Benedykta, kazał ciało iednego człowieka od Diabłá zaduſzonego wnieść do Kościoła, i Mſzą za niego odprawiać, aby Bog mocą naydrożſzego Ciáłá Chryſtuſowego na Ołtarzu ofiarowanego, temu martwemu ciáłu życie przywrucił, by bies z niego zabitego, nie tryumfował, co ſię i ſtało. *Surius.*

Reflexya. Nie tylko duſzy, ále i ciału pomocny ieſt Nayświętſzy Sakrament, á nie tylko tamtey ále też i tego ſiły pomnażá, zaprawdę prawdziwy życia pokarm.

MODLITWA

Przyczyna, proſiemy Panie, Błogoſławionego Maura Opata, niech ſię za nami wſtawia do ciebie, aby co náſzemi zaſługami nie możemy, tego doſzliśmy iego prożbami, áby ten Sakrament, który na uleczenie ciała y Duſzy ieſt uſtanowiony, duſzom był pożyteczny do życia, á ciału do zdrowiá. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, przed Swiętą Kommunią, będę Bogu polecał i zdrowie moiego ciałá.

Ktorzy przyſtępuią do Stołu Chryſtuſowego od Aniołow zwyczaiem ſtug Pana pilnuiących bywaią ſtrzeżeni. *S. Chryſoſtom.*

Pytanie. Czyli ieſt przykazanie pożywać ten Nayświętſzy Sakrament pod obiemá Oſobami? *Odpowiedź.* Nie ma żádnego, bo za czaſu Apoſtołow Ludzie Swietcy przyimowali, tylko pod iedną oſobą Chleba.

Z Dziejow Apoſtolſkich w Roz: 2, w. 24.

B. PIOTR Wyznawca Zakonu S. Franciszká we Francyi, gdy służył nabożnie Xiędzu do Mszy, za to go Anioł wielce pochwalił, y zasłużył widzieć białą gołębicę nad głową, mszą maiącego Kapłana. S. *Antonin.*

Reflexya: Nie przychodzą, tylko do czystych budynkow gołębice. Dla czego gołębica wrociłá się do Arki, że niechciała ná trupach spoczywać zatopionych. Zyieszże ty duchem y łaską?

MODLITWA

Wstawiay się za mną B. Piotrze Wyznawco, ábym czystym zawsze sercem Sakramentu Ciáła y Krwie Pańskiey pożywał, á uproś mi áby ten duch Boski, ktory nie przemieszkuie w duszy poddaney grzechowi, godne sobie we mnie od grzechow oczyszczonym zgotował mieszkánie. *Aty naypierwey &c. iako na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, maiąc przystępować do S. Kommunii, starać się będę, nawet y o czystość ciáłá i odzienia.

O! iák czyste powinne bydź te ręce, o iák Swięte powinno bydź to ciało, do ktorego przychodzi wynáleźcá wszelkiey Swiątobliwości.

Thom. à kempis.

Pytanie. Jákie przedtym były naczyniá, w ktorych wystáwiano Náyświętszy Sakrament? *Odpowiedź:* Były ze złota, ze srebra, iedne były nakształt wieży. *Gregorius Turonensis* Misac Libr: 1. cap: 86 Jnne nákształt gołębicy. *Ampil: in vitá S. Basilii.*

S.

S. SULPICIUS, Biſkup Biturycenſki widząc iednego Człowieka od bieſa opętanego, nie máiącego władzy w ciele ſwoim, nad nim ſię zmiłował, i wlał w uſta iego krwię Jezuſowey, kilka kropel, i zaraz z podziwieniem wſzyſtkich zdrowy powſtał. *Bolland.*

Reflexya. Wino to, iáko pomnáża czyſte duſze, ták nieczyſte odpędza bieſy; z tey macicy życie wynika, z innych śmierci podniety pokus.

MODLITWA.

Przeciwko wielkim bieſá natárczywościom naymocnieyſza ieſt obroną Náyświętſzy Sakrament; chleb to ieſt mocnych ábym wſzyſtkie nieprzyiacielá duſznego, poſtrzały odbiiał, twoiemi prozbami wſtaw ſię zá mną ſwięty Sulpiciuſzu, i ſpraw to, áby wſzyſtkie części ciałá mego Bogu moiemu ſłużyły, by żadna z nich nie była, ktora by nie była, Bogu poświęconá. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, naypierwey tego dnia, gdy będę kommunikowáć, ięzyka oſtrożnie pilnowáć będę bym nim, ktory ſię będzie dotykáć ciáła Pańſkiego, co nieprzyſtoynego, nieczyſtego, bluźnierſkiego, lub kłamliwego nie wymowił.

Szczekáć diabeł na nás może, náſtępowáć może, ale ukąſić cale nie może, tylko chyba chcącego.
S. Auguſtin.

Pytanie. Jako przedtym choruiącym dawano Nayświętſzy Sákrament? *Odpowiedź:* Pod oſoby chleba dawano, a żeby łatwiey bydź mogł pożywany, maczano go w winie nie poświęconym, álbo w wodzie. *Udalricus hiſt: Eucbar: p: 1. c. 6.*

S. DEICOLA, albo Boguchwał, Lutreńſki Opat w Burgundyi, ile razy przychodził do Kościoła na modlenie ſię przed Nayświętſzym *Sakramentem*, tyle razy otwarte cudownie drzwi wolny mu czyniły przyſtęp. *Bollandus.*

Reflexya. Aby ludzi zabiiali łotrowie, w nocy wſtaią, á żebyś ty ſam ſiebie zachował, y Bogu życia twoiego Panu ſłużył, wiele żeś ſię rázy ze ſnu przebudził?

MODLITWA

Pokim grzechom ſłużył, przewrotną wolą moią Niebom ſobie zamknął., za twoią iednak przyczyną S. Boguchwale ſpodziewam ſię, że mi będzie otworzone, modl ſię zamną, aby ten chleb Niebieſki, ktory z Nieba zſtąpił, bym iá z ziemi do Nieba wſtąpił, aby mi Niebieſką ctworzył brámę, przez ktorą bym ná weſele wſzedł Baranka niewinnego. *Aty naypierwey o Naywyżſza Niebá i ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA, ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia uſługi, zaſługi, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, pod czas Mſzy Swiętey przy Kommunii Kápłana, duchowną z affektem i pragnieniem, odprawię Kommunią.

Duſza, ktora kocha gorąciey, bieży prędzey, i prędzey dobiega. *S. Bernard.*

Pytanie? Czyli był zwyczay w pierwiaſtkowym Kościele, aby na czczo pożywano S. kommunii? *Odpowiedź.* Był. Wſpomina o nim *Tertulian Lib: 2 ad ux: Cypri:* w *Liście* 263. *Auguſtyn* w *Liście* 118

S.

S. WOLSTAN Wigornieńſki w Anglii Biſkup, gdy pod czas odprawowania Mſzy Swiętey pieczyſtey potrawy zaleciał go zapach z pobliſkiey kuchni wypadaiący, i uczynił mu nie iaką we Mſzy dyſtrakcyą, zaraz ślub uczynił, aby nigdy takiey potrawy nie zażywał. *Brav. in vita.*

Reflexya. Jako napełniony żołądek nie ma ſmaku w potrawie, ták kto cieleſności łaknie, ten niebieſkiey tey potrawy nie pragnie.

MODLITWA

S. Wolſtanie chlebem Anielſkim poſilony naucz mnię w ziemſkich rzeczach mieć obrzydzenie, á uproś mi przyczżyną twoią, ábym tego ſamego nauczył ſię pragnąć ſercem ktorego gdy pobożnie koſztuią, bardziey ieſzce łakną ktorzy piią, ieſzcze pragną, ani żądać nie umieią, tylko Jezuſa, ktorego kochaią. *Aty naypierwey o Naywyżſza Niebá y Ziemi Páni &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tey łaſki dniem przed Kommunią umartwię guſt moy, wſtrzymaniem ſię od iákiey potrawy, albo napoiu.

Ty o Chryſte! potrawą ieſtes i łaknieniem dla tego, kto cię nie ſkoſztował cale nie umie łaknąć. *Richar: a S. Victore.*

Pytanie. Czyli zawſze Chrześcianie brali S. Kommunią z rąk Kápłańſkich? *Odpowiedź.* Dla niedoſtatku Kapłanow, oſobliwie pod czas prześladowania ſami ſobie Chrześcianie w domach ſwoich dawali S. Kommunią, albo ią i od niekapłánow brali. *Tertulian: de Orat: cap: 14.*

S. FABIAN Papież i Męczennik, w dzień Wielkonocny, zabronił, S. Kommunii Cesarzowi poty, poki by zá występek publiczny, iawney nie uczynił pokuty. Zaczym tym nápomnieniem, wskruszony Cesarz, Spowiedź uczynił, i do uczestnictwa taiemnicy, Ciała i krwie Chrystusowey przypuszczony. *Eusebio libr. 2. Eccl. Hist:*

Reflexya. Jeżeli przystępuiący do stołu Xiążęcego, z brudow się obmywa, i szaty stroynieysze bierze, toć daleko bardźiey, przystępuiącego, do Stołu Chrystusowego, większa czystość serca, bydź powinna.

MODLITWA

S. Fábianie, wstawiay się za mną, ábym się godnie przygotował do przyięcia taiemnic ciałá i Krwie Chrystusowey, á uproś mi prawdziwy żal za grzechy, szczere i zupełne występkow wyznanie, i zupełną życia moiego przeszłego źle przepędzonego poprawę. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, codziennie roztrząsác będę summnienie, aby mi się gotuiącemu na spowiedź, łatwiey grzechy na pamięć przyszły.

Taka iest rożność między Kapłanem, i Człowiekiem, lubo pobożnym, iáka iest między Niebem i źiemią. *S. Izydor.*

Pytánie. Czyli była kiedy pozwolona Kommunia ludziom swieckim pod obiema osobami? *Odpowiedź:* w pierwiastkowym Kościele wolno było, lub pod iedną osobą, lub pod obiema Kommunikować.

S.

S. AGNIESZKA Czysta Panna Kápłáná iednego powątpiewaiącego o prawdziwey bytności Chrystusowey w S. Hostyi, temi słowy potwierdziła, z Ołtarza do niego przemowiwszy *Wierz iako wierzyła Agnieszka.* Ta wszelkie dary, ktore hoynie od Boga odbierałá, nayświętszey przypisowałá kommunii. *S. Ambros. Serm 30.*

Reflexya. Nieskończone w Sakramencie Ołtarzowym są skarby, z ktorych co raz, co nowego zabierać się może, podźcie, kupuycie, bez srebra, i złota.

MODLITWA

WSzelka pełność łask, i darow Niebieskich w tym Sakramencie iest zakryta, te za przyczyną S. Agnieszki wyleway ná mnie Oycze miłosierdzia, a spraw to áby, mi to było udzielone za twoim miłosierdziem, o co iá w tym Sakramencie prosić nie umiem. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, maiąc przystępować, do S. Kommunii o to prosić będe, o co abym prosił wie Bog i chce.

Tego się iedynie strzeżmy, ábyśmy pod censurę czczego i drobnego umysłu, nie podpadali o małe rzeczy, i hoyności Boskiey nie godnie upraszaiący. *S. Nażyanzen.*

Pytanie: Czyli było kiedy przykazano, Swieckim ludźiom, pod obiema osobámi pożywać S. Kommunii? *Odpowiedź.* Było przykazano za Gelazyusza Papieża na rozeznanie Manicheyczykow, ktorzy się mieszali, między wiernych Kommunikuiących; á powiedali, że wino iest od biesa stworzone, dlácze-go, przy kommunii od osoby wina wstrzymywali się *Decret Grat. de Conse. dis. 2.* B.

B. GWALTERYUSZ de Brugis Zakonu S. Franciſzka poniewolnie na Arcybiſkupſtwo Burdygaleńſkie wzięty. Będąc przedtym żołnierzem, gdy był na Mſzy Swiętey, w nadgrodę tego, od Kápłaná z Nieba napomnianego odebrał krzyż złoty.

S. Antonius.

Reflexya. Takie ſą Niebieſkie dary, ktore pomagaią, a nie kontentuią, one bowiem do nieba promowuią, a te ktorych żądaſz zwodzą.

MODLITWA

Pozwoliłes Panie, ſługom twoim w *Sakramenci* ciała, i krwie twoiey, męki twoiey: pamięć uſzanować, dayże proſiemy za przyczyną *S.* Gualteryuſza. Wyznawcy Twoiego teyże męki Zbawienney pozyſkać ſkutek. *Aty naypierwey o Naywyższi Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego przypadaiące w dzień S. Kommunii przeciwności, cierpliwie ponoſić będę.

Czemuż za ziemię nie wymieniamy ſobie Nieba? czemuż za znikomości przemiiaiące, nie kupuiemy wieczności? *S. Chryſoſtom.*

Pytanie. Jak długo trwał zwyczay Kommunikowania, pod obiema oſobami? *Odpowiedź* A do Roku 412. ktorego czaſu, gdy Heretycy upierali ſię, i twierdzili, że pod obiema oſobami kommunikować ieſt przykazano. Concilium Konſtancyenſkie poſtanowiło; aby Ludzie Swietcy pod iedną tylko kommunikowali oſobą

S,

S. JAN Jałmużnik, maiąc Mſzą, gdy przed Offertorium, przypomniał ſobie, że niektory z kościelnych lubo niewinnie ieſt do niego urażony, pierwey chciał ſię z nim poiednać, niżeli daley we Mſzy S. poſtępować. Rozdaiąc zaś S. Kommunią nie dał iey iednemu Klerykowi, ktorego rozumiał bydź z drugim w nieprzyiaźni,

Leontius,

Reflexyá Jakoż przeproſi Oyca gniewaiącv ſię ná brata? nikt zgodnie nie przychodzi do pokoiu z Bogiem, bez pokoiu z człowiekiem.

MODLITWA

Przez przyczynę S. Jana Jałmużnika w iedności wiary zgromadzonym; day wſzechmogący Boże, âby ten Sakrament, ſprawił w nas prawdziwey wiary, i pokoiu pomnożenie, ábyśmy wſpolnemi modlitwami, wſpomożeni, łatwiey Niebieſkich rzeczy pragneli. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tey łaſki, nim przyſtąpię do S. Kommunii; poiednam ſię z nieprzyiaciołami moiemi.

Ciebie bardziey Bog ſzuka, niżeli twoich ofiar.

S. Auguſtyn.

Pytanie. Czyliż nie powinni wſzyſcy wierni Ciała Pańſkiego pożywać, pod obiemá oſobami? ponieważ go Chryſtus poſtanowił pod obiema oſobami. *Odpowiedź.* Nie powinni, bo Chryſtus także poſtanowił, Sakrament Małżeńſtwa, i Kapłańſtwa, á przecie nie wſzyſcy powinni, albo przyiąć Małżeńſtwo, albo ſię ſwięcić na Kapłańſtwo.

S.

S. BABILAS Biſkup, i Męczennik, Antiocheńſki Ceſarzowi Bałwochwalcy przyſtępu do Kościoła bronił, gdy ſię w nim Mſza S. odprawowała ktora ſtateczność przyczyną mu była do podięcia męczeńſtwa. *Metaphraſtes.*

Reflexya. Wielka odległość ieſt między *Bogiem*, i człowiekiem grzeſznym, ten ieżeli do Kościoła nie godzien wchodzić, iakoż Boga przyiąć będzie godzien?

MODLITWA

Day nam proſiemy cię Wſzechmogący Boże ábyśmy, ktorzy w naſzey ſprawiedliwości, nadziei nie mamy, S. Babili tobie ulubionego prożbami byli wſpomożeni, byśmy czyſtym ſercem, i rękami *Swięte* traktuiąc táiemnice, do ciebie zrzodła czyſtości przyiść zaſłużyli. *A ty naypierwey &c iák na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, nim poydę do Kościoła, maiąc Mſzy S. ſłuchać, pierwey akt żalu doſkonałego uczynię.

Nie należy do ciebie Panie, ktory cię nie kocha, ani cię ten kocha, ktory cię obraża: *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czyli owe ſłowa, u Jana Swiętego w Rozdziale ſzoſtym; wierſzu pięćdzieſiątym czwartym położone? *Jeżeli nie będziecie pożywać ciała Syna Człowieczego, i pić krwie Jego, nie będziecie mieć życia w ſobie;* przykazuią wſzyſtkim pożywanie nayświętſzego Sakramentu pod obiema Oſobami? *Odpowiedź.* Nie przykazuią bo w tych ſłowach nie ma wzmianki żadney o Oſobach tych, ale tylko o Ciele i krwie Chryſtuſowey ktorych razem pożywamy, choć pod iedną oſobą.

S.

S. APOLLONIUSZ Opat w Thebaidzie Mnichow swoich o to iedynie prosił, aby codziennie, przystępowali do stołu Pańskiego, rozumieiąc że ieżeli to czynić będą, dosyć mieć będą instrukcyi i Ahortacyi Duchownych, gdy Bog nauczyciel do ich serca mowić będzie. *Theodoretus.*

Reflexya, Ten iest Syn moy naymilszy (mowi Ociec przedwieczny) w ktorym mi się dobrze upodobało, iego słuchaycie, ma słowa, życia wiecznego

MODLITWA

Przez przyczynę S. Apolloniusza Opata, spraw to Panie, ábyśmy do Stołu ciała i krwie twoiey godnie przystępowali, áby nam te Swięte taiemnice do życia wiecznego, dopomogły. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych &c.*

Na uproszenie tego każdey Niedzieli będę przystępował, do Stołu Pańskiego.

Jáko chleb, ktorego pożywámy codziennie życiem iest ciała, tak chleb ten Anielski życiem iest duszy. *S. Cyprian.*

Pytanie. Aczyliż pożywania S, Kommunii pod obiema osobami nie przykazuią owe słowa Chrystusowe, u Łukasza S. w rozdźiale 22. wierszu 19. położone? *To czyńcie na moią pamiątkę? Odpowiedź*, Nie przykazuią bo te słowa rzeczone od Chrystusa były, po zażywaniu chleba poświęconego, á dopiero podany iest Apostołom kielich.

B. PAULA à Fulginio, Zakonu S. Klary, każdą pociechę, ktorey ſię tylko ſpodziewać mogła, w tym życiu, pokładała w pożywaniu Nayſwiętſzego Sakramentu, do niego w pokuſach wſzelkich, iáko do fortecy uciekała, i zaraz od wſzelkiego poduſzczenia wolną zoſtawała.

Reflexya. Pokuſa złego nie czyni, ale daie okazyą zaſługi, i doſwiadczenia cnoty.

MODLITWA

Boże wſzelkiey pociechy wynalezco, ktorego w Nayświętſzym Sakramencie wierzę bydź obecnego, i kłaniam ſię naygłębiey za przyczyną. B. Pauli, wley w ſerce moie ſłodkość twoiey pociechy ábym ciebie ſamego nadewſzyſtko kochał, i nadewſzytko ſzukáł *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani Matko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochanſzemu Synowi Twemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi &c.* Na uproſzenie tego po Swiętey Kommunii, dłużſzy czas na dziękczynieniu trawić będę.

Bies tych nie nagaba pokuſami ktorych rozumi bydź ſpokoynym prawem do ſiebie należących *S. Grzegorz.*

Pytanie. A czyliż przynaymniey pod obiema oſobami, przyimowania tego Sakramentu nie przykazuią owe ſłowa Chryſtuſowe: *Piycie z niego wſzyſcy*? *Odpowiedź.* Nie przykazuią. Te bowiem ſłowa, były rzeczone do ſamych obecnych Apoſtołow, ktorzy ſami z kielicha poświęconego pożywali.

Swię-

SWIĘTEGO Jana Chryzoftoma pod czas Mfzy Swiętey Aniołowie fwoim widzeniem zwykli byli ciefzyć, áie gdy ieden fłużący mu do Mfzy nie fkromnie w białeygłowie zatopił oczy, Chryzoftomowi ta Niebiefkich Duchow umknięta pociecha, lecz gdy tak nie fkromnego od ufługi Ołtarzowey oddalił, znowu fwięte odebrał pociechy.

Nicephorus.

Reflexya. Gdzie oko, tam i fkarb. Odwroć oczy twoie, by nie widziały prożności, a tam ie obracay na Tegò, ná ktorego pragną patrząć Aniołowie, ktorego widzenie ieft błogofláwieńftwo.

MODLITWA

Niech ia mam oczy moie zawfze obrocone do ciebie Panie Jezu Chryfte, ofobami chlebá pokrytego, niech ie za przyczyną S Chryzoftoma odwracam od wfzelkiey prożności, bym ná tego twarz w twarz zafłużył patrzać na wieki, ktorego widzieć pragną Aniołowie. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uprofzenie tego nie dopufzczę w kościele oczom moim ciekawie fię błąkać, ále w Ołtarz w lepione, fkromnie zatrzymam.

Oczy moie zawfze do Páná obrocone.

Pfalmifta

Pytanie. Czyli był ten Nayświętfzy Sakrament dawany pod fámą ofobą Wina? *Odpowiedź.* Był dawany naypierwey niewinniątkom po krzcie Swiętym, i chorym, nie mogącym pożywać pod ofobami Chleba.

Swię-

ŚWIĘTY Karol wielki, wszytek apparat należący do Mszy świętey chciał mieć wielce bogaty, i w wszelkim ochędostwie zachowany, dlatego był hoyny tak ná Kościoły, iako i na służących kościołowi. *Lebianc. In comm: super Psal:*

Reflexya Na to naylepiey wydaią się bogactwa, Wstydzić się potrzeba, ieżeli sprzęty domowe bardziey się błyszczą, albo więcey ná sobie srebra maią, niżeli Kościelne.

MODLITWA

W Tobie Bogu moim w Nayświętszym Ołtarza Sakramencie, utaionym, wszystkie skarby są zakryte. Dayże łaskawie za przyczyną S. Karola twoiego, aby mi wszystko fetorem traciło, cokolwiek ziemskiego iest, gdy ciebie Stworcę Nieba i ziemie w tey świętey pożywam potrawie. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego starać się będę, áby apparat Kościelny był czysty, álbo przynaymniey, áby przez moy niedozor nic nie było zepsutego, albo zwalanego, co do Kościoła náleży.

Jeżeli co na tym świecie pragniemy mieć w possessyi, tedy Boga, ktory wszytko posiada, przystoi ábyśmy w Duszy osiągneli. *S. Augustyn.*

Pytanie. Dałże kiedy sam Chrystus pod iedną tylko Osobą Nayświętsze Ciało swoie i krew? *Odpowiedź:* Dał dwom uczniom w Emmaus pod sámą osobą chleba.

S.

S. PIOTR Tomazyusz Zakonuk armelitow, Patryárcha Konstantinopolitańſki, gdy szkoł uczył, zawsze przed naukami zwykł był Mszą świętą odprawować, i wyznawał, że w niey znaydował nauk ludzkich i Boskich wyrozumienie. i że mu to po Mszy S. łatwo do myśli przychodziło, czego przedtym nie przeyrzał. *Lezann.*

Reflexya. Nie trzeba wszelkiey biblioteki, gdzie Bog Nauczycielem iest. Kto nie od niego nabiera nauki, nigdy dobrze nie iest nauczony, ále będzie iak dzwon brzmiący, i cymbały brzmiące.

MODLITWA

O! Mądrości Przedwiecznego, Oyca w Nayświętszym Ołtarza Sakramencie ukryta, rozpędź przyczyną S. Piotra nieumieiętności moiey, grube cienie. á wley w serce moie, swiatłość, i twoiey miłości zapal pożary. *A ty Naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tey łaski przed większemi sprawámi, po radę i pomoc do Boga utaionego w Nayświętszym Sakramencie uciekać się będę, ieżeli nie ciałem, to przynaymniey, myślą i sercem.

Znieś tylko ten Sakrament, z kościoła, a niezostanie w nim tylko błąd i niewierność. *S. Bonawentura.*

Pytanie. Chleb dany Uczniom w Emmaus, czyli był prawdziwym ciałem Chrystusowym? *Odpowiedź* Był. Daie się znać z tego skutku że ich oczy były obiaśnione na uznánie Chrystusa, ktorego skutku nie uczynił chleb szczery, dany rzeszom na puszczy; u Matka S. w Rozd. 6. wierszu 41.

S. ALDE-

S. ALDEGUNDA Panna, Xięni, gdy od bieſa była nagabana ták dalece, że ledwie nie roſpaczáłá, uciekáłá ſię do Náyświętſzego Sakramentu, i zaſłużyła, tam widzieć Chryſtuſa, á nádto łaſkę wytrwania w dobrym, aż do śmierci uproſiła.

Molanus in Hiſt. Belg.

Reflexya. Tak ſię ubiegaycie àbyście otrzymáli, wielu dobrze zaczeło, a náygorzey zakończyli, w roſkoſzach wykarmieni gnoiu ſię chwycili.

MODLITWA

O! iakoż mi Panie Jezu niedaſz wſzytkiego, ktoryś mi ſię dał ſámego ſiebie w tym Ołtarza Sakrámencie, wyſłuchayże Pánie Modlitwy za mną S. Aldegundy, a użycz łaſki, áby mi ten ciałá i krwie twoiey Sákrament, we wſzelkich pokuſach był ucieczką, á przeciwko wſzelkim nieprzyiaciołom widomym i niewidomym obroną. *A ty naypierwey &c iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego w wſzelkich pokuſach uciekać ſię będę do utaionego w ołtarzu Boga.

Ktoż łatwiey nieprzyiacioł zwyciężać może, iáko ten, ktory pożywaiąc znak zwycięſtwa wyſtawia przeciwko bieſom. *S. Chryzoſtom.*

Pytanie. Czyli Uczniowie idący do Emmaus byli ſwietcy, czyli Kapłani? *Odpowiedź.* Byli ſwietcy, dlatego i teraz kościoł ſwięty ſwieckim ludziom i Kapłánom nie odprawuiącym Mſzy Swiętey, pozwála kommunii pod iedną chleba oſobą.

S. Hie-

S. PIOTR Nolaſco Fundator Zakonu odkupujących z Niewoli, maiąc kommunikować, ták ſię roſpalał, że od zmyſłow odchodził. Gdy ieſzcze był dziecięciem, á Mſzy S. ſłuchał, o nim Kapłan z Nieba upewniony powiedział, że to będzie znacznym przed Bogiem Człowiekiem.

Reflexya. Nie ſą wielkie rzeczy, ktore ſię znacznemi pokazuią, prawdziwey wielkości ſwiadectwo, od ſądu zawiſło.

MODLITWA

S. PIETRZE Nolaſco, leży duſza moia kaydanami grzechow, obciążona, przez tę miłość, ktorąś pałał do ſtołu Chryſtuſowego przyſtępuiący, proſzęcię abyś twoiemi u Boga modlitwami potargał więzy grzechow moich, abym wyſzedł na wolność Synow Boſkich. *A ty náypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swietych pragnienia, uſługi, zaſługi, z moiemi niedoſkonałemi uſługami, i oziębłemi pragnieniami á uproś mi z całym dworem &c iak na karcie drugiey*

Na uproſzenie tey łaſki świętą Kommunią zawſze ofiarować będę, na zadoſyć uczynienie za grzechy moie.

Pycha tym głębiey leży położona, im ſię bardziey wynoſi. *S. Jzydor.*

Pytanie. Jak długo Chryſtus trwa pod Oſobami poſwięconemi? *Odpowiedź.* Poki trwaią oſoby Chleba i wina, ále gdy uſtaią, uſtaie też tam i bytność Ciała Chryſtuſowego.

S. EFREM Syryiczyk Edeſſeńſkiego Kościoła Dyakon, oſtatnią teſtamentową wolą poſtanowił, by ciała iego do kościoła nie wnoſzono, á dopieroż pod Ołtarzem nie chowano, mowił bowiem, że nie przyſtało robaka zgnilizną trącącego chować w Swiątyni Pańſkiey. *Sozomeny Lib. 3. cap. 15.*

Reflexya. Czegoż ſię pyſzniſz ziemio i prochu? czegoż ſię ziemny wynoſiſz robaczku? ieżeli ktory, tedy ten dokument ieſt chwały, że ſię karmiſz ciałem i krwią Chryſtuſową.

MODLITWA

S. Efremie uproś mi prawdziwą ſercá pokorę, ábym pokornym zawſze umyſłem tego pożywał, ktory z miłości ku mnie, ſam ſiebie upokorzył, nie tylko poſtać ſłużebniczą ná ſiebie biorąc, ale też ſtać ſię raczył potrawą ſłużebniká, á niech mi na potym, tá moia będzie chluba, że ſię poſilam ciáłem i krwią Chryſtuſową. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, z naygłębſzą pokorą przyſtępować będę do ſtołu Pańſkiego.

Innych wyſtępkow w grzechach, ále pychy, i w dobrych uczynkach, obawiać ſię potrzeba.

S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu Kapłani odprawuiący Mſzą Swiętą, biorą? ten Sákrament pod obiema oſobami? nie odprawuiący zaś pod iedną tylko Oſobą, iako ludzie ſwietcy? *Odpowiedź.* Bo Kapłáni celebruiący ofiaruią Eucharyſtyą, iako ofiarę, ktora pod obiema oſobami bydź powinna ofiarowana, iáko ofiárá Melchiſedecha, nie ofiaruiący zaś pożywaią Eucharyſtyi iáko Sakramentu. S.

S. SYMEON boiący się Boga, i kochaiący ſtarzec poty ſądził, że mizerne prowadził życie, poki Chryſtuſa wziąć ná ręce ſwoie, nie był godźien, á potym táką napełniony radością, że oprocz niey, inney nie pragnął, i o śmierć proſił owemi ſłowy: *Teráz wypuść ſługę twego Panie &c.*

Reflexya. Nie tylko na ręce, ale i do ſerca potyle razy bierzemy Chryſtuſa, o bodayżebyśmy go tak brali, iáko byśmy mieli zaraz umierać.

MODLITWA

Już nie zazdroſzczę ſzczęścia Symeonowi, ktory dziś Boga mego w śmiertelnym ciele wziął na ręce ſwoie, kiedy ia ciebie do ſerca moiego w nayświętſzym Ołtarzá Sakramencie przyimuię. O to iednak z S. Symeonem upraſzam, gdy mię ſługę ſwego, z tego śmiertelnego ciałá wypuścić zechceſz, ábyś mnie z niego nie pierwey rozwiązał, poki bym cię godnie nie przyiął, abym ſię z tobą na wieki cieſzył. *A ty naypierwey Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi &c, iak na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, polecać ſzczegulniey Bogu będę ſkonanie moie, gdy będę przyſtępował do S. kommunii.

Kto uważa iakim będzie przy śmierci, opatrzny będzie w ſprawach ſwoich. *S. Gregorius.*

Pytanie. Ktorego czáſu zoſtaie Chryſtus pod oſobami Chlebá i Winá? *Odpowiedź.* Jak prędko ſkończą ſię ſłowa poświęcenia.

S. BŁAZEY w Sebaſcie w Ormiańſkiey ziemi Biſkup y męczennik, aby Konſtantego Męczennika do podięcia mężnie śmierci za wiarę umocnił, ciałem go Chryſtuſowym poſilił, co i ſam z ſobą uczynił, gdy go ná Męczeńſtwo porywano, podczas ktorego widomie mu ſię Chryſtus pokazał.

Baronius.

Reflexya. Ktoż wie, kiedy nam ſię z nieprzyiacielem potykać przyidzie? tey potyczki codziennie oczekiwać potrzeba, więc też y poſiłku codziennie zażywać potrzeba. Ten ieſt Chleb mocarzow.

MODLITWA

Chleba Mocarzow w Nayſwiętſzey Ciała i krwie twoiey taiemnicy pożywam Panie Jezu Chryſte, á gdy z nieprzyiacioły Duſzy moiey mam cięſzką potyczkę, w ktorey albo zwyciężyć, álbo bydź zwyciężonym potrzeba, przez przyczynę S Błażeia day Panie, aby ten twoy Sakrament był mi poſiłkiem przeciwko pokuſom, abym wſzyſtkie zaſadzki nieprzyiacielſkie, przy twoiey poznał obronie i przy pomocy zwyciężył *A ty naypierwey &c. iak na kár: 2.*

Na uproſzenie tego maiąc łatwą do tego okazyą, zachęcać drugich będę do częſtey kommunii.

Ktorych pobudzamy i zachęcamy do potyczki, nie zoſtawuymy ich bezbronnych, álbo obnażonych, ále ich uzbraiaymy obroną Ciała i krwie Chryſtuſowey. S. *Cypryan.*

Pytanie. Jeſtże Chryſtus w tym Sakramencie tylko iako w figurze iakiey, albo iako w znaku? *Odpowiedź.* Nie ieſt tylko iáko w figurze, albo znaku, ále ieſt prawdziwie, rzetelnie, tam Chryſtuſowe Boſtwo i Natura ludzka, Ciało i Duſza iego, i krew iego. *Concil Triden. ſeſſ. 13. cap. 1. 39. Antiquiſſimi Patres* ... *Februárii. A Thoma Borio de ſignis*

B. JOANNA Válesiá, Krolowa Francuska Fundátorká Zakonu. Zwiáſtowániá, od Chrystusa na báńkiet záwołáná, widziáłá pod czas Mszy S. Chrystusa i Matkę iego, dwoie serca, na połmisku, pokazuiących, á mowiących do siebie, áby swoie trzecie, przyłożyłá, ktorego gdy w swoich piersiach szukáła, nie znalazła go. *Cornel. à Lapide in Bar.*

Reflexya. O wieczerzo przedziwna! o roskoszy nie wypowiedziana! gdzie Chrystus i Duszá Ludzka bankietuią. Ucztá tá miłości ieſt, gdzie serce sercem bywá posilone.

MODLITWA

SErcem skruszonym i upokorzonym, nie wzgárdzasz Boże. Więc ci to przez ręce Błogosłáwioney Joanny Walezyi, máiąc przystępowáć do tego Sakramentu, na ofiárę całopalenia oddaię, zapal go ogniem twoiey miłości, ábym ci był cały Tobie ukochanemu memu, i áby do ciebie było całe moie nawrocenie. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey.*

Ná uproszenie tego przed Swiętą kommunią uczynię akty Theologiczne: Wiáry nádziei i miłości.

Ja ukochanemu memu i do mnie obrocenie iego. *Canticorum 7. versu 10.*

Pytanie. Ktoż pierwszy nauczał? że Ciało Chrystusowe w nayświętszym Sakramencie zostaie tylko iáko w figurze albo znaku? *Odpowiedź.* Tego błędu nauczáł roku 885. nie iaki Jan Scotus, po lat 200 ten błąd zágrzebany odgrzebał Berengariusz, potym w lat 300. przytłumiony ten błąd wzniecił Wikleff,, a po lat 100. Karolstá Jyusz i Wingliusz i inni Heretycy z nim trzymaiący. SS.

SS. PAWEŁ Michi, Ján de Gotto, i Jakob Chizai Zakonu Societatis Jesu, na Krzyż osądzeni, o tę iedynie łaskę prosili, áby nim by poyść mieli ná męczeństwo, mogli Mszy Swiętey słuchać, i Ciała Chrystusowego w świętey kommunii bydź uczestnikami. *Alegámbe.*

Reflexya. Coż ma wiecey prágnąć ten ktory ma Boga, tym iednym będąc uszczęśliwiony, łatwo się wszytkim brzydzi! á czyliż ták podobne twoie pragnienie?

MODLITWA

SS. Pawle, Jánie, Jakobie w życiu i śmierci prawdziwi Jezusa Towárzysze, przez owę gorącość, ktorą przed chwálebną śmiercią waszą Ciałá Chrystusowego pragnęliście, proszę was, wyiednaycie mi od tego, ktory dla moiego zbawienia ná krzyżu umrzeć raczył, áby náydroższa krew iego, z náyświętszych rán iego wytoczona, moich grzechow brudy obmyłá, á przeciwko wszystkim pokusom przy skonaniu, mocą swoią uzbroiła, i krolestwá swoiego uczyniła dziedzicem. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, będąc przytomny na Mszy Swiętey, złożonemi skromnie rękoma klęczeć będę.

Im żywiey natęża się affekt pragnącego, tym ozdobniey i bárdziey rozszerza się serce na przyięcie do siebie w gościnę Bogá. *S. Tomasz.*

Pytanie. Zkąd że się to dowodzi, że ciało w Eucharystyi Chrystusowe nie tylko iako w figurze i znaku, àle prawdziwie i rzetelnie iest obecne? *Odpowiedź.* Z słow Chrystusa ten Sakrament postanawiaiącego: *To iest Ciało moie, ktore za was będzie wydane.* Wydáne zaś na męki było prawdziwe, i rzetelne ciało, nie tylko iego znák álbo figura.

S.

S. AMANDUS Tungreńſki Biſkup, gdy miał bydź grzebány, dla wielkiego ludzi tłumu, pod Niebem był położony, a podczas odprawowaniá ſię Mſzy S. widziany był białego koloru cyrkuł z Niebá zpuſzczony, ktory tak długo ſwięte ciáło obiaśniał, poki ſię Mſza nie ſkończyła. *Surius.*

Reflexya. Tak tych ciáła grzebie Niebo, ktorzy żyiąc wſzelkie ſtaranie łożyli ná chwałę Boſką, a ieżeli ták niebo chową ciałá, czegoż ſię nie maią ſpodziewać duſze?

MODLITWA.

WStawiay ſię za mną S. Amandzie, aby mi ze wſzytkich naypierwſze było ſtaranie w tym bydź i w tym ſwiątobliwie ſię zabawiać, co należy do Oyca przedwiecznego. Uproś mi gdy ſwiętym ofiárom ieſtem obecny, od Oyca ſwiatła to obiaśnienie, ktorym bym był práwdziwą wiarą oſwiecony, na wyznanie ciebie obecnego pod oſobami Chleba, prawdziwie utaionego Bogá, i na uſzánowánie ciebie. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey*

Ná uproſzenie tego, gdy pod czás Mſzy S. będą podnośić nayſwiętſzą Hoſtyą, biiąc ſię w pierſi naygłębſze iey uczynię pokłony.

Powątpiwáſz, że ci podobno nie da dobra ſwoiego, ktory raczył przyiąć na ſiebie złe twoie.
S. Auguſtyn.

Pytanie. Zkądże ſię dowodzi prawdziwa i rzetelna obecność Ciałá i krwię Chryſtuſowey w tym Sakramencie? *Odpowiedź.* Z ſłow Chryſtuſá mowiącego *Joan. 6. Verſu 59. Ten ieſt Chleb, ktory z Nieba zſtąpił.* Z Nieba záś nie zſtąpił Chleb ſzczery, ale ſam práwdziwy Syn Boſki. S.

S. ROMUALD Kamedułow Swięty Fundátor, ten lubo zaſypiàł, iednak ſerce iego czuwáło do Boga. Jeżeliby ktory z Mnichow po Jutrzni zaſnął; zakázywał mu dnia tego Mſzy Swiętey odprawowáć.

B. Petrus Damianus.

Reflexya. Nie ſzczęśliwá zámiana, gdzie dla wygody ciáła, roskoſzy Duſzy bywaią zaniedbane; taki ſen prawdziwie albo Bratem, albo początkiem śmierci.

MODLITWA

Aby mnie czuwáiącego znalazł Pan, gdy przyidzie, wſtáwiay ſię za mną S. Romualdzie, a ſzkodliwą odemnie modlitwą twoią oddal oziębłość à ſpraw, aby nayſwiętſzy Ołtarza Sakrament, nowey gorącości zawſze mi był pomnożeniem. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego przebudziwſzy ſię w nocy affektem wewnętrznym, choć krotkim oddam ádorácyą Nayświętſzemu Sakramentowi, oſobliwie w Kościołach bliſkich temu mieyſcu żoſtaiącemu.

Nieprzyiaciel áby zábił, zawſze czuwa, á my ábyśmy ſię ustrzegli, niechcemy ze ſnu ſię przebudzić.

S. Auguſtin.

Pytanie. A czyliż nie pożywamy uſtámi proſtego Chlebá i wina na pamiątkę Chlebá i wina danego Apoſtołom, áby ták Chryſtus był pożywany ſámą myślą i wiarą? *Odpowiedź.* Bynaymniey, ále pożywamy Chryſtuſa, Ciało rzetelnie uſtami, á z uſt do wnętrzności, rzetelny Chryſtus przechodzi.

Gdy

GDY Swięty Juwencyusz Biskup Tyczyneński, miał śmierć dla Boga podeymować, Mszę Świętą odprawował, á gdy Porphiriusz Wodz z záiadłemi towarzyszami na poimanie iego wpadł w kościoł, pomodliwszy się Bogu S. Biskup, tych wszystkich do wiary nawrocił Chrystusowey. *Bolland.*

Reflexya. Ta iest odmiana prawicy Naywyższego, Ta święta potrawa dziwne na Duszy czyni odmiany, czyni Barankow z wilkow.

MODLITWA

Nakarmiony Chlebem Anielskim, ktory się stał pokarmem nas w podroży życia zostáiących, abym starego Człowieka z pożądliwościami i złemi sprawami z siebie złożywszy, nowego ná się przyodział, ktoryby był według prawa twoiego uformowany. Day Panie, wszechmogący Boże przez zasługi. S. Juwencyusza, ktorego świętą obchodzę pamiątkę, á spraw to, ábym ták do tego świętego stołu przystępował, bym ci dobrym życiem służyć był godnym. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego maiąc przystępować do S. kommunii, modlić się będę za grzesznych nawrocenie.

Często, o ktorymeśmy rospaczyli, nawrocony bywa, i staie się naylepszym. *S. Augustyn.*

Pytanie. Zkąd się dowodzi, że nie samą wiarą, ále prawdziwie i rzetelnie Ciało Chrystusowe do wnętrzności przyimuiemy? *Odpowiedź.* Z słow *S.* Pawłá *ad Corin. 5. versu* 29. *Kto pożywá i piie nie godnie, sąd sobie pożywa i piie.* Co bydź nie może bez pożywània rzetelnego ciała Chrystusowego, iako nikt nie podpada pod sąd śmierci, ktory o zaboystwie sámą zamyśla myślą, ieżeli rzetelnie człowieka niezabiie.

S.

S. ATTRAKTA Panna w Hibernii pobożnością sławna gdy prosiła kapłána áby odprawił Mszą Swiętą, á ten się wymáwiáł, że nie miáł pateny; *S.* Attrakta przez modlitwy swoie, patenę mu z Nięba uprosiła. *Bolland.*

Reflexya. Ty zapalone serce twoie ofiaruy, ale żeby w nim mile spoczywáł, nie pozwálay áby w nim Mammoná albo Wenera brzydká mieyscá miała.

MODLITWA.

Swięta Attrakto pociągniy wszystkie serca moiego pragnienia do miłości Bogá moiego, ktory miłości swoiey zbytek w nayswiętszym Ołtarza *S*akramencie ráczył mi pokazać, á twoiemi spraw to prożbámi, áby mi ta swięta potràwa, swiętey miłości czyniła zawsze pomnożenie. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego maiąc przystępować do S. kommunii, Bogu polecać będę wszystkie moie ciała i Duszy potrzeby.

W wszelkiey straży zachoway serce twoie, bo z niego życie pochodzi. *Prowerbiálista Pańs̄ki.*

Pytanie. Jákoż może bydź rzetelnie Chrystus w tym *S*akrámencie, ponieważ Márek S. w rozdziale 16. wierszu 10. mowi, że iest wźięty do Nieba, i tam bydź ma, aż do dnia sądnego? *Odpowiedź.* W niebie iest widomy, á w Sakrámencie zaś Ołtarzá iest niewidomy, według owego słowa iego Mátt 28. ver 20 *Oto ia zwami iestem, aż do skończenia swiata.* Dlá tego gdyby kto czynił cuda na swiecie, à powiadáł się bydź Chrystusem, nie trzeba mu wierzyć według napomnieniá Chrystusowego: *Jeżeli wam kto mowić będzie, oto tu iest albo tam Chrystus, niewierzcie mu:* Matt 24, *ver.* 23.

S.

S GWILIELM pierwey Akwitanii Xiąże, potym Gwilielmitow Puſtelnikow Fundator, ſamą mocą pokazanego ſobie nayświętſzego Sakramentu od S. Bernárdá, uſtráſzony na ziemie upadł, i nawrocił ſię, w ſurowey pokuty cwiczeniach życie prowádził.

Suryuſz.

Reflexya. Tenże w nayświętſzym *S*akramencie Bog ieſt, ktory zawziętego *Szawła* náwrocił, rowna iego ieſt ſkuteczność. Dość na iedney kommunii, áby z náygorſzego ſtáł ſię naylepſzym.

MODLITWA

Na odpuſzczenie grzechow moich, wylaney krwi Jezuſa Chryſtuſa w nayświętſzym *S*akramencie pożywam, wſtawiayſię za mną S. Gwilielmie, żebym ſię między godnie kommunikuiącemi znaydował zawſze, by krew ta nayſwiętſzá pomogła mi do życia wiecznego. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Pannó Marya Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych prágnienia, uſługi, zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami &c. iak na karcie drug:*

Na uproſzenie tego naznaczoną ná ſpowiedzi pokutę, z wielką pilnością i attencyą wypełnię.

Umie Bog odmienić ſentencyą, ieżeli ty zechceſz odmienić wyſtępek. *S. Ambroży.*

Pytanie. Jeſt że tak pod oſobą Chleba iako i pod oſobą wina prawdziwe i rzetelne Ciało Chryſtuſowe? *Odpowiedź.* Tak pod oſobą Chleba ieſt ciało i krew Chryſtuſowa, i pod oſobą wina także ieſt ciało i krew Chryſtuſowa, bo wſzędzie ieſt prawdziwe i żywe ciało Chryſtuſowe.

S. JONAS Mnich Ogrodnik w Egypcie maiąc iednę ſuknią lepſzą nad inne, nigdy ſię w nią nie przybierał, tylko gdy trżeba było przyſtępować do świętey kommunii, po ktorey opprawioney ſkładał ią z ſiebie, ták ią przez lát 85. zachowuiac.

Bolland.

Reflexya. Ten puſtelnik zawołany ná bankiet ſtarowny był o ſzátę godową, ále my o wewnętrzne przyſtroienie większe mieymy ſtaranie, byśmy ochędażaiąc co ieſt powierzchownego, nie znaleźli ſię wewnątrz napełnieni brzydkością.

MODLITWA

Na wieczerzą wielką Ciáła i krwi Chryſtuſowey zawołány, bym ſię pokazał ſzatą godową przy odziany, uproś mi to S. Jonaſzu, wzbudź wemnie prozbami twoiemi wewnętrzney czyſtości ſtaranie, ábym Boga niewinne Duſze kochaiącego, czyſtym ſercem nauczył ſię przyimować. *A ty naypierwey o Naywyżſzá Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno Márya, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie, i wſzyſtkich &c iak na karcie 2.*

Na uproſzenie tego przed świętą kommunią zbawienne uczynione poſtanowienia ponowię

Ktorzy do S. Ołtarza pryſtąpieniem ſą wyżſi, tyle powinni przewyżſzać innych zaſługą, ile ſtopniami i godnością.

Pytanie. Jeſtże tyle ciała Chryſtuſowego w każdey odrobinie, ile w tyſiącu Hoſtyach poświęconych? *Odpowiedź.* Tyle ieſt, bo w káżdey odrobinie, ieſt całe Ciáło Chryſtuſowe, iako i w tyſiącu Hoſtyach poświęconych.

B. SZCZEPAN

B. SZCZEPAN Korwin Zakonu, S. Francifzka złamawfzy nogę, na niey ftanąć nie mogł, tylko gdy Mfzą S. odprawiał, w ten czas bowiem, ani żadney boleści nie czuł ani przeizkody, ktoremu zamiaft Akolitá Anioł do Mfzy fłużył. *Kroniki Zakonne*,

Reflexya. Jeżeli ci, ktorzy do Mfzy fłużą fą Aniołami, aczym że bydź powinni, ktorzy ią odprawuią? czyftość czyni Aniołami, Nabożeńftwo Serafinami.

M O D L I T W A

WStawiay fię modlitwami twoiemi za mną S Szczepanie, aby, ktory mnię chlebem Anielfkim karmić raczył, Anielfkim też tchnąć życiem, y Aniołow towarżyftwo otrzymać pozwolił. *A ty naypierwey naywyżfzá Nieba i Ziemi Pani, Matko Bofká, i Panno MARYA, offiaruy Naiukochańfzemu Synowi Twoiemu, twoie i wfzyftkich Swiętych pragnieniá, usługi, zasługi z moiemi niedofkonałemi usługami, i oziębłemi pragnieniami, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uprofzenie tego, maiąc fłużyć do Mfzy Swiętey, fzczegulną fkromnością tę odprawię ufługę.

Taki chleb dány ieft Ludziom, aby po iego zażywaniu ftawali fię Aniołami. *Hugo Kardynał*

Pytanie. Czemu Kościoł Boży ludziom świeckim raczey pod ofobą chleba, niżeli wina rozdaie świętą Kommunią? *Odpowiedź*. Bo mniey ieft takich ludzi, ktorzyby nie pożywali chleba, niżeli tych ktorzyby niepiiali winá. A dotego uchodzi fię przez to niebefpieczeńftwo nieufzanowania, ktoreby bydź mogło w wylaniu Krwie Pańfkiey. B.

B. JORDAN Sas, Zakonu Swiętego Dominika, pierwſzy po S. Patryárſze Generał tegoż Zakonu, od opętánego człowieka ſmiertelnie zraniony, zabrawſzy cudownie ſił na nowo, odprawił Mſzą Swiętą, i drugą ablucyą z kielicha, ràny obmył, i w momencie do zupełnego przyſzedł zdrowia.

Cantiprat. Lib. 2.

Reflexya. O iakież ieſt ſtáranie o zdrowie ciała! niczego ſię tu nie zaniedbywa, wyſypuią tu ſię na to pieniądze, zwoływaią ſię lekárze przypiekania albo ucinania członkow wytrzymuią ſię, a iakież ſtaranie o Duſzy?

M O D L I T W A

BOże ktoryś nam w cudownym Sákramencie lekarſtwo Duſzy i ciała zoſtawił, day proſiemy, za przyczyną B. Jordana, áby nam grzechowemi ranami ſkáliczonym, ta S. Hoſtya zbawienna pomogła do zdrowia ciała i Duſzy. *A ty náypierwey* &c.

Na uproſzenie tego iakbym miáł zoſtawać w chorobie, częſto Swiętą przyimować będę Kommunią.

Kto ieſt zraniony niech ſzuka lekarſtwa, zranieni ieſteśmy grzechem. Lekarſtwo nam podaie nayświętſzy Sakrament. *S. Ambroży.*

Pytanie. Jakoż pod oſobami chleba ieſt ciało i Krew Chryſtuſowa? *Odpowiedź.* mocą ſłow Sakrámentalnych, pod oſobámi chleba ieſt ſamo ciało i pod oſobami wina ſáma Krew, ieſt iednák przez zobopolną z ſobą bytność przytomną, i nierozdzielność (Jako mowią Theologowie *per concomitántiam*) tak pod oſobami chleba, iako i pod oſobami wina Ciało i Krew Chryſtuſowa, bo pod obiema oſobami ieſt całe i żywe Ciało Chryſtuſowe.

Bellarm L. 1. *de ſacr. Euch.*

B. MICHAŁ Magottus Zakonu S. Franciſzka, gdy ſię przydłużey ſwiętemi bawił áffektami przy S. Kommunii, zápomniał o urzędzie kucharſkim na ſiebie włożonym, a gdy przychodziła godzina obiadu, troſkliwy pobiegł do kuchni, aliści za uſługą Aniołow tak wſzyſtko zgotowane znalazł, że zaraz mogł zákonnym Braci wydawać potrawy.

Marc Ulys. Lib. 2. h. 8. cap. 24.

Reflexya. Do wſzyſtkiego pożyteczna ieſt pobożność, nawet i do kuchmiſtrzowſtwa dopomagá, bo gdy my Bogu czáſu nie żałuiemy, znayduie on ſpoſob, ktorym ſię urzędy naſze odprawuią.

M O D L I T W A

WSzelakie dobro w Nayświętſzym Ołtarza Sákramencie ieſt utáione, więc twoiemi prozbami wſtawiay ſię za mną B. Michale, àbym ſię o to iedynie dobro, i prawdziwe czyſtym ſercem ſtarać nauczył. *A ty naypierwey o Naywyżſza Niebá i ziemi Pani, Matko Boſká, i Panno MARYA, offiaruy Náyukocháńſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia. &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego przed świętą Kommunią doczeſne ſtarània na ſtronę odrzucę.

Czegoż ſię o! człowiecze około wielu błąkaſz rzeczy? ſzukay iednego dobra, w ktorym ieſt wſzelkie dobro. *S. Anſelmus.*

Pytanie. Jeſtże w tym Sakramencie z iſtotą Ciała Chryſtuſowego, Iſtota Chleba i wina?

Odpowiedź. Niema, bo Iſtota chleba i wina przeiſtacza ſię w Iſtotę ciała i Krwie Chryſtuſowey.

S. SYGI-

S. SYGIFRYD Biſkup Wexyoneńſki w ſzwecyi widziany był przy Mſzy Swiętey, że nie Hoſtyą, ále maleńką a dziwnie sliczną Dziecinę do ſiebie uśmiechaiącą ſię podnoſił, co poſtrzegłſzy Krol Olaus, náwrocił ſię do wiary Chryſtuſowey.

Bolland.

Reflexya. Tym bardziey godnieyſzemi ieſteśmy pożywania Nayświętſzego *Sakramentu*, im bardziey małym dziecinom ſtaiemy ſię podobnieyſzemi niewinnością. czyſtością i łaſkawością.

M O D L I T W A

LUbo okiem cieleſnym niewidzę ciebie iednak Bogá moiego, prawdziwie pod oſobami Chleba utaionego wyznáię, i kłaniam ci ſię zgłębokością, zaprzyczyną S. *Sygifryda* niech wemnie żywą pomnaża wiárę ten Sakrament. *A Ty náypierwey Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko BOGA, i Panno MARYA, Offiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, &c: iak ná karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tey łáſki o nic ſię nie będę ciekáwie pytał, o czym iuż wierzyć każe Kościoł Boży około tego *Sakramentu*.

Duſza niewinna, ieſt to łoże Boſkie, Pałac Chryſtuſow, pomieſzkanie Ducha ſwiętego. *S: Bernard.*

Pytanie. Jeżeli w Eucharyſtyi nie ma iſtoty chleba, jakoż przecie w Piſmie nazywa ſię chlebem? *Odpowiedź.* Nazywa ſię chlebem, bo zoſtaią przypadki chleba, albo że tam chleb był, albo że to ſłowo chleb, nie bierze ſię w ściſłych terminach, ále ſię bierze za każdy poſiłek, iako wſzyſtkich rzeczy proſiemy temi ſłowy: *Chleba naſzego powſzechnego day nám dziſiay.*

S. JU-

S. JULIANIE, Pannie i Męczenniczce, Nikomedieńſkiey przyznał ſię Diabeł, że on naybárdziey ſtara ſię przeſzkadzać, áby wierni nie chodzili do Kościoła, i w ten czas naywięcey zarzuca im trudności, gdy ſię gotuią do świętey kommunii. *Bolland.*

Reflexya. Wſzytkie rzeczy maią ſwoy czas. O! nakłonione ku ziemi duſze, i o niebo nieſtaraiące ſię ieſt czaſu nad to; nagry i igrzyſká, na bankiety, i ſpanie, a ná ſamo niemasz go nabożeńſtwo.

MODLITWA

NIech mi zá przyczyną S Juliány każdy czas będzie ſzacowny, a oſobliwie ſzczegulnym zawſze nábożeńſtwem napełniony ten, ktory mam trawić ná przygotowániu ſię do przyięcia ſtraſznych ofiar ciała i Krwie Chryſtuſowey, abym ták dobrze ten czas zakończywſzy, ktory mi ná Zbawienie duſzy moiey ieſt pozwolony ſzczęśliwey i po nim doſtąpił wieczności. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu &c. tak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, nie pozwolę żadnemi zabawami oderwać ſię od odprawowania zwykłych modlitw moich.

Mamy czas nie mały, á tego ná wiele ſpraw rozdzielamey. *Seneca.*

Pytanie. Jeżeli w tym Sakramencie niema iſtoty Chlebá. jákoż przecie może ſię zagrzać albo inną ponoſić álteracyą? *Odpowiedź.* Tych álterácyi ſubjectum ieſt ilkość, wktorey utrzymuią ſię przypadki; a tá zoſtaie w Eucharyſtyi bez iſtoty Chleba.

S. SYLWIN Biſkup Toloſáńſki, maiąc umierać poſtrzegłszy przybliżáiący ſię życia koniec, codzień przy ſobie kazał Mſzą Swętą odpráwowáć, i ciałem i Krwią Chryſtuſową chciał bydź poſilony.

Molan: in Indice SS. Belgii.

Reflexya, Wielkiego potrzeba przygotowaniá, na ow moment, tám bowiem raz pobłądzić, ieſt ná zawſze zginąć.

MODLITWA

NAucz mnię S. Sylwinie, Duſzę moią tak przygotowáć, na ſzczęśliwe do wiecznocci weyście, ábym czuwaiący záwſze oczekiwał Paná, maiąc odbierać od niego prác moich nadgrodę w ſzczęśliwey wieczności. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaruy Naykochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienie, uſługi, záſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami, a uprośmi z całym dworem Niebieſkim, abym ten Nayświętſzy Sakrament zawſze godnie przyimował w życiu, i nie umierał tylko uzbroiony tym Swiętym: &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, rano wſtawſzy ták zábawy moie dzienne rozporządzać będę, iákobym tego Dnia miał umierać.

W momencie zawárta ieſt wieczność.

S. Bernard.

Pytanie. Jako może zniknąć Euchariſtia, poniewaž tam nie ma iſtoty Chleba? *Odpowiedź.* Inną Bog ſporządza Materyą dla nowey formy.

S. The-

S. THEODORYK Kápłan w Konimbryce, gdyby napomniany od Dworzánina, aby krotko Mszą S. odprawił dla zabaw Krolowy, odpowiedział: że godnieysza iest Krolowa na Niebie, na ktorey Honor miał tę Mszą S. odprawowáć, na woli záś było Krolowy, tey Mszy słuchać, álbo ią opuścić,

Martyrol: Lusitan.

Reflexya. O! kapłani prędko odprawuiący tę ofiarę! a gdzież uszánowanie tey Taiemnicy należące? U stołu biesiadować, nigdy się nieżda długo, a poł godziny, u stołu Pańskiego zabawić, to Męka? uważaycie co czynicie.

MODLITWA

MOdlitwami twoiemi *S.* Theodoryku wzbudź we mnie gorące służenia we wszystkim Bogu prágnienie, a spraw to, abym tak był przytomnym *S.* Táiemnicom, ábym z nich obfity odbierał pożytek. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska, i Panno MARYA, ofiaruy Naykochańszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia usługi, zasługi, &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uprośzenie tego, nigdy się nie będę uskarżał ná przydłużey odprawioną Mszą *Swiętą.*

Msza Swięta tak pełna iest táiemnic; jak morze kropli. *S, Bonaventura.*

Pytánie. Ponieważ Istoty Chlebá niema w Nayswiętszym Sakramencie, áczyliż tá istota bywa zniszczona? *Odpowiedź.* Nie niszczy się, to iest nie tak się psuie, áby i przypadki Chleba nie zostawały, ále się przeistacza, to iest zostaią przypadki chlebá, kładzie się zamiast istoty chlebá, istota Ciała Chrystusowego.

B. BARBATUS Biſkup Benewentańſki ze złotey nieiakiey jaſzczurki, ktora przedtym zabobonom bałwochwalſkim ſłużyła, kazał zrobić Kielich i patenę, ktorych do Mſzy S. zażywał w dzień Wielkanocný, áby diabelſki inſtrument ſtał ſię Bogu ofiarą. *Martyr Roman.*

Reflexya. I z glinianego naczynia bydź może złoto, przez Alchimią; miłości z zuzla wychodzi złoto, á gdzie obfitowáła nieprawość tam więcey obfituie miłość.

MODLITWA

DO tych czás obfitowała w ciele moim nieprawość, a żeby na potym więcey obfitowała miłość day wſzechmogący Boże za przyczyną B. Barbata á ſpraw to, ábym ktory ſię S. Ciałem i Krwią twoią poſilam, temi Taiemnicámi, był na życie wieczne wytuczony. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, Apparatom i naczyniom poświęconym do Mſży S. zażywanym, oſobliwſze czynić będę uſzanowanie.

Boſki węgiel pożywaymy i Uczeſtnictwem Boſkiego Ognia Boſkiey zabieráymy Iſtoty. *S. Damaſcenus.*

Pytanie. Przemieniaż ſię Iſtota Ciała Chryſtuſowego w iſtotę człowieka pożywaiącego? *Odpowiedź.* Nie przemienia, ale Bog inną ſporządzi iſtotę, ktorą też człowiek i dłużey żyć może. S.

S. ELEUTERIUSZ Biſkup Tornaceńſki w Belgium, podczas Mſzy Swiętey z obiawienia Niebieſkiego Klodeweuſza Krola wyſtępek poznał, ktorego on ſię wſtydził na ſiebie wyznać, a gdy to Krolowi obiawił do prawdziwey go pobudził pokuty, á gdy za Krola Mſzą Swiętą odprawował darowaną mu winę z obiawienia, Boſkiego poznał.

Molan in addit. Uſuar.

Reflexya. Choć byś był Krolem, i wdoſtatki obſitował, mizernyś ieſt, i politowania godny, ieżeliś ieſt w grzechu.

MODLITWA

Niech mi będą Panie Jezu Chryſte Sakramenta Ciała i Krwi twoiey za przyczyną ſwiętego Elewteryuſza, przeciwko grzechom moim, pewną zawſze obroną i uſtawicznym łaſki twoiey pomnożeniem. *A ty naypierwey o Naywyżſzá Nieba i ziemi Pani Matko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi &c.*

Na uproſzenie tego, gdy czynić będę ſwiętą ſpowiedź, wſzelki wſtyd ná ſtronę oddalę.

Nic niema naynieſzczęśliwſzego nád ſzczęście grzeſzących. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Jeſtże w tym Sakramencie Ciało Chryſtuſowe, przed pożywaniem? *Odpowiedź.* Jeſt zaraz rzetelnie obecne. Jak tylko Xiądź prawdziwie poświęcony, wyrzecze ſłowa Konſekracyi, i tak długo trwa iak długo trwaią przypadki Chleba i Wina choćby ich nikt nie pożywał.

S. Grze-

S GRZEGORZ Amaſtreńſki w Pagflagònii maiąc odprawowac mſzą S. gdy widział, że mu zbywá ná potrżebnych do tey ofiary rzeczach, do Nieba ſię udał, i z ſzczodroty Boſkiey, Chleb i wino na Mſzą odebrał, ktorych mu łakomſtwo zabraniało ludzkie. *Bolland*,

Reflexya. Z ziemi do Nieba nadzieią przenieść potrzebá nieuſtanná ieſt z támtąd pomoc; ludzkie pomocy záwodzą á Boſkie i w rozpacznych okázyach, ſą przytomne.

MODLITWA

W Tobie Panie JEZU Chryſte pod oſobami Chleba utaionym, wſzyſtkich oczy Nadzieię maią, ábyś im dał pokarm w czaſie, otworz proſzę za przyczyną S. Grzegorza rękę twoię, á napełniy wſzyſtkich w tobie nadzieię pokładaiących wſzelkim błogoſławieńſtwem.

Aty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.

Na uproſzenie tego. ábym ſpraw moich ſzczęśliwy ſkutek odebrał, pewną liczbę poſtanowię odprawienia SS. Kommunii.

J żeliż Panie niedoſtawało mnie ciebie, gdy mnię niedoſtawało tobie á jákoż mnie ſchodzic ma na tobie, gdy ia niechcę áby tobie ná mnie ſchodziło. *S. Auguſtin.*

Pytanie. Zkąd ſię dowodzi obecność Ciała Chryſtuſowego w tym Sakramencie przed pożywaniem? *Odpowiedź*. Z ſłow Chryſtuſowych ktory chleb poświęcaiąc przed pożywaniem i w ręku go trzymaiąc mowił: *To ieſt Ciało moie* Gdyby bowiem wtenczas ieſzcze niebyło prawdziwego Ciała, muſiałby mowić Chryſtus, to będzie Ciało moie, gdy go będziecie pożywać

S. PIOTR Damian, ieſzcze dziecie a ubogie, przypadkiem znalazłſzy czerwony złoty, iakoby znagła ſtawſzy ſię bogatym rozmyślał, na coby miał expensować? a między innemi potrzebami, ktore mu na myśl nabiegały, poſtanowił go dać Kapłanowi, aby Mſzą świętą za zmarłego Oyca iego odprawił.

W życiu iego.

Reflexya. Kupuiemy fraſzki, ciekawe rzeczy, owſzem ſzkodliwych wielkiemi nábywamy ſumptami, czemuż, i nam i drugim pożytecznych zaniedbywamy? ſkarby naſze niſzczy prożność, a dlá Boga i ſęnika niełożymy.

MODLITWA

SPraw Panie za Przyczyną B. Piotra Damiana bym tak S. Ciała i Krwi twoiey Taiemnice uſzanowáł, áby mi dopomogły i do darowania winy grzechowey, i do odpuſzczenia kary Duſzom czyſcowym. *A ty naypierwey o Naywyżſza Niebá i Ziemi Páni, Matko Boſka,* i *Panno MARYA, &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, ſłuchaiąc Mſzy S. záwſze ią ofiarować będę za duſze zmarłych.

Dáy ubogiemu, aby ci dał Bog, bo cokolwiek dáſz ubogiemu to, ty mieć będzieſz.

S. Chryſoſtom.

Pytanie. Czyli w owych ſłowach Chryſtuſowych: *To ieſt Ciáło moie,* niedorozumiewać ſię było potrzebá tey kondycyi: gdy będziecie pożywać? *Odpowiedź* Nietrzeba ſię iey dorozumiewać, o tey bowiem kondycyi, żaden nie wſpomina Ewángeliſta.

S. Poli.

S. POLIKARP Wyznawca, Kápłán Rzymſki dwoch Synow Klaudyuſzowych, iednego na puchlinę drugiego na trąd chorujących, Okrzcił, i nayświętſzym Sakramentem poſilił, ktorych zaraz uzdrowionych od wſzelkiey ſłabości widząc Oyciec ſám, wzaiemnie wiarę przyiął w Chryſtusa. *Suryuſz.*

Reflexya. Wielu ludziom choroba pomogłá do świątobliwości, ſtrzeż ſię dociekać, czyli zdrowie czyli chorobą większym ieſt darem Bożym?

MODLITWA.

SPráw Pánie przez Modlitwę S. Polikarpa, ábym tak zawſze zgadzał ſię z wolą twoią, bym całą duſzą i Ciałem godnym był ſłużyć tobie az do zgonu życia. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, gdy będą na mnie przypadać przeciwności, wolą moią zgadzać będę z Wolą Boſką.

Dla iákiey przyczyny Bog w tym życiu na ludzi przepuſzcza nieſzczęścia, niechcę abyś mnie o to pytał. Człowiek ieſtem, tego nie rozumiem. *Salvianus.*

Pytanie. Zkądże ſię dowodzi że ieſt Ciało Chryſtuſowe w tym Sakramencie przed pożywaniem? *Odpowiedź.* Gdyby niebyło tám Ciała Chryſtuſowego przed pożywaniem, nigdyby go niebyło, bo nie było by go przez konſekracyą przed pożywaniem, jáko mowią Heretycy niebyło by go też i w pożywaniu, bo człowiek ſwiecki álbo láik pożywaiąc, nie poświęca, albowiem podobnie mowić by ſię mogło, że tyle razy poświęca, ile razy pożywa chléba i wina. *S. Máciey*

S. MACIEY Apoſtoł, loſem od iedney Xięgi Panień Zakonnych za Pátroná obrany, na ktorego Honor dwoch uſtanowiła Kapłanow, i umowiła, áby Mſzą świętą miewali, czego gdy ieden z nich zaniedbał, pokazáł mu ſię S. Apoſtoł, á ſtrofuiąc go na czele mu bliznę wypalił,

Euſebius lib. 3. cap. 25.

Reflexyá. Ach iákie w ciele dobra wydziera nam náſze niedbalſtwo, co przy kommunii Swiętey pożywamy, Bog ieſt, á co od niego odbieramy łaſką ieſt.

MODLITWA

CIebie Bogiem moim, ktorego w Nayświętſzym Sakramencie pożywam bydź wyznawam i wierzę za przyczyną świętego Máciejá Apoſtoła odpędź odemnie wſzelką oziębłość z duſzy moiey, ábym ci całym ſercem i ochotnym godzien był ſłużyć. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i Ziemi Pani, Mátko Boſká, i Panno MARYA Ofiaruy Naykochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienie, uſługi zaſługi i z moiemi &c iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, w dzień S. kommunii záwczaſu wſtanę, bym więcey mogł dać czáſu na przygotowanie ſię do niey.

Jeżeli chceſz żyć Duchem Chryſtuſowym, bądź że w Ciele Chryſtuſowym. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czyli wierni obowiązani ſą do przyięcia świętey kommunii przy zgonie żyćia. *Odpowiedź.* Jeżeli mogą przyimować przyſtoynie, ſą zapewne obligowanie. *Concil.*

S.

S. ADELTRUDA, Panna Zakonna między szczególnemi srodkami doskonałości, miała S. kommunią, ktorey często zażywaiąc, táką w ustach odebrała słodycz iákby z nich plastr miodu wypływał,

Reflexya. O! ięzyku przynoszący nieskończoną świątobliwość, iákoś bydź powinien święty á przecież, o! iakoś często bestyalski, iak szpetny i błazniący.

MODLITWA

NAd Kánar i wszystkie słodyczy milsza mi iest twoia obecność w Nayświętszym Sákramencie o! JEZU Naysłodszy, ta aby Duszy moiey zawsze byłá przyiemná, i zbawienna, dáy Pánie przez zasługi S. Adeltrudy Panny. *A ty naypierwiey o Naywyż za Nieba i ziemi Pani, Mátko Boska, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochanszemu Synowi, &c. iak ná kárcie drugiey.*

Na uproszenie tego, od zbytnich rozmow wstrzymam się w dzień S. kommunii.

Umieć milczeć, niżeli gadać, trudnieysza iest.

S. Ambroży.

Pytanie. Czyli ten ktory przed kilką dni kommunikowáł, á potym wpádł w niebespieczeństwo życiá, powinien znowu przyiąć ciało Páńskie?

Odpowiedź. Jeżeli mineło dni siedm, albo ośm, nie iest obowiązany, do kommunii, mowi *Suarez.* Jeżeli zaś więcey dni mineło, iest do ponowienia iey obowiązany, naucza *Tamburinus Trac. 3. de 3tio. præcepto.*

S. WIKTOR-

S. WIKTOR Kápłan, i Wyznawca w powiecie Archiaceńskim zmysły swoie i wszystkie myśli gdy Mszą świętą odprawował, do tey Taiemnicy przywiązywał, i słyszał chory Anielskie spiewaiące Modlitwę to iest. *Oycze nasz. Flos Sanctorum Galliæ.*

Reflexya, Gdy tak pięknie wyspiewuią Aniołowie tę Modlitwę, o! iak nie uważnie mowią te języki ludzkie, álbo byś ich bydź rozumiał Ateuszami, albo wielkiemi niecnotami, ktorzy tak Boga nieszanuią.

MODLITWA

SPraw Panie zá przyczyną S. Wiktora Kápłáná abym nierozerwaną miał wolą ku tobie, i pełną, a pozwol bym ciebie Boga moiego w tym Sakramencie Ołtarzowym z prawdziwą szukał miłością. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochanszemu Synowi twoiemu, twoie &c iak ná kárcie drugiey.*

Na uproszenie tego, maiąc słuchać Mszy S. uchodzić przed temi będę, ktorzy by mi bydź mogli okazyą álbo gadaniá, albo rozerwania myśli.

Nie słuchaliśmy, nieiesteśmy też wysłucháni, nie zapatruiemysię, nie iesteśmy też widziani. *Salvianus.*

Pytánie. Czyli ten, ktory ráno przyimował S. kommunią á ku wieczorowi upadł w niebespieczeństwo życia, ma znowu kommunikować *Odpowiedź.* Jeżeli rano zdrowym będąc kommunikował a w wieczor zastabiawszy nie miałby nádziei dożyć dnia przyszłego, może znowu w wieczor kommunikowáć.

Diána p. 10. Tract. 11.

B. Jan

B. JAN Pustelnik na wyższey Tebadzie w ostrości życia, wiele lat pędząc, wiele cudow czynił samym Ciałem Chrystusowym posilony, we dni Niedzielne, żył długo. *Ruff Lib. 2. Cap. 25.*

Reflexya. Jeżeli Eliasza przez czterdzieści dni podpłomyk w życiu zatrzymował, czemuż mnieyszą dzielność Chleba Boskiego wierzyć mámy, większa będzie ieżeli w nas większa wiara będzie.

MODLITWA.

CZyste serce stworz wemnie Boże i Ducha prostego ponow we wnątrznościach moich, aby przystępuiąc do nayświętszych Ofiar nic się we mnie nie znáydowało nieprawości, cokolwiek by się miało niepodobać Oczom twoiego Maiestatu. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, Ofiarny Nayukochańszemu Synowi twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi, z moiemi nie doskonałemi usługami i oziembłemi pragnieniami, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, serce moie Ciało Bogu poświęcę wyrzuciwszy z niego wszelki ziemski áffekt.

Nie przygotuy ust, ále serce. *S. Augustyn*

Pytanie. Czyli może Pleban dla dania choremu wiatyku, godziwie poświęcać wymowiwszy tylko słowa Konsekracyi, áibo czyli może godziwie poświęcać chleb kwaszony albo bez apparatu, albo bez Ołtarza? *Odpowiedź.* Nie może, ták mowi. *Layman.*

S. Oswald

S. OSWALD Biſkup Wigornieńſki apotym Arcybiſkup Eboraceńſki, gdy bezkrwawą ofiarę Bogu oddawał przy Ołtarzu, w rękach iego Swięta Hoſtyá ták wielka uroſła, że ſię iey ſłużący do Mſzy przelękſzy, uciekł od Ołtarza, ale ná iego mieyſce przybył Anioł, ktory do końca Mſzy doſłużył.

Bolländ.

Reflexya. Nigdy nám na Boſkiey niebędzie zbywało pomocy, byle nám niezbywało na nadziei, bo Bogu áni niezbywa na woli, áni ná doſtatku czegoż powątpiwamy małego będąc ſercá.

MODLITWA

ZA przyczyną S. Oſwalda niech nas Panie wſpomagaią ſwięte Taiemnice, ktorych pożywamy, a niech nam niebędą winą do karania, ale przyczyną zbawienną do odpuſzczenia *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi nie doſkonałemi uſługami i oziembłemi pragnieniami á uproś &c, iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, innych niebacznie wſpominaiących Imie Sakramentu tego, złego zwyczaiu oduczać będę.

Tak Bog má ſtaranie o ſzczegulnych, iak by niczym niebył zabawny? *S. Grzegorz.*

Pytanie. Kto godziwie może adminiſtrować choremu, Nayświętſzy Sakrament.

Odpowiedź. Pleban właſny albo z iego pozwoleniem ktorykolwiek Kapłan.

S. Wal-

S WALBURGA Panna Xięni Heydersheymeńſká tá ſiebie i ſwoie Zakonnice do ſzczegulnego uſzanowania Nayświętſzego Sakramentu żapalać pragnęła, od ſłużebney ſwoiey obżarſtwo cudownie odpędziła, gdy iey częſte zażywanie ſtołu Pańſkiego wyperſwadowała, ktorym ſamym przez lat trzy żyłá, inney niezażywaiąc potrawy.

Adelb: in vita

Reflexyá. Gdzie obżarſtwo Pánuie, tam nowych ſił zabieraią wſzyſtkie wyſtępki, a ile nád potrzebę bierze ſię, czyli potraw, czyli napoiu, tyle namiętności iáko dodanym oleiem, zapaláią ſię.

MODLITWA

S. Walburgo zapal i we mnie tę żądzą gorącą do Chleba Anielſkiego, ábym nią ták zágrzany, ták go łaknął, bym wſzyſtkie ziemſkie rzeczy odrzucaiąc w iego ſwiętym uczęſtnictwie, aż do końcá przetrwał. *A ty naypierwey &c. tak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, nabożną rozmową do godnego przyſtępowánia do ſtołu Páńſkiego, innych zachęcę.

Czyſtość twoia długo trwać niebędzie, ieżeli iey mierność w potrawách y napoiu ſtrzedź niebędzie.

S. *Hieronym.*

Pytanie. Czyli o wiatyk można proſić w niedoſtatku własnego Plebana, innego kapłána, albo w niedoſtatku kátolickiego Xiędzá, Heretyckiego miniſtra, ktory pierwey był obrządkiem katolickim poświęcony? *Odpowiedź.* Jeżeli by to niebyło znákiem ſpołkowania z heretykami, i niebyłoby ztąd zgorſzenia, to może. *Suarez d. 27. Sect. 4*

S. Ru-

S. RUDESIND z Opata *Cellæ. novæ*, Arcibiskup Domieński, áby w odprawowaniu Mszy S. wolniey Nabożeństwa swego mogł zażywać, kaplicę sobie od ludzi oddaloną wystawił, gdzie słyszani są Aniołowie odpowiadaiący Mszą S. odprawuiącemu. *Steph: mon in vita.*

Reflexya. W ten czas zbliżáią się do nas Aniołowie, gdy my się od ludzi oddalamy, owszem i Pana Aniołow wtedy godniey pożywamy, gdy od rzeczy i ludzi zgiełtu daley iesteśmy.

MODLITWA

S. Rudesindzie uproś mi táką straż ciała i duszy do nábożeństwá zebraney, z ktorą bym to wszystko co ziemią trąci, od siebie oddaliwszy, o samych Niebieskich rzeczach rozmyślał, i całym ich pragnął sercem. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno, MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi twoiemu twoie, i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi z moiemi niedoskonałemi usługami i oziębłemi pragnieniami, á uproś mi z całym &c. iak na karcie drugiey,*

Na uproszenie tego, máiąc dziękczynienie odprawować po świętey kommunii, poydę na mieysce w kościele od ludzi oddalone.

Nacoż się zda osobnosć álbo odludność ciała, ieżeli nie będzie odludności serca. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Jákoż, ktory ma kommunikować, powinien bydź na czczo?

Odpowiedź. Od połnocy naymniey, áni ieść áni pić nie powinien, áż do czasu S. kommunii.

Hugo disp. 15, de Euchar. S.

S. CEADDAS Biſkup Mercyiſki wielkiey ſwiątobliwości Paſterz, między wſzelkiemi niebeſpieczeńſtwy obrony ſzukał u Boga gdy w wielkiey nawalności rzęſiſte leciały pioruny on uchodził do Ołtarza, gdzie zachowány Był nayświętſzy Sakrament.

Mollanus in audit Ulſcian.

Refléxya. Ten ſam doſyć beſpieczny ieſt, ktorego Bog broni, inne obrony ſą nikczemne, ſtaby opiekun ieſt, ktorwżkolwiek nieieſt wſzechmocny.

MODLITWA

Uzbrojony ciałem i krwią twoią Panie JEZU Chryſte niczego ſię nieobawiam, cokolwiek by nayzłośliwſzego nieprzyiaciela zaſadzki przeciwko mnie zamyślały o to cię Pánie zebrzę przez przyczynę S. Cyaddy Biſkupa ábym tym chlebem zbawiennym przeciwko wſzelkim przeciwnościom zaſłużył bydź obronionym. *A ty naypierwey o Nay-wyżſza Nieba i ziemi Pani Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaray Nayukochanſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi zaſługi z mnemi nie doſkonałemi uſługami &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, w czaſię następuiącey Nawalności po pomoc i obronę uciekać ſię będę do Boga utáionego w Nayświętſzym Sakramencie.

Chrześcianin gdy złe od świata bywa traktowany bywa od Boga ukochany. *S. Ignat: Martyr,*

Pytanie. Co ſię rozumie przez potrawę albo przez nápoy od ktorego wzrzymać ſię mámy przed S. kommunią. *Odpowiedź.* Abyśmy nic takiego nieiedli, co ſię zwykło obracać w iſtotę człowieka ie-dzącego. *Dian. p. 5. tract: 6.*

S.

S. WINWALOK Opat Laudeweceńſki w Brytannii o godźinie zeyścia ztego świata z Nieba upomniony, to uczynił, co czynić w życiu iedyną mu było roſkoſzą, to ieſt Mſzą S. odprawowáć zaczął, a tey nieſkończywſzy, życie zakończył.

Molanus in addit: Uſuar.

Reflexya. Jakie temu było życie, táká i śmierć, dáremno ná ten czas naznáczamy ſobie wiele czynić. ieżeli teráz záraz tych rzeczy niezáczynámy. Pokutá i cnota na oſtátek życia odłożoná, rzadko ieſt prawdziwa.

MODLITWA

S. Winwáloku ſpraw to przyczyną twoią, áby káżda myśl i ſprawá moiá byłá świętym przygotowaniem ſię do śmierci świątobliwey, niedopuſzczay ábym miał ináczey umierać, tylko Ciałem i Krwią Chryſtuſową poſilony. *A ty naypierwey o Nay-wyżſza Niebá i źiemi Pani Mátko Boſka i Panno &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, częſto pamięć o śmierci wzbudzáć w ſobie będę.

Nierychło gotuią ſię lekarſtwa, gdy náſtępuią śmierci niebeſpieczeńſtwa. S. *Auguſtyn.*

Pytanie, Czyli może ſię rozumieć ten bydź nádczczo przed *S.* kommunią, ktory albo oberznięte paznokcie, álbo włos, albo kámyczek połknał?

Odpowiedź. Jeſzcze ſię rozumie bydź nadczczo do Swiętey Kommunii, bo te rzeczy niemaią ſię za potrawę. *Dicaſtil Diſp. 9. Nro. 278.*

S. PIOTR Opat Káweńſki we Włoſzech potym Biſkup Polikaſtrenſki gdy Mſzą S. odpráwował, przez nieoſtrożność ſłużącego trafiłoſię że oliwa z lampy wylała ſię na korporál S. Biſkupa, ták iednak zachowány ieſt cudownie czyſty, iákbygo nigdy oliwa niezlałá. *Bolland.*

Reflexya. Nienáwidzi Bog makuł w ſwiętey oſierzę. Ach mnie! ieżeli weyrżę w duſzę moią, o iakich że i iák wielkich tam nieznaydę, Ale oto Baranek bez ſkazy, ktory gładzi grzechy.

MODLITWA

ABym święte rzeczy ſwiątobliwie ſprawował, twoią modlitwą uproś mi S. Pietrze, a gniew Boſki na ktory dlá grzechow moich zaſługuię łaſkawie odwroć odemnie. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba, i ziemi Pani Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaruy nayukochanſzemu Synowi twoiemu twole i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego przyłożę ſtarania áby wſzelkie ápparámentá ſłużące do Mſzy S, były czyſte gdy to do mnie należeć z urzędu będzie.

Uſtáie zemſta Boſka, ieżeli ſpowiedź poprzedza ludzka. *S. Ambroży.*

Pytanie. A gdyby, kto dym zkurzonego tytuniu álbo co tábáki przez nozdrza połknął, czyli ſię ma ſądzić, że ieſt naczczo? *Odpowiedź.* Má ſię ſądzić, bo te rzeczy niepołykaią ſię ſpoſobem pożywánia, ale ſpoſobem odetchnienia.

Tamb. trac 3. de 3tio præc. Eccleſiæ

S. Marek

S. MAREK Mnich tey był świątobliwości, że inny Kápłan pod przyśięgą zeznáwáł, iż nigdy niedawał Nayświętszego Sakramentu Markowi, lecz kiedykolwiek zbierał śię do tego, zamiast niego Aniołowie mu go podawali. *Menol Græc.*

Reflexya. Niema milszey Aniołom usługi, iako gdy ludziom usługuią w pożywaniu ciáła Pańskiego, tákim bowiem sposobem i Boga czczą, i ludziom są pomocni.

MODLITWA

S. Marku Modlitwy i usługi moie przez ciebie niech będą Bogu przyiemne, á żebym od tego, ktorego czczę w Nayświętszym Sakramencie, darow niebieskich dostąpił, twoią mi to uproś przyczyną. *A ty naypierwszy o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boská i Panno MARYA Ofiáruy naykochanszemu Synowi twoiemu, twoie i wszytkich &c. iák ná karcie drugiey.*

Ná uproszenie tey łaski, záprászać będę Aniołow i świętych Páńskich, áby zemną chwalili Boga utaionego w ołtarzowych taiemnicach.

Wierny ten Dziewostab, ktory zobopolney wiadomy miłości, między Bogiem i duszą, rozeznaie śrzodek, Modlitwy i śluby ofiáruiący, á dáry odnoszący. *S. Bernard.*

Pytanie. Gdyby kto oddechaiąc wpadáiącą w usta przypadkiem, muchę połknął, czyli bydź może miany, za naczczo będącego człowieka, i sposobnego, do S. kommunii? *Odpowiedź.* Bydź może za czczego miánym, bo połknął muchę nie sposobem iedzenia, ále sposobem odetchnienia.

Tamburinus tractat, 3. de 3. præc. Ecclesiæ

B. KOLETA máiąc Mszy S, słuchać, pierwey się spowiádáłá, i ná osobności bydź chciałá, áby wolniey nabożeństwem się bawiłá. Czyli w stanie łáski był celebruiący Kápłán, czyli nie, z Ducha Boskiego poznawała kilkarazy; za służyłá wziąć Ciało Pańskie od sámego Chrystusá, wiedziała o obecności Ciáła Chrystusowego gdzieby było, lubo żadnego, tego, niebyło znaku. *Suryusz.*

Reflexya: Wielká iest dzielność Sympathyi, táiemnie sprawuie skutki, i mocniey nad mágnes, kochany pociąga za sobą kochánego, áni przewodnika niepotrzebuie, áni świácła.

MODLITWA

LUbo obecności Boga mego w Sakrámencie Ołtarza oczyma nie widzę, wiarą iednak pewność ieywyznáię, i trzymam, twoiemi Błogosławiona Koleta modlitwami, nátężoną, tego, uproś mi miłość, z ktorym w szczęśliwey wieczności bydź pragnę złączonym. *A ty naypierwey o Naywyższa Niebá i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA Ofiaruy nayukochánszemu Synowi twoiemu, twoie i wszytkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi &c. iák na kárcie drugiey.*

Na uproszenie tego, wielkim uszanowaniem Kápłánow czcić będę.

Chrystus w Nayświętszym Sakramencie miłością iest nad miłości. *S. Bernard.*

Pytanie. Czyli łamie post przed *S.* kommunią, ktory álbo slinę, albo krew z głowy kapiącą álbo z zębow sączącą się połyká? *Odpowiedź* Nie łamie bo ich niepożywa z powierzchu. *De Lugo*

S.

S. PAWEŁ Prostakiem nazwany, wielką rożność postrzegał między przystępuiącemi do S. kommunii, bo widział że za niewinnemi, szli wesoło Aniołowie, za złemi zasmuceni zdaleka nadchodzili. Gdy się za iednego z tych modlił, widział znagłá z czarnego, w białego zamieniaiącego się, uczynił bowiem był w kościele pokutę.

Specul: Exempl:

Reflexya, Jáko Bogu, ták i Aniołom iego obrzydliwy iest grzesznik, im bowiem ci nátężeniey kochaią Boga, tym bardziey gniewaią się, że go ludzie obrażaią.

MODLITWA

S. Pawle prawdziwey serca prostoty, za twoią przyczyną, niech mi użyczy wszechmogący Bog i miłosierny, á niech z duszy moiey wszelką oddali nieprawość, ábym czystym zawsze sercem godzien był przystępować do stołu Anielskiego. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochańszemu. &c. iák na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego z drugiemi bez oszukania i zdrady postępowáć będę.

To z boiaźnią uważać potrzeba, by tych Aniołow ktorzy nám na straż dani są, życia nászego, fetor od nas nieodrażał. *S. Petrus Damian.*

Pytanie. Czyli się má poczytać za czczego przed S. kommunią ten, ktory z ręki zranioney krew wysysaiąc połknął? *Odpowiedź.* Niema się za czczego poczytáć, bo połyka krew z powierzchu, na podobieństwo napoiu. *De Lugo.*

S. JAN Boży, Braci miłosierdzia Fundator, od biesa w postaci ludzkiey wziął worek pieniędzy, ale gdy powiedział, że te pieniądze chciał wydać na Mszę S. bies zaraz zniknął. *w życiu tego.*

Reflexya. Nienawidzi bies Mszy S. bo mu wszelką moc odbiera, a dlatego tysiąc zarzucá przeszkod aby od niey czyli odprawowania, czyli słuchania, nieostrożnych odprowadził.

MODLITWA

S. Janie tę miłość w sercu moim zapał, ktora w sercu twoim cudownie gorzałá, a náucz mnię tak święte czuć Taiemnice, aby mi pomogły na odpuszczenie grzechow moich. *A ty naypierwsy naywyższá Nieba i Ziemi Pani, Matko Boská, i Panno MARYA, offiaruy Nayukochańszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnieniá, usługi, zasługi z moiemi niedoskonałemi usługami, i oziębłemi pragnieniami, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, dam iáki dowod miłości bliźniego.

Ofiárowaniem tey taiemnicy biesowskie wszystkie sztuki bywaią zwyciężone. *S. Laur. Justin.*

Pytanie. Agdyby kto iadł blisko przed pułnocą, czyli by się powinien sądzić za człowieka czczego, sposobnego do kommunii Swiętey? *Odpowiedź.* Może się sądzić za czczego, albowiem przykazania nie ma, áby nic niebyło w żołądku, ale tylko iest przykazanie, áby od połnocy nic nieieść.

S. Franci-

S. FRANCISZKA Rzymianka wielkiego po Rzymie przykładu Matroná, gdy nayświętszy Sakrament chciała przyimować, widziała go ná podobieństwo ognia pałaiącego, i słyszała ten głos do siebie rzeczony: jam iest ten ogień, ktory zapalam serca mnię kochaiących. *W życiu iey.*

Reflexya. Tu oziębłe sercá, tu ostygłe dusze, ucie kaycie się, tu Bog ogień żarzy, áni więcey czego pragnie nád to, áby nas zobopolną zapalił miłością.

MODLITWA

ZA modlitwami twoiemi B. Fránciszko niech wyniszczy stoł niebieski wszelką w sercu moim oziębłość, abym to serce Boską miłością zápalone, ofiárował Chrystusowi na całopalenie. *A ty naypierwey o Náywyższa Niebá i ziemi Pani, Mátko Boska i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochanszemu Synowi twoiemu, twoie i wszytkich Swiętych pragnienia, usługi zasługi, z moiemi &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, prosić częściey będę Bogá, aby w duszy moiey, ogień rozżarzył miłości. Pała ciało, krew dusza Chrystusowa i cáły Chrystus pała miłością. *Vigerius Cardinalis.*

Pytanie. Jeżeli w iákim mieyscu więcey, niż ieden iest zegárow, ktorym że się miarkować potrzeba do zachowania przy poście połnocy? *Odpowiedź.* Może się miarkować, ktorym się podoba, byle się nie tym rządzić, o ktorym pewna, że źle godziny wyznacza, á często błądzi.

S. Atta-

S ATTALA Opat Bobieński we Włoszech ták żył, iakoby miał codzień umierać, zá obiawieniem Boſkim poznawszy dzień śmierci oſtatni przed dniami czterdzieſtu, one dni na zażywaniu i uſzanowaniu Nayświętſzego Sakramentu ſtrawił.

Uſuardus.

Reflexya. Takie przygotowanie, nie tak ieſt do śmierci, iáko bardziey do życia, á to do nieśmiertelnego.

MODLITWA

B. Attále wſtáwiáy ſię twoią za mną przyczyną, áby ſtoł niebieſki, był mi pokarmem do życia wiecznego, a uproś mi, abym tak zawſze pamiętnym żył o godzinie śmierci moiey, bym nic nieczynił coby mi ią uczynić mogło ſtraſzną i niebeſpieczną. *A Ty náypierwey Naywyżſza Niebo i ziemi Pani, Matko BOGA, i Panno MARYA, Offiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych prágnienia, uſługi záſługi z moiemi nie doſkonáłemi uſługami i oziębłemi &c: iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, na wybicie zegaru, polecać będę Bogu godzinę śmierci moiey.

Uſtáwicznie bydź uczeſtnikiem tey Taiemnicy, nic innego nie ieſt, tylko częſto i rozmaicie żyć.

S. Baſilius.

Pytánie. Czyli połnoc zaczyna ſię z pierwſzym uderzeniem zegaru biiącego dwanáſtą, czyli zoſtatnim? *Odpowiedź.* Zaczyna ſię z pierwſzym zaraz uderzeniem, bo to znaczy wypełnioną już bydź przeſzłą godzinę. S. Eulo:

S. EULOGIUSZ Kápłan i Męczennik w Kordubie lubo wielkie miał prágnienie Mſzą S. odprawić, wſtrzymał ſię iednak, aby z Rokaredem, ktory był Krolowi Arábſkiemu przyiazny i wyklęty, ſpołeczności niemiał. *Alvarus in vita.*

Reflexya. Jákáż ſpołeczność ſwiatła z ciemnościami? złych ludzi i ſáma ſzkodliwa obecność.

MODLITWA

S. Elogiuſzu náucz mnię od towarzyſtwa złego tak uchodzić, aby ſam Jezus, ktorego w náyſwiętſzym Sakramencie do ſerca moiego gościem przymuię, nadewſzytkie był mi roſkoſzy. *A ty náypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzytkich Swietych pragnienia, uſługi, zaſługi, z moiemi niedoſkonałemi uſługami, i oziębłemi pragnieniami, á uproś mi z całym dworem Niebieſkim, ábym ten Nayſwiętſzy Sakrament zawſze godnie przyimował w życiu, i nie umierał, tylko uzbroiony tym Swiętym, &c iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, modlić ſię będę za niegodnie przyſtępuiących do Nayświętſzego Sakramentu.

Lepiey mieć nienawiść złych, iak towárzyſtwo. *S. Izydor.*

Pytanie. Czyli ſię też kiedy godzi przyimować nie naczczo S. kommunią? *Odpowiedź.* Godzi ſię ciężko i niebeſpiecznie choruiącemu pożywać iáko Wiátyká.

S. GRZEGORZ wielki, dáiąc kommunią, gdy postrzegł że Białogłowa ktora opłatki piekła na Hostyę, powątpiewała o bytności prawdziwey tam ciała i krwie Chrystusowey, modlił się za niedowierzaiącą, ażci cudownie *S.* Hostya w Ciało krwią zbroczone zamieniłasię. *Joan diac.*

Reflexyá. Błogosławieni ktorzy niewidzieli a uwierzyli, zniewalać tu potrzeba rozum, a pod władzę wiáry go poddáwać, wierz á czyń.

MODLITWA

PRzez ręce S. Grzegorza zniewolony rozum moy na usługę wiary Tobie wszechmogący Boże ofiaruię, spraw to Boże, àbym potym twoie swięte Taiemnice nierostrząsał ciekáwie, ále ślepym umysłem wierzył, i czystym sercem wyznawał. *A ty naypierwey o Naywyższá Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno Márya,, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi twoiemu, twoie, i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zásługi z moiemi nie &c iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, częściey czynić będę Akty Wiary Teologiczney.

Bog chciał áby w niego wierzono, a nie ciekawie o niego badano. S. *Augustyn.*

Pytanie. Kiedyż oprocz tego, godzi się pożywać S. kommunii człowiekowi nie naczczo będącemu? *Odpowiedź.* Kiedy z opuszczoney kommunii zgorzszenia cięszkiego, álbo niesławy obawiać by się potrzeba, ktory przypadek iest rządszy.

S. Pul-

S. PULCHERYUSZ Opat w Hibernii iednego bez wiátyku człowieka umarłego wſkrzeſił, áby mu mogł dać święta kommunią, ktorą gdy przyiął wſkrzeſzony, dał mu ná obieránie S. Opat coby wołał, czyli żyć dłużey, czyli zaraz umierać, on ſobie śmierć obrał. *Bolland.*

Reflexya. Zła śmierć nie ieſt tylko złym. Błogoſławieni umarli, ktorzy w Bogu umieraią; śmierć ieſt końcem mizeryi, Bramą do Nieba.

MODLITWA

S. Pulcheryuſzu za twoiemi modlitwami, niech ſię i ia znayduię między temi błogoſławionemi, ktorzy w Panu umieraią, co żeby ſię ſtáło, uproś mi przyczyną twoią, abym ſwięte Sakramenta przed śmiercią nabożnie, przyiąwſzy z tego ſwiatá, ſchodził. A *ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaruy náyukocháńſzemu Synowi, twoiemu twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, záſługi z moiemi &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, obiorę ſobie ktorego z Swiętych Patrona, ktoremu polecáć będę ſkonanie moie.

Wſzędzie cię śmierć czeka, ty ieżeli mądry i roſtropny, wſzędzie też na nię czekać będzieſz. S. *Bernard.*

Pytanie. Czyli ſię godzi Plebanowi nie naczczo już będącemu dnia ſwiętnego Mſzą S. odprawić by Parochianie ziechawſzy ſię do kościołá niebyli bez Mſzy S? *Odpowiedź.* Jeżeli to taiemne, ieſt że nie ieſt náczczo, godzi ſię. *Tánner.*

S. Piotr

S PIOTR z Igniaká Opat Klarewálleńſki na cięſzką ſpiączkę chorowáł ták, że àni ſię modlić áni do choru chodzić niemogł bez drzymania, postrzegłſzy, że to zdrada bieſowſka, przyiął Nayświętſzy Sákrament, i zaraz wſzelka gnuſność i oſpalſtwo uſtąpiło. *Petrus de Na'al Libro 3. cáp. t 20.*

Reflexya. Bog náſz ogniem ieſt trawiącym. Tu niech przychodzi, ktory ziębnieie nikt niemoże przy ogniu zimna cierpieć.

MODLITWA

S. Piotrze naucz mnię to, co dobrego ieſt czynić, áby doſkonáłá Boga we mnie miłość wſzelką áſzkodliwą odemnie odpędziłá oſpałość. A *ty naypierwey, o Naywyżſza nieba i źiemi Pani, Matko Boſká i Panno MARYA Ofiaruy nayukochańſzemu Synowi Twoiemu twoie &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, zbawienne za powzięte postanowienia odnowię, przyſtępuiąc do S. kommunii.

W Ten czas prawdziwie Boga kochaſz, ieżeli dla miłości iego, co możeſz, dobrze czyniſz.

S. *Bernárd.*

Pytanie. Gdyby Kapłan przypomniał ſobie przed konſekracyą, że ieſt nienadczczo, czyli by godziło mu ſię daley mſzą S. kończyć? *Odpowiedź.* Jeżeli bez zgorſzenia może odeyść od Ołtárza, niegodzi mu ſię dáley kończyć, ieżeli by záś przypomniał ſobie po konſekrácyi, powinien Mſzy dokończyć.

S. MATRO-

S. MATRONA służebnica i Męczennicá, że czciłá Chrystusá, i ugęszczała do S. kommunii, od Pani swoiey niewierney pogánki bitá, i do więźienia wtrącona, gdy ztamtąd za sprawą Boską uwolnioná, znowu do Nayświętszego Sakramentu ugęszczała, tam ználeźiona, kiymi zbita, życia dokonałá

Baron: in Notis Mart.

Reflexya. Gdy ukochała Boga, áż do śmierci go ukochała. Tu prawdziwey proba miłości, tu kto nie doydzie, niema w nim miłości Bogá.

MODLITWA

PAnie Jezu Chryste nie tylko áż do śmierci ukocháłes mię, ále też i po śmierci gdyśmi Ciàło i Krew twoie w Sakrámencie Ołtarza ná zadatek dáł miłości twoiey, dayże przez przyczynę S. Mátrony, ábym cię miłości moia, do zgonu życiá moiego szukáł, i z tobą bez końca cieszyć się záslużył. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey*

Na uproszenie tego, mężnie zwyciężę wszelkie trudności, ktoreby mnię od częstey kommunii mogły zatrzymywać.

Szukaymy tego aż do końca, z czego bez końca cieszyć byśmy się zasłużyli. S. *Euch.*

Pytanie. Gdyby kapłán, náláwszy wody zámiast wina w kielich, á postrzegł to, że to woda gdy ią iuż ma w ustach, czyli godzi mu się ią połknąć, a potym konsekrować wino, i pożywać? *Odpowiedź.* Godzi się bo nieprzystoyna rzecz iest, wypluć ią, i iest niebespieczeństwo, by iáka okruszyna poświęconey Hostyi z nią niebyłá wyrzuconá.

S.

S. HERYBERT Arcybiſkup Kolonienſki rożne od wielu ludzi choroby odpędzał, Mſzą, S. zá chorych odprawiwſzy, owſzem owa woda, ktorą po mſzy Swiętey palce według zwyczaiu obmywáł, wiele chorob łeczyłá, *Sigebertus*.

Reflexya. Ta ieſt dzielność wiary ktora ieżeli może z mieyſca na mieyſce gory przenoſić, á czemuż niema duſzy uleczyć? ieżeliś tego niedoſwiádczył, nie Sakramentu to ale niedowiarſtwa twoiego, wina ieſt.

MODLITWA

S. Herybercie za modlitwą twoią niech będzie ożywioná wiara moia przez práwdziwą miłość, bym ſię między temi znaydował, ktorym S. Taiemnice Ciałá Chryſtuſowego, i wiary i miłości nieuſtánne czynią przymnożenie. A *ty naypierwey o Naywyżſza nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno* MARYA *Ofiaruy Nayukochanſzemu Synowi Twoiemu twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi &c. iák ná kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, będę innych zachęcał do codziennego Mſzy *S.* ſłuchania.

Z miłością ieſt złączoná wiára Chrześciańſka, bez miłości ieſt wiára diabelſka. *S Auguſtyn*

Pytanie. Gdyby ktory Kápłan zapomniał puryfikować puſzki przed pożyciem áblucyi, czyliby ſię godziło po pożyciu puryfikàcyi zoſtaiące w puſzczce álbo kielichu poſwięcone odrobiny pożywáć? *Odpowiedź*. Godzi ſię, bo moralnie za iedną ſię to poczytuie kommunią.

S, Patry-

S. PATRYCY Biſkup i Prymas Hibernii krola iuż zmarłego z grobu do życia przyprowadził, a okrzciwſzy go, dał mu Nayświętſzy Sakrament jáko Wiátyk i kazał mu znowu z Bogiem ſpoczywać.

Ven. Bedá.

Reflexya. Umárł, áby złość nieprzewrocilá rozumu, a gdyby to wſzyſtkich było pragnienie i życzenie, ktore było Blanki o ſynu ſwoim, ktora wolała go widzieć umarłego, niżeli nad grzeſzącym płakać.

MODLITWA

S. Patrycyuſzu twoiemi prozbami uczyń mi to wſzyſtko gorżkim, cokolwiek nie ieſt według woli Boſkiey, abym ſkoſztowawſzy niebieſkiey ſłodyczy, całym affektemiey żądać nauczył ſię. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, mátko Boſká i Panno MARYA Ofiaruy nayukochanſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſżytkich Swiętych, pragnienia, uſługi, z moiemi nie doſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami a uproś mi z całym dworem Niebieſkim, &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, ráno wſtáwſzy, mocno poſtanowię ſtrzedz ſię káżdego grzechu.

Komu Bog ſłodnieć poczyna, muſi mu grzech ſtawać ſię gorżkim. *S. Bernard.*

Pytanie. Gdy by ſię kto obáwiát, aby pśowięcona hoſtya niewpadła w ręce heretyckie, czyli ſię choć i nienáczczo godzi ią pożywać? *Odpowiedź.* Godzi ſię, owſzem ieżeli inſzym ſpoſobem od znacznego nieuſzanowania zachować iey nie może, i nie náczczo będący pożyć ią powinien. S. An-

S. ANZELM Biſkup Mantuáńſki we Włoſzech Mſzy S. nigdy bez łez nie odprawiał, nigdy przy mowieniu Pacierzy albo odpráwowaniu od innych Mſzy S. nie ſiedział, myśli Diakona do Mſży ſobie ſłużącego widział z obiawienia *Boſkiego*.

Bolland.

Reflexyá A gdzież ſię błąkaią myśli naſze? gdyby te były widome oczom ludzkim, iákie by to były widziane monſtra, ále widzi ie Bog, ktory cáły ieſt okiem.

MODLITWA

S. Anzelmie modlitwami twoiemi wſzyſtkie od duſzy moiey odpądź ſzkodliwe żadze, á święte wznieć pragnienia, ábym temu, ktorego pod oſobami chleba utaionego czczę, całym mogł ſłużyć. *A ty naypierwey ó Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno* MARYA *Ofiaruj Nayukochanſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi nie doſkonałemi uſługami i oziębłemi &c. iák ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, nábiegáiące podczas modlitwy rozrywki, pilno odrzucać będę.

Jákoż proſiſz, ábyś był od Boga wyſłucháńy, gdy ſię modląc ſam ſiebie nieſłyſzyſz. *S. Cypryan.*

Pytanie. Czyli wkrotce, po *S.* kommunii godzi ſię zplunąc? *Odpowiedź.* Zadnym to nie ieſt zakazane przykazem, przyzwoita ieſt iednak rzecz, aby troche kommunikuiący w tym zatrzymał ſię.

B. Sybil-

B. SYBILLINA Papienſka zakonnica, Sioſtr pokutuiących, Zakonu S. Dominika, gdy Pleban pokrywaiąc ſwoie niedbalſtwo do chorego niąſł hoſtyą niepoſwięconą, gdy iuż ſzedł przez ulice, ona poznała to oſzukanie. *Brun in faſtis.*

Reflexyá. O! Jàkie to zawſtydzenie, odkryte oſzukanie! Niedopuſzcza Bog áby to długo zàkryte było, wydaie to z tym więkſzym zawſtydzeniem, im ſię bardziey go obawiało.

MODLITWA

ZA przyczyną B. Sybilliny Boże Duſz Swiętych Pocieſzycielu wley w ſerce moie ſłodycz świętey pociechy twoiey, ábym ſkoſztowawſzy w chlebie Anielſkim niebieſkie roſkoſzy, do miłości twoiey całym był pociągniony affektem. *A ty noypierwey o Naywyżſza Niebá i ziemi Pani, Matko Boſká, i Panno MARYA, offiaruy Náyukocháńſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, ſtrzedz ſię będę wſzelkiego kłamſtwa.

Pokazuy ſię czym ieſteś, álbo bądź tym, czym ſię pokazuieſz. *S. Chryzoſtom.*

Pytánie. Czyli ſię godzi zaraz po *S.* ieść kommunii? *Odpowiedź.* Zadnym to niezakazane przykazem, á lubo dawno było na to przykazanie niejakie, ále iuż znieſione, przyzwoitá iednak ieſt, áby przez iáki czas wytrzymać.

S. MAURYCY z Familii ſzlachetney Ksakow w Węgrzech, Zakonu S. Dominika, affekt, ktory w życiu zachowywał, ten i po śmierci pokazał ku Nayświętſzemu Sákramentowi, gdy bowiem ciało iego w Jawrynie, w Kościele leżało, á Mſze S. za niego ſię odprawowały, pod czas Elewácyi, oczy otworzył przy wſzyſtkich, na to patrzących.

Bolland.

Reflexya. O! gdy by ſię od umarłych náuczyli żyiący, iáką mieć potrzeba áttencyą, przy Mſzy S, gdy ſię odprawuie, by nie ciałem tylko, iako nieżyiące rzeczy, ále i myślą pokazali ſię bydź tey Ofierze przytomnemi.

MODLITWA

DAy Panie JEZU, gdy przyſtępuię do ſtołu niebieſkiego ciałem, abym ſię modlił i myslą, a pozwol przez przyczynę S. Maurycego, bym gdy ſię święte twoie odprawuią taiemnice, całym ci ſłużył nábożny. *A ty nayprzerwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA Ofiáruy nayukochánſzemu. &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, pewne modlitwy uſtanowię ſobie przy Mſzy świętey.

W ten czas cáłym ſercem woła ſię do Bogá, gdy ſię o niczym innym niemyśli, tylko o Bogu.

S. Auguſtyn.

Pytanie. Czyli ten, ktory tego dnia, ktorego kommunikuie, á wpada w grzech śmiertelny, czyli grzeſzy tym ſamym grzechem świętokradztwa? *Odpowiedź.* Nie, bo przeto niepopełnia złości innego rodzaiu.

S. BENE-

S. BENEDYKT Opat wielu Zakonow Pátryarcha, gdy miał umieraċ, niechciał áby do iego celki zakonney przynieſiono Nayſwiętſzy Wiatyk, lecz lubo ciało iego było zwątlone, to poſtami, to choroby boleściami, ani ſię podzwignąć mogł, iednak chciał, aby go do kościołaponieſiono do przyięcia oſtatniey ſwiętey kommunii.

S. Gregor. M. Lib.2. Dial. cap. 37.

Reflexya. Nic ſię poſzanowania, nic uniżonośći wymyślić niemoże, nad ktorąby więkſzey niebył godzien Stworzyciel od ſtworzènia. Jeżeli ia Pan (mowi Bog) a gdzież ieſt honor moy?

MODLITWA

WIękſzego uſzanowania godnym ieſteś Panie Jezu Chryſte, ktoremu ſię w Sakramencie Ołtárzowym kłaniam, niżeli Ci od kogożkolwiek bydź może oddane; o to cię tedy przez przyczynę S. Benedykta proſzę, ábyś ták wſzytkie ciała mego zmyſły i duſzy potencye kierował, by wſzyſtko moie zciągało ſię do chwały twoiey. *A ty naypierwey o Naywyżſza nieba i ziemi Pani, Mátko Boſká i Panno MARYA Ofiaruy &c. iák ná kárcie dru:* Na uproſzenie tego, pod czas Mſzy S. klęczeć będę.

Zle żyiący lubo ięzykiem milczę, życiem iednak Panu czynię wzgardę. S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Czyli każdy kapłan godziwie ádminiſtruie Eucharyſtyą ? *Odpowiedź.* Jeżeli niemá potrzeby dać wiatyku, i kapłan ieſt w ſtanie łaſki, godziwie adminiſtruie.

S. KATARZYNA Szwedka, gdy tak był zepsowany iey żołądek rożnemi chorobami, że nic przyiąć do ust niemogła bez obrzydzenia, na to iedynie ubolewáła, że świętey przyiąć niemogła kommunii, by iednak ná świętych Duszy iey pociechach nie zbywało, prosiła, àby iey przyniesiono Nayświętszy Sakrament, áby mu się głęboko pokłoniłá.

Memoria Justorum.

Reflexyá. Cieszy się kocháiący kochanego Obecnością, á iako przy wschodzie słońca kwiaty życie odbieráią, ták siły duszy odnawiaią się, gdy się iey kochanek do niey przybliża.

MODLITWA

PAnie nieiestem godzien, ktory bym cię dnia każdego, w Sákramencie Ołtarza przyimował, za prozbą iednak S. Katarzyny, spraw to, gdy do ciebie przystępuię, bym się ták przygotował, by nieustanne ciebie przyimowania, pragnienie we mnie wzniecilo. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, złożę intencyą moią codziennego kommunikowania, z Intencyą wszystkich Kapłanow Mszę S. odprawuiących.

Siostrą miłości, słodycz iest, iáko siostrą nienawiści gorycz iest. S. *Augustyn.*

Pytanie. Czyli się godzi zanieść nayświętszy Sakrament do chorego, dla tego samego, áby go uczcił i pokłonił mu się? *Odpowiedź.* Przedtym nietylko się godziło, ale też i we zwyczay poszło, teraz zaś dla zakazania Piusa Piątego Papieża, i świętey kongregacyi, niegodzi się. S. TU-

S. TURYBIUSZ Arcybiskup Limański, gdy mu wielki guz na ręce wyrosł, ktory mu do kapłańſtwa przeſzkadzał, kazał na uproſzenie uzdrowienia ſwego Mſzą S. odprawić, pod czas ktorey, gdy przyiął ciało Chryſtuſowe, zaraz ow guz zginął.

Horaldus in vita.

Reflexya. Wiele ieſt w rękách ułomności, ty twoie examinuy, czyli iakiey niemaią, dla ktorey do godnego ſprawowania tey táiemnicy miał byś przeſzkodę.

MODLITWA

S. Turybiuſzu wſtawiay ſię za mną, ábym czyſte i niewinne zawſze ręce podnoſił na modlitwie do Boga, á ſpráw to, ábym po życiu w niewinności przepędzonym, ná gorę Pańſką z niewinnemi i czyſtego ſerca, wſtąpić zaſłużył. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Pannó Marya Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych prágnienia, uſługi, zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, wyſtrzegać ſię będę bym tego ręką niedotykáł, co duſzę zeſzpecić może.

Ktoż wſtąpi na gorę Pańſką, albo kto ſtanie ná mieyſcu iego ſwiętym? Niewinny rękoma, i czyſty ſercem.

Pſalm.

Pytanie. Czyli może kiedy rozdawać S. kommunią Dyakon? *Odpowiedź.* Może w nagłey potrzebie, z poruczenia kapłána Dyakonowi uczynionego.

S. ALDE-

SALDEMARY Mnich Kaffyneńſki użáliwſzy ſię nad ubożuchną niewiaſtą, ktora mocy niemiała w ręku, gdy iey pomocy inaczey dać niemogł, ná uproſzenie iey zdrowia, Mſzą S. odprawił, po ktorey ſkończoney do pierwſzego, niewiaſta przyſzła zdrowia. *Florar Bened.*

Reflexyá. Lepiey ręki niemieć, niżeli mieć, á źle iey zażywać. Jeżeli cię gorſzy ręka twoia, u-rzniy ią, a rzuć za ſiebię.

MODLITWA

SAldemary uproś mi tákie ku ubogim miłoſierdzie, iakim ſam przedtym pałałeś ku nim, bym łaſkawego, w zgonie życia mego, doznał Boga, ktory miłoſierdzię ſwoie przyobiecał miłoſiernym. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Naywiększemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami i oziębłemi &c, iak na kartcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, cieſzyć będę ubogich, ieżeli im inney pomocy dać niemogę.

Jeżeli innym zguby przyczyną będzieſz, ciężey też cierpieć będzieſz. S. *Chryzoſtom.*

Pytanie. Czyli w niedoſtatku poświęconych kommunikantow, godzi ſię kapłanowi maiącemu Mſzą S. z ſwoiey hoſtyi partykułę udzielić dla pragnącego kommunii? *Odpowiedź.* W pewnych przypádkach godzi ſię. *Sanchez. Disp.* 21. *nro.* 2

S.

S. HERMELAND Acreński Opat we Francyi, wiadomey mąz świątobliwości, gdy był poświęcony na kapłaństwo, co dzień Mszą S. odprawował, ale i codziennie iakim ciała umartwieniem ią poprzedzał.

Molanus in addit usuar.

Reflexyá. Lepiey tu codziennie ułomności ludźkiey defekta iakim gładzić umartwieniem, niżeli ie zachować do czyszczenia, ogniem czyscowym.

MODLITWA

S. Hermelandzie wzbudź we mnie nie ustanne umartwienia staránie, bym żył, ale nie ia, lecz by żył Chrystus we mnie, a ten ukrzyżowany, ktoremu ciałem, i duszą umartwiony, służyć pragnę. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Mátko Boská, i Panno MARYA ofiaruy Naykochańszemu Synowi twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienie, usługi zasługi i z moiemi &c iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, na zadosyć uczynienie za grzechy moie, obiorę sobie niektore dobrowolne umartwienia.

Ile ty sobie niebędziesz przepuszczał, wierzże mi, że ci tyle Bog przepuszczać będzie.

Tertulian.

Pytanie. W iakim Apparacie ustroiony powinien Kapłan, rozdawać *Swiętą* kommunią? *Odpowiedź.* W stułę i komżę ubrany, a niedostatku tey, w stułę i Albę przybrany.

Tamb. trac: 3. de 3tio præc. Eccles.

S.

S PONCYUSZ Opat blisko Awenionu miał ucznia wielce gadatliwego, ktoremu gdy milczenie nakazał, on stał się niemym poty, poki Mszy S. zá niego nieodprawił, podczas niey bowiem, gdy Opat mowił: *Dominus Vobiscum*, iuż rozwiązanym od niemoty ięzykiem odpowiedźiał: *& cum spiritu tuo.* *W życiu.*

Reflexyá. Człowiek gadatliwy niezliczonym podlega grzechom i defektom, á staiesię żárrem, Diabelskim.

MODLITWA.

S Poncyuszu naucz mnię, Języká ostrożnie przestrzegać, ktory nayświętszym ciałem i krwią Paná moiego iest poświęcony, by niebył grzechami zmazány. *A ty naypierwey o Naywyższa Niebo i źiemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi, z moiemi nie doskonałemi usługami i oziębłemi pragnieniami, a uproś mi z całym dworem Niebieskim &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, drugich strofować będę, żeby w kościele niegadali.

Kto niestrzeże ięzyka swoiego, tego prożna iest Religia. *S. Jacob.*

Pytanie. W ktorych leciech iest kto obligowany do słuchania Mszy S. we Swięto? *Odpowiedź.* Jak tylko kto przyidzie do zażywania rozumu, co się pospolicie dzieie, około Roku siodmego.

S. Jan

S. JAN Pustelnik około Likopolu w Egypcie ostrą przez lat dziesięć wszelkiey surowości czynił pokutę, żadney niezażywaiąc, potrawy tylko niebieskiey, ktorą mu co trzeci dzień Anioł przynosił. *V. Beda.*

Reflexya. Brzydzi się dusza temi zwykłemi potráwami, ktora się karmi niebieskiemi. Kosztuycie á baczcie iako Pan słodki iest.

MODLITWA.

ZA przyczyną S. Jana, niech zasłużę kosztować, iak słodki iest Pan w nayświętszym Sakramencie utaiony, áby duszy moiey to wszystko obrzydło, cokolwiek swiat podaie ziemskiey roskoszy w kielichu, swoim miłośnikom. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska, i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochanszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, w dzień S. kommunii, wystrzegać się będę zbytniego potraw zażywánia i napoiu.

Ta sáma prawdziwa miłość, ktora się wstydzi imienia trudności. *S. Augustyn.*

Pytanie. Gdy by w wielki Piątek przypadło Swięto iakiemu mieyscu własne, czyli kto iest obowiązány słuchać tego dnia mszy S. (iako mowią suchey) ktorasię odprawuię? *Odpowiedź.* Nie iest obowiązany, bo tam, w ten dzień niema mszy prawdziwey, ponieważ niepoświęcasię w wielki Piątek áni ciało, ani krew Pańska, ale się tylko odprawuie kommunia. *S. SYX-*

S. SYXTUS, trzeci tego imienia Papież i Wyznawca, między innnemi ustawami, ktore uczynił nà pomnożenie, powinnego poszanowania Nayświętszemu Sakramentowi, opatrznie postánowił to, by naczynia poświęcone, od nikogo niebyły dotknięte; tylko od ludzi poświęconych Bogu na usługę ołtarzową. *Bolland.*

Reflexya. Precz ztąd niepoświęceni; wszystko tu bydź powinno święte, ręce, język, serce, i myśli. Jakież twoie zwykły bywać?

MODLITWA

S. Syxtcie wstawiay się zamną, áby gdy Nayświętszego pożywám ciała Chrystusowego, były święte ręce, święty Język, święte i myśli, i serce, bym oddaliwszy wszystko, co nieiest Bogu poświęcone, rzeczy święte, zawsze świętym sprawował sposobem. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi twoiemu, twoie i wszytkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi z moiemi nie doskonałemi usługami i ożiębłemi pragnieniami á uproś &c, iak ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, niebędę się płocho tych rzeczy, ktore do Mszy S. są sporządzone dotykał.

W godzinę S. Ofiary ile się godzi wierzyć otwieraią się Nieba, dziwuią się Aniołowie. *Lauren: Iustinian.*

Pytanie. Co to iest słucháć Mszy S? *Odpowiedź.* Jest bydź ták przytomnym odprawuiącemu Kapłánowi, áby pilnował i uważał co się dzieie na Mszy S. *Suarez.*

S. MECHTYLDA Panna Zakonu S. Benedykta, Corka Henryka pierwszego Cesarza, wszystek swoy posag rozdała na kościoły, áby z niego był chleb, wino, i inne potrzeby ołtarzowe były opatrzone; czym sobie ná to zasłużyła, że iey gdy miała umierać, Nayświętszy Sakrament przynieśli Aniołowie. *Jepes: Tom 4. folio 412.*

Reflexya. Ponieważ dostatki od Boga pochodzą, naylepiey się też na iego cześć wydaią. Jak kto czerpa wodę, studnią powinien koronować.

MODLITWA

WSzystkie dostatki i wszystkie skarby w Nayświętszym Ołtarza Sakràmencie są ukryte, te áby Bog ná mnie wylał, spráw to prozbami twoiemi S. Mechtyldo, ieżeli mám te skarby, dosyć iestem bogáty, ani o więcey proszę. *A ty naypierwey o Nay-wyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi Twemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi z moiemi &c iak ná karcie drugiey*

Na uproszenie tego, według sił starać się będę bym był hoyny na kościoły Bogu poświęcone.

Jeżeli kocha się kto w bogactwach, więc niech tam będą zachowane, gdzie zginąć niemogą.

S. Chryzostom.

Pytanie. Gdy by kto przez znaczną część Mszy S. spał, czyliby zádosyć uczynił przykazaniu o słuchaniu Mszy S? *Odpowiedź.* Nieczynił by zadosyć, bo w moralnym rozumieniu, nie iest obecny, lubo iest obecny w sensie Fizycznym.

S. Ama-

S AMADEUSZ Xiąże Sabaudyi, pod czas nagłych i naywiękfzych zbiegaiących fię zábaw, ten miał zwyczay, że nic áni wielkiego, ani małego nieczynił, poki pierwey modlitwą i fłuchaniem Mfzy S. Boga fobie nieprzeiednał. *Petrus Molıcti in vita.*

Reflexya. Spraw powodzenie, od Boga zawifło, wfzelka praca daremna, ktora fię od niego niezaczyna. Mała ieft opatrzność nafza.

MODLITWA

S. Amadeufzu twoiemi modlitwami potargay więzy grzechow moich, ábym famemu Bogu, mogł wolnym fłużyć fercem. *A ty naypierwey o Naywyżfza Nieba i ziemi Pani, Mátko Bofka i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochanfzemu Synowi twoiemu, twoie i wfzytkich Swiętych pragnienia, ufługi zafługi z moiemi nie dofkonałemi ufługami i ożiębłemi pragnieniami, á uproś mi z całym dworem Niebiefkim, abym ten nayświętfzy &c. iak na karcie drugiey.*

Na uprofzenie tego, fzczęśliwe fpraw moich powodzenie i dokończenie pod czas Mfzy S. Bogu polecać będę.

Potárgaymy więzy prożnego ftarania, ktorych náftępuiącemi po fobie węzłámi ieftesmy uwikłani. *S. Eucheriufz.*

Pytanie. Gdy by kto za drzwiami kościelnemi ftanąwfzy, fłuchał Mfzy S. czyli by zadofyć uczynił przykazaniu kościelnemu? *Odpowiedź.* Ieżeli ieft kościoł ciafny, że wfzyftkich ludzi pomieścić niemoże, czyni zadofyć, ieżeli zaś nieieft fzczupły kościoł, áni nápełniony ludźmi, nieczyni zadofyć.

S. Bal-

S. BALBINA Panna, Corká S. Kwiryna Męczennika, ktora żyłá około Roku 130. gdy iey umarłey głowę z nabożeństwa dla uszanowania Jey ukradziono, poty w owym Kościele Msza Swięta żadna odprawowana bydź niemogłá, bo zaraz świece gasły, poki głowy Jey nieprzywrocono.

Acta SS. Alex. PP. ap. Sur: T. 3.

Reflexya. Co iest sprawiedliwego i niewinnego, to się Bogu podoba, co niesprawiedliwego, to się niepodobá, widzi on w skrytości.

MODLITWA

ZA Przyczyną S. Balbiny, niech mi stoł niebieski, ktorym się kármię, wynidzie ná odpuszczenie grzechow moich, ábym co swiętego iest pożądać, a co sprawiedliwego iest, mogł czynić. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi Twoiemu &c. tak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, wchodząc do Kościoła, świętym Relikwiom złożonym, na Ołtarzu uczynię poszanowánie.

Oddaliwszy ná stronę sprawiedliwość, coż są Krolestwa? nic innego, tylko wielkie rozboie.

S. Augustyn.

Pytanie. Czyli czyni zadosyć przykazaniu, ktory od Ewangelii Mszy świętey słucha, aż do końca? *Odpowiedź.* Czyni zadosyć. *Suarez,*

S. Wá-

S. WALERYK pachole Pastuszek w dziecińſtwie ieſzcze przyſzłey świątobliwości wydawał znaki, życia pobożnością bardziey, niżeli ſzláchectwem iaśnieyſzy. Gdy przy nim ieden Kapłan ſzpetnie gadał, oślepł. *Nadaſi in anno Cæles.*

Reflexya. Skaza ſzpetnieyſza ieſt w purpurze, i wyſtępkowi ciężaru dodaie godność grzeſzącego, Kapłan przechodzi Aniołow przywileiem; o gdyby też był, wyżſzy pobożnością!

MODLITWA

BOże, ktoryś mnie niegodnego ſługę twoiego Sákramentu Ołtarzowego uczynić raczył uczeſtnikiem, day łaſkawie za przyczyną S. WALERYKA, żebym ci życiem i obyczaiami zawſze godnie mogł ſłużyć. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochanſzemu Synowi twoiemu, twoie &c iak ná kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, innych ſzpetnie gadaiących, ſtroſować będę, álbo też myśl moią, do czego innego odwrociwſzy, ſłuchać ich niebędę.

Nic ſzpetnieyſzego, iako bydź znácznym w godności, a wzgardzonym, dla lekkości i życia podłości, *Salvianus,*

Pytanie. Czyli ma ſię ſądzić, iż ten cáłey Mſzy Swiętey ſłucha, ktory ſłucha iednę połowę iedney á drugą połowę drugiey? *Odpowiedź.* Jeżeli może iednego Kapłána Celebruiącego całey Mſzy ſłuchać, dowodnieyſza ieſt rzecz, że nie czyni zadosyć. *Tambur: Tract. 1. de 1. Eccl. præc.*

S. FRAN-

S. FRANCISZEK z Pauli, Zakonu Minimorum Fundator, w uſtach Jego záwſze miłość zoſtawáłá, bo zawſze była i w ſercu, cały ten czas, ktory mu zbywał od zabaw, przed Nayświętſzym Sakramentem trawił ná modlitwie; i z ſamey komorki Zakonney miał okienko, ktorym by tam częſto patrzał.

W życiu iego.

Reflexya. Coż za dziw, że tak miłością był zapálony, ktory tak częſto do ognia przyſtępował.

MODLITWA

S. FRANCISZKU uproś mi goreiące ſerce miłością Boga, á naybardziey gdy do Náyſwiętſzego Sakramentu przyſtępuię, áby miłość Boſka, to wſzyſtko we mnie wypaliła, cokolwiek wyſtępkow panuie w ciele moim. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, záſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami, a uproś mi z całym dworem Niebieſkim, abym ten Nayświętſzy Sakrament zawſze godnie przyimował w życiu, i nie umierał tylko uzbroiony tym Swiętym: &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, gdy będę przechodził około ktorego kościołá, głęboko nakłoniwſzy głowy, Bogu tam w Sakramencie utaionemu oddam adoracyą.

Serce z rękámi podnoſi do Boga, ktory Modlitwę ſwoią ſpráwami umocnia. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Gdy by kto rázem ſłuchał więcey części nieiedney Mſzy S. czyli by zadoſyć uczynił przykazaniu kościelnemu? *Odpowiedź.* nieuczyniłby.

Suarez S. 2 S.

S. BURGUNDOFORA Xięni z uſt iedney Mniſzki ſobie poddaney, gdy ta świętą przyieła kommunią, widziała wychodzącą kulę ogniſtą.

Suriuſz.

Reflexya. Z uſt twoich ciebie ſądzę, coż z nich wychodzi? ktory tyle razy kommunią przyimuieſz? co ſię w uſtach częściey odzywało, głębiey taiſz w ſercu.

MODLITWA

S. Burgundoforo uproś mi łaſkę, ábym z właſnych uſt moich kiedyżkolwiek niebył oſądzony, za ladaiakiego ſługę, á ſpraw to, ábym uſtom moim przyſtáwił wartę, by co innego z nich ſię nieodzywało, tylko nieuſtaiąca chwała Boſka. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno, MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu twoie, i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami, á uproś mi z całym. &c. iak na karcie drugiey,*

Na uproſzenie tego, w rozmowach moich wyſtrzegać ſię będę, ábym czego niewymowił, coby drugich urázić mogło.

Ile niepotrzebnemi ſłowami myśl od milczenia cenſury rozpraſzaſię, iak by tyle upadkami od ſiebie odchodzi. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Ktorego czaſu godzi ſię odprawować Mſzą świętą? *Odpowiedz:* od wſchodu Jutrzenki aż do południa, i niekiedy z przywileiu, godzinę przed Jutrzenką, i w godzinę po południu.

S. IZYDOR Biſkup w Sewilii po życiu świątobliwie przepędzonym, maiąc umrzeć, chciał bydź do Kościoła znnieſionym, a przed przyięciem Nayświętſzego Wiatyku, popiołem poſypanym áby pamiętny ſwoiey podłości, z więkſzym uſzanowaniem przyimował Páná. *W życiu iego.*

Reflexya. Gdy by człowiek częściey pamiętał ná ſwoy początek, o! iák byłbył pokornieyſzym, złożył by z pawiem piorá ſwoie.

MODLITWA

S. Izydorze wbiy w myśl moię to poznanie mnię ſámego, ábym widział i uznał, kto i iaki, ieſtem kto i iáki będę, ábym Bogu upokorzonym ſłużył ſercem, a mogł przyiśc do zapłáty pokornym obiecáney. *A ty naypierwey o Naywyżſza Niebá i Ziemi Páni, Matko Boſka, i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochanſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi niedoſkonałami uſługami i oziębłemi pragnieniami, a uproś mi z cáłym dworem Niebieſkim. &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, gdy koło grobów w kościele, álbo około kości na Cmentarzu przechodzić będę, na śmierć pamięć ponowię.

Pamiętay człowiecze ześ ieſt prochem i w proch ſię obruciſz. *mowi Kościoł Boży.*

Pytánie. Wiele ieſt iſtotnych części Mſzy Swiętey? *Odpowiedź.* Ofiarowanie, konſekrácya i pożywánie.

Tego dnia Roku 1554. *Swięta* Hoſtya przy kommunii przypádkiem upadła na ziemię ktorą, gdy ka łan chciał podiąć, ſama ſię podnioſła, i złożyła w Cyborium; gdy ſię, ten cud rozgłoſił, ciżbá ludzi zbiegła ſię, i nowy cud widziała, że iedna część tey Hoſtyi, pokazowałá w ſobie malenkiego JEZUSA, druga część Ukrzyżowanego, trzecia iako ſędziego ná ſądy zaſiadaiącego. *Diari Giral.*

Reflexya. O! Ieżeli wtèy Hoſtyi ukryty ieſt Bog ſędzia, o iák że ma wiele niedbały czego ſię obawiać, iak nieprzygotowany, iak wiele nákoniec niecnotliwy.

MODLITWA

SPraw Panie JEZU Chryſte bym w *S*akramencie ołtarzowym niepożywał ſądu, ale przyiął moich odpuſzczenie grzechow, bym ciałem i krwią twoią poſilony doſzedł zyciá wiekuiſtego. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Mátko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochanſzemu Synowi, &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, gdy pod czas Mſzy Swiętey będzie podnoſzone ciało Páńſkie, z oſobliwſzym Nabożeńſtwem uczynię mu adoracyą.

Wielka chwáła Kapłanow, ale wielka ruina w innych. *S. Hieronym.*

Pytanie. Kiedy ſię odprawuie Mſza Swięta o iákim ſwiętym, ofiaruieſz ſię wten czas temu ſwiętemu oktorym ſię ma Mſza? *Odpowiedź.* Nie ofiáruie ſię tu ofiara nigdy ſwiętemu, ale tylko ſamemu Bogu.

S. Eſt-

S. EUTYCHIUSZ Patryarcha, gdy lud swoiemu staraniu Pasterskiemu powierzony Nayświętszym Chrystusa karmił ciałem, w ten czas oraz iasną swiatłością otoczony, był widziány. *Bolland.*

Reflexya. A zkąd nasze pochodzą ciemności? rzadko do słońca przystępuiemy, to oświeca ukryte ciemności; do niego ktosię zbliża, nie chodzi w ciemnościach.

MODLITWA

BOże przenikaiący serca ktorego w Nayświętszych ciała i krwie Chrystusowey táiemnicách pożywam, oświeć ták oczy duszy moiey, bym to coczynić potrzeba widźiał, i do tego co czynić potrzeba, i wypełnić był zdolnym. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemie Pani, Matko Boska, i Panno MARYA, ofiaruy Nayukochańszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia usługi, zasługi, &c. iak na karcie drugiey*

Na uprosżenie tego, Bogu w N. Sakramencie utaionemu, mnię, moich, i wszytko moie ofiaruię ná ofiárę cáłopaleniá.

Słabieie dusza ktorey niezmaga wzięty Ciała Chrystusowego Sakrament, i nie zánala.

S. Hieronym.

Pytanie. Czyli gładzi grzech iaki Msza Swięta tego, za ktorego się ofiáruie? *Odpowiedź.* Zadnego nie gładzi grzechu, iednakże łáskę mu iedna dopokuty potrzebną.

S. HERMAN Jozef gdy Mszą Swiętą odprawowáł, widziano że z iedney strony, JEZUS, z drugiey strony N. MARYA przynim stali: słabym będąc ná ciele, po odprawioney S, Ofiarze, zdrowszym się stawał; gdy ná niego wielu mruczeli, że przy Mszy iego długiey, wiele się świec upalało, stało się, że owe świece po Mszy iego, znalazły się nie umnieyszone. *Nadasi Annô Cales.*

Reflexya. Lepsza iest áby świece gorzały dłużey przy Swętey Ofierze, niżeli żeby się miało umnieyszać Nabożeństwa. Ten czas nietrzeba mieć za długi, od ktorego zawisła wieczność.

MODLITWA

DO twoich taiemnić *Panie* za przyczyną *B. Jozefá* ták zawsze uczyń mnie gotuiącego się, bym oczyściwszy sumnienie, ciebie samego szukał, i czystą przyimował duszą. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi, Pani, Matko i Panno &c iak na karcie drugiey.*

Na uprośzenie tego, po spowiedzi uczynioney czásu iaką uczynię odwłokę, ktorego bym się gotował do Swiętey kommunii.

Zaden czas niema się zdawać długim, w ktorym się chwała niebieska nabywa.

Pytanie. Czyli słusznie do Mszy zażywá Kapłan szat poświęconych? *Odpowiedź.* Słusznie, gdyż i w starym zakonie Kapłan gdy miał ofiary czynić, pewnych szat zażywał, rożnych od zwyczaynego odzienia.

S. WI-

S. WIKTERP dawał wychowanie Swiętey Herlukce Panience w wszelkiey świątobliwości, za ktorą gdy przystępowała do Swiętey kommunii zawsze chodził, á nawet gdy iuż i umarł tą Swiętą sprawą zabawioney S. Panience przytomnym był widziany.

Nadasi.

Reflexya, SS. Aniołowie assystuią nam do S. kommunii i zapraszaią, o gdybyśmy się nielenili naśladować ich uniżoności, miłości i nabożeństwa.

MODLITWA

WSzechmogący Boże zaprzyczyną B. Wikterpa day nam násladować Anielskiey czystości, ábysmy ktorzy przystępuiemy do pożywania chlebá Anielskiego, Anielskim też życiem tobie służyć godnemi byli. *A ty naypierwey o Naywyższa Neba i ziemi Pani Matko, i Panno MARYA ofiaruy nayukochanszemu Synowi Twoiemu twoie i wszytkich Swiętych, pragnienia usługi, zasługi, z moiemi &c. iak na karcie drugiey.*

Na uprośzenie tego, nauczę innych sposobu świętobliwego przyimowania N. kommunii; zaprawde niebędą się urażać SS. Aniołowie że będziemy ich towarzyszami, ktorzy są ná ziemi strożami.

S. Bernard.

Pytanie. Czyli dobrze zażywa się naczynia drogiego do ofiary Mszy S? *Odpowiedź.* Dobrze, bo takież były w zażywaniu w kościele Salomonowym, i o tych wspomina S, Dámáscen w życiu S. Urbáná, ktory żył około Roku 1230.

S. DYO-

S. DYOSZKOR ſto Mnichow w Tebaidzie Oyciec, między innemi ſwiątobliwego życia dokumentami, w tym ich oſobliwie nápominał, aby do przyięcia Ciała Chryſtuſowego ták przyſtępowali, iakoby zaraz umieráć mieli.

Vitæ Patrum Lib: 2. Cap. 20.

Reflexya. Ten ieſt Chłeb życia: kto go pożywa, żyć będzie ná wieki, o śmierci iednak pamiętáć potrzeba, bo od śmierci nádzieia życia zawiſła.

MODLITWA

UTaiłeś Panie Boże oſtatni dzień, życia moiego, bym każdy dzień, moment, miał za podeyżrzany! dayże przez przyczynę B. Dyoſzkora ábym Nayświętſzym Wiátykiem uzbroiony, ták ztego doczeſnego z ſzedł życia, bym przeſzedł dowiecznego. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani Mátko Boſka i Panno MARYA ofiaruy naywkochanſzemu Synowi, Twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia uſługi, zaſługi, z moiemi niewymownemi &c. iak na karcie drugièy.*

Na uproſzenie tego, ſtaráć ſię będę, żeby zawczaſu chorych opatrzyć oſtatniemi Sakramentámi.

Smierć ná ſtarych czeka wedrzwiach! na młodych czatuie na zaſadzkach.

S. Eucherius Abbas

Pytanie. Czyli trzeba ná Mſzy S. zapaláć świece? *Odpowiedź.* Trzeba ich koniecznie zapalać, ieſt dawny zwyczay, o ktorym wſpomina Athanazy i Hieronim.

S. FUL-

S. FULBERT Biskup widząc Xięgę od Berengaryusza przeciwko prawdziwey obecności Chrystusowey w N: Sákramencie napisaną, áby tey prawdy obronił, inną nápisáł *Xiąſzkę*, ktorą iako gąbką Berengaryuszowe kalumnie zgładził i zamazał; *Bolland.*

Reflexya. Jeżeli księgi wydać nie możesz, to uczynkami dowodź obecności Chrystusowey w N: Sakramencie, tak się sprawuy, aby ktorzy cię widzieć będą, czytać mogli z twoich obyczaiow, że ty wierzysz, iż tám iest Chrystus obecny.

MODLITWA

ZA przyczyną Swiętego Fulberta, spráw Pánie abym ták zawsze uczęszczáł do swiętych Sakrámentow, i ich bronił, bym co ustami wyznawám, to życiem i obyczaiami mogł wypełnić. *A ty naypierwey o Naywyższa nieba i ziemi Páni, Matko i Panno Marya ofiaruy nayukochanszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszytkich Swiętych pragnienia usługi, zasługi, i z moiemi niedoskonałemi usługami i oziębłemi pragnieniámi, a uproś &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, bronić będę tey prawdy, ktorą o. N: Sakramencie podaie Kościoł S. katolicki, ieżeliby kto przeciwko niey co mowił.

Nie mowiemy wielkich rzeczy ieżeli zle żyiemy. *S. Cypryan.*

Pytanie. Czyli to dobrze że kapłani przy Mszy S. podnoszą ręce? *Odpowiedź.* Dobrze ták bowiem życzył czynic i Moyzesz Exodi 17. Salomon 3 *Reg.* 8 Dawid *Psal.* 141.

S. MAR-

S. MAŁGORZATA de Caſtille gdy Swiętą przyimowała kommunią, w niebieſkie opływała pociechy; częſto gdy na Mſzy S. bywałá, iakoby porwana w zachwycenie, widziała w duchu Wcielenie Chryſtuſowe ſobie pokazane. *Wżyciu iey.*

Reflexya. Szczęśliwym byś ſię uznał, gdybyś Chryſtuſa Narodzonego widzieć, gdybyś mogł uściſkać, ktorego teraz do uſt przyimuieſz, w ręku máſz, tenże ſam ieſt, temuż ſię niſko kłaniay.

MODLITWA

S. Małgorzato twoiemi prożbami przybądź, gdy mam przyimować ciało y krew Chryſtuſową, by we mnie gorzał ogień miłości Boſkiey, a niepálił mnię płomień złych wyſtępkòw. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani Matko &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, podczas Mſzy S. nabożnie wſpominać będę pamięć męki Pańſkiey.

Wſzyſtek doſtatek ktory nie ieſt Bogiem, uboſtwem mi ieſt. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czyli dobrze, że kapłan przy Mſzy Swiętey raz podnoſi w gore oczy, drugiráz że nádoł ſzpuſzczá? *Odpowiedź.* Dobrze czyni, boto czyni przykładem Chryſtuſowym, raz podnoſzącego do gory oczy, drugi raz ſzpuſzczaiącego ná Modłitwie, iako czytay u Matt: Swiętego w Rozdziale 14. u S. Marka w Rozdziale 6. i 7. u Łukaſza Swiętego w Rozdziale 9. u Jana Swiętego w Rozdziale 6.

S. ALFERYUSZ lat 120. ſtarzec, tak zawſze czerſtwy że nigdy Mſzy S. nie opuścił, iednemu Człowiekowi do S. kommunii przyſtępować boiącemu ſię z tey przyczyny; że cierpiał myśli, i imaginacye nieczyſte, pokazawſzyſię uwolnił od tego uprzykrzenia. *Nadaſi Ann. Cœles.*

Reflexya. Co dobrym albo złym czyni wola ieſt; cokolwiek zàś oprocz niey ſię trafia, Bogu ſię niemoże niepodobać; takim zaś ieſteś w obliczu Boſkim, iákim bydź chceſz.

MODLITWA

ZA przyczyną B. Alferiuſza, Panie Jezu Chryſte, naſzę, lubo uporną do ſiebie napędź łaſkawie wolą, ábyśmy to co ſię tobie Bogu podoba, prędkim umyſłem wypełnili. A *ty naypierwey o Nayważſza nieba i ziemi Pani Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaruy náyukochanſzemu Synowi twoiemu twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, záſługi, z moiemi niedoſkonałemi, uſługami i ozięblemi pragnieniami. &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, wolą moię z innemi Duſzy mocami podczas Mſzy S. Bogu poſwięcę.

Wſzytko co ſię Bogu oddaie, ſzacuie ſię affektem daiącego. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Czemu kapłan pod czas Mſzy S. części upada nákolana? *Odpowiedź.* Na uſzanowanie pokorne Nayſwiętſzego Sakramentu; tak pokłonił ſię Chryſtus Oycu ſwoiemu *Luca* 22. i Paweł *Actor:*

B. Jda do Swiętey kommunii, od Nayświętszey PANNY była prowadzona, a Anioł niosł przed niemi pochodnią i kadzidło; ták gorącym we wnętrznym nábożeństwem była zápalona, że się aż krew iey rzuciła nosem i ustámi. Łubo żadney powierzchowney poszlaki nie miała, iednák poznawała i czuła gdzie poświęcona Hostya zostawałá.

Bolland.

Reflexya. Kto, i co ciebie do kościoła wabi? Nayświętsza Panna, czyli iáka prożność? Nabożeństwo czyli ciekawość? pobożność czyli zysku chciwość?

MODŁITWA

B. Jdo twoiemi prożbami zapal we mnie gorącą Boga miłość, gdym iest świętym taiemnicom przytomny, ábym Boga prawdziwego i żywego ktorego w Nayświętszym Sakramencie adoruię, prawdziwym zawsze nábożeństwem mogł uszanować.

A ty naypierwey o Naywyższa nieba i ziemi Pani Matko Boska i Panno, &c. iak na karcie dru:

Na uproszenie tego, maiąc wchodzić do kościoła nikomu się przypodobać nie zechcę, tylko samemu Bogu.

Coż to iest że ukochany moy w domu moim wiele niecnot popełnił? *Jeremiasz.*

Pytanie. Czyli to dobrze że kapłan pod czas offertorium podnosi Hostyą nad ołtarzem? *Odpowiedź.* Dobrze, bo i w starym zakonie to co Bogu bydź miało ofiarowane, od kapłana było podnoszone, iako czytay: *Levitici* 8. 9. 10

S. LUDWINA przedziwne długiey cierpliwości źwierciadło; zpoczątku choroby, poczeła się uskarżać na boleści, á ciałem Chrystusowym posiloná ták na duszy iako i na ciele z mocnioną została, że przez wiele lat áni napoiu, áni potrawy inney niezażywaiąc, z weselem chorobę ponosiła. *Bolland.*

Reflexya. Przyrodzona to prawie człowiekowi cierpieć, nic mu nie będzie zbywać na materyi do cierpienia, poki życia stanie, nie ma pewnieyszego we wszytkich utrapieniach i przeciwnościach lekarstwa, nad Nayświętszy Sakrament.

M O D L I T W A

ABym z Bogiem moim na wieki krolował, tego iednego tylko pragnę, oto iedynie wzdycham wstawiay się za mną S. Ludwino, abym ktory w Nayświętszym Ołtarza Sakramencie pamiątkę Męki Pańskiey rozważam, we wszytkich przeciwnościach, i turbacyach od niego pochodzącą, dla mnie uznał pociechę. A *ty naypierwey &c. iak na karcie. 2.*

Na uproszenie tego, boleści i utrapienia moie ofiarować będę Bogu w Ołtarzu utaionemu, będąc przytomnym na *Mszy świętey.*

Delikatnyś iest bracie, ieżeli chcesz cieszyć się teraz z swiatem, i potym krolować z Chrystusem. *S. Hieronym.*

Pytanie. Czyli dobrze, że na Mszy S. podczas podniesienia, pokazuie kapłan Nayświętszy Sakrament, na uszanowanie iego? *Odpowiedź.* Ten obyczay i zwyczay naydawnieszy iest, dla tego naylepx szy i ma bydź zachowany. Wspomina o nim S. Bazyli. S. Chryzostom w Liturgiach.

Wie-

WIelebny Cesar Bus w Awenionie człowiek szlachetny, ále o doskonalsze życie mniey dbaiąy. Gdy był raz proszony, áby niosł pochodnią przed Nayświętszym Sakramentem do chorego niesionym, w innego się cale zámienił, o doskonalszych rzeczach i niebieskich zamyślać począł, przyiąwszy święcenie ná kapłaństwo, postanowił Zakon nauki Chrześciańskiey. *Marchant..*

Reflexya. Od małego częstokroć na pozor aktu Boskie zawisło błogosławieństo, owszem i szczęśliwa wieczność, ta iest szczodrota Boská ktora náymnieysze rzeczy nádgradza naywiększemi,

MODLITWA

BOże ktorego miłosierdzia nie ma końca, á dobroci nieskończona iest skarbnicá, Naylitościwszemu Maiestátowi twoiemu za użyczone dary dzięki czyniemy, twoiego zawsze żebrząc miłosierdzia, ábyś, ktory proszącym zebrane łáski pozwalasz, onychże nieopuszczaiąc do nadgrody wiekuistey przygotował. *A ty naypierwey &c. iak na kar:*

Na uproszenie tego, i naymnieyszey niezaniedbam okazyi uszanowania Náyświętszego Sakramentu.

Nie zaniedbywaymy tego máłego, co zaniedbane prętko staie się wielkim. S. *Chryzostom.*

Pytanie Czyli to dobrze że na Mszy S. Kapłan łámie Hostyą i cząstke iey wpuszcza w kielich? *Odpowiedź.* Dobrze, łamie się bowiem przykládem Chrystusowym, ktory Chleb łamał; a część wpuszczał się w kielich, według Litargii Swiętego Jakoba Apostoła. B.

B. JOACHIM Zakonu Serwitow Nayświętszey Panny, niegodnym się sądził, aby ofiarowane sobie kapłaństwo przyiął; na usługę kościołowi i ołtarzowi cale się oddał. Gdy do Mszy z zapaloną służył pochodnią, pod czas Elewacyi zemdlał, á Anioł za niego trzymał pochodnią. *Bolland.*

Reflexya. Pochodnia pod czas Elewacyi zaświecona, żywey wiary po nas wyciąga. nadzieię w nas, i gorącą znaydować się powinną wsercu naszym wyrażá miłość.

MODLITWA.

DAy prosiemy cię wszechmogący *Boże* záprzyczyną B. Joachima wiernym twoim, wiary, nadziei i miłości pomnożenie, aby taiemnicami świętemi bawiący się, Swiętych twoich towarzystwo otrzymać zasłużyliśmy. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi, z moiemi nie doskonałemi usługami, i oziębłemi pragnieniami, a uproś mi z całym dworem Niebieskim. &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, akty wiary, nadziei, i miłości, częściey ponawiać będę.

Niema wiary zasługi, ktorey ludzka racya daie doświadczenie. *S. Augustyn.*

Pytanie. Co wyraża powtorzone w piersi uderzenie się uczynione od kapłaná Mszą *S.* máiącego? *Odpowiedź.* Wyraża pokutę, na przykład publikana pokutuiącego, ktory się bił, wpiersi. *Lucæ 18.*

S. Ste-

S. STEFAN Opát S. Bernarda Náuczyciel, gdy wdzień Bożego Ciała zbywało w domu na potrzebnym Braci wyżywieniu, do Boga się udał pod czas Mszy Swiętey, ktorą miał, i tam swoie potrzeby Bogu przełożył, ktora nim się skończyła, przyszedł ten ktory potrzeby Klasztorne opatrzył. *Bolland.*

Reflexya. Skarbnicá tu dla każdego otwarta, wielu wielkie ztąd zabrali dostatki. Jeżeliś ty wziął mało, znać żeś mało prosił.

MODLITWA.

NAucz mnię S. Stefanie Boga moiego ktorego w Sakramencie Ołtarzowym czczę oto prosić, co mi iest pożytecznego, a twoiemi modlitwami uproś mi u niego,, ábymi pozwolił to co mi iest zbawiennego. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochańszemu Synowi twoiemu, twoie i wszytkich Swiętych pragnienia, usługi zasługi z moiemi nie doskonałemi usługami i oziębłemi pragnieniami, á uproś mi z cáłym dworem Niebieskim abym ten nayświętszy &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, konczyć będę Modlitwy moie zwyczaynemi słowy. *Przez Pana naszego JEZUSA Chrystusa &c.*

O cokolwiek prosić będziecie Oyca w imie moie, da wam. *Mowi Xtus w Ewangelii*

Pytanie. Co znaczy obmywanie rąk od kapłana zwykłe czynione? *Odpowiedź.* znaczy czystość sumnienia z ktorą kapłan przystępować powinien do Mszy S. O tym obmyciu wspomina S. Klemens L. 8. Constt. Dionys. Areopag: hierár. Eccl: cap. 3

S. ELE-

S. ELEUTERIUSZ áby większą sposobność znalazł do Nabożeństwa, od ludzi poszedł ná pustynią; tam gdy Mszą S. odprawowáł, niedzwiedzie i inne źwierzęta zpobliskich lasow hurmem się zbiegały, z taką cichością i skromnością przytomne były, iák bysię na nabożeństwo zeszły. *Barri*

Reflexya. Maią się czego ludzie nauczyć od źwierząt: niestáwaycie się iáko szkapy i muły, ktorzy rozumu niemaią.

MODLITWA

S. Eleutery twoiemi Modlitwami uproś mi to, Boga moiego w Nayświetszym Sakramencie utaionego poznanie, bym go zawsze żywą wyznawał wiarą, a całym czuł sercem. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska, i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochanszemu Synowi Twoiemu, twoie i wszystkich Swiętych pragnienia, usługi, zasługi, i z moiemi niedoskonami usługami i oziębłemi pragnieniami á uproś mi z całym dworem Niebieskim, abym ten nayświętszy Sakrament &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, wystrzegać się będę bym żadnego szelestu nie uczynił podczás Mszy Swiętey, ktorym bym mogł innym rozrywkę uczynić w nabożeństwie.

Woł poznał dzierżawce swoiego, i osieł iasła Pana swego. *Izaiasz,*

Pytanie. Ktorego czasu záczęły bydź w używaniu, Instrumenta muzyczne przy Mszy Swiętey? *Odpowiedź.* Za czasu Witalina Papieża Roku Chrystusowego 660. *Platina ex Pontificali.*

S. WERNERUS w Archidyecezyi Trewireńskiey małe pachole, ále wielki Męczennik, żydom chcącym wyiąć z uſt iego S. kommunią, ktorą tego dnia przyiął mocno ſię opierał, rożnie za to od nich męczony, ná koniec wrzekę wrzucony, ále z tą S. Hoſtyą niezátopiony. *Bolland.*

Reflexya. Łatwiey ſie ogień utai, niżeli grzech; tai ſię do czaſu, ale mu bydź długo ukrytym nie dopuſzcza opátrzność Boſka.

MODLITWA

BOże przenikaiący ſerca, á pobożnym nadgradzaiący Duſzom, day mi przez przyczynę S. Wernera zawſze czyſte ſtrzedź odgrzechòw ſerce, i wdobrych uczynkach uſiłowánie. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Pannó Marya Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych prágnienia, uſługi, zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, wdzień S. kommunii obiorę ſobie wykonać nadzwyczayny iaki dobry uczynek.

Nic nie ieſt ták ukrytego, coby ſię niemiało wyiawić. *Math:* 10.

Pytánie. Czyli to chwalebna, że zażywaią ſię Jnſtrumenta Muzyczne przy Mſzy S? *Odpowiedź.* Chwálebne ſą zażywane według przykładu w ſtarym teſtamencie nam danego; zakazuie ſię zaś taka Muzyká, ktora bardziey by widowiſkom albo weſelom, niżeli kościołom do nabożeńſtwa ſpoſobna była.

S. Agnie-

S. AGNIESZKA de monte Politiano gorącego nabożeństwa Dusza, nowe zawsze od S. kommunii do świątobliwości większey odnosiła podniety, osobliwie gdy za cudem niebieskim tey łaski dostąpiła, że zrąk Anielskich często brała ciało Chrystusowe. *Nadasi Anno cælbs.*

Reflexya. Gdzie iest Bog, tam iest y niebo; coż zadziw, że tàk często przy tey taiemnicy są widziáni Aniołowie.

MODLITWA

CZemuż się niemam spodziewać Nieba, ktory się chlebem z nieba zstępuiącym karmię, tey Anielskiey potrawy bym czystym zawsze sercem pożywał wstawiay się zamną S. Agnieszko, a uproś, bym ztego swiata nieschodził inaczey, tylko tym niebieskim pokarmem umocniony wdrogę wieczności. *Aty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani Matko, &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, spuszczonemi w skromności oczyma i złożonemi nábożnie rękoma ptzystępować będę do S. kommunii.

Gdy wtym życiu zostaiemy, by nám ziemia niebem się stała, czyni to ten N. Sákrament,

S. Chryzostom.

Pytanie. Czyli trzeba zażywać kadzenia przy Mszy solenney? *Odpowiedź.* Trzeba, bo to iest z tradycyi Apostołow; wspomina otym S. Sylwester Papież, Dyonizyusz Cáp. 3. i Swięty Jákob w swoiey Liturgii. Adotego mamy przykład tego z starego Zakonu,

S ANZELM Arcybiſkup Kantuaryeńſki za ucznia ſwoiego Oſberta zmarłego codzień Mſzą świętą odprawował. Na uproſzenie łáſk od Boga, wierzyli ludzie że doſyć ſłuchać Mſzy S. Anzelma, owſzem niektory trędowaty wodę ktorey zażywał S. Anzelm na obmycie rąk przed Mſzą, zaraz ieſt oczyſzczony i uzdrowiony. *Wżyciu iego.*

Reflexya. Swięta i zbawienna zawſze ieſt pamięc ná umarłych, daleko iednak zbawiennieyſza ieſt wtey S. Ofiarze; o iak iey wielu pragnie.

MODLITWA

S Anzelmie wley wſerce moie to ku zmarłym nabożeńſtwo i uſitowanie, bym to co czynie zaſłużonego, nietylko dla ſiebie uczynił zbawiennie, ale też i umarłym pragnął bydź pożyteczno na odpuſzczenie ich kary.

Na uproſzenie tego pewne dni wtydzień naznaczę ſobie, ktorych bym wſzyſtkie moie dobre uczynki napomoc zmarłych, ápplikował, *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i Ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu &c. iak na karcie drugiey.*

Darmo ſię ſpodziewa miłoſierdzia, ktory by nieczynił miłoſierdzia. *S. Chryſolog.*

Pytanie. Dlaczego zażywaią kadzidła przy Mſzy S? *Odpowiedź.* Na oznaymienie dobrey wonności Ewangelii, także na wyrażenie podobieńſtwa, ktore ieſt między modlitwą i kadzeniem. *Pſal* 141.

S. Te-

S. TEODOR Biſkup, kielicha do zażywania przy Mſzy Swięty z Konſtantynopola ſobie przynieſionego nieprzyiął, bo wiedział z obiawienia Boſkiego, że był ze ſrebra nieczyſtey iedney niewiaſty zrobiony; czego gdy ſię zapierał kupiec, gdy ſię modlił, S. Theodor kielich w oczach iego czarnym kolorem ſzpetny pokazał ſię. *Nadaſi Annô Cæles.*

Reflexyá Jeſtżeśty naczynie wybrane godne ktorebyś Boga noſiło? Weyrzey w ſumnienie, czyli tam nic niema nieczyſtości, upatruy.

MODLITWA

S. Theodorze uproś mi Modlitwami twoiemi, bym święte taiemnice świątobliwie odprawował, a zie- dnay mi tę ciała czyſtość, bym żadną niecnot niebył oſzpecony makułą. *A ty naypierwey o Nay- wyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno, MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu twoie, i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami, á uproś mi z całym. &c. iak na karcie drugiey,*

Na uproſzenie tego, żebrać będę częſto Boga o odpuſzczenie grzechow moich. Ktożkolwiek ieſt z łym, ſobie ieſt z łym. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu kapłán celebruiący całuie Ołtarz Mſzał i ſłużącego obłapia? *Odpowiedź.* Ołtarz i Mſzał całuie, ná znak uſzanowania; ſłużącego zaś obłapia ná znák miłości i pokoiu. Otey ceremonii wſpomina S. Juſtyn na końcu drugiey apologii.

B. JDZI S. Franciſzka Seraficckiego uczeń w uſzanowaniu N: Sakramentu cały był Serafinem; nim go miał przyimować wiele, godzin od innych prac wolnych na przygotowaniu ſię do tego ſtołu trawił, oſobliwie w dzień S kommunii żadney niezaczął zabawy, tylko pierwey Mſzy S. wyſłuchawſzy.

Kroniki Zakonu

Reflexyá. Połowę ſprawionych má rzeczy, ktory dobrze zaczął.

MODLITWA

B. Jdzi uproś mi Seraficzną miłość tę, ktorą ſerce twoie dziwnie pałało, gdyś Sakrament ciała i krwie JEZUSOWEY przyimował, á ziednay abym wſzelki czas mnie pozwolony ták Bogu poświęcił, bym potym ſzczęśliwey wieczności doſtąpic zaſłużył. A *ty naypierwey o Naywyżſza nieba i ziemi Páni Matko Boſka i Panno. &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, zbywaiący od zabáw czas albo ná modlitwie albo naczytaniu Xiąg Duchownych trawic będę.

Ktoż wpowodzeniu ſpráw wątpic będzie, gdy odtego ſą rżądzone, od ktorego ieſt wſzyſtko dobre,

S. Auguſtyn,

Pytanie. Czemu znak krzyża w Mſzy S. nigdy ſię dwa albo cztery razy nieczyni ále, albo raz albo trzy razy álbo pięć ? *Odpowiedź.* Raz czyni ſię znak krzyżá S. na wyrażenie iedności Boſkiey, iſtoty Troycy oſob Boſkich, pięć razy. na przypomnienie pamięci, opiąciu Ranach JEZUSOWYCH

Mierol. de Obſer: cap. 14.

S. Mel-

S. MELLITUS pierwſzy Londyńſki Biſkup, gdy ſwoim wiernym Owieczkom rozdawał S. kommunią, będący na ten czas niewierni, widzieli Nayświętſzą Hoſtyą, dziwną ſwiatłośaią iáśnieiącą, i chcieli iey bydź uczeſnikami, czego gdy im bronił mąż ſwięty, zle odnich był ſkarany. *Bolland.*

Reflexya. Niegodźi ſię ſwiątości pſom dawać iakiż bybył ſtrach, gdyby ciało Chryſtuſowe bydz miało, w gnoy wrzucone? większy zaprawde ieſt, dawać go grzeſznikowi.

MODLITWA

O! JEZU dobry Paſterzu owiec, ktory mnię karmiſz, naydrożſzym ciałem i krwią twoią w Ołtarzowym Sakramencie, zaprzyczyną *S.* Mellita, gdy będę miał z tego życia ſchodzic, daymi mieyſce między owieczkami twoiemi nietylko powołanemi, ale wybranemi. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i żiemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi zaſługi z moiemi niedoſkonałemi uſługami i oziębłemi &c, iak na karcie drugiey.*

Ná uproſżenie tego, gdy w kościele dáwać będzie kapłan błogoſławieńſtwo, wtenczas go przyimować będę zſzczegulnym Nabożeńſtwem.

Coż ieſt godność niegodnemu? nic innego tylko ozdoba wbłocie. *Salvianus*

Pytanie. Jeſtże to zwyczay dawny, aby we Mſzy ſwiętey, ofiarowany Bogu chleb i wino krzyżem żegnano? *Odpowiedź.* Jeſt dawny zwyczay ieſzcze od czaſow Apoſtolſkich wyrażony w liturgii S. Jakuba Apoſtołá.

S.

S. FRANKA Xięni Zakonu Cyftercyeńfkiego niecierpiała bydź długo bez obecności Oblubieńca fwoiego Chryftufa; álubo ieſzcze fwiecką byłá niekontentowała fię tym, że częfto nádzień ugęfzczała do kościołá, i wnocy toż czyniła; a przychodzącey fame fię drzwi cudownie otwierały! *Bolland.*

Reflexya. Ta ieft Bofka ku ludziom łafkawość, że fię hoynie wfzytkim udziela; ktoż fię tego od Krolow fpodziewać będzie.

MODLITWA

TWoie fą rofkofzy Pánie JEZU Chryfte bydź z Synami ludzkiemi: o bodayżeby były i moie bydź z tobą; day Panie za przyczyną B. Franki bym cię w Nayfwiętfzym Sakramencie kochaiąc nade wfzytko, fwiętey pociechy ftodyczy w życiu, apotym radości niefkończonego błogoftawieńftwa doftąpił w Niebie. A *ty naypierwey o Naywyżfza &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uprofzenie tego, na Obrazy Nayfwiętfzego Sákramentu częściey z nabożeńftwem patrzyc będę.

Niech tám będzie ferce náfze, gdzie chcemy mieć fkarby nafze. *Tertulian.*

Pytanie. Wiele ma części Mfza S? *Odpowiedź.* Pofpolicie na cztery fię dzieli. Część pierwfza ieft od początku aż do offertorium, i nazywa fię Mfzą katechumenow, to ieft krztu czekaiących; druga od offertorium aż do konfekracyi, i nazywafię kanonem mnieyfzym; trzeciá od konfekracyi aż do kommunii, nazywáfię kánonem większym; czwarta od kommunii aż do końcá.

B. Al-

B. ALDOBRANDESKA Seneńſka Zakonu Humiliatarum albo upokorzonych; oko ſtraciwſzy pokornie tę ſtratę ponoſiła, aż będącey obecney na Mszy ſwiętey, promień z Nayſwiętſzey hoſtyi w oko iey uderzył, i wzrok przywrocił. *Bolland.*

Reflexya. Tu przyſtępuycie oślepieni ludzie! ktorych albo blaſk zbytniego łakomſtwa, lub humor lubieżności oślepił, tu macie na oczy lekarſtwo.

MODLITWA

ZA Modlitwą *Błogoſławioney* Aldobrandeſki. Panie JEZU Chryſte oſwieć oczy duſzy moiey, ktore ciemny humor nieprawości i pożądliwości oślepił, a użycz łaſki, bym mogł przyiść do ciebie ná widzenie twarz wtwarz maieſtatu twego. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich świętych pragnienie, uſługi, záſługi z moiemi nie doſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami, a uproś mi z całym dworem Niebieſkim &c. iak na karcie dru;*

Na uproſzenie tego, zatrzymam oczy moie nawet od patrzenia na godziwe rzeczy, bym od widzenia niegodziwych był dalſzy.

Czego niedano Aniołom, to ludziom pozwolono.

S. *Auguſtyn*

Pytanie Czyli dobrze ſię mowi od kapłana w powſzechney ſpowiedzi ktorą czyni, niżey gradusow ołtarzowych; że ſię ſpowiáda Bogu i ſwiętym iego? *Odpowiedź.* Dobrze ſię mowi, bo grzeſząc nietylko Boga obrażamy, ále i ſwiętych Pańſkich.

S. Wal-

S. WALBURGA Zakonu S. Benedykta, zawſże na mizerakow hoyna, hoyną też i pośmierci bydź nieprzeſtałá, gdy z iey kości oleiek wypływa, ná wiele nie mocy pomocny, a w ten czas obſiciey gdy ſię Mśza ſwiętá nad iey ciałem odprawuie. *Bucell.*

Reflexyá. Coż zadziw, że przy ogniu wre likwor: Boga obecność to ſprawuie, że go i kości zmarłych ſwiętych chwalą.

MODLITWA

TŁuſty ieſt chleb Niebieſki, roſkoſzy krolom czyniący. Tym chlebem ábym był nakarmiony do życia wiecznego, wſtawiay ſię zamną S. Walburgo, ato żebyś mi mizernemu uproſiła, przez tę cię miłość proſzę, ktorą ty żyiąc ku ubogim i zmarła ku mizernym hoyną ieſtes. *A ty naypierwey o Naywyżſzá Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka, i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi Twemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi &c iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego uczynku, miłoſierne innym onie proſzącym ochotnie ſwiadczyć będę.

Węgiel ieżeli nieieſt rozżarzony ogniem, niema żadney piękności: Ták i Duſza ieżeli niema miłości. *S. Bernard.*

Pytanie. Od ktorego czaſu ſię zaczął zwyczay, aby czynił ſpowiedz powſzechną Kapłán przed Mśzą S? *Odpowiedź.* Od czaſow Apoſtolſkich iako ieſt w Liturgii. Swiętego Jakuba.

Mierol. cap. 1.

S. Pam-

S. PAMFILUS Biſkup Sulmoneńſki oſkarżony przed Papieżem, że bardzo ráno Mſzą Swiętą odprawował, gdy raniuchno przyſzedł do Kościoła, uſłyſzał że Aniołowie Mſzą ſpiewali, ná ktorą gdy wielu innych zwołał, uznany ieſt zá niewinnego.

Bolland.

Reflexya. Naypierwſze bydź powinno naypierwſzemu: w tenczas Jutrzenki godzina złotą ſtáie ſię godziną, gdy ſię Bogu poſwięca, ktoremu zawſze miłe były pierwiaſtki.

MODLITWA

PIerwſze i oſtatnie Alpha i Omega w Naſwiętſzym ołtarza Sakramencie utaione adoruię, á Ty S. Pamfiliuſzu w ſtawſię zamną, abym tak pierwiaſtki ſpraw ſłow i myśli Bogu poświęćił, bym przez nie do ſzczęśliwego wieczności wſtępu przyiść zaſłużył. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Matko Boſka i Panno MARYA, Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzytkich Swiętych pragnienia, uſługi, zaſługi z moiemi nie doſkonałemi uſługami i oziębłemi pragnieniami á upros &c, iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego: iák ſię tylko zeſnu wybiię, ofiarować będę Bogu wſzyſtkie moie myśli ſłowa i uczynki.

Nie bez nadgrody bywa kochany, ktory bydź powinien kochany bez nadgrody: *S. Bernard.*

Pytanie. Kto pierwſzy Jntroit Mſzy ſwiętey z Antyfon, wierſzow Pſalmowych, i z Gloria Patri &c. włożył i poſtanowił? *Odpowiedź.* Celeſtyn Papież

Walfrid. cap. 22. S.

S. HUGO Opat Kluniaceńſki, gdy od paraliżem zarażonego człowieka o zdrowie był proſzony, zawſtydził ſię nato Mąż ſwięty i pokorny; Mſzą S. jednak za niego odprawić obiecał; ktora gdy ſię ſkończyła, páralityk zoſtał uzdrowiony, ktory cud aby z ſiebie zwalił, nachorego głowie położył Ornat, àby iemu przypiſał odebrane zdrowie.

Bolland.

Reflexya. Záwſze miła Bogu pokora, ta ieſt naylepſzym przygotowaniem do N. Euchariſtyi i do wſzyſtkich łáſk odebrania.

MODLITWA

S. Hugo uproś mi ſkruſzone ſerce i upokorzone, á naybardziey gdy mam przyſtępować do Nayświętſzego Sakramentu, áby Bog moy, ktory ſię pyſznym ſprzeciwia, mnie pokornemu obfitą dał ſwoią łáſkę. *A ty naypierwey o Naywyżſza Nieba i ziemi Pani, Mátko Boſka, i Panno MARYA Ofiaruy Nayukochańſzemu Synowi twoiemu, twoie i wſzyſtkich Swiętych pragnienie, uſługi zaſługi i z moiemi &c iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, polecać ſię będę częściey ſwiętym ofiarom kapłańſkim.

Nadkim odpoczywać będzie Duch moy, tylko na pokornym? *Pſal.*

Pytanie. Kto złożył ten wierſz: Chwáłà Oycu &c. ktory ſię mawia w Introicie Mſzy i po Pſalmach? *Odpowiedź.* Oycowie ná Koncylium Niceńſkim zebrani.

Walfrid. Lib. de obſerv. Eccleſ. cap. 23.

S. KATA-

S KATARZYNA Seneńska Cudami sławna, gdy chciała kommunikować, Náyświętsza Hostya, z rąk Kapłana do ust S. Panny cudownie była przenoszona, a twarz iey na podobieństwo Anielskiey iaśnieiąca widziana była. Długo samym tylko Nayświętszym Sakramentem posiloná bez wszelkiego innego pokarmu żyłá. *Distelmair.*

Reflexya. Miłośc miłością zachęcasię; szczęśliwi my od ktorych bydź się kochanym Bog pozwala, szczęśliwsi że nas kochać raczył Bog ludzi, a tych grzesznych.

MODLITWA

WYlewam przed tobą Panie JEZU Chryste w Nayświętszym Sakramencie utaiony serce moie, wynurzam wszystkie potrzeby moie, owszem przez ręce świętey Katarzyny całe serce moie tobie oddaię, byś go miłośią Boską zapalone; tuż niemnie ále tobie uczynił żyiące. *A ty naypierwey o Naywyższa Nieba i ziemi Pani, Matko Boska i Panno MARYA Ofiáruy nayukocháńszemu. &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, prosić będę *S.* Katárzyny, a bymi wyżebrała prawdziwą Boga miłość.

Nie zachowuycie serc waszych w sercach waszych, ále wylewaycie przed Bogiem serca wasze.

S, Augustyn.

Pytanie. Ktorego czasu to postanowiono, áby się przy Mszy *S.* mowiło: *Kyrie Eleyson? Odpowiedź* Zaraz pierwszych czasow, iako iest w liturgiach S. Jakubá, S. Bázylego, S. Chryzostoma. *Kyrie Eeleyson* zaś znaczy zGreckiego iedno co *Panie zmiłuy się*

S. Swię.

SWięci *Filip i Jakub* Apostołowie, razem żyli, a na pamiątkę postanowionego N. Sakramentu, ile razy obiad iedli, tyle razy prożne u stołu mieysce dla Chrystusa Nauczyciela swoiego zostawiali. Chleb natym mieyscu kładąć, aby sprawowaney od niego teiemnicy pámiętni, do godnego iey spráwowania, zapalali się. *Marchese.*

Reflexya. Co kto kocha otym często myśli, oczym rzadko pámiętá, to mało szacuie; wiele ześ ty na tę łaskę ták wielką wspominał sobie?

MODLITWA

SWiętych Apostołow twoich Philippa i Jakubà Panie niech nas utrzymuie chwalebne wyznanie, áby iako ciebie w nich cudownego chwalemy, tak za ich przyczyną niech cię litościwego doznaiemy. *A ty naypierwey o Naywyższa Niebá i ziemi &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, przypominać będę często, postanowienie Sakramentu Ołtarżowego.

Dusza kochaiąca bydź záwsze powinna w obecności Boskiey, i mięszkać w Bogu iako w poszrodku plastru miodowego mięszka pszczołka.

S. Augustyn.

Pytanie. Kto złożył *Chwała na wysokości Bogu* Jakó się mowi od Kapłanow przy Mszy S? *Odpowiedź.* Pierwsze słowa złożyli Aniołowie przy Narodzeniu Chrystusowym. Jnne przypisuią niektorzy Hilaryuszowi Pikławieńskiemu, inni Telesforowi Papieżowi, ktory ustanowił, áby pewnych czásow ten hymn był mowiony na Mszy S.

Walsrid cap. 22. Eccls. observat.

S. Anto-

S. ANTONIN Arcybiſkup Floręcki, między wielkiemi náuk, i ſpraw zabawami, niedopuścił dnia żadnego prożnego, ktorego by Mſzy ſwiętey ſam nieodprawił, i drugiemu celebruiącemu do Mſzy nieſłużył. *Suryuſz.*

Reflexya. Łatwo znaydzie ſię czás na to, co nam ieſt miłe, byle niezbywało ná ſzacunku pożytkow pochodzących z codziennego uſzanowania N. Sakrementu niebędzię zbywało i na czaſie.

MODLITWA

S. Antoninie Modlitwą twoią wzbudz wemnie tákie drogiego czaſu ſtaranie, z ktorym bym cáły łożył ná zbawienie duſzy moiey; bym częſtokroć naprożnych zábáwach lata trawiąc, a na nabycie ſzczęśliwey wieczności ledwie godzinę łożąc, tego nieżałował, *A ty naypierwey o Naywyżſza nieba i ziemi Pani Matko Boſká i &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, przy roztrząſaniu ſumienia ſzczegulnie uwáżać będę: wielem też czáſu trawił ná duchownych zabawach.

Ten niema czáſu, ktory zle zyiąc, czas traci dáremnie. *S. Bernard.*

Pytanie. Co wyrażaią te ſłowá we Mſzy ſwiętey, ktorych kapłan zażywá do ludzi ſię obracaiąc Pan ztobą? *Od:* Wyrażaią pozdrowienie, albo pobudzenie ludzi do Nabożeńſtwa z obecności Boſkiey. Wzięte zaś ſą te ſłowa od żydow, ktorzy ſiebie pozdrawiaiąc mawiali: *Pan ztobą.* *Jud: cap. 6.*

B. JOANNA od krzyża ieszcze czteroletnia panienka, dwa razy widziała Chrystusa w N: Sakramencie wpostáci niemowlęcia; innych záś czasow widziała go tysiącami Aniołow otoczonego; tak zaś byłá miłością ku temu Sakramentowi zapalona, że záwsze sercem obecna była w kościele; a usłyszawszy znak Elewacyi, nawet gdy i w kůchni byłá, przyklękała. *Vitæ cap. 57.*

Reflexya. Mało się modli, ktory się tylko w kościele modli; ani dosyć szanuie N. Sakrament, ktory mu się tylko w kościele kłania; gdzie ciało doyść niemoże, tám łátwo doydzie affekt.

MODLITWA

B. Joanno náucz mnię záwsze, i na każdym mieyscu modlenia się, ieżeli nie ustami, to sercem i uczynkiem; ábym temu, ktory mi záwsze i na każdym mieyscu dobrze czyni, záwsze i wszędzie stárał się bydź wdzięcznym. *A ty náypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, usłyszawszy dzwonek daiący znak podniesienia N. Sakramentu przy Mszy S. ieżeli nieustami, to myślą mowic będę: *Niech będzie pochwálony przenayswiętszy Sakrament.*

Machiną myśli iest moc miłości, ktora ią i zá swiát wyprowadza y wysoko podnosi.

S. Grzegorz.

Pytánie. Czemu Biskupi zamiast tego: *Pan z wámi* mowią przy Mszy: *Pokoy wam? Odpowiedź.* Bo Chrystus Apostołom, ktorzy byli Biskupámi, tak kázał mawiać: *Matt: 10*

S.

S. GOTARD Biſkup nad zwyczay dłużey odprawienie Mſzy ſwiętey odkładaiąc, był przeſtrzeżony od ſwoich, że iuż oſtatnia náſtępuie godzina, ktorey by ſię mogła Mſza S. odprawić; przeciągnioney Mſzy ſwiętey dotychczas dáł tę przyczynę, mowiąc: że czeka poſłańca, ktory má oznaymić o śmierci iego przyiaciela Ledwie to wymowił, aż zaraz odebrał wiádomość od poſłańca otey śmierci, i natychmiaſt Mſzą za umárłego odprawił.

Marcheſe.

Reflexya. Ta naywiękſza ieſt miłość tym ſwiadczoná, ktorzy ſobie dopomoc niemogą pobożnym ratunkiem wſpomagać onych! ktorą gdy innym ſwiadczyſz, nic ſobie nieuymuieſz, owſzem pomnażaſz zaſługi.

MODLITWA

PRoſiemy Panie za przyczyną S. Gotarda, niech pomoże Duſzom, ſług i ſłużebnic twoich w ſtraſzney Ofierze Mſzy ſwiętey miłoſierdziá twoiego wyżebrana litościwość, by im to dopomogło na wieki, czego ſię w tobie ſpodźiewali i wierzyli. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, dziś ſłuchać będę Mſzy S. za zmarłych.

Wtenczas zupełniey poſtępuiemy w miłości Boga, gdy na łonie tey iego miłości, pierwey miłością bliźniego karmieni bywamy. *S. Grzegorz.*

Pytánie. Czemu modlitwy ktore ſię mowią po *Gloria in excelſis* nazywáią ſię kollektami? *Odpowiedź.* Bo ſię w krotkie to żbiera ſłowa, ocokolwiek ſię dla ludzi proſi. *Strabo cap. 22.*

S.

S. ANIOŁA Karmelity Rodzice ieszcze w żydowskim niedowiarstwie będący, gdy przypadkiem byli przytomnemi ná Mszy swiętey, widomie w Nayświętszey Hostyi postrzegli Chrystusa; i tym widzianym cudem dowiary S na wrocili się. Synowi potym swoiemu nic bardziey niezálecali, iako nabożeństwo dotey taiemnicy; doczego tak go skłonnego mieli, że napotym nic czynic niechciał, poki by wtym niezábrał rady od N. Sakramentu.

Wżyciu iego.

Reflexya. Rady ludzkie nie są doskonale bespieczne, bo i omyłkom są podległe, i nieszczere. Bog zaś áni się omylic niemoże, ani nás oszukáć.

MODLITWA

BOże ktory dziwnym porządkiem wszystko rozrządzasz, byśmy do zamierzonego doszli końca, polecam tobie przez przyczynę B. Anioła ciało i duszę moię. Tak niemi rozrządzay według S. woli twoiey, byś wszytko co iest szkodliwego odemnie łáskawie odwrocił, a co iest zbáwiennego miłosiernie pozwolił. A *ty náypierwey &c. iák na karcie drugiey:*

Na uproszenie tego, nigdy się niebędę uskarżał na rozrządzenia Boskie.

Nic Bog niepozwolił, àby ci się co trafiło, tylko to, co byci pomogło; lubo ty o tym niewiesz.

S. Augustyn.

Pytanie. Czemu modlitwy pospolicie kieruią się do Boga Oycá, ánie do Troycy Nayświętszey? *Odpowiedź.* Bo tak modlic się Chrystus rozkazał. *Matt.* 6. *Joan* 6. *Ieżeli oco prosić będziecie Oyca mego &c.*

S. Jan

S. JAN Ewangelista dziś przed bramą łacińską w kocieł wrzącego oleiu wrzucony, oświádczył swoię miłość ku Chrystusowi. Zyiącey na świecie N. Pannie był nayukochańszy; bo z iego rąk brać zwykła Sákrament Ciała Chrystusowego; z iakim to oná czyniła affektem, z iákim nábożeństwem przyimowała, ktoż to wypowie?

Reflexya. Ogdyby choć iskierka była w tobie tego nábożeństwa! stáray się.

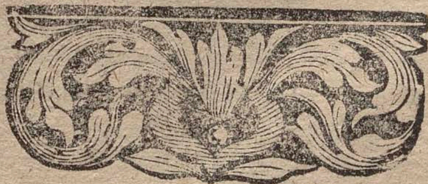
MODLITWA

S. Jánie uproś mi choć iskierkę tego nábożeństwá, z ktorym Nayświętsze Syná swoiego ciało przyimowała Chrystusowa i moiá Mátka Náyukochańsza Marya, bym nim zapalony, stárał się cały temu podobáć, ktory mi się w tym Sakramencie cálego dać raczył. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey*

Ná uproszenie tego, przed S. kommunią żebrać będę u Matki Boskiey, áby mi u Boga uprosiła prawdziwe nabożeństwo.

Daleko wiernieysza i pewnieysza iest nauka spráwy, niżeli mowy. S. *Chryzostom:*

Pytánie. Ktoż te kollekty wiednę zebrał Xięgę? *Odpowiedź* Złożone od rożnych Papieżow wiednę ksiązkę zebrał S. Grzegorz. *Strabo cap. 22.*

S. STANISŁAW Biſkup Krakowſki niewinnie udany, iákoby bezprawnie wieś trzymáł tego, od ktorego ia kupił. Piotrowina z zmarłych wſkrzeſił, ktory dawſzy prawdziwe ſwiadectwo, prosił S Biſkupa, áby za niego Mſzą S, odprawił, i nie naraz to uprosił, poki podczás Mſzy S, niebył zabity od niezbożnego Kr la Boleſtawa. *Wżyciu iego.*

Reflexy. Jakieſz twoie ſą prágnienia? Oprożne rzeczy prosiemy, zapomniawſzy tych, krore nam ſą naybardziey pożyteczne, álbo potrzebne.

MODLITWA

DAy nam prosiemy wſzechmogący Boże zá przyczyną S. Staniſtawa, tego co ſię tobie podoba pożądac, byśmy oco prosiemy, zaſłużyli otrzymać. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, gdy będę oco Boga prosił, zawſze przydam: Jeżeli ſię to Bogu podoba, i mnie ieſt pożyteczno áby mi to Bog pozwolił.

Gorzki ieſt ſwiat, a przecie go ludzie kochaią, coż rozumieſz, gdy by był ſłodki, cożby czynili.

S. Auguſtyn.

Pytanie. Co znáczy to ſłowo: *Amen* ktore ſłużący do Mſzy zwykł mowić po ſkończoney modlitwie? *Odpowiedź.* Jedno to znaczy, co i: *niech ſię tak ſtanie.* Ten zwyczay odpowiadania iuż był zaczaſow Apoſtolſkich, iáko ieſt. 1. *ad Corint. cap.* 14.

S. Piotr

S. PIOTR ArcyBiſkup Tarentázyneńſki áby w powierzonych ſobie ludziach ten ſzacunek i miłość Nayświętſzego Sakramentu wzniecił, ktorą ſam gorzał, kochał ozdobę kościoła Bożego; appárat kościelny chciał mieć nayochędożnieyſzy; zamiaſt drewniánych kielichow, o ſrebrne poſtarał ſię. *Barri.*

Reflexya. Godzien Bog náſzey hoyności, z ktorego ſzczodroty wſzytko dobro naſze wypłynęło. Oto ſię ſtarać potrzeba, by przy kielichách ſrebrnych niebyła drzewniania pobożność.

MODLITWA

UProś mi S. Piotrze to ſtaranie o ſumnienie moie, ktoreś ty miáł o ozdobę domu Bożego, by wnim nic ſię nieználazło, coby ſię oczom Boſkim niepodobało; lecz áby cale od wſzelkiego grzechu oczyſcone ſtało ſię godnym przybytkiem przychodzącemu do ſiebie Bogu. *A ty naypierwey &c. iak na*

Ná uproſzenie tego ieżeli co będę mogł uczynić ná ozdobę Domu Bożego, prędko to uczynię.

Pieniądze niech będą Duſzy okupem, nie zguby okázyą. *S. Bazyli.*

Pytánie, Z kąd ſię wziął zwyczay czytániá w Mſzy S. Epiſtoły? *Odpowiedź.* Zdaſię bydź zabrany od Żydow, u ktorych w ſzabas każdy liſty czytywano. *Bellar. Lib. de Miſſa cap.* 16.

S GRZEGORZ Theolog, to nauk pracą, to rożnemi dla Chryſtuſa fatygami ztárgany, ciężkie po całym ciele cierpiał boleśći; tego iednak czaſu, ktorego przy ołtarzu Mſzą S. odprawował, od wſzytkich boleśći był wolny. *Nadaſi ánnó Cæle:*

Reflexya. O! ſzczęśliwá godzino, ále krotka zabáwo pociechy, ktorą czuł naduſzy; wielkość czucia boleśći odięła, iako żołci kroplá wrzucona w morze ſłodyczy, gorycz traci.

MODLITWA

PRzyidz do ſerca moiego Panie JEZU Chryſte, i za przyczyną S. Grzegorża napełniey go ſłodyczą twoiey pociechy, bym tylko wſamym tobie ſmakował ſobie. A *ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, niewymowię nigdy albo ſłyſzeć niebędę Jmieniá JEZUS, żebym go niemiał zaraz uſzanować.

Smuci ſię z was kto? niechże do ſerca iego przychodzi JEZUS *S. Bernard.*

Pytanie. Czemu wierſze ktore ſię czytaią po przeczytaniu Lekcyi, nazywaią ſię Graduałem? *Odpowiedź.* Bo przedtym, w ten czás ie ſpiewana, kiedy Dyakon po graduſach ſzedł ná ambonę na czytanie Ewangelii.

S. Jzy

S. JZYDOR áby przy pracach rolniczych ſwoiemu ſłużył nábożeńſtwu, Mſzy S. ſłuchania nie zaniedbał; by zaś o niedbalſtwo i opuſzczoną pańſczyżnę niebył u Pana obwiniony, iák długo ſię on modlitwą w kościele zabáwiáł, tak długo naiego mieyſcu Aniołowie pole orali. *Boling.*

Reflexya. Każdy ſtán ſpoſobny ieſt do świątobliwości; i w chłopſkim ſtánie ſzlachetna ieſt cnota, ktorey gdy niema, i Krol przed niebem nieieſt ſzlachetny.

MODLITWA

NAucz mnię S. Jzydorze prawdziwey pobożności do wſzyſtkiego pożyteczney, ábym porzuciwſzy ſtarania doczeſne, tego co ieſt wiekuiſte, całym pożądał ſercem. *A ty naypierwey &c, iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, odłożywſzy na ſtronę inne zábawy, ſtarać ſię będę ábym codzień zawczaſu Mſzą S. wyſłuchał.

Zadney niebędzie odległości oſob, tak máłego wyſłuchaſz, iáko i wielkiego. *Deuldron.*

Pytanie, Kto poſtanowił, áby w Mſzy S. przydawane było. *Alleluia? Odpowiedź* S Damaſus Papież za świadectwem S. Hieronima. *Lib. 7 Epis.* 63

S. MAMERTUS Biſkup Wideńſki, w Francyi gdy Mſzą Swiętą odprawowáł a nátenczas zaiął ſię pożar wielki, wſzyſcy ludzie ná obronę domow ſwoich i ſubſtancyi z kościoła wybiegli. Sám Swięty Biſkup niedbaiąc o dom i ſwoie ſprzęty, Mſzą ſwiętą kończył, lubo ią mogł przerwać, a na niey polecaiąc Bogu goráiące Miaſto, pożar uſmierzył płomienie modlitwą ugaſił. *Bolland.*

Reflexya. Uśmierzył ogniami ognie. Gorącość owa, ktora pałała w nim ku temu Sakramentowi, karę od Bogá zamierzoną oddáliła.

MODLITWA

BOże obrońco naſz weyrzyi na nas, á zaprzyczyną S. Mamerta ſpraw, ábyśmy ták przeſzli przez doczeſne rzeczy, byśmy nieſtracili wiecznych. A *ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, ſiebie całego i wſzytkie ſprawy i intereſſa złożę na Oparrzność Boſką, częſto to ponawiaiąc: co ſię Bogu podoba to ſię niech ſtanie

Czego ſtaraniem naſzym poprawić niemożemy, to przez modlitwy dokazać potrafiemy.

S. Chryzoſtom.

Pytanie. Kto poſtanowił, áby podczas czytaniá Ewangelii ludzie powſtawali? *Odpowiedź.* S. Klemens Papież Lib. 2. Conſtit. cap. 57. naucza, że to od Apoſtołow ieſzcze było przykazano,

B. Emin-

BEMINGARDA S. Norbertá Uczennicá, iak natężoną miłością swoie modlitwy zwykła odprawiáć przed Náyświętszym Sakramentem, to było znakiem, że ią widziano znaczną iaśnością oświeconą i nieiako z całego ciała iey iskry wypadaiące *Martyr Mulier.*

Reflexya. Ták Etná ktore wewnątrz kryie ognie, te rozrzuconemi pokazuie pożarámi, dobrze zawsze co kochamy; ogdyby to zawsze co duszy iest pożyteczno;roztrząsniy ty twoie affekty.

MODLITWA

NIech záwsze żarzy wemnie ognie miłości Boskiey ten stoł niebieski, ktorym się zasilam, a zaprzyczyną Błogosławioney Emingardy, niech mi będzię wprzeciwnościach pociechą, a wszczęściu obroną. *A ty naypierwey &c. iak na karcie dru:*

Na uproszenie tego, pomnażać będę winnych cześć Nayświętszego Sakramentu.

Acoż mi iest ná niebie, i odciébie czegożem prágnął naziemi? *Dawid.*

Pytanie. Ktorego czasu iest wprowadzony zwyczay, áby się mowił skłád Apostolski po Ewangelii? *Odpowiedź.* Otym zwyczaiu iuż wspominał S. Chryzostom. U Niemcow iednák i u Francuzow nastał zwyczay mowienia iego za czasu Karolá wielkiego dla herezyi szerzącey się Felixa Urgelitańskiego Biskupa. *Strabo cap. 22.*

S. Ina-

S. JMELDA Bonońska Zakonu S Dominika, ieszcze malenka gdy kommunii S. przyiąć niemogła, takim pragnieniem do przyięcia ciała Chrystusowego byłá zapaloná, że dla wewnętrzney miłości całą twarzą iáśniec się zdawałá. Trafiło się raz, że gdy pomiędzy inne Zakonnice przystępuiące do S kommunii wmięszana świętą zazdrością pałàłá, ná tychmiást S. Hostya z Cyborium przeniosłasię, i na iey głowie stanełá. *Diar: Ordinis.*

Reflexya, Łatwo i z młodego wieku wnoszą się przyszłego życia postępki; ták jutrzenka nástępuący dzień opowiada.

MODLITWA

KTorycheś Panie posilić raczył twoiemi Sakrámentámi, tym day od diabelskiey uchodzić zarazy, byśmy cię całą duszą kochaiąc, nádewszytko ciebie tylko szukali. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, skromnością moią w kościele dam innym dobry z siebie przykład.

Młodość iest iako wosk miękki, ktory wyprasowane ná sobie obrazy i formy ktoreżkolwiek wyraża. *S. Bazyli.*

Pytanie. Kto iest wynalezcą kanonu w Mszy świętey ? *Odpowiedź.* Niektore są w nim słowá Chrystusowe, inne są z podania Apostolskiego; inne od rożnych Papieżow są przydáne.

S. Pá-

S. PACHOMIUSZ, lubo więcey niżeli nad sto Mnichami był Przełożony napustyni zostaiącemi, żadnego iednak z tych wszystkich nie sądził godnego, ktoryby na kapłaństwo bydź miał poświęcony, i tak straszliwe sprawowac táiemnice; ále z kądinąd záciągał kapłáná, ktoryby i dlá niego, i Zakonnikow onych Mszą świętą miewał. *Vitæ cap.* 7

Reflexya. O kapłani, iákiż ráchunek oddawać będziecie Bogu z tak wysokiey waszey godności! komu więcey użyczono godności, więcey też wyciągać będą ponim świątobliwości.

M O D L I T W A

S. Páchomiuszu twoiemi modlitwami przyczyń się zá mną do Boga, bym straszliwe Ołtárza Sákramentá świątobliwie odprawuiąc, czystą duszą i sercem godzien był służyć Bogu. A *ty naypierwey &c. iák na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, honoru bliźniemu nietylko sám brać niebędę, ale też i od innych dotkniętego bronić będę.

Kto pożywa i piie niegodnie, sąd sobie pożywá i piie. *S. Paulus ad Corin.* 11.

Pytanie. Od ktorego czasu nastał Kanon we Mszy świętey, áby ták był mowiony iáko teraz? *Odpowiedź.* Jeszcze przed Rokiem Chrystusá ośm setnym. *Ord. Rom: Citat. ab Alvino.*

B. Jákub

B JAKUB FILIP Zakonu ſlug Náyſwiętſzey Panny, záwſze przy Mſzy ſwiętey obfite łzy wylewał, do ktorych obfitſzego wylewania nátenczás bywał pobudzony, gdy podczas tey ofiáry przypominał ſobie mękę Chryſtuſową. *Nadaſi An: Cœles*

Reflexya Sákrament ten ieſt wſpominaniem męki Chryſtuſowey, przy ktorey gdy ſię ſkały kruſzyły, twárdſzym by bydź potrzeba nad opoki, ktorybyſię nią nie kruſzył.

MODLITWA

POkłon czynię wylaney dlá zbáwieniá moiego krwi w Nayſwiętſzym Ołtarza Sakramencie. Ty S. Jakubie uproś mi u Boga twoiemi modlitwami, by mi ten Boſki Sakrament był zbawiennym lekarſtwem przeciwko wſzytkim Duſzy moiey chorobom, bym zniego zabrál życie wiekuiſte. *A ty nay-pierwey &c. iák na kartie drugiey.*

Na uproſzenie tego, Mękę Páńſką częſto i nábożnie rozpamiętywać będę.

Wylana ieſt krew lekarza, i ſtała ſię lekarſtwem choruiącemu. *S. Auguſtyn.*

Pytánie. Czemu w kanonie przy Mſzy S. nie kładzie ſię Jmię żádnego Wyznawcy álbo Panny nie męczennicki? *Odpowiedź.* Bo ná tenczas gdy kanon układano, ieſzcze publicznie nieczczono SS, Wyznawcow i Panien niemęczenniczek

Innocent: Lib. 3. cap. 10. de Miſt. fid.

S. Ho-

S. HONORATUS Biſkup, gdy ſię znatężoną myślą modlił podczas Mſzy ſwiętey, zaſłużył z rąk widomie mu pokazuiącego ſię Chryſtuſá nayſwiętſzą odebrać i pożywać Hoſtyą; i ten nadto odebrał przywiley, że od owego czaſu od wſzelkich ciałá natarczywości był uwolniony.

Nadaſi Annô Cæles.

Reflexyá. Im częſtſze tu ſą potyczki, i cięſze upádki, tym do przyimowania Nayſwiętſzego Sakramentu człowiek bydź powinien chciwſzy.

MODLITWA

DAy proſiemy Wſzechmogący Boże zaprzyczyną B. Honorata, ábyśmy ci Anielſkim życiem ſłużyli; ákторych raczyłeś Anielſkim nakarmić chlebem, tym dáy wſzyſtkie ciała, ſwiata, i bieſá zwyciężyć zaſadźki, *A ty naypierwey &c. iák na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, nieczyſte myśli zaraz zpoczątku odrzucać będę, myśl do innych zabaw obróciwſzy.

Wiem że niemogę bydź wſtrzemięzliwy, ieżeli Bog nieda łaſki. *S. Paweł.*

Pytánie. Ieſtżeto dawny zwyczay, áby ſię we Mſzy S. przydawało *Memento* za zmarłych? *Odpowiedź.* Ieſt dawny. wſpomina onim S. Dionizy. *L. Eccl. Hierarch cap. 7, P. 3.*

S. Pa-

S. PASCHALIS Baylon Zakonu S. Francifzka, prawie uftawicznie zoftawał przed Nayfwiętfzym Sakramentem; będąc Fortyanem, iák tylko otworzył álbo zamknął fortę, zaraz na adoracyą N. Sakramentu ubiegał fię; kapłánow wielce fzanował, przed przechodzącemi uklękał na kolana i ich ręce iako inftrumenta cudow Bokich pokornie całował.

Kroniki Zakonu.

Refléxya. Dla fwiątości tey taiemnicy godni fą kapłani pofzanowania; ále fię pierwey oni powinni fzanować, áby fię ták życiem pokazowàli, iáko ich godność wyciągá.

MODLITWA

ROzkaż Pánie przez ręce fwiętego Anioła twoiego przenieść ofiary i modlitwy nafze na nayżyfzy twoy Ołtarz, ktore ci ofiaruiemy, á zaprzyczyną S. Pafchálifá, dáy nam twoie fwięte táiemnice prawdziwą záwfze czcić pobożnością, i z nábożeńftwem przyimować. *A ty náypierwey &c.*

Na uprofzenie tego, ráno wftáwfzy, i kłádąc fię do fpoczynku, pierwey uklęknąwfzy, ná cztery fwiatá części oddam pokłon Bogu utáionemu w Nayfwiętfzym Sakramencie, po całym fwiecie wpofwięconych Hoftyach zoftaiącemu.

Złoto nieták ieft godnieyfze nad ołow, iáko nad władzą Krolewfką wyżfza ieft godność kapłańfka. *S. Ambroży.*

Pytanie. Czemu w modlitwie tey *Nobis quoq; peccatoribus* w fpomina fię fam S. Jan ztych świętych, ktorzy byli mianowáni przed konfekracyą? *Odpowiedź.* Bo był Apoftołem i Pánną. Innocentius i Walfryd rozumieią, że fię tu mianuie S. Ján krzciciel. *cap. 22.* S.

SERYK Krol Szwedzki gdy Mſzy ſłuchał, nieſpodziánie odebrał wiádomość o przytomnym nieprzyiácielu, áni ſię iednak z mieyſca ruſzył, áni dopuſcił, áby mu było przerwane iego nábożeńſtwo. Niepierwey bowiem wyſzedł przeciwko niemu, póki ſię áż Mſza S. nieſkończyłá; i dlá tego ſtateczneg nabożeńſtwá, zaſłużył ſobie zwycięſtwo nad nieprzyiácielem. *Graſſez.*

Reflexya. Od Bogá, nie od ludzkiey ſiły záwiſło zwycięſtwo: i króleſtwá i tryumfy w iego ſą ręku; rozdaie iáko chce.

MODLITWA

W Tobie Panie położyłem nádzieię, ponieważ ty wſpomożycielem i obrońcą ſtałeś mi ſię. Dáyże mi żá przyczyną B. Eryká, áby ktoremu w Sakrámencie Ołtarzá dáłeś zádátek ſpodziewanego zbáwieniá, przezeń dożycia wiecznego przyiść záſłużył. *A ty náypierwey &c. iak ná:*

Ná uproſzenie tego, niedopuſzczę gdy będę ná Mſzy ſwiętey, ábym ſię miał odniey dać oderwać iákiey zábáwie.

Jeżeli ieſt co Bogu niepodobnego álbo trudnego, ſzukayże innego w ktorym byś pokładáł nádzieię. *S. Bernard.*

Pytanie. Czemu ſię w Modlitwie tey *Nobis quoq; peccatoribus.* pierwey kłádzie Swięty Szczepan, niżeli Swięty Máciey Apoſtoł, lubo godnością większy? *Odpowiedź.* Bo tam kościoł uważá ná poprzedzenie Męczeńſtwá ktore pierwey pocierpiał Swięty Szczepán, niżeli Swięty Máciey.

S. Co-

S. CELESTYN Papież z wielkiey pokory złożył Papieſką godność; przez lat pięć niegodnym bydź ſię ſądził, áby miał Mſzą świętą odprawować i wſtrzymał ſię od niey, poki go Chryſtus nienapomniał, áby dla owych zmaz ktore ſię trafiaią weſnie nawet i czyſtym ludziom, Mſzy świętey nieopuſzczał. *Nadaſi annô Cœleſt.*

Reflexya. Jeżeli to ieſt dobrego ſumnienia, tam ſię winy obawiać, gdzie winy niema; iákiegoż ſumnienia tego ſądzić potrzeba, ktoryby śmiał mowic: zgrzeſyłem a coż mi ſię złego álbo ſmutnego ſtáło.

MODLITWA

W Duchu pokory proſiemy i ſercu ſkruſzonym, daynám Pánie záprzyczyną S. Celeſtyna náyświętſze Ciała i krwie Chryſtuſowey uſzanować táiemnice; á ſpraw to, áby do ktorych godnym ſercem ugęſczać niemożemy, przynaymniey pokorną uſługą uczęſzczać. *A ty naypierwey &c. iak ná:*

Ná uproſzenie tego wyſtrzegać ſię będę, abym dobrych moich uczynkow dla odebrania prożney chwały przed innemi nie powiádał.

Niech ſię nieobawia duſza przyſtępować doſtołu Pańſkiego, ktora kocha Boga; niech ſię obawia, ktora nie kocha. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu S. Maciey niekładzie ſię w kanonie zinnemi Apoſtołami? *Odpowiedź.* Bo obrány ieſt Apoſtołem po Męce Chryſtuſa; álubo też ták że Paweł poźniey uczyniony Apoſtołem, iednak ſię kładzie w kánonie dlatego, bo zawſze w párze chodzi z Piotrem świętym. S. Ber-

S. BERNARDYN, sądził że postanowienie N. Sakramentu, między wszystkiemi sprawami naywiększe ná cáłym swiecie iest dzieło miłości Boskiey, ile że łaskę iego tak sądził bydź dzielności skuteczney, że z człowieka może uczynić Boga.

Tom 3. seòmonem

Reflexya. Płakał niegdyś S Jdzi uczeń S. Franciszka, że miłość niebyłá kochaná. Wielka to niewdzieczność; ále daleko większa, że miłość bywá obrażona.

MODLITWA

O! Co to moy za nierozum Panie Jezu Chryste: kochać co innego, á nie ciebie, ktory niezmierney godzień iesteś miłości. Nieprędko prawda kochać ciebie począłem, szczérze iednak postanawiám że odtąd ciebie samego nadwszytko chcę kochać. To postanowienie ktoreś wemnie sprawić raczył, potwierdz go zaprzyczyną swiętego Bernardyna. Boże miłości moia i wszystko. *A ty naypierwey &c. iák ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, złonczę ákt miłości moiey z aktami wszystkich swiętych Boga kochaiących.

Kochay tego, ktoryci iest tym; cokolwiek bydź może kochane. *S, Bernard.*

Pytanie. Co znaczą owe słowa: *Hæc commixtio* ktore kapłan mowi, gdy partykułę poświęconą spuszcza w kielich? *Odpowiedź.* Znaczą złączenie ciáłá Chrystusowego że krwią przy zmartwychwstaniu uczynione.

Gdy

GDy świętey Kolumbie Pánnie Zákonu S. Dominiká spowiednik zábrániáł S. kommunii dla wielkiey duchá gorącości, podczas Mszy świętey, część poświęconey Hostyi utracił; niewiedziáł gdzie mu się podziałá áż doświádczył, że ią Anioł do świetey Kolumby zániąśł. *Wżyciu iey.*

Reflexya. Nigdy nieśą prożne świetę pragnieniá, bo albo to oco proszą otrzymuią, álbo co lepszego. O iák łácwo bydź świętym, dosyć pragnąć.

MODLITWA

BOże od ktorego pochodzą święte pragnienia, dobre rády, i sprawiedliwe uczynki day nám zaprzyczyną S. kolumby Pánny świętych rzeczy záwsze prágnąć. dobre i zdrowe rády wykonać i spràwiedliwie sobie we wszystkim postępowáć. *A ty naypierwey &c. iák na kárcie drugiey.*

Ná uproszenie tego zbawiennego natchnienia, ochotnie słucháć będę ich i pilno wykonywáć usiłowáć bedę.

Jle wiáry sposobney przynosiemy, tyle łaski wylewáiącey się czerpamy. S. *Grzegorz.*

Pytanie Kto do Mszy świętey przydał *Baranku Boży* &c ktore máwiáią kápłani? *Odpowiedź.* Sergiusz Papież. *Válfridus cap.* 22.

S. Hv,

S. HUMILITA wdowa Fundatorká Mniſzek *Vallis umbroſæ* z ſczegulnego daru Bożego ſerc ludzkich táiemne wiedziała myśli; dlatego kapłanowi zabieraiącemu ſię do od prawowania Mſzy, aby pierwey ſumnienie od grzechu przez ſpowiedź oczyśzcił, perſwadowała.

Nadaſi Annô Cæleſt.

Reflexya. Między ludźmi oſtrowidzami, w domu u ſiebie ślepemi kretami bywamy, częſto o tym nie wiemy, o czym wiedzieć naybardziey powinniśmy. *Znay* ſiebie ſamego

MODLITWA

UProś mi u Boga S. Humilito, ktoremuś całym ſłużyła ſercem, ábym oczy duſzy moiey na ſiebie ſamego obracał zawſze,; bym to widział, naczym mi zbywa do doſkonałego kochania *Boga*, co do czynienia poſtrzegł potrzebnego, ſtatecznie ſámym uczynkiem wypełnił. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, innych ſprawy zawſze nádobrą ſtronę tłumaczyć ſobie będę.

Dáremnie oko ſerdeczne podnoſi do widzenia Boga, ktory ieſzcze nie ieſt zdolny do widżenia ſámego ſiebie. *Hugo Kardynał.*

Pytanie. Co znaczą te ſłowa: *Ite Miſſa eſt?* *Odpowiedź.* Iednoż to znaczą, co idźcie, odeyćcie, pozwála ſię *Alcuinus.*

W BERNARDA Zakonu S Dominika, dyscypułowie niewinną prostotą Chrystusa nárękach N. Panny wyrażonego ná swoie śniadanie zaprosili; ále wzaiemnie z swoim náuczycielem zatrzy dni ná wieczerzę od Chrystusa záproszeni. Co zrozumiawszy W: Bernard, siebie i Uczniow swoich na śmierć przygotował, ktorą dnia náznáczonego świątobliwie zeszli z tego świata. *Diar. Domin.*

Reflexya. Jakośmy się tylko urodzili, zaraz o śmierci iesteśmy upomnieni; do ktorey każdey godziny bardziey się zbliżamy. O bodáyby zawsze bardziey gotowemi.

MODLITWA

NAstępuie ná mnię moment, od ktorego zawisła cáła wieczność, albo szczęśliwa, albo nie szczęśliwa, á to podobno tey godziny, ktorey náymniey się niespodziewam; wręce, twoie Panie JEZU teraz i na tamtenczas polecam ducha moiego. *A ty naypierwey &c. iak:*

Na uproszenie tego, pewne do odpráwowania codziennego postanowię sobie nabożeństwo ná ziednanie szczęśliwego skonania.

Káżdey godziny myślić mamy, dokąd każdym dążemy momentem. *S, Bernard.*

Pytanie. Czemu w niektorych Mszach mowisię *Ite missa est.* a w niektorych: *Benedicamus Domino?* *Odpowiedź.* Gdy się niemowi *Ite missa est,* dzieie się to dla szczegulnego smutku, ktory się wtenczás pokazować powinien; zda się bowiem to znaczyć smutnego, gdy lud pocichu puszczasię z kościoła. *Bolland. Lib. 2. de missá cap. 27*

S; Szy-

S. SZYMON Stylita w ſzoſtym zaraz życia ſwego roku uciekaiąc przed ſwiatem, poſzedł nápuſtynią, żeby od żiemi był odlegleyſzy, żył na ſtupie kamiennym od wſzelkiey pomocy oddalony ludżkiey, ználazł Anielſką, owſzem Boſką; gdy mu na orzyzwienie Anioł, niebieſki przynioſł likwor: *Nadáſi annó Cæleſt:*

Reflexya. Kto ſtoi niechże uważa, áby nieupadł: Niebieſkiego potrzeba poſiłku, by kto od upadku był wolny; ſtać zaś będzie w poſileniu tego chlebá mocniey, niżeli kolumna.

MODLITWA.

STtoię iak na śliſkim lodzie; a ieżeli ręki twoiey nie podłożyſz Pánie JEZU Chryſte bez upadku ſtać niemogę, więc cię przez przyczynę *S.* Szymona żebrzę, byś łáſką twoią ſkuteczną był mi zawſze obecny, a ſprawił to, bym w mocy tego chleba Anielſkiego ktorego pożywamy między wſzyſtkiemi ſwiata rozkoſzami, w twoiey miłości był ſtáteczny. *A ty naypierwey &c iak na karcie:* 2.

Ná uproſzenie tego, gdy mowić będę *Oycze nasz,* ſzczegulniey modlić ſię będę w owych ſłowach: *niewodż nas ná pokuſy.*

Ktorzy zwycięzcami ſą nad ſobą, ci gwałt czynią Niebu. S. *Cypryan:*

Pytanie. Jeſtże to dawny zwyczay, błogoſławic ludziom po Mſzy S? *Odpowiedż.* Jeſt bardzo dawny, i Koncylium Agatońſkie przykazuie, by lud niewychodził z kościoła pierwey, poki by niewziął od celebruiącego kapłána błogoſławieńſtwá *Con, Agath: cap 27*

S. MAGDALENA de Pazis ieſzcze máleńka, dnia, ktorego Matka iey przyimowała ſwiętą kommunią, była odniey nieòderwana. Jeżeli był wyſtawiony wkościele nayſwięrſzy Sakrament, iáko naybliżey zbliżáłáſię niezmrużonemi namiego patrżąc oczyma; ſiebie i inne zakonnice mową otym Sakramencie znagła zapalała. *Wżyciu iey.*

Reflexya. Mowa na obie ſtrony ma moć naywiękſzą; z uſt twoich niech ſłowo żadne niewychodzi, ktoreby komu záſzkodzić mogło.

MODLITWA

S. Mágdaleno twoiemi módlitwami zapal ſerce moie ogniem miłości Boſkiey, by otym co dobrego ieſt zawſze rozmyśláło, á co ieſt ſwiętego uſtami mowiło. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego przyłączę ſię do tych, o ktorych wiem, że Duchowne czynią rozmowy.

Łatwo wychodzi ſłowo, lecz nie łarwo powracá ſię. *S. Bernard:*

Pytanie, Co znaczą ták rożne w Mſzy Swiętey ceremonie, naktore ſzemrzą Heretycy? *Odpowiedź.* Wyrażaią Mękę Chryſtuſową od początku aż do końcá.

S. Filip

S. FILIP Neryusz niebędąc kapłanem, kommunią S. przyimował; zostawszy kapłanem, Mszą S. codzień odprawował; trzy godziny przy tey ofierze báwił się; ktorego czasu od ziemi bywał podniesiony, cały ná ciele obiasniony swiátłem niebieskim; a po Mszy swiętey maiący się modlić, żeby iakiey niemiał pokusy, zwykł sobie twarz zastaniać.

Bolland.

Reflexya. Częstokroć to wmocy naszey iest, ábyśmy rozrywki w Modlitwie niemieli, te my sami do siebie częściey zwoływamy, niżeli one nas nápastąią.

MODLITWA

S. Filippie twoiemi Modlitwami wznieć ten ogień miłości Boskiey, ktory gorzał w sercu twoim, gdyś Nayswiętsze odprawował taiemnice; a spraw to, abym od ziemskich rzeczy ták był uwolniony, bym o samych niebieskich rozmyślaiąc rzeczach, do wiecznego wesela całym wzdychał áffektem. *A ty naypierwey &c. iak nakarcie drugiey.*

Ná uprosżenie tego, przed swiętą kommunią odłożywszy ná stronę inne zabawy, iák tylko zesnu się obudzę, naćwiczeniach nábożnych czas trawić będę.

Nie więcey kontentuie się Bog Modlitwą bez intencyi wewnętrzney uczynioną, iak kwiczeniem wieprzow. *Bellovacen.*

Pytanie. Co wyraża kapłan z usługuiącemi do ołtarza wychodzący? *Odpowiedź.* Wyraża Chrystusá idącego zuczniámi swoiemi na modlenie się do Oyca.

S. Bru-

S. BRUNONOWI Biſkupowi Konrádá Xiążęcia Korynthii Synowi, maiącemu Mſzą S, widomie pokazał S. Ambroży o lud ſwoy troſkliwy, i proſił Brunona, áby Ceſarza gotuiącego ſię na dobywánie Medyolánu, od tych odwiodł zamyſłow, ieżeli by niechciał cięſzkiey nad ſobą od Bogá doznać kary. *Nadaſi Annô Cœles.*

Reflexya. Ták SS. Pańſcy máią ſtáranie o nábożnych do ſiebie; ſtáráyſię i ty, abyś zaſłużył ktorzyby cię w przypadaiących bronili niebeſpieczeńſtwach.

M O D L I T W A

S. Brunonie miey omnie ſtaranie, a naybárdziey gdy mi z tego ſwiáta zchodzić będzie trzeba, áby wſzelká zabáwa, wſzelka myśl moia byłá ſwiętym do dobrey śmierci przygotowaniem; i áby záſzczęśliwą śmiercią iák nayprędzey ſzczęśliwa náſtąpiłá wiecznosć. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, ſwiętych Patronow moich ſzczegulnym uſzanowániem czcić będę.

Swięci Pańſcy żeby ſię za nami wſtawiáli, potrzeba áby u nas co z cnot ſwoich podobnego uznali, S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Co znaczy ten Pſalm *Judicame Deus &c.* i inne ktore kapłani mowią ſtoiąc przed ſtopniámi ołtárza? *Odpowiedź* Znaczy i wyraża modlitwę Chryſtuſową.

S. Fe-

S. GERMANUS Biſkup Paryſki, wiele w nocy godzin trawił przed N, Sakramentem, dokąd uchodząc, kościelne drzwi za przeżegnaniem krzyża S. ſáme ſię mu otwierały; mocą Mſzy S. od ſiebie odprawioney cuda czynił, niewolnikom wolność, chorym zdrowie upraſzał, śmierci ſwoiey godzinę przewidział. *Nadaſi án: Cæles'*

Reflexya. Każdego dnia, każdey godziny obawiać ſię potrzebá, gdyż każda bydź może oſtatnia; ktorą dlatego ci Bog niewiadomą uczynił, byś na każdą był gotowym.

MODLITWA

BYm kiedyſzkolwiek ſmiercią grzeſznikow naygorſzą nieumierał, zaraz ſtanowię, ták życie prowadzić, bym ſię mogł ſpodziewać ſzczęśliwey; a Ty S. Germanie twoią intercesſyą uproś mi, bym com przyobiecał uczynić, to ſamym uczynkiem wypełnił. *A ty naypierwey &c. iak na karcie.*

Na uproſzenie tego, podczas pokus nápadaiących na mnię, wſpominać ſobie będę na śmierć podobno bliſko naſtępuiącą.

Oſtatnią godzinę chciał Bog bydź nam niewiadomą. byśmy ſię do niey bez przerwania gotowáli, gdy iey przewidzieć niemożemy

S. *Grzegorż.*

Pytanie. Czemu kapłán podczas *Confiteor.* biie ſię w pierſi ſwoie? *Odpowiedź.* Wyraża uciſnienia Chryſtuſowe ktore cierpiał w Ogroycu.

Swię-

SMIKOŁAY Opat Cyftercyeńfki w Brabancyi nie tylko podczas modlitwy álbo Mfzy S. z Bogiem zoftawał złączony, ale też i w innych zabáwách ták wnim zdawał fię zatopiony, że to było onim pofpolite zdanie: że Bog wpokoiu fercá iego przemięfzkiwał. *Henriquez.*

Reflexya Jáko pomocy Bofkiey zawfze potrzebuiemy, ták na nią zafługować nám potrzeba. Niema momentu, ktorego by Bog o tobie nie pamiętáł; ále ty iák rżadko onim!

MODLITWA

WSzyftko wtobie mogę Pánie JEZU Chryfte wNáyfwiętfzym Ołtarza Sakramencie utaiony, gdy mnię ty umacniafz. Dayżemi za przyczyną S. Mikołaia pomoć łafki twoiey, żebym na co ośmielić fię moiá niemoże flabość; za twoią pomocą wykonał. *A ty naypierwey &c. iák ná karcie:* 2

Na uprofzenie tego, często nádzień pomocy łafki Bofkiey żebrać będę.

Wygnańcem niebędzie, ktory mieć Boga będzie w fwoiey myśli. *S. Cypryan.*

Pytanie. Co wyrażá wftempowanie kapłáná do Ołtárzá? *Odpowiedź.* Wyraża Chryftufa zachodzącego drogę Judafzowi, i z hałaftrą idących z nim żołnierzow.

S. Fe-

S. FELIX Pápież, wiele dlá obrony wiary, osobliwie N Sakramentu ucierpiał od Heretykow, nim męczeńską odebrał koronę. Mszy mieć zakazał ná mieyscu niepoświęconym; a żeby nád grobami ciał świętych były odprawowane, postanowił *Grossez.*

Reflexya. Wtenczas będziesz prawdziwie Felixem toiest szczęśliwym, ieżeli wiele zá Boga cierpieć będziesz; inne szczęścia Imie tylko maią szczęśliwości, a nie sámą szczęśliwość.

MODLITWA

S. Felixie modlitwami twoiemi wypendz z serca moiego cokolwiek się wnim znayduie świątowego i Bogu niepoświęconego, á spraw to, áby samemu tylko Bogu otwárte było, ktory go naydroższym ciałem i krwią swoią na pomieszkánie dla siebie poświęcił. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, szczegulnym nábożeństwem przy drugich uszanuię Nayświętszy Sakrament, gdy publicznie będzie obnoszony.

Prawdziwie szczęśliwym iesteś, niewtenczas gdy masz to, co kocháſz; ále wtenczas: ieżeli to kochasz, co kochać potrzeba. *S. Augustyn.*

Pytanie. Co znaczy pocałowanie ktorym kapłan po wstąpieniu na gradusy całuie srodek ołtarza? *Odpowiedź.* Znakiem to iest i wyrażeniem pocałowania, ktorym Judasz zdrayca Chrystusá wydał.

S. Pe-

S. PETRONELA Panná Corka S. Piotra, zdrowiá ktore uznàła bydź Duſzy ſzkodliwe, niechciałá; do Małżeńſtwa proſzona, trzy dni uproſiła ná deliberacyą i poradzenie ſię, ktory czas trawiąc ná modlitwie, wſamym używaniu N: Sákramentu zkonała, i poſzła do Oblubieńca niebieſkiego.

Wżyciu iey.

Reflexya. Chceſzże ták umierać, naucz że ſię też ták żyć; nierychło zaczynaſz żyć dobrze, gdzie kończyć potrzeba; twoie cię tam nieprawości zoſtáwią, nie ty ie.

MODLITWA

S. Petronello ſpraw to twoiemi Modlitwami, ábym tak zawſze był poſłuſznym woli Boſkiey. bym co Jey ieſt nieprzyiaznego, przedtym uciekaiąc, co iey ieſt przyiemnego; całym ſercem ſtarał ſię wypełnić. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie.* 2.

Ná uproſzenie tego, przeciwko dyſpozyciom przełożonych moich około mnię czynionym niebędę ſię uſkarżał.

Oycowie naſi iuż przeſzli; my idziemy, á potomkòwie poydą za námi. *S, Eutheriusz.*

Pytanie. Co wyraża przechodzenie kapłana z iedney ſtrony ołtarza ná drugą? *Odpowiedź.* Wyraża Chryſtuſá prowadzonego z ogrodu do Arcykápłánow Annaſza, Káifaſza, a potym do Piłata.

S. Ka-

S. KAPRAZYUSZ Opat cały przywiązany do Modlitwy, ktorą żeby się wolniey i bez przeszkody bawił, zgiełk interesow porzuciwszy, poszedł na pustynią; nic mu naświecie milszego, nic bárdziey zwyczaynego, iáko z JEZUSEM á Nayświętszym Sakramencie utaionym zabawiać się. *Grossez.*

Reflexya. Nietrzebá dlá nábycia świątobliwości peregrynować, w małym kąciku ią znaydiesz bez niebespieczeństwa, owszem bez wszelkiey expensy.

MODLITWA

Wierzę Boże moy żeś iest ná káżdym mieyscu obecny, iednak w N. Sakramencie szczegulnym sposobem z Ciałem i krwią utaionemu czołem biię. Dáyżemi Pánie przez przyczynę S. Káprazyusza, bym tak żył, by niebyło wsprawàch moich albo myślach, coby się twoiemu niepodobáło Máiestatowi. *A ty naypierwey &c. iak na karcie dru:*

Ná uproszenie tego, częściey osobliwie przy nacieraiących pokusach, stawiać sobie będę wpamięci obecność Boską.

To wiem Panie Boże moy, że gdziekolwiek byłbym, bez ciebie zle mi iest wszędzie, oprocz ciebie. *S. Augustyn.*

Pytanie. Co wyrażaią te słowa: *Dominus vobiscum*; *albo: Pan z wami* ktore mowi kápłan obrociwszy się do ludzi? *Odpowiedź.* Wyrażaią iáko Chrystus weyrzawszy ná Piotra, do pokuty go nawrocił.

S. Mi-

S. MIKOŁAY Pielgrzym nazwiſkiem krucyier, ſtyſząc podczas Mſzy S. Chryſtuſowe nápomnienie: *Kto nie noſi krzyża ſwotego, a nieidzie zamną, nieieſt mnie godzien.* Wziąwſzy krzyż peregrynował po ſwiecie. Dzieci małe obiecawſzy im dáć owoce, do kościoła zapraſzał, aby tam przed N. Sakramentem *Kyrieeleyſon* ſpiewali. *Barri.*

Reflexya. Niedoſyć ieſt na ciebie, żeś ſam dobry: byś był lepſzym, uczyńże i innych dobremi; bo każde dobro ieſt udzielaiącesię drugim.

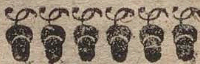
MODLITWA

S. Mikołáiu uproś mi ábym to miał ſtaranie o duſzy moiey, ktoreś ty miał o cudze duſz zbawienie; á ſpraw to, bym tak káżdy czas trawił, żeby nic tego niebyło, co by ſię tak włáſnemu iako i cudzemu zbawieniu niełożyło. *A ty naypierwey &c. iák na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, częściey ſię modlić będę o nawrocenie grzeſznikow; i od prawdziwey wiary błądzączych.

Zadney niema wſzechmocnemu Bogu takiey ofiary, iaka ieſt żarliwość o duſze. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Co wyraża znak krzyża od kapłana często czyniony? *Odpowiedź.* Wyraża rozliczne Chryſtuſa boleści, ktore w Męce ſwoiey ponoſił.

S. Bo-

S. BOGUMIŁ ArcyBiſkup Gnieznińſki w Polſzcze. Już od dziecińſtwa gorzał Miłością ku N. *Sa*kramentowi; niepierwey zwykł był poyść do ſzkoły, poki Mſzy ſwiętey nie wyſłuchał; roſła z latami miłość, a zoſtawſzy Biſkupem, ſwoich do częſtey kommunii to podarunkami, to napominaniem nápędzał. *W życiu iego.*

Reflexya. *R*oſną z nami doktorych przyzwyczailiśmy ſię z dziecińſtwa czyli, wyſtępki czyli cnoty; wiele nátym náleży: iakimeś mlekiem wykarmi ony.

MODLITWA

ZAłuię; a z całego ſerca żałuię i opłakuię każdy czas ktoregom ci nieſłużył Panie JEZU Chryſte; ále Panie niepamiętay ná wyſtępki przeſzłego życia moiego, lecz zá przyczyną S. Bogumiłá użycz łaſki, ábym goręſzą uſługą wſzyſtkiego com zaniedbał, mogł nadgrodzić. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, ktorem podobno zwykłe nábożne cwiczenia opuścił, ſtarać ſię będę one nadgrodzić.

Cięſzko to wyſkrobać, álbo ſię odtego odzwyczaić, czego ſię nápiły młode lata. *S. Hieronim.*

Reflexya. Coż znaczy rąk obmywanie, ktore czyni kapłán przy Mſzy S? *Odpowiedź.* Wyraża Pilátá przed ludem umywaiącego ręce.

S,

WIELEBNA Lucya Gonzales trzeciey Reguły S. Dominika, gdy pragnęła S. przyiąc kommunią: á kapłan zapomniał dla niey Hostyi konsekrować, postrzegłszy to wielebna Pánna, rzewliwie płákáłá; a niegodna się bydź sądząc S kommunii, Boga za to błágała. Tak zasmuconey przybył na pociechę, cudownie się pokázawszy S Wincenty Ferreryusz, i przy obecności Aniołów dał Jey *S.* kommunią, *Diar: Ordinis*

Reflexya. Ták Bog wysłuchuie pokornych, że im obfitsze swoie daie dary.

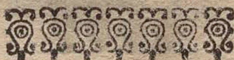
MODLITWA

PAnie nieiestem godzien, ábym cię Boga moiego wNayświęszym Sakramencie przyimował Gdy mnię iednak wzywász do tego stołu Panie JEZU, niesłuszną rzecz sądzę, od niego się oddalać; ále ábym był tákim, iákiego mnię bydź pragniesz, twoią to spraw łaską, *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego podczas Mszy S. náte słowá: *Dòmine non sum dignus, Panie nieiestem godzien* razem zkápłanem pokornie wpiersi bic się będę.

Pokorna Modlitwa niebo przeniká.

Pytanie Co wyraża kapłan obracaiącysię do ludzi, y mowiący *Orate fratres? Odpowiedź* Wyraża Chrystusa mowiącego do uczniow swoich. *Modlcie się, byście niewpadli w pokusy.*

S. Bo-

S. BONIFACY Biſkup i Męczennik wNiemieckich kraiach Apoſtoł; niecnotliwe widząc obyczáie niektorych kapłánow za czaſu iego znayduiących ſię, ięczał náto, mowiąc: wtenczas kápłani złoci byli, gdy drewnianych kielichow zażywano do oſiary; teraz zaś ſą kielichy złote i ſrebrne, ále kapłáni drewniani.

Reflexya. Doſtatek i pomyslnych rzeczy powodzenie, wielu otwiera drogę do wyſtępkow; byliby podobno lepſi, gdyby uboſtwem i przeciwnościami byli przyciſnieni.

MODLITWA

DAy, proſiemy wſzechmogący Boże za przyczyną S; Bonifacyuſza Męczennika twoiego i Biſkupa, ták przeminąc doczeſne dobra byś my nieutracili, wiecznych? *A ty naypierwey &c iak na karcie 2*

Ná uproſzenie tego umartwię dziś oczy moie, niepatrząc nátę rzecz, ktora mi ieſt nad inſze miliza.

Kto drogę odprawuie, tym ſzczęśliwſzy ieſt, im lekſzy. *Minus.*

Pytanie. Co wyráżá odkrywanie kielicha częſto powtorzone? *Odpowiedź.* Obnażania Chryſtuwe, to przed biczowaniem, to przed ukrzyżowaniem.

S. Ner-

S. NORBERT Arcybiſkup Magdeburſki Fundator Premonſtratenſow, przez dni 40. na prymicye gotował ſię; przez odprawienie Mſzy S. uwolnienie opętaney od tak złego gościa, i ślepey wzrok uprośił; paiąk ktory przypadkiem wkielich wpadł mu, odważnie z krzwią Chryſtuſową wypił.

Wżyciu iego.

Reflexya. Ten Swięty białą ſukienkę wziął od Mátki Boſkiey, áby ta álbo niewinnosci była ſwadkiem, álbo do niey zawſze napominaczem.

MODLITWA

BOże ktory nas coroczną B. Norbertá uroczyſtością rozweſelaſz, day nam, áby ktorzy chwalebnie iego czciemy zaſługi, cnot także naśládowali :przykładow. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, w dzień S. kommunii ſzczegulną nad ſobą rzecz mieć będę, żebym zupełnie rozmyślnie, nawet i powſzednim grzechem nie zgrzeſzył.

Rożnią ſię między ſobą: człowiek wſtydliwy, i Anioł; ále tylko ſzczęściem, nie cnotą.

S. Bernard.

Pytanie. Co wyrażá kápłán mowiący Prefácyą we Mſzy? *Odpowiedź.* Wyraża Swiętych Pańſkich Boga w Niebie iednym głoſem chwalących, mowiąc te słowa: *ſine ſine Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Swięty, Swięty, Swięty, Pan Bog naſz.

S. Ro-

S ROBERT Opat Cyftercieńſki gdy Mſzą S. odpráwowáł, z obiawienia Bożego wiedział, że okręt za powſtaniem nawáłności morſkiey zatonął, i zaráz coprędzey poſłał ſwoich, ktorzy by tonącym pomoc dali; gdy umarł, widziany był od Aniołow do nieba nieſiony. *Henryquez.*

Reflexya. J ty uczyń ſobie Aniołow towarzyſzami, á zaſadzek piekła, na ciebie czuwaiącego łatwo uydzieſz; ich łáſkę iednać ſobie potrzeba naśladowaniem ich obyczaiow.

MODLITWA

BOże moy miłoſierny wieleśmi wyſwiadczył, gdyś Aniołom twoim przykazał o mnie, áby mnię we wſzyſtkich drogach ſtrzegli; áleś więcey uczynił, gdyś mi dał ciało i krew Syná twoiego w nayſwiętſzym ołtarza Sakramencie; ſprawże i to za Modlitwą S. Roberta, áby ten Sákrament ktorego pożywam, nie zoſtawił wemnie zmazy nieprawosci. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, przez całe życie moie iákim pewnym nabożeńſtwem czcić będę S. Anioła ſtroża.

Aniołom ſwoim rozkazał Bog o tobie, áby cię ſtrzegli we wſzyſtkich drogach ſwoich. *Pſalm.*

Pytanie. Co wyraża podnieſienie *S:* Hoſtyi i Kielicha? *Odpowiedź.* Wyraża podnieſienie Chryſtuſa na krzyżu.

S. MEDARDUS Biſkup będąc ieſzcze dzieciną już ſuknią ubogiemu darował, także też gdy do kapłańſkiey godności był podnieſiony, zaraz do życia oſtrości już pierwey zaczętey, więcey przydał ciału umartwienia: *Suryuſz.*

Reflexya. Wielu w kápłańſtwie ſzukáią zmyślności; tego pragną, áby byli bogátſzemi, nie świętobliwſzemi, ále tak zapráwdę odebrali zapłatę ſwoią.

MODLITWA

TY ſam ieſteś Pánie JEZU Chryſte, w ktorym wſzelka nadzieia moia złożona; ubogi i niedoſtatni, do twoiego uciekám ſię miłoſierdzia, wyciągnyi nademną rękę twoię, á za przyczyną B. Medardá, bogactwa twoiey dobroci na mnię wyleway. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey*

Na uproſzenie tego, dam dziś ubogiemu iałmużnę.

Kapłani bardziey dla ſwoiego pożytku, niżeli dla trzody, pragną bydź przełożonemi. *S. Jzydor*

Pytanie. Co wyraża kapłán biiąc ſię w pierſi i mowiąc: *Nobis quoq; peccátoribus*? *Odpowiedź:* Wyraża náwrocenie Łotra ná krzyżu, i innych tám będących wielu, ktorzy ſię w pierſi bili.

S. Ko-

S. KOLUMBAN, żeby mogł był Mſzą S. odprawić, w niedoſtatku wina, wody z rzeki pobliſko płynącey nábrał, i w wino zamienił; agdy tak ofiárę ſwiętą ſprawował, zponad iego głowy okrąg ognisty widziany był w niebo ſię wznoſzący. *Suryuſz.*

Reflexya. Oziębłość náſza nic innego nie ieſt, tylko para bez ducha i rzeźwości; niech twoiego cuda będzie materyą, ábyś ią w gorącość zamienił.

MODLITWA

ZA przyczyną B. Kolumbana, niech mi ſprawi ſtoł niebieſki; ktorym ſię poſilam nowey zawſze gorącości pomnożenie; abym odrzuciwſzy to wſzytko, co mi do prawdziwey twoiey miłości ieſt przeſzkodą, uwolnioną miłością mogł ci ſłużyć. *A ty naypierwey &c. iák na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, ſzukáć dziś będę ieżeli między moiemi rzeczami niemam czego, co bymi było przyczyną do grzechu, i zaraz to od ſiebie oddalę.

Affekt twoy kładzie Imię na ſprawy twoie.

S. Auguſtyn.

Pytanie. Co wyraża *Pater noſter* od kapłána w Mſzy S. mowione? *Odpowedź.* To *Oycze nasz* ſiedm prośb w ſobie zamykaiące, wyraża ſiedm ſłow Chryſtuſowych na krzyżu wyrzeczone.

S. MAŁGORZATA Krolowa Szkocka, wiele na. dzień godzin trawiłá przed Nayświętszym Sakramentem. Tym się więcey cieszyła, gdy więcey Mszy słucháła; ktory zaś sama ku tey Boskiey táiemnicy affekt miała, chciała go też i w ludziach rozkrzewić; ktorych do częstey kommunii ták słowem iáko bardziey przykładem pobudzała.

Suryusz.

Reflexya. Skutecznieysze są uczynkowe, nie słowne rady; lepiey się tego uczemy, co widziemy, niżeli co słyszemy.

MODLITWA

DAy nam Panie za przyczyną S. Małgorzaty ták SS. twoich obchodzić żeczcią uroczystości, byśmy ktore wnich cnoty czciemy, tych samych uczynkiem i życiem starali się náśladować. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey,*

Na uproszenie tego, co uważę na kazániach do życia moiego należytey poprawy potrzebnego, to uczynkiem wypełnić postaram się.

Ktory czyni i nauczać będzie, ten wielkim nazwany będzie w krolestwie Niebieskim.

Pytanie. Co wyrażá kápłan łamiący Hostyą? *Odpowiedź.* Wyrażá oddzielenie Duszy Chrystusowey od ciáłá przy śmierci uczynione.

S. Ján

S. JAN Saguntyńſki Zakonu S. Auguſtyna, przy Mſzy S. w táką opływáł ſłodycz, że ſię cały w zły rozlewáł; częſto podczas ofiáry Ołtárzowey wpádał w zachwycenie, do ktorey długim rozmyślániem o Męce Chryſtuſowey gotował ſię. *Wżyciu.*

Reflexya. Biada niedbałym, ktorzy od zgiełku zabáw albo z poſzrodku rynku żaraz do ołtarza ſpieſzą; niech ſię ſam doſwiadcza człowiek, atak niech tego chlebá pożywa,

MODLITWA

MOiá to ieſt oziębłość, zktorą ſwiętych pożywam taiemnic, áta przeſzkadza twoiey Boże ná mnie łáſkawości, bym dobra nieodbierał, ktoreś mi nagotował; ſprawże litościwy Boże za przyczyną B. Jáná, áby ogień Miłości Boſkiey wemnie zapalony, godny i Synowi twoiemu w ſercu moim zgotował przybytek. *A ty náypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, częściey żebrać będę pomocy Ducha nayſwiętſzego, aby mnię zapalił ogniem ſwoiey miłości.

Jle my dodamy do gorącości, tyle Bog przyda do naſzey pomocy. *S. Cezaryuſz*

Pytanie. Co wyraża partykuła S. Hoſtyi wkielich wpuſczona? *Odpowiedź.* Znaczy Wſtąpienie Chryſtuſowe do otchłani, gdzie Oycowie zoſtawali.

S. Onu-

S. ONUFRY z Krolewicá Perſkiego puſtelnik, ieſzcze dżieciną będąc, poſzedł na puſtynią, gdzie przez lat 78. żadnego człowieka niewidział, Anioł codzień noſił mu poſiłek ciała, a co oſmy dzień dawał mu nayſwiętſzą kommunią. *Groſſez.*

Reflexya. O jakby wielu było ſwiętemi, gdyby przed ludzmi uchodzili; człowiek człowiekowi wilkiem.

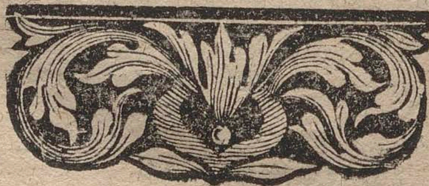
MODLITWA

S. Onufry widziſz duſzę moię między codziennemi utraty zbawienia niebeſpieczeńſtwy położoną, więc twoią ſkuteczną przyczyną uproś mi, áby nayſwiętſzy Ołtarza Sakrament, był mi pomocą przeciwko nieprzyiaciołom duſzy moiey, tak widomym, iako i niewidomym. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, uciekać będę przed nie dobrym towarzyſtwem.

Biada temu człowiekowi, ktory przynoſi zgorſzenie. *Matt: 18.*

Pytanie. Co wyzażá kapłan biiący ſię wpierſi i mowiący: *Baranku Boży? Odpowiedź.* Znaczy płacz i ięczęnie ſtworzenia, ktore było przy śmierci Jezuſowey

S. An-

S. ANTONI Padewſki cudotworca, oſłowi pewnego Heretyka rozkazał, áby uſzanował i pokłonił ſię Jezuſowi w Nayświętſzey Hoſtyi zoſtaiącemu, upadł nakolana oſieł. Widząc to poſłuſzeńſtwo oſłá Heretyk, wbłędzie ſwoim przekonany, przyiął wiarę świętą, do utaionego wołtarzu Boga napotym ſzczegulnie nábożny. *Wżyciu*,

Reflexyá. Już przedtym woł i oſieł poznali w iaſłach Páná, ále o iak wiele ludzi nadte bydlęta nierozumnieyſi, niechcą go uznawać; bo ſię go obawiaią.

MODLITWA

PRzyrownany ieſtem do nierozumnych bydląt, i podobnym ſtałem ſię im, gdym grzeſząc Boga moiego obraził; S. Antoni cudowną twoią mocą wſpomoż mnię, á uproś ábym, głęboką moią pokorą Boga w nayświętſzym Sakramencie uſzanował, i zgrzechow oczyſczonym czyſtym przyimował ſercem. *A ty naypierwey &a. iak ná karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, podczas Mſzy S. częściey ponawiać będę ákty wiary i adoracyi.

Mowił głupi w ſercu ſwoim: niema Bogá. *Pſalm* 13.

Pytánie: Co wyrażá kapłán biiący ſię wpierſi i mowiący: *Panie nieieſtem godzien &c.?* *Odpowiedź* Wyráża naywiękſzy żal i boleść nayświętſzey Mátki pod krzyżem boleiącey.

S. Hu-

S. HUMBERT Zakonu Kaznodzieyſkiego piąty Generał, gdy ieſzcze był ſwieckim, modląc ſię z wylániem ſercá ſwoiego przed Nayſwiętſzym Sakramentem temi ſłowy: *Oznaymyi Panie drogę, ktorąbym chodził*, táka w rzecách ziemſkich wzięłá go teſkność, że zaraz poſzedł do Zakonu.

Diár: Dominica:

Reflexya. Przyrodzone nám ſą ciemności, ślepemi ieſteśmy i przewodnikami ślepych, ieżeli ſwiatła i rady miec nie będziemy z wyſokości.

MODLITWA

ZA przyczyną S. Humbertá wiadome uczyń nam Panie drogi przykazań twoich, abyśmy nieobrażoną nogą ták przez nie przychodzili, byśmy dociebie ktory drogą, życiem, i prawdą ieſteś dążąc, ſzczęśliwie pyzyść mogli. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, w rzeczach wątpliwych uciekáć będę po radę y pomoc do utaionego Boga w nayſwiętſzym Sakramencie.

Nikt ci wiernieyſzym do rady bydź nie może, iáko ten, ktory nie twoie rzeczy, ále ciebie miłuie,

S. Grzegoż.

Pytánie. Co wyráża mowione oſtátnie ná Mſzy *Dominus vobiscum* to ieſt: *Pan zwami?* *Odpowiedź.* Wyràża pokázánie ſię Chryſtuſowe po zmartwychwſtaniu kiedy mowił: *Pokoy wam.*

Wie-

WIelebna Charitas de Gombare Zakonu S. Dominika, gdy ſię gorąco modliłá przed nayświętſzym Sakramentem, widziała Jezuſá w Hoſtyi dáiącego błogoſławieńſtwo kommunią S. przyimuiącym Zakonnicom. *Diar: Dominica:*

Reflexya. Potrzebne ieſt dla wſzytkich Boſkie Błogoſławieńſtwo; otoż ieſt droga do iego otrzymania. Jáko Boga czciemi, tak on nas nawiedza. Echo ieſt albo głoſu oddáwanie: iako ſię modlemy, tak odpowiada.

MODLITWA

PAnie dobry y miłoſierny ieſteś wſzytkim wzywaiącym ciebie, padam nátwarz przed tobą w N. Sakrámancie utáionym: pobłogoſław proſżę Panie duſzy moiey, a day ábym cię tak zawſze ezcił, iako cię pragnę mieć litościwego. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, gdy kapłan przy Mſzy S. dawać będzie Błogoſławieńſtwo. nákłoniwſzy głowę znak krzyżà S. ná ſobie wyrażę.

Dobry ieſt Bog Jzraelſki, ále ktorym? tym ktorzy ią proſtego ſerca. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Co wyráżá kàpłán przed oſtatnią Ewangelią daiący ludziom Błogoſławieńſtwo? *Odpowiedź.* Wyraża Chryſtuſa błogoſławiącego Uczniom ſwoim przed ſwoim w niebo wſtąpieniem.

S. Lud

S. LUDGARDZIE Pannie do N. Sakramentu idącey Nayświętsza Panná byłá przewodniczką i Towarzyszką z SS. Aniołami Modlącey się pokazał się Chrystus Ukrzyżowany, ktory ią prawą ręką przytulił do rany Boku swoiego, z kąd taką uczuła słodkość, iakiey większey nigdy; náwet iey ślina nad miod słodsza była. *Wżyciu iey.*

Reflexya. Zebyci Duch smakował, niesmák mieć trzeba w ciele; podłemi nasyconemu potrawami niedziw, że niesmakuią niebieskie.

MODLITWA

S. Ludgardo spraw Modlitwami twoiemi, ábym tych z ciała i krwie Páńskiey N. Sakramentu zakosztował roskoszy, bymi te tylko smakowały, i tego tylko pragnął, co iest niebieskiego. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, żebrać często będę u Matki Boskiey, áby mi prawdziwe uprosiła nabożeństwo do swiętey kommunii.

Zwierzęcy człowiek niepoymuie tego, co do ducha należy. *S. Paweł.*

Pytanie. Co wyraża ostátniá czytana Ewángelia? *Odpowiedź.* Wyráża swiętych Apostołow po odebraniu Ducha *S.* na opowiadanie Ewangeli ná cały swiat rozestánych.

S. Ray-

S. RAYNERYUSZ Młodym będąc ná ſpowiedzi grzech pewny zataił; lecz z rozumiawſzy że go Anioł wyiawił, winnym ſię uznał i ſpowiádał, w innego ſię zamienił człowieká; nigdy w kościele nieſiedział, S. kommunią z takim przyimował nabożeńſtwem, że drugich przyſtępuiących do tego ſtołu zapalał do nabożeńſtwa. *Razzi.*

Reflexya. Czegoś ſię dopuścić niewſtydził, czemuż ſię maſz wſtydzić ná ſpowiedzi; wſtydziſz ſię iednego, á iákoż przed całym ſwiatem zawſtydzenia nieodnieſieſz; lepiey przed Namieſtnikiem, niżeli przed ſamym zawſtydzić ſię Chryſtuſem.

MODLITWA.

S. Rayneryuſzu uproś mi, áby uſtá moie otwarte były naprawdziwe i zupełne wyznanie grzechow moich, a niedopuſzczay nigdy, aby wſtyd świętokradzki miał mi zabraniáć ſpowiadać ſię tego, czegom ſię dopuścił, albo otym pomyślał. *A ty naypierwey &c. &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, ieżeli mieć będę iákie powątpiewanie o grzechu, ták go wynurzę na ſpowiedzi, iako mi ieſt wiadomy.

Więkſza ieſt utarczka i trudność dopuſczone grzechy wyiawić, niżeli ſię ich wyſtrzegać niedopuſzczonych. *S. Grzegorż.*

Pytanie. Wielu Jmionami domy Bogu poświęcone názywaią ſię? *Odpowiedź.* Czterema oſobliwiey *Naypierwey:* kościołámi, *Powtore:* mieyſcem modlitwy. *Potrzecie;* Bázylikami czyli Pałacami *Boſkiemi. Paczwarte.* Mieyſcem zgromadzenia wiernych. S. El-

S. ELZBIETA de Schonau wdyecezyi Trewireyſkiey áby była od we wnętrznych na duſzy oſchłości i dezolacyi uwolniona, ſto Mſzy ſwiętych Bogu ofiarowałà; ágdy ná oſtatniey była, ſerce iey folgę uczuło, i nieiáko rozſzerzáć ſię zdáło; i widziàłá natenczas gołębicę z S. Hoſtyi wylatuiącą, ktora nágłowie iey uſiadła. *March.*

Reflexya. Dáremnie gdzie indziey ſzuká ſię pociechy, a nie w Bogu; przeklęty ktory ufa człowiekowi, ktory ſam ſobie nie ieſt doſtateczny, a iakoż innym dopomoc może?

MODLITWA

BOże wſzelkiey pociechy ſprawco, i dawco wſzelkiego dobra, day za przyczyną S. Elżbiety, áby wemnie mięſzkałá i zoſtawała moc Ducha ſwiętego, ktoraby ſercem moim kierowała, i ſwiętą twoią pochiechą zawſze cieſzyć ſię pozwaláła. *A ty naypierwey &c. iák na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, podczas oſchłości, dezolácyi, i zaſmucenia na duſzy, uciekać ſię będę po pociechę do utaionego w ołtarzu Boga.

Niema więkſzego znaku przemięſzkuiącego Ducha S. iáko weſołość duchowna. *S. Bernard.*

Pytanie, Czemu domy Bogu poſwięcone nazywaią ſię kościołem? *Odpowiedź.* Bo ſię wnich odprawuie ofiara, gdy ſię ſprawuie ofiará bezkrwáwa w Nayſwiętſzym Ołtarzá Sakramencie.

S. Ju-

S. JULIANA Falkonerya Zakonu Serwitow B. MARIÆ Virginis, gdy blifka byłá fkonania, á dla fłabości żołądka kommunii fwiętey przyiąć niemogła, profiła áby iey nayfwiętfzy Sakráment położyli ponad fercem; co gdy ná oftatnią iey pociechę uczyniono, zniknełá N. Hoftya; i wierzyć, fię może, że do ferca S: Panny przeniknełá.

W życiu iey.

Reflexyá. O iák miła ieft rzecz tak umierać Niechże nikt niemowi: O śmierci iák żeieft gorzkie wfpomnienie twoie; ale táká ieft, nie Boga, lecz fwiata fzukaiącym.

MODLITWA

GOrżka mi ieft śmierci pamiątká, gdy wielkość grzechow moich przychodzi mi napámięć; S. Juliano twoiemi u Bogá modlitwami uproś mi, ábym niżeli ta oftatnia przyidzie godżina, pierwey fumnienie oczyścił, i chlebem mocarzow na oftatnią potyczkę był pofilony. *A ty naypierwey &c.*

Na uprofzenie tego, każdego dnia choć krociuchny czas fobie obiorę, ktoregobym o śmierci rozmyślał.

Ledwie kto dobrze umiera, ktory złe życie prowadził. *S. Auguftyn.*

Pytanie. Czemu domy Boga pofwięcone nazywaią fię mieyfcem modlitwy? *Odpowiedż.* Bo wnich modli fię lud i kapłani.

S. Pau-

SLEUFRYD Opat; pewney doznawał częſto pomocy z uſzanowaniá N. Sakramentu, i ták ſię podniąſł w nadzieię, że gdy ieden Młodzian iuż z deſperowanego życia był do niego przynieſiony; odpráwiwſzy Mſzą S. za niego, i dawſzy mu S. kommunią, po ktorey odebraney, do zdrowia go przyprowadził i poſzedł zdrowy Młodzian do domu.

Surius:

Reflexya. Tyle chorob mámy, ile wyſtępkow, czemuż nietak łátwo uzdrowieni bywamy? bo nam z bywa na wierze, nie Bogu na mocy.

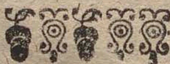
MODLITWA

LEżał ná ſwiecie wielki kaleka, tego żeby uzdrowił wielki z Niebá zſtąpił lekarz; wſtawiay że ſię u tego lekarza za mną S. Leufrydzie, by ſię z miłowáwſzy na demną, zleczył rany moie, przez grzech zadane duſzy moięy. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, choruiącym radzić będę częſtſze zażywanie kommunii S.

Jeżeli tákie mámy ſtaranie, ábyśmy coś dłużey żyli; iákoż ſię ſtarać nietrzeba, ábyśmy na zawſze żyli *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu Domy Bogu poświęcone náżywaią ſię Bazylikámi albo Páłácámi Boſkiemi? *Odpowiedź.* Bo ſię w nich chowáią relikwie. Swiętych.

S. Aloy-

S. ALOYZY Gonzaga Societatis JEZU naypierwszą kommunią przyiął z rąk S. Karola Borromeusza; donieyże potym przez dni trzy zwykł się był gotować, i tyleż dni na dziękczynieniu záś nią trawić, gdy ná Mszy S. bywáł, w obfite się łzy rozlewał, tam naywymownieyłży, gdzie o tey taiemnicy rozmawiał. *W życiu iego.*

Reflexyá. Dziwne rzeczy Bog sprawuie w niewinney duszy, a ták się on takiey obficiey udzielá; ta iego naukę chciwiey poymuie.

MODLITWA

NIebieskich darow rozdawco Boże, ktoryś w Anielskim Młodzianie Aloyzym dziwną życia niewinność, z rowną złączyłeś pokutą, zá iego przyczyną, i zasługami day nam; áby ktorzy niepószliśmy, za niewinnym; pokutuiącego ná śladowali. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, stáráć się będę á bym dochował niewinności moiey, przez umártwienie ciała, álbo też po iey utraceniu, przez prawdziwą spowiedź sumnienie oczyścił.

Wszystko złe łatwiey się zwycięża, niżeli roskosz. *S. Cypryan.*

Pytanie. Czemu kościoły nazywaią się mieyscem zgromadzenia? *Odpowiedź.* Bo lud schodzą się wierny nazywá się zgromadzeniem wiernych.

S. Páu-

S. PAULIN Biſkup Nolanſki rozpływał ſię wroſkoſzy duchowney, gdy ludziom rozdawał S. kommunią. Gdy dla choroby niemogł codzień Mſzy S. miewać, chciał iednak iey ſłuchać, i S. kommunią przyimować, codziennie to mawiaiąc: że mu ten Sakrament, był ná ruinę i na powſtanie. *Na ruinę:* powierzchownego, *á napowſtánie:* wewnętrznego człowieka. *Epiſtola.* 8.

Reflexya. Rzecz nayświętſza z tym záżywaniem ſtać ſię może nam nayſzkodliwſza; z deſperowane ieſt tego zdrowie, ktory gdzieby ſzukać powinien życia, tam śmierć znaydzie.

MODLITWA

S. Paulinie náucz mnie ták záżywáć SS. táiemnic, áby ten ſtoł niebieſki to zepſuł wemnie, co ieſt przeciwnego woli Bożey, a naprawił to, co ſię iego podoba máieſtatowi *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego ieżeli dnia ktorego Mſzy S. ſłuchać nie będę mogł, przynaymniey, wzbudzę w ſobie prágnienie iey ſłuchania.

Zycie to ſłodkie ieſt głupim, ále gorzkie mądrym. S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Iakim modelem maią bydź wyſtawiáne kościoły? *Odpowiedź.* Jle to bydź może, wielki ołtarz má bydź ſtawiony ná wſchód, bo ná nim ofiaruie ſię Chryſtus, ktorego Imie wſchod, według Zacháryaſza Proroká: cáp. 7. *wſtąpił na niebioſa ku wſchodowi* Pſalm 67.. *przyidzie na ſąd od wſchodu* Matt. 24.

S. Má-

S. MARYA Ogniaceńſka niemogąc ſię w kościele wſtrzymać od ciężkiego weſthnienia, za to od kapłana ſtrofowana, lecz proſiła Boga, áby i iego Bog do łez pobudził. i uproſiła. Jnnym czaſem widziała Jezuſa w S Hoſtyi nie iako zagniewánego; i z rąk kapłána niegodnie celebruiącego, odeyść chcącego, *Surius.*

Reflexya. Kápłan ſłowem Chryſtuſá z Niebá przyzywá; biáda ieżeli życiem odpędza.

MODLITWA

S. Márya uproś mi zbawienne łzy tak pokuty, iáko i miłości, ktoremi bym i przeſzłego życiá grżechy obmył, i świętą miłością zapalony w ſłużbie Bożey ſtatecznie przetrwał. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, uſiłować będę ábym podczas Mſzy S. pobudził ſię do ſzczegulnego nábożeńſtwa nábożnemi weſtchnieniámi

Choćby niegodnemi byli, coż z tąd? Boſkich darow ſą ſprawcámi. *Theophilactus.*

Pytanie. Ktore ſą oprocz tego części kościołá? *Odpowiedź.* Wyſtawiá ſię przyſionek álbo kruchta, áby przed weyściem do kosciołá grzeſznik przez żal złożył brzydkości grzechow ſwoich.

S. JAN Krzciciel przyſtępuiącey dziś do S. kommunii S. Gertrudzie, pokázáł ſię w ſzatach rożowego koloru. modlący ſię do Boga żá tych, ktorzyby ná cześć iego dźiś S. przyimowali kommunią. Ten żyiąc na ſwiecie, ták ſzanował Chryſtuſá, że mawiał, iż nie ieſtem godzien rozwiązáć rzemykow u trzewikow iego, Ten przy obecnośći Chryſtuſá ieſzcze w żywocie Matki ſwoiey będącego, ieſzcze na ſwiát nie urodzony wyſkakowáł, i radował ſię.

Reflexyá. A my co uczyniemy przy obecności Boga prawdźiwego, i żywego.

M O D L I T W A

S. Jánie Przeſtáncze Chryſtuſów, ktory na ſámę obecność Chryſtuſa ieſzcze na ſwiat nieurodzonego; w żywoćie Mátki twoiey poſwięcony ieſteś, proſzę cię; przez tę łaſkę ktorą napełnioná ieſt duſza twoia, ábyś mi uproſił u Boga łaſkę, bym mu wiernie ſłużył i świątobliwie życia dokonał. *A ty náypierwey &c iak na karćie drugiey.*

Ná uproſzenie tego dziś S. Jana przyięciem S. kommunii uſzanuię.

Ile rázy co niegodźiwego myślą poymuiemy, tyle razy przeciwko Bogu obecnemu grzeſzemy.

S. Grzegorż.

Pytanie Co ſię ieſzcze ma zachowáć w ſtrukturze Kościoła? *Odpowiedź* Powinny bydź podłuż budowane, ná kſztał okrętu, áby wierni pamiętáli, że w kościele Chryſtuſowym między rożnemi Herezyami iako w łodce Piotrowey między náwálnościámi pływaią, a nie toną.

S. Ewá

S. EWA Rekluza Zakonu Cyftercyeńſkiego áby w ſpanialey Náyſwięt: Sakrámentu cześć pomnożona była, proſiła Boga, áby wſzyſtkim tę myśl natrącił do głowy, ktorą ona miała z S. Julianą; to ieſt; áby publiczną uroczyſtością było obchodzone, i uſzánowáne ciáło Chryſtuſowe. *Henryquez.*

Reflexya. Powierżchowne uſzanowanie ciałá Chryſtuſowego, wiele dopomága do zaſługi, wiele do zbudowania, wiele do oſwiádczenia wiary; ktorá w duſzy zoſtáie ukrytá.

MODLITWA

S. Ewo, wley w ſerce moie, tę miłość Boga utáionego w Nayſwiętſzym Sakramencie, ktora w ſercu twoim páłáła; áby ktorego powierżchowną ciała ádoracyą obecnego wyznaię, wewnętrznym tákże áffektem nie obraźał. *A ty naypierwey &c, iak ná karcie d ugiey.*

Na uproſzenie tego, gdy mi ſię trafi potkać kapłána nioſącego N. Sakrament, padnę na kolanà nic nieuważaiąc na innych przytomność,

Kto ſię mnie wſtydzić będzie przed ludzmi, i ia ſię go wſtydzić będę przed Oycem moim.

Chryſtus powiedział.

Pytanie. Co ſię ieſzcze zachowuie w ſtrukturże kościoła? *Odpowiedź.* Wyſtáwuie ſię ſwiątnica w kościołach na ołtarzu, na ktorym podczás Mſzy S. Kapłan Chryſtuſa ofiaruie.

S. ANTHELMUS Belliceńſki z Zakonu Kartuzow Biſkup; nowych Kápłanow ſzczegulniey kochał, i onych chętnie poſwięcał, ſądząc że wielu z nich bydź miało; ktorży máiąc ofiárę Bogu oddawać, z ſłodkiemi to łzami czynic będą iáko i on przy Mſzy S: we łzy ſłodkie, roztapiał ſię.

Surius.

Reflexya. Ieżeli łzy wylewać nie ieſt w twoiey mocy, ſą iednak w władzy twoiey nábożne affekty, ſą ſwięte cnoty; a czegoż leniwym ſię ſtaieſz.

MODLITWA

O Gdyby choć iednę łezkę miłości Boſkiey z oczow moich wyciſneła ta miłość; ktorá mi ſię w Sakramencie ołtarzowym na pokárm dała; modl ſię zamną S. Anthelmie; by twarde ſerce moie ogniem ſwoiey miłości Bog moy zmiękczyć ráczył. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, gdy nowy kápłán pierwſzą Bogu ofiarę oddawać będzie, będę na iego prymicyách.

Gwałt czyniemy Bogu, nieprzynaglaiąc ale rzezliwie płácząc. *S. Bernard.*

Pytanie. Co wyráżaią tę kościołá części? *Odpowiedź.* Przyſionek wyraża Kátechumenow ieſzcze nieokrzczonych wiernych; ſwiątnica álbo chor wyrażá; gurę kalwaryi; Ołtarz wyrażá krzyż Chryſtuſow; wiezyczka na kościele wyráża Paſterża kościelnego.

S. Wła-

S. WŁADYSŁAW Krol Węgierski, Tron swoy pobożnością ugruntował. Aniołow miał sobie ná pomoc zesłánych; przed batalią chciał, áby iego żołnierze koronką Nayświętszey Panny ręce swoie, a serce Nayś. Sakramentem uzbraiali; i ták zawsze niemi zwyciężał; swoiemu ták, że woysku przewodnikow z Nieba uprosił. *W życiu iego*

Reflexyá. Tenże sposob iest woiowania z biesem, taż sztuká zwycięska ieżeliś N. Sakramentem uzbroiony, niezaszkodzi ci nic, lubby się cáłe ná ciebie waliło piekło.

MODLITWA

Zgotowałeś Pánie w obliczu moim stoł przeciwko tym wszystkim ktorzy mnie trapią; dayże łaskáwy, za przyczyną S. Włádysława; aby mi te SS. Sakramenta były przeciwko tak widomym, iako i niewidomym nieprzyiáciołom pewną záwsze pomocą. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, częściey będę kommunią świętą przyimował.

Jako lwi ogniem buchaiący odchodźmy od tego stołu, staiąc się biesowi strászliwemi,

S. Chryzostom.

Pytanie. Czyli chwalebnie czynią katolicy; że przy poświęceniu kościołá, zażywaią oleiu świętego? *Odpowiedź.* Chwálebnie czynią katolicy, na przykład Jákoba Patryárchy; ktory wystawiony w Bethel ołtárz, namaścił oleiem *Gen.* 28. Moyżesz podobnym sposobem namaścił przybytek *Exodi* 49.

S. Leo

S. LEO Pápież widziany był, od S. Gertrudy dziś kommunią S. przyimuiącey, iákoby się do Boga za nią modlił, áby ten pożytek z kommunii odebrała, ktory on odbierał przy Mszy S. i uprosił iey to; Gertruda bowiem nieżmierne ná duszy uczuła pociechy, i zasług tego S. Papieża stała się uczestniczką. *W życiu iey.*

Reflexya. Jáko nigdy słońce nie iest bez swiatła, ogień bez gorącá, tak nigdy nie iest bez pożytku duchownego, pożywany N. Sakráment. Skosztuycie a obaczcie.

MODLITWA

S. Leonie spraw to modlitwami twoiemi; ábym kosztowáł, i uznał, iák słodki iest Pan w N, Sakramencie dla mnie wystawiony, bym tę pociech słodycz, i pożytku obfitość z tąd odebrał, ktorą odebrali wszyscy święci do tego Sakramentu szczegulnie nábożni. *A ty naypierwey &c iák na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, częściey czynić będę dzięki, za postanowienie N. Sákramentu.

Smiem mowić, że Bog lubo iest wszechmocny więcey iednak (nad ten Sakrament) dać niemoże. *S. Augustyn.*

Pytanie. Czyli chwalebnie záżywa się tyle modlitw rożnych, przy poświęceniu kościołow? *Odpowiedź.* Chwalebnie zażywáią się, bo i Sálomon wielce się z ludem, i kapłany modlił przy poświęcaniu kościoła 3. *Reg.* 8.

Gdy

GDY dziś S. Gertruda Pánna wiádoma swoiey niegodności, do S. kommunii przystępowáć nieśmiała, od S. Piotra, i Pawła sobie natenczás po kazanych, do przystąpienia do stołu Chrystusowego, iest przywiedziona, ták że widziała, iż SS. Apostołowie szczegulniey się weselą, gdy widzą kogo nábożnie kommunikuiącego. *Marchantius.*

Reflexya. Piotr i Paweł oba byli grzeszni, ále potym obadwa kochankowie Boscy, Apostołowie serca ci dodaią; byś nierospáczał o twoiey świątobliwości, więc náb'erż serca; mogli oni bydź święternu, á ty czemu bydź niemożesz.

MODLITWA

PRzyciśniony iestem wielkim grzechow ciężárem, i dla tego przystępowáć nie śmiáłem do stołu Niebieskiego. Gdy byś mnie ty sam Pánie JEZU nie zawołał: Podźcie do mnie wszyscy, ktorzy pracuiecie i iesteście obciążeni a ia wás ochłodzę; składam ia ciężár grzechow moich przy Nayświętszych nogach twoich. Day że przez przyczynę S. Gertrudy,; bym ten ciężar ták z siebie zrzucił, bym się nim ná potym więcey nie obciążáł *A ty naypierwey &c: iak na karcie drugiey.*

Na uprosżenie tego, warowáć się będę, bym niewpadł w grzech raz odpuszczony.

Kto niegodzien iest co dzień bráć (tego Sakramentu) ten ani zá rok nię będzię godzien przyimowáć. *S. Augustyn.*

Pytanie. Czemu przy poświęcaniu kosciołow zaráz zażywane bywaią Błogosławieństwa? *Odpowiedź.* Bo sam Chrystus rożne rzeczy błogosławił, to chleb i rybki. *Matt.* 14. To maluskie dziatki *Marci.* 10. To Apostołow *Luca.* 24. Wie-

WIelebná Tereſſa Andáluzyaná w Hiſzpanii Zakonu S. Dominika, gdy drogiemi ſzáteczkami ſtátuę maleńkiego JEZUSA do ktorego ſzczegulne miałá Nabożeńſtwo ubierałá częſto, wewnętrzny ſtyſzáła głos do ſiebie; áby nie ták wyobrażenie iego iako ſámego prawdziwego Jezuſa przyſtraiałá, y kochała, y zrozumiáła że ią Bog we wnętrznie nápominał o więkſzą cześć N. Sákramentu *Diar. Dominic.*

Reflexya. Jákieſz na uſtroienie ciebie czyniſz ſtaranie álbo expenſy? Jzaliż niewięcey godzien Chryſtus, áby w iękſzey ozdobie był wydzżany? ozdabiámy wor gnoiu, a zaniedbywamy o przybytku Chryſtuſowym.

MODLITWA

DAy Panie JEZU Chryſte, ábym kochał ozdobę domu twoiego, ále ábym więkſze miał ſtaranie, bym ſerce moie od wſzelkiey zmázy czyſte, od wſzelkiego przewrotnego affektu uprzątni ne, tobie pòd oſobami ch eba zoſtaiącemu do mnie przychodzącemu na godny zgotował przybytek. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, przynaymniey o toſię ſtáráć będę rowną pilnością, ábym miał czyſte ſumnienie, ktora mám pilnóść, ábym czyſte miał odzienie.

Zadnemu nieieſt máły pobor, ktoremu wielki ieſt umyſł. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Wiele czynią Biſkupi krzyżow ná ściánach poſwięcáiąc kościoły? *Odpowiedź.* Dwanaście ná pámiątkę dwunaſtu Apoſtołow Chryſtuſowych; ktorzy pod chorągwią krzyżá, ſwiat do Chryſtuſa nawrocili. S.

S. THEODOZYUSZ ktory zawſze dla uſzanowania N. Sakramentu pragnął bydź kapłanem; od rodzicow do małżeńſtwa przymuſzony, pierwſzey nocy oblubienicy ſwoiey wyperſwadowáł, áby ślub Pánieńſtwa uczyniła, à ſam poſpieſzył ſię do przyięcia kapłańſtwa. *Suriusz.*

Reflexyá. Mniey Boga kocha, ktory co kocha, co dla Boga niekocha. Bog pragnie ſerca nierozdzielnego, z całego ſerca chce bydź kochanym Roztrząſniey że ty ſwoie miłości.

MODLITWA

Jednoś mi tylko dáł Boże ſerce, bym cię iedynego kochał nadewſzytko przyimii że Panie przez przyczynę S. Theodożyuſza wſzyſtkie iego poruſzeniá ktore chcę áby były znakiem twoiey miłości, niczego w nim bydź niedopuſzczay, coby miłość ku tobie umnieyſzać miało.

Na uproſzenie tego, rànnieyſzą intencyą częſciey krotko ponawiać będę.

Pracowitſzá ieſt tego ſwiata miłość, niżeli Boga. S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu Biſkup maiący kościoł poświęcać, puka we drzwi iego Paſtorałem? *Odpowiedź* Aby ſię dáło znać że w kościele przez kaznodzieiow i Páſterzow puka ſię do ſerc grzeſznikow.

Nay-

NAyświętſzâ Panna maiąca we wnętrznościach Boga Człowieka, poſzłá w gorne krainy, z poſpiechem, aby Jáná krzciciela od pierworòdnego grzechu uwolniłá; ledwie przychodzącą poſtrzegła Elźbieta, záraz Chryſtuſá obecność ktory tail ſię w żywocie uznałá, i rzekła: A zkąd że mi to, że Matká Pana moiego do mnie przyſzłá.

z Ewangelii.

Reflexya. A zkąd że to i tobie że Pán twoy i Bog twoy tyle razy przychodzi do ciebie, a pod oſobámi chleba i wina chce przeyść w ciebie.

M O D L I T W A

PRzyciągniy mnię za sobą Nayswiętszá Nieba yzie mi Krolowa MARIA, bym biégł z tobą na gorę Pańſką. Wszytko ci iest podobne. Niemá nikogo, ktory by ſię uſkarżał na twoie od ciebie odrzucenie, nieodpędzay proſzę pokornego ſługi ſwoięgo âle mi uproś zupełne grzechow moich odpuſzczenie *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, częściey ſię będę polecał opiece N. Maryi.

Kto godnie pożywá tego chleba:, potrzeba áby umarł przeſzłym a żył przyſzłym. S. *Auguſtyn*

Pytánie. Czemu Biſkup piſze abiecadło łacińſkie, i Greckie, na pawimeńcie kościoła, ktory ma poſwięcać? *Odpowiedź.* Aby ſię wyrażáło że temi dwoma ięzykami naybárdziey pomnożył ſię kościoł.

B.

B. JOANNA de Cruce Zákonu S. Franciſzká ile razy odetchneła, álbo krew w żyłách iey ruſzyła ſię, tyle razy pragneła uſzánowáć N. Sakrament; i gdyby można tyle go razy przyimowac, dlá ktorego nabożeńſtwa ták ſię mocną w duchu czuła, iak by rzeczą ſamą tyle razy przyimowałá S. kommunią.

Kroniki Zakonu.

Reflexya. W wielkich rzeczach ſamo nawet pragnienie ſwięte ieſt, oſobliwie u Boga, ktory więcey áffekt ſzacuie, niżeli uczynek.

MODLITWA

Niechcę Pánie JEZU Chryſte żadney części mieć w ciele moim, żadney w żyłách krwi kropli, ktora by zupełnie imieniowi twoiemu niemiałá bydź poświęcona. Dayże proſzę cię Boże przez przyczynę B. Joánny, bym ták wſzyſtkie ſprawy życia moiego rozporządził, bym niemi ſzczęśliwą zaſłużył wieczność. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, ráno naypierwey poświęcę Bogu wſzytkie ciała, i duſzy moiey poruſzenia.

Bog lubo ieſt naymędrſzy, więcey ci dáć nieumiał nad to, gdy ſię ſam dał tobie. *S. Auguſtyn.*

Pytánie. Czemu kościoł ktory bydź má poświęcony, bywa kropiony ſwięconą wodą; i dlaczego zaświecaią wnim ſwiece i lampy? *Odpowiedź.* Aby ſię znáć dało, że Chrześcianie wodą ſą okrzceni, i máią ſwiatło prawdziwey wiáry.

S. Go-

S ELZBIETA Krolowa Portugallii: przed wſzyſtkiemi zábáwami Mſzy S ſłucháła; pożytecznie Panią ſwoią ſługa naśladował ktorego Krol mąiąc podeyrzánego o konfidencyą z Krolową, wyſłał do wapniarzow, áby był w piec wapienny wrzucony, i ſpalony, lecz że ten według zwyczaiu pobożnego Mſzy S. ſłuchaiąc poźniey przybiegł do pieca wapiennego. zapalonego, za miaſt iego falſzywy oſkarzyciel iego wrzucony, tęż karę otrzymał.

Suriusz.

Reflexya. Nikt Boga nieoſzuka, przenika nayſkrytſze ſekretá; á iako nic cnocie z nadgrody, tak nic wyſtępkowi z kary nie opuſzcza:

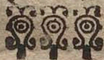
MODLITWA

BOże ktory przenikaſz ſkrytości ſercá i ktoremu niema nic zakrytego przez przyczynę S. Elżbiety wznieć w ſercu moim zbáwienną boiaźń; ábym wierząc cię bydź wſzędzie obecnego, obawiał ſię wſzędzie na grzechy moie miłościwego. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, wyſtrzegáć ſię będę, bym kogo fałſzywie o wyſtępek nieoſkarżył, áni ni kogo płocho nieſądził.

Jego ſię bać potrzebá w publicznym mieyſcu, iego i w taiemnym. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu przypoſwięceniu kościołow mieſzaią wodę z ſolą, popiołem i winem? *Odpowiedź.* Aby ſię wyrażało, że wzgromadzeniu wiernych ſą dobrzy, ſą i zli, ſą ożiębli, ſą wielcy grzeſznicy.

S.

S. PIOTR Luxemburſki Kárdynał, naywiękſze ſwoie roſkoſzy zakładał w Nayſwiętſzym Sakramencie, będąc ná Mſzy S. w Awenionie, widział w Hoſtyi Chryſtuſa Ukrzyżowanego, zoſtaiąc w chorobie dwarazy na dzień ſpowiedał ſię, i co dzień S. przyimowáł kommunią. *Suriusz.*

Reflexya. Jeżeli ciału codziennie daiemy pokárm, czemużgo broniemy Duſzy? ták tey iako niemniey i tamtego uſtáią ſiły, ieżeli częſto poſilone nie będą.

MODLITWA

WIękſze dotychczás było ſtáranie, o ciało niżeli o duſzę, ktore bym ná paſtwę robáctwu wytuczył, wſzelkiey przyłożyłem pilności; á żebym duſzę poſilił na towarzyſtwo z Aniołámi, częſtomſię lenił, i kroku ruſzyc: tak błędną ſprawę teraz ganię w ſobie, a przez przyczynę S. Piotra żebrzę cię Boże, abyś mi dał łaſkę większego o duſzę ſtárania. A *ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, gdy codzień przyſtępować nie mogę do kommunii, przynaymniey pragnienie iey częſto na dzień ponowię.

Częſto przyſtępuy do S. kommunii i iak możeſz nayczęściey. *S. Franciſcus Saleſius.*

Pytanie. Czemu po poſwięceniu Koscioła corok obchodzi ſię Uroczyſta tego pamiątka? *Odpowiedź:* Bo Moyżeſz i Salomon w ſtarym Zakonie dzień poświęcenia Uroczyſto obchodzili.

S. Go-

S GOAR Kapłan Apostoł Trewireński przeciw kálumniom od nieprzyiacioł na siebie, rzuconym nie inszego szukał obrońcy, tylko Chrystusa w N. Sakramencie zawártego, ktoremu codzienną na ołtarzu oddawał ofiárę; i uprosił sobie to, że Małeńki pokazáwszy się Jezus w Hostyi, iego niewinność wyiawił. *Surius.*

Reflexya. Cierpieć do czasu może niewinność, ále przytłumioná cale bydź niemoże, bo má Boga swoiey sprawy obrońcę.

MODLITWA

JEżeli cię życia mego obrońcę mieć będę Panie JEZU Chryste, niebędę się lękał cokolwiek by przeciwko mnie ktory człowiek myślał, álbo czynił; stałeś mi się Panie w Nayświętszym Sakramencie obrońcą: sprawże przez przyczynę *S. Goára*, aby zatwym używaniem, gdy będę przycisniony, niebyłem przytłumiony. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, ieżeli nieprzyiacielskich nienawiści doznawáć będę, polecáć się będę Bogu w ołtarzu utáionemu.

Kwitnąć może do czasu niepràwość, ále trwać długo nie może. S. *Augustyn.*

Pytanie. Czyli się kościoły przez poświęcenie stawaią świętemi? *Odpowiedź:* Stáwaią według owego pisma Lev 27. v. 18 *Cokolwiek będzie poświęcone Pánu, Swięte Swiętych będzie.*

S. Wi-

S. WILIBALDUS, po rożnych świata częściach, i do Palestyny peregrynował, nowych do nabożeństwa podniet szukáiąc: ztylu niewygod podrożnych, oczy strácił. á przecie pielgtzymować niezaniechał, przez ktory státek otrzymał to u Boga, że gdy był ná Mszy S. bez żadnego innego lekarstwa wzrok odebrál. *Ballinus.*

Reflexya. Otworz Panie oczy móie, ábym się obáczył, i widział, iakim iestem, i ia kim bydź powinienem; ábym te święte taiemnice godnie odprawował.

MODLITWA

DAy Panie za przyczyną S. Wilibalda, áby mi oczy moie były, w świętey miłości przewodnikami; á gdytu na ciebie ukrytego osobami chleba patrzę, bym potym twárz w twárz odkrytego widzieć na wieki zasłużył. *A ty naypiewey &c.*

Na uproszenie tego, z wielkim nabożeństwem patrzać będę ná wystnwiony N. Sakrament.

Ten pić kielich, coż iest innego tylko żyć,

S. Augustyn.

Pytanie. Gdy kościołom i Ołtarzom nadaią się rożne Jmioná Swiętych, czyli się przez to poświęcaią tym Swiętym? *Odpowiedź.* Kościoły samemu się Bogu poświęcaią, á tylko polecaią się opiece tych świętych, ktorych Jmiona są im włożone: i dlatego pod Tytułem Swiętych na zywáią się kościoły: aby ieden kościoł bydź mogł rozeznany od drugiego.

S. The-

S. THEOBALDUS Opat; ieszcze swieckim będąc, spiesząc ná gonitwę z kopiami, záchęcony nádzieią honoru i nadgrody; usłyszał głoś dzwonká dzwoniącego ná Mszą S, zaczym wolał gonitwy i nádgrody zaniedbać, niżeli Mszy S. ktorey gdy nábożnie słuchał, nátenczas Anioł wziął iego na siebie postać, i gonitwę w osobie iego odprawuiąc, odebrał utarczki nadgrodę *Menol: Ben.*

Reflexya. Gdy honoru nászego dla Boga zaniedbywámy, on go pewniey utrzymuie Czyńmy dlá Boga co możemy, á Bog za nas to uczyni czegomy nie możemy.

MODLITWA

COkolwiek iestem, cokolwiek mam; twoie iest Boże. ktory w Náyświętszym Sakramencie ábyś się moim stál: samegoś siebie mnie dał; dáyże za przyczyną S. Theobaldá; bym ták żył nábożnie, bym żył iuż nieia, ále aby żył Chrystus we mnie *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, usłyszawszy dzwonek ná Mszą dzwoniący, ieżeli słuchać iey nie mogę, to się przynaymniey myślą polecać będę pamięci kapłana.

Honor prawdziwy, cnota iest. *S. Chryzostom.*

Pytanie. Czemu w kościołach przy weyścu do nich stawiaią święconąwodę? *Odpowiedź* Na wyrażenie owego láwaterza, w ktorym się przedtym żydzi obmywali przed ofiárą

S. Eu-

S. EUGENIUSZ tego Jmienia trzeci Pápież tak kościoła całego zabawy odprawował, że zwykłego á gorącego nadufzy Nabożeńſtwa ku N. Sakramentowi nieumnieyſzył. Jednego czaſu Mſżą S. odprawuiąc wielką ſwiatłością był otoczony; innych czaſow widziane były białe gołębice lataiące około niego Mſzą S maiącego. *z Zycia Oycow*

Reflexya Pożyczáć ſię tylko mamy ſtaraniem, nie cale ſię w nich zánurzać, tak miarkować mamy zabawy. by nieprzeſzkadzały tey ſprawie, ktora ieſt ſpráwą wieczności.

MODLITWA

SPrawa nád wſzyſtkie ſprawy, Nayſwiętſzá ieſt ſpráwa zbáwienna. Otę o iak oziębłe do tych czas ſtarałem ſię. Ty wieſz Boże przenikaiący ſerce, wmow we mnie proſzę, przez przyczynę S. Eugeniuſza pilnieyſze onie ſtaranie, bym zbawienie moie nad inne przekładał zabawy. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, ſrzodkow do poſtępowánia w cnocie; ták od ſpowiednikow iáko i Kaznodzieiow, danych: uſiłować będę ábym ich zażył.

Pragnącemu rzeczy wiecznych w obrzydzeniu ſą rzeczy przemiiaiące *S. Bernard.*

Pytanie. Czemu na wieżach kościelnych zawieſzaią większe dzwony a mnieyſzych w kościele záżywaią? *Odpowiedź.* Ná wyrażenie owych trąb ſrebrnych, ktorych przedtym lud Boży zażywał, gdy ſię do ofiar Boſkich niemi zwoływano.

S. UDALRYK gdy ſię ubierał do Mſzy świętey a od niektorego nátrętnego człowieká był upomniony o nieiekąś niedoſkonałość, zaraz iákoby ſię ſądząc niegodnym, apparát z ſiebie złożyć nie wſtydał ſię. ktore iego upokorzenie ſię, wielkiemi Bog w naſtępuiącey Mſży S. nadgrodził pociechami.

W życiu iego

Reflexya. Lepiey przed człowiekiem niżeli przed Bogiem zawſtydzić ſię, luboć to bardziey ieſt honorem, niżeli konfuzyą ſwoiey ku Bogu uczynić zadoſyć obligacyi,

MODLITWA

AKtoż Ja ieſtem, ákto ty, że do mnie przychodziſz Panie JEZU Chryſte? Já iedno nic; á Ty wſzytko dobro. Ty bezemnie ieſteś wſzytko, ia zaś bez ciebie nic ieſtem. Gdy twoią uważam wielkość a na moią patrzę nikczemność wſtydem ſię zapałam, nauczże mnie Panie, za przyczyną S. Udalryka, bym przez całe zycie poznawał ſiebie a kochał ciebie. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego gdy będę miał pokuſy do wynioſłości albo prożney chwały, przypomnię ſobie grzechy moie, á te oſobliwiey ktorych ſię naybárdziey wſtydzę.

Niema tam względu na Boga, gdzie ſię ma wſtyd ná człowieka. S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Co wyrażáią Chorągwie wkościołach wyſtawione? *Odpowiedź.* Wyrażaią zwycięſtwo Chryſtuſa zmártwychwſtaiącego i zwyciężaiącego czarta, śmierć, i grzechy, S, Pius

S. PIUS Papież i Męczennik chciał aby w odprawowaniu SS Sakramentow większą pilność i uszánowanie mieli kapłani, a ieżeli by kiedy lub przez nieostrożność, lub przez niedbálstwo kapłaná, miała choć iedna kropla krwi Pańskiey paść na ziemię, tedy tákiego osądził na post przez dni czterdzieści. *Historya Kościelna.*

Reflexya Nie dobrze gdy dlá ugęszczania ten N. Sakrament tánieie, wszędzie iest Bog, wktorym wszytkie są zamknięte skarby, kazda iego kropla nieskónczonego iest wáloru więcey niżeli swiat cáły waży.

MODLITWA

WYley Panie za przyczyną S. Piusa choć kroplę Przenaydroższy krwi twoiey, ná grzeszną duszę moię, á obmyi szpetności grzechow moich wystarczy tá nietylko ná moie oczyszczenie, ále i ná okupienie i zbawienie całego swiata, nie dopuszczáy Boże áby wemnie ginąc miało, ták obfite krwi twoiey wylanie. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, strzec się będę máiąc kommunikować by z moiey przyczyny swiętá Hostya nieupadła ná ziemie,

Bog gdy iest naybogátszy, co by miał dac więcey niemiał. *S. Augustyn.*

Pytanie. Co wyráża Ambona wkosciele dla Kaznodziei wystawiona? *Odpowiedź.* Wyraża kaznodzieię bydź postem Chrystusowym nad pospolity lud godnieyszym.

N2 S. Gwal-

S. GWALBERT Opat, kapłanowi o ſwiętokupſtwo niewinnie podeyrzanemu i na doſwiadczenie iako ten był przedtym zwyczay ná ogień ſkazanemu, radził, aby pierwey Mſzą S odprawił, po ktorey ſkończoney ták umocniony zoſtał, że bez żadney ſzkody i obrazy ogień wręku noſił. *Surius.*

Reflexya. Cały ſwiat ieſt w malignie to ieſt w złym ogniu położony, iakoſz przez niego przeydzieſz bez obrazy? Oto máſz ſkuteczny ſpoſob.

MODLITWA

W złym ogniu cały ſwiat ieſt położony w poſzrodku iego zoſtáię drzący. W ſtáwiay ſię za mną S. Jánie Gwálbercie, ábym ſwiętym Ołtarza Sakramentem obroniony, nieobrażoną nogą, przez te doczeſności do ſzczęśliwey przeſzedł wieczności. *A ty naypiermey &c iák na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, moim ſiłom cale nieufaiąc, cáłą nadzieię w Bogu pokładać będę.

Niech nikt nie przyſtępuię z obrzydzeniem; ále wſzyſcy z zapaloną żądzą wſzyſcy goreiącą.

S. Chryzoſtom.

Pytanie. Coż znaczy lampa goreiąca w kościele? *Odpowiedź.* Wyraża ſwiátło práwdziwe JEZUSA Chryſtuſa w Nayſwiętſzym Sakramencie obecnego.

B. Frán-

B. FRANCISZEK de Sora, Zakonu S. Franciszka wiele łask od Boga odbierał podczas Mszy S. to swiatlem bywał oświecony, to w záchwycenia wpadaiący, to łzami rzęsistemi zalany; dlaczego wielce był od ludzi ukochany, sam Vicerey Peruwii za wielką to sobie łaskę poczytał, ieżeli kiedy mogł do Mszy S. musłużyć. *Kronika Zakonu.*

Refl xya. Nad wszytkie podarunki miłości; mocnieysza iest cnotá, ta i twarde nieużyte dusze do kochania siebie przymusza; coż zadziw, że ludzi przymusza i Bogu przymusza.

MODLITWA

WSzystko mam w tobie Panie JEZU Chryste, bez ciebie ubogi iestem i niedostatni, pomnoż we mnie za przyczyną S. Francizka miłość twoię, ábym cię nade wszytko kochaiąc słodyczy miłości twoiey kosztował teraz a wprzyszłym wieku iey nieustanney doznał przyiemnosci. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey*

Na uproszenie tego, ponawiáć często będę pobożne westchnienie: *Bog moy y wszystko moie.*

Gdzie iest cnota, tam iest szczęscie. Coż temu zadosyć będzie, ktoremu nie iest dosyć na cnocie, y szczęsciu? S. *Augustyn.*

Pytanie. Co wyrażaią lichtarze z zapalonemi świecami? *Odpowiedź* Wyrażaią Pasterzow i Káznodzieiow świátłem Ewangelii kosciol oświecaiących.

S. Bo-

S. BONAWENTURA Zakonu S. Franciſzka, Kardynał, tak wielkie miał nábożeńſtwo do Nayſwiętſzego Sakramentu, że go zasłużył odebrać z rąk Anielſkich. Gdy przy śmierci dlá zawalonego wrzodem gardła przyiąć N. Wiatyku nie mogł, proſił áby mu przynaymniey do pierſi go przyłożyli, co gdy uczyniono, cudownie do ſerca iego przeniknęła N Hoſtya. *Nadaſi an. Cæles.*

Refleχya. Ta nadgroda ieſt miłości Seráficzney áby nieiako ieden ſię ſtáł duch kochanego i kochaiącego.

MODLITWA

O Doktorże ſeraficzny, kościoła ſwiętego ſwiatło, S. Bonáwenturo, wſtáwiay ſię za mną, áby tą gorącością w pożywaniu Ciała i krwie Pańſkiey gorzało ſerce moie, ktorą twoie cudownie páłáło, á ſpraw to; ábym Boga moiego nadewſzytko kochał, i nadewſzytko i wewſytkim pragnął. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, przez przyczynę *S.* Bonáwentury, dziś będę Boga proſił, o natężoną ku niemu miłość.

Łakomcze czyli ci niedoſyć nátym, ieżeli cię ſam Bog napełnia. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Co wyrażaią Organy kościelne także inſtrumenta muzyczne i ſpiewania? *Odpowiedź.* Wyrażaią nám ſpiewaniá Anielſkie i Swiętych Pańſkich w Niebie.

S. Hen

S. HENRYK Cesarz, zdáł się że tron swoy ufundował i umocnił ná uszanowanie N. Sákramentu, ani dnia nieopuścił bez Mszy S: áni nocy bez adoracyi Jego, gdzie widział Chrystusa w Apparacie Biskupim, niby Mszą maiącego odprawowáć.

W życiu iego.

Reflexyá. Słabieie moć Krolewská, ieżeli niebędzie zmocniona od wszechmocnego; prozne są ich rady, ieżeli tym Bog nieda powodzenia.,

MODLITWA

WIelka iest słabość natury moiey do złego popędliwey, mocny iędnák iestem, ieżeli ty mnie Boże umacniasz, bym w pośrzodku wszelkich przeciwności stát niewzruszony, umocniłeś mnie ciáłem i krwią twoią, spráwże zá przyczyną S. Henryka; bym zawsze niemi był uzbroiony. *A ty naypierwey &c. iák na karcie drugiey.*

Nà uprośzenie tego, ták z rána rozrządzę sprawy moie, ábym czas pewny naznaczył do słuchania Mszy Swiętey.

Cnotliwego Męża rodzáy, iest cnoty pokolenie.

S. Augustyn.

Pytanie. Czemu stawiaią rożne Obrazy Swiętych wkościołach? *Odpowiedź.* Aby się wierni zachęcali do náśladowania cnot ich, ktorych chwálebną przypominaią sobie pamiątkę.

S. Re-

S. REYNELDA Panna i Męczenniczká z pielgrzymowania Palestyńskiego powróciwszy, słysząc że Normannowie idą przeciwko Chrześciánom, ucieczki w kościele szukała; gdzie przed N. Sakramentem z wyciągnionemi na krzyż rękámi modląc się droga Bogu ofiára zabita iest. *Surius.*

Reflexya. Tá iest dzielność N. Sakrámentu, że i słabą płeć przeciwko nieprzyiaciołom umocnić może, czegoż się lękász ułomności twoiey?

MODLITWA

Prowadź mnie Panie, za przyczyną S. Reyneldy Pánny i Męczenniczki twoiey, tak przez wszytkie pielgrzymowania moiego drogi, bym zawsze bespiecznie do ciebie dążył niech mi będzie Náyświętszy Sakrament ciała y krwie twoiey; we wszytkim niebespieczeństwie obroną naypewnieyszą. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, gdy w kościele przechodzić będę koło Ołtárza, w ktorym iest N. *Sákrament* niskim całego ciała mego ukłonem uszanuię go.

Nic nie iest trudnego, nic cięszkiego co nam roskazuią. *S. Chryzostom.*

Pytanie. Czyli się godzi stáwiać wkościołach Obrázy Swiętych? *Odpowiedź.* Godzi, bo i sam Pan Bog przykazał Moyżeszowi złotych narobić Serafinow, i ná Arce Pańskiey osadzić *Exodi* 25. Także nápełnił wszelką umieiętnością Bezeela i Ooliaba ná wymyślenie wszelkiego rodzaiu Obrażow do ozdoby Arki *Exodi* 35.

S. Ale-

S. ALEXY, opuściwszy Oblubienicę uszedł z domu Oycowskiego, przez lat 17. w Edesie nieznaiomy i pokorny tail się, iego pomieszkanie było wprzysionku kościoła N. Panny pod schodami, á konwersacya iego była z Bogiem w Nayświętszym Sakramencie utaionym, przy ktorym straż przy drzwiach Pána swego odpráwował i we dnie i w nocy *Surius.*

Reflexya. Nie dopuści Bog w zataieniu bydź cnocie, wydał ią głosem dzwonow Rzymskich cudownie pośmierci Alexego dzwoniących. Ty staray się o cnotę, á resztę polecay Bogu.

MODLITWA

SPraw Modlitwami twoiemi S. Alexy, ábym wtym był pilnym strożem, co do moiego náleży zbáwienia, á co temu przeszkadza, ábym się wystrzegać náuczył, a comi pożytecznego oto się starał. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uprószenie tego zwykłych modlitw odkłádáć nie będę aż ná wieczor, bym ich dla zaspania nieopuścił

Dusza ktora kocha, wiele robi a za máłe to sobie poczytuie rzeczy. *S. Thomas*

Pytanie. Czyli godziwie w kościołách czyni się cześć Obrazom Swiętych: *Odpowiedź.* Godziwie, bo i Psalmista Pański káże szanowáć ziemię, iáko podnożek nog Boskich. Toć tymbardziey czcić potrzebá Swiętych w Obrazach, ktorzy bárdziey są przyiacielami Boskiemi, niżeli ziemiá nie żywá.

S. Fry-

S. FRYDERYK ná Biſkupſtwo, za roſkazem Krolewſkim wzięty, tey godności przyiąć niechciał poki by ſię nieporadził Bogá utáionego w N. Sakramencie, ták zás ten Biſkupi ſprawował urząd, że ná gniew niezbożnego Krola zarobił; á pierwey Mſzą S. odprawiwſzy ieſzcze ſię z Apparatu nierozebrawſzy, zaboycow okrucieńſtwo wytrzymał i mężnie poległ. *Surius.*

Reflexya. Tak náleży ná kapłana obſtáwać zá dom Boży. Niech ſię uraża człowiek byle ſię Bogá błagało. Nieboycie ſię tych ktorzy zabiiaią ciało, duſzy zaś zabić niemogą, tego ſię obawiaycie, ktory gdy zabiie, może duſzę poſłać do piekła,

MODLITWA

Przeraź boiaźnią twoią Panie JEZU Chryſte ciało moie, ábym ſię zawſze obawiał ſurowego ſądu twoiego, a day przez przyczynę S. Fryderyka áby mnie twoy Sakrament przeciwko wſzyſtkim nieprzyiacielſkim nátarczywościom nieuſtraſzonym uczynił, bym w ſamey twoiey miłości, záwſze ſtateczny przetrwał. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, pogardzę opácznym ludzi zdaniem, bym wd obrze zaczętych rzeczach przetrwał

Jeżeli ty maſz ſwiadka w Niebie i ſwiadka w ſercu, nie brońże głupim gadać co chcą. *S. Grzegorż*

Pytanie: Czyli godziwie w kościołach chowaią kości ſwiętych i ze czcią ie ſzanuią? *Odpowiedź.* Godziwie, bo ſam Bog uſzanował kości Moyżeſzowe ze czcią ie grzebiąc *Deuterom 34* I Moyżeſz uſzanował kości Jozeſowe przenoſząc ie do ziemie obiecaney z wielkim ie honorem pogrzebł.

Gdy

GDy S. Robert Uczeń S. Piotra Celestyná Mszą świętą odprawował, z obiawienia Boskiego dowiedział się, że kamien wielki był do upadnieniá blisko ktoryby ze skały lecąc, i ludzi i klasztor starł na miázgę, poszedł tam S. Robert i obaczywszy diábłá siedzącego ná owym kámieniu, uczyniwszy krzyż święty z tamtąd go zegnał i tak bez żádney szkody kamień się on ze skały stoczył *Surius.*

Reflexyá. O iak wiele dotychczas stárłoby cię niebespieczeństw gdyby cię moc N, Sákrámentu niezachowała, od nich; bądź że wdzięczny byś nowe zasłużył łaski.

MODLITWA

WIękſze są twoie dobrodzieystwa, ktore w Nayświętszym Ołtarza Sakramencie wyświadczyłeś Boże lud wi twoiemu, niżeli żeby ie poiąć mogli, dziękczynienia ktorych godnym umystem niemożemy, przynaymniey pokornym sercem przez ręce S. Roberta oddaiemy twoiey Bożę łaskawości; prosząc ábyś nie zaniechał na nas litościwie weyzrzyć ktorycheś takiemi łáskami poprzedzac raczył. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uproszenie tego, częściey Bogu dzięki czynić będę, záto że mi pozwolił tego się czásu urodzić, ktorego częściey mogę zażywać S. kommunii

Łasce żelżywośc czyni, ktory dobrocynności daiącego wdzięcznym sercem nie nadgrádza. *S. Augu:*

Pytanie. Czyli godziwie, czczą ludzie w kościołach krzyż Chrystusow, ponieważ on był instrumentem ná ktorym poniosł śmierć haniebną? *Odpowiedź.* Godziwie bo przez ten krzyż Chrystus naywiękſzey dostąpił chwały, *ád Philipp* 2.

S.

S MAŁGORZATA de Ipris czteroletnia Pánienka do Panien Zakonnych dána ná edukacyą. Gdy widziała te Zakonnice kommunikuiące poczuła że wdzięczny wybuchał zapach i tak długo to prozbami to łzami żebráła, poki by iey do S. kommunii nie przypuscili, ktorey ráz zażywſzy, nic wniey lekkości, nic płochości niepokazało ſię.

Martyr: Galliæ.

Reflexya Niepotrzebuie lat wielkich cnota i w młodziuchnym ciele mężna bydź może zawczaſu zaczyna ten, ktoremu długa ieſt do bieżenia w doſkonałości droga.

MODLITWA

MIiáią láta życia moiego; każdym momentem do trwaiącey zawſze poſpieſzam wieczności. Dayże proſzę cię Panie JEZU ták każdy czas trawić, áby mi wſzytkie momenta wſtęp czyniły do ſzczęśliwey wieczności. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego przez częſte modlitwy ſtrzeliſte, częſto przez dzien myśl do Boga podnoſić będę.

Obfitſze pożytki ma poſpieſzone nabożeńſtwo.

S. Ambroży.

Pytanie. Czemu ſię Heretycy naſmiewaią z katolikow, gdy ſię żegnaią krzyżem Swiętym? *Odpowiedź.* Bo zá ſwiadectwem, Apoſtoła *1. ad Corint* ſłowo krzyżá dla ginących głupſtwem ieſt.

Gdy

GDy dziś S. Franciszka gotowała się ná jutrzeyszę świętey Patronki swoiey święto, widziała S Maryą Magdalenę, ktorá iey wspaniały pokázáłá przybytek, zktorego ustawicznie ognie wypadały, i przestrzegła ia, że tam iest stolica samey miłości; ktoby záś tam chciał przystąpić, ten powinien żadnego niemieć do rzeczy znikomych affektu.

Zycia Xięga 3. rozd. 21.

Reflexya. Nikt nie może dwom Panom służyć, áni też w iednym sercu Duchowne i cielesne mieć roskoszy. Nie możemy oraz i w Niebo i naziemię patrzać.

MODLITWA

CIebie sámego i iedynego *Panem* moim bydź, ktorego w Nayświętszym Sakramencie prawdziwie obecnego adoruię, dziś wyznawam; spraw że proszę przez przyczynę S: Franciszki takci służyć, by ci wdzięczna i przyiemná byłá służba moia. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, oboiętne moie sprawy przez dobrą intencyą uczynię sobie zasłużone.

Lepsze są łzy modlących się, niżeli śmiechy i uciechy Teatralnych widowisk. *S Augustyn*

Pytanie Czyli to iest chwalebny zwyczay katolikow, że pewne święta święcą? *Odpowiedź.* Jest chwalebny, bo i w starym Zakonie święta święcili postanowione, i u Pogan także pewne dni są uroczyste.

S.

S. MARYA Mágdalena, lubo słyszała od Chrystusá, że iey są odpuszczone grzechy, ostrą iednak przez lát trzydzieści i trzy czyniła pokutę, poki iey bliskiey skonániá S. Maxym náwiedziwszy Nayświętszym Wiátykiem niepośilił, ktorym pośilona Duchá Bogu oddała. *Nadasi an: Cœles*

Reflexya. O odpuszczonym grzechu niebądź bez boiaźni; ále rzuć się z Mágdaleną do nożek Jezusowych á pokutnemi ie obleway łzami.

MODLITWA

Przez twoię onę miłość ktorąś kochała Chrystusa żyiąc ná ziemi, i przez ow żal ktorymeś grzechy twoie iuż odpuszczone opłakowała, proszę cię wielka pokutnico Magdaleno, uproś mi u Boga prawdziwy żál zá grzechy, bym też i ia zasłużył słyszeć owe słowa *Odpuszczaiąc się grzechy twoie. A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego nim z domu wynidę, uczynię akt skruchy,

Łzy pokutnych winem są Aniołow. *S Bernard.*

Pytanie. Czyli trzebá święcić *Szábas*, gdyż czytamy że go sám Chrystus święcił? *Odpowiedź.* Nietrzeba go święcić, bo ta uroczystość była tylko żydom nákázáná.

S. Bry-

S BRYGIDA widziáłá i przelękła ſię, że kápłáná niegodnie ciała Chryſtuſowego pożywaiącego bies przed Bogiem oſkarżał, i że przyczyną Náyświętſzey Panny w ktorey on niecnotliwy grzeſząc, płochą nádzieię pokładał, nic mu niepomogła do iego zbawienia, zatym ieſt potępiony. *Balinus.*

Refiexya. Wiele ſię pokázuie rzeczy nábożnych, a nie ſą tákie; pobożności i nabożeńſtwa niech będzie fundament wolność od grzechu, gdzie tey niema, tam niema nabożeńſtwa.

MODLITWA

STworz Panie czyſte ſerce wemnie i Ducha proſtego odnow w wnętrznościach moich za przyczyną S. Brygidy; á pozwol, ábym czego grzeſząc przeciwko tobie dopuścił ſię, to prawdziwą zgłádził pokutą, bym niezginął na ſtraſznym ſądzie twoim. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, gotuiąc ſię do ſpowiedzi ſzczegulnie roſtrząſáć będę, iakom na przeſzłey ſpowiedzi poſtanowienia uczynione zachował.

Prożna ieſt pokuta, ktorą naſtępuiąca maże wina. S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Ktoryſz dzień zamiaſt ſzabaſzu święcą Chrześcianie? *Odpowiedź.* Dzień Niedzielny, dla Zmartwychwſtania Páńſkiego, i zeſłania Duchá świętego wten dzień.

B. Jan

B. JAN de Toſſignáno Uczeń S. Kolumbána potym zaſługami ſwoiemi ná Biſkupſtwo Ferraryeńſkie wzięty, z tákim nábożeńſtwem zwykł był Mſzą S, odpráwowáć, że na ſwiádectwo gorącości w ſercu iego utaioney, ogień z Nieba ſpadaiący, i na głowie iego celebruiącego ſpoczywáiący był widziany. *Marchese.*

Reflexya Jeżeli oziębłość twoię przyrownywać, będzieſz do gorącości tylu ſwiętych iakoż ci ſię záwſtydzić będzie potrzeba; przeſtrzegay że tego, áby ogień zawſze gorzał w ſercu twoim.

MODLITWA

Ogień Boſkiey Miłości niech Bog zapali w ſercách náſzych za przyczyną twoią S. Janie, ktoryby i ſercá naſze od wſzelkiey zaſtárzáłości oczyścił, i nowe w nim wzniecił pożary. *A ty naypierwey &c, iák na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, maiąc przyſtępować do S. kommunii proſić będę Boga, áby co mi nie doſtawać będzie do należytego przygotowania, ſwoią łaſką dołożyć raczył.

Jle my przyłożemy do pilności, tyle Bog doda do chwały. *S. Cæsar.*

Pytánie. Czyli oprocz Niedzieli trzeba Swięcić inne ſwiętá? *Odpowiedź:* Trzebá, bo ſą przykazane kościelnym przykázániem i wſtarym teſtamencie, oprocz ſoboty záchowywano Swięto Trąbek *Levit.* 23 przybytkow álbo kuczek *numer.* 29. Poſwięcania álbo kiermaſzu *Joan* 10. i wiele innych.

S. Jaku-

S. JAKUBA Apostoła Swięto maiąc z powinną czcią obchodzić S. Gertruda, prágnęła, gdy by można peregrynowac do Kompostelli, czego gdy uczynić niemogła, zamiást tego kommunią świętą na cześć iego ofiarowáłá. Ták tá ofiara była miła S. Apostołowi, że pokazáwszy się iey, podziękował iey za to. *W życiu.*

Reflexya. Lubo ciáłem na mieyscu zostaiemy, sercem iednak pielgrzymowáć możemy; ani morża ani gory nieprzeszkádzaią affektom.

MODLITWA

NIemam droższego podarunku, ktory bym ci Boże za udzielone mnie łaski ofiarował nad ciáło i krew Syna twoiego, więc te tobie dziś ná dziękczynienie za wszytkie mnie obficie dane łaski przez ręce S. Jákuba Apostoła twoiego ofiaruię; sprawże Boże áby tak tu ofiara moia do ciebie wstąpiła, a zstąpiło ná mnie twoie Błogosławieństwo. *A ty naypierwey &c iak ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, dziś poydę do tego kościoła, w ktorym zwykł bydź chowany N. Sakrament, bym tam utaionemu Bogu pokłonił się.

Patrz iak dobrego masz sędziego, ciebie się radzi, iáko ma twoię przyiąć sprawę, *S. Augustyn.*

Pytanie. Czyli może kościoł zakazać, áby w dni święte Chrześcianie nierobili? *Odpowiedź.* Może, iako Jonadab obligowáł potomkow swoich wieczyście, áby wina nie piiali, pola niezasiewali, domow niebudowali.

S. SYMEON Mnich ktory dziś umarł, gdy w Placencyi affektem iego przed Nayświętszym Sakramentem wynurzonym dzień się mały zdawał, noc ná to przyłączáł, i chodził do kościołá S. Syxtá, aby się tám przed drzwiámi iego modlił; ále się mu sáme drzwi kościelne otwierały.

Reflexya. Cieszy się Bog naszą obecnością. sam nas do siebie wabi: *podźcie domnie wszyscy ktorzy, prácuiecie i iesteście obciążeni* woła do siebie, Agdzieżeś iest?

MODLITWA

Ktoż ia iestem, a ktośty Panie JEZU Chryste, że nietylko do twoiego Máiestatu przystąpićmi dopuszczasz, ále też moią obecnością kontentuiesz się. Dayże za przyczyną S. Symeona, ábym ci był ná zawsze ták obecny, bym nic nieczynił, nic niemyślał, coby oczy twóie nayczystsze wszytko widzące obrazić mogło. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, będąc obecnym na Mszy świętey, strzec się będę, bym dobrowolnego roztargnienia niemiał.

Kochay się w Panu Bogu twoim, a onci da prożby serca twoiego. *Proverb.*

Pytanie Czyli może kościoł zachowanie świąt przykazać pod grzechem śmiertelnym? *Odpowiedź* Może, i przykazuie mocą sobie daną od Chrystusa.

Gdy

GDY S. Bertolfa Kaſtreńſkiego w wyżſzey Auſtryi Opata zmarłego, do pogrzebu ciało nieśli, do kościoła nioſący, żadnego nieczuli ciężaru, ták że ſwięty Opat właſnym poruſzeniem zdał ſię do kościoła poſtępowáć, w nadgrodę podobno ochoty owey, ktorą miał w ubiegániu ſię do Adoracyi N. Sakramentu, gdy żył wtym życiu.

Monol Benedictin.

Reflexya. Iáko, kto prędko daie, dwa razy daie, ták pomnaża ſobie zaſługi, kto dobremu uczynkowi ktory ſprawuie dodaię ochoty, i ſłuży Panu weſoło.

M O D L I T W A

WSzelki ciężar i wagę ktoreś Panie w zachowaniu przykazań twoich ná mnie włożył, lekkie ſą i przyiemne, ieżeli ie twoia łaſka razem zemną noſić będzie. Ta za przyczyną S. Bertolfa niech zawſze zemną będzie, ta niech zawſze zemną chodzi, niech mną rządzi, i prowádzi, bym z ochotą w drodze przykazań twoich poſtępował. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, wſpaniałym ſercem zwyciężę wſzytkie trudności, ktore mi ſię trafią w urzędzie moim, ktory mam należycie odprawowáć.

Gnuſności grzech wypędzony bywa, ieżeli zawſze o niebieſkich rzeczach myśleć będżiemy. *S. Gre.*

Pytanie. Czyli mogą Panowie i Xiążętá ſwietcy karámi ná ciele przynaglać ſwoich poddanych do zachowániá ſwiąt? *Odpowiedź.* Mogą, i chwalebnie przymuſzaią; ieżeli bowiem Moyżeſz gwałtownikow ſwiąt ſmiercią karał, czemuż by tego czynić niemogli Xiążętá i Panowie ſwietcy względem ſwiąt naſzych daleko godnieyſzych.

S. SAMPSOM Biſkup w uſzanowaniu N. Sakramentu cáły zatopiony. Ten fawor z Nieba odebrał, że maiącemu Mſzą Swiętą, często áſyſtuiący i ſłużący widziani byli Aniołowie. Jnnych także czaſow z uſt celebruiącego znaczny ogień wybucháiący widywáno. *Nadaſi annó Cælis.*

Reflexya. Przyſzedł Bog ogień na ſwiat ſpuſzczać; a że ty niegorzeieſz, zimná twoiego uporczywość ieſt przyczyną, tę odrzuć ábyś ſię rozgrzał.

MODLITWA

Niech mnię kiedyſzkolwiek za przyczyną S. Sampſoná do miłości twoiey Boże zápali on ogień, ktory nam z Nieba zeſłany ieſt, by ſercá naſze zmiękczył, byśmy náuczyli ſię o tym co ſprawiedliwego ieſt dobrze rozumiec, i twoią cieſzyć ſię pociechą. *A ty naypierwey &c:*

Na uproſzenie tego, takie ſobie obierác będę do mowienia modlitwy, ktoreby mogły wzniecic we mnie miłość ku Bogu.

Według gorącości Duſzy, Dar *Boſki* dobroć ſwoię, myśli iawną czyni. S, *Diaio.*

Pytanie. Czyli przed S. kommunią trzeba czynić ſpowiedź? *Odpowiedź.* Jeżeli ieſt kto w grzechu ſmiertelnym, potrzeba ieſt uczynić ſpowiedź, ieżeli zaś nie ieſt; toć i ſpowiedź nie ieſt potrzebna, poprzedza ſię zaś ſpowiedzią bardzo pożytecznie choć grzechow tylko powſzechnych.

B.

B. BEATRYKA swoię Miłość ku Chrystusowi nowemi codźień pożarami podezas słuchania Mszy S. ponawiała, podczas ktorey widziany był Chrystus ognistą strzałą serce iey przebiiáiący, i styszane są od niego te wyrzeczone słowa że Beatryká była mu nayukocháńsza. *Nadasi An: Cœles.*

Reflexya. O Panie niechże brzmią te słowa w uszach moich; żaden tytuł na świecie nie może bydź szacownieyszy, iako gdy kto iest Bogu ukochany.

MODLITWA

NIech sprawuie wemnie miłość ktorą cię kocham Boga moiego większe zawsze łaski twoiey pomnożenie, abym za przyczyną B. Beatryki skutku tey miłości doznaiąc, ciebie samego nadewszytko kochał, tobie wiernym aż do śmierci zostawał, i tobie sámemu umierał, *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uprośzenie tego, badać będę, czyli spráwy moie zgadzaią się z oświadczeniami i postánowieniami moiemi, ktore czynię modląc się przed Bogiem.

Nigdy miłość Boga nie iest prożnuiąca; wiele czyni ieżeli iest, ieżeli czynić przestaie, miłości niemasz. *S. Grzegorż.*

Pytanie. Kto się czuie bydź w grzechu śmiertelnym á prawdziwą czyni skruchę, czyli powinien grzech swoy iuż przez skruchę odpuszczony wyznać ná spowiedzi przed kommunią? *Odpowiedź.* Powinien, ieżeli ma sposobnosc do czynienia spowiedzi, bo inaczey kommunikuie świętokradzko.

S. Gor-

S. GERMANUS Antyſiodoreńſki Biſkup przeciwko ſztukom ſzatańſkim Mſzą świętą ſię uzbroił. po ktorey odprawioney opętanego od ták złego gościa uwolnił, innym razem zołnierzowi pieniądze, krore mu diabeł ukradł, odprawioną Mſzą S. przywrocił. *W życiu iego.*

Reflexya. Krąży i teraz bies, ſzukaiąc kogoby pożarł; acoż ſą ludzkie ſiły z iego mocą i zdradami porownane? zwyciężone te będą, ieżeli nie będą zmocą Boſką złączone.

MODLITWA

Jteráz bies krąży iáko lew ryczący, ſzukaiąc mnię áby pożarł; wſtawiayże ſię za mną S. Germanie, aby Bog moy ktoremu ſię w Nayświętſzym Ołtarza Sakramencie kłaniam, przybył mi mocną śiłą ſwoią na pomoc, bym niebył zwyciężony odnieprzyiacielá moiego. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, ieżeli ſilnieyſze pokuſy cierpieć będę, bym odnich był uwolniony, częściey do S. kommunii przyſtępwáć będę.

Tyle waży odprawowanie Mſzy świętey, ile śmierć Chryſtuſowa ná krzyżu. *Diſcipulus.*

Pytanie. Aczyli niedoſyć ieſt ná ſpowiedzi wpowſzechności oſkarżyć ſię że ieſtem grzeſzny? *Odpowiedź* Niedoſyć, bo święty Jákub w liście ſwoim; w Rozdżiale 5 wier 16 przykazuie ſpowiadać ſię grzechow ſwoich, i kapłán ieſt ſędzią ktory rozſądzić niemoże, tylko poznawſzy złą ſprawę.

S. Oyca

S. OYCIEC JGNACY przez cáły rok gotował śię do Prymicyi; podczas Mſzy S wieleśię nauczył z obiawienia Bożego. Odprawuiącego Mſzą S ogień z Nieba ſpuſzczony głowę mu obiasnił; maleńkiego Jezuſa widział w S Hoſtyi; wdzień Narodzenia Pańſkiego odprawiwſzy dwie Mſzy, tak gorącością ducha był oſtábiony, że by był umarł, gdy bybył miał trzecią odprawić.

Nadaſi in Anno. Dier: Mm.

Reflexya. Ieden Bog był wſzytko Jgnacemu, a czemuſz ty kopieſz ſobie ſtudnie, ktore wody w ſobie zatrzymać nie mogą, czemuż do tak ſłabych uciekaſz śię pośiłkow?

MODLITWA

BOże ktoryś ná więkſze Jmienia twoiego chwały ogłoſzenie, nowym przez B Jgnacego pośiłkiem umocnił woiuiący kośćioł; daynam abyśmy náśladowániem iego woiuiący na źiemi, koronę znim záſłużyli w Niebie. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, na godne zawſze przyſtępowanie do S, kommunii proſic będę opomoc S. Jgnacego.

Ktokolwiek Boga a nieśiebie kocha, ten ſam śiebie kocha. *S Auguſtyn.*

Pytanie. Aczyli niedoſyć ieſt ſpowiádáć śię w poſpolitości grzechow; gdyż według wielu Heretykow zdania, wſzytkie grzechy ſą ſobie rowne? *Odpowiedź.* Nie ieſt doſyć bo grzechy między ſobą nie ſą ſobie rowne; ponieważ ſam Chryſtus iedne przyrownywa do wielbłąda, drugie do komora. *Matt.* 23.

S. Ete-

S. ETEWOLDUS Biskup w Anglii, ieszcze niemowlę pragnął, áby go mámka zániosła do kościołá, gdzie naywiększych doznawáł pociech; a gdy iego pragnieniu dla wielkiego deszczu zadosyć uczynić nie mogła, cudowną mocą Boską razem z niemowlęciem do kościoła przeniesioney samey siebie zadziwiła się: *Mon. Ben.*

Reflexya. O iak skwapliwe ná nasze pragnienia Niebo, nawet i chęci nasze poprzedza; więcey daie, niżelimy wiemy, albo prosić i pragnąć odważámy się.

MODLITWA

PAnie JEZU Chryste ktoryś przyobiecał: *proście a weźmiecie*, rzucam się przed Maiestatem twoim żebrząc pokornie, ábyś mi niedopuścił z tego śmiertelnego schodzić życia, poki bym pierwey nie był z grzechow moich rozgrzeszony, i N. Wiatykiem posilony. To abyś pozwolił Boże, proszę cię przez zasługi S, Etewolda. *A ty naypierwey &c.*

Ne uproszenie tego, po skończoney Mszy S. przez niejáki ieszcze czas zabawię się w kościele na modlitwie przed N. Sakramentem,

Miłosierdzie to iest, ktore Boga sprowádza do człowieká. *S. Augustyn.*

Pytanie. Ponieważ ná spowiedzi odpuszczaią się grzechy czemuż przecię kapłan naznacza spowiádaiącemu się pokutę do odprawienia? *Odpowiedź.* Bo odpuszczaią się grzechy tylko co do winy i kary wieczney. Doczesna zaś kara zostaie do zgładzenia przez dobre uczynki. Jako Adámowi po odpuszczoney winie zostałá do podeymowánia kaźa śmierci i innych uczynkow, S.

S. SZCZEPAN tego Jmienia pierwszy Papież, dla boiaźni prześladowania w podziemnych lochach kryiących się wiernych umacniał słowem, ále bárdziey Ciáła Chrystusowego pożywaniem, poty, poki go podczás samego odprawowáńiá Mszy świętey poganie niezabili. *Vitæ Pontific.*

Reflexya. Niemogła nie bydź przyiemna ta Bogu ofiará; gdy z krwią Chrystusową razem krew swoię Oycu Przedwiecznemu ofiarował; by także twoie záſługi przyiemne Bogu były, łączyć ie trzebá z krwią Chrystusową.

MODLITWA

OFiaruię tobie Oycze Przedwieczny przez ręce S. Stefaná Męczenniká twoiego i Papieża, na zádosyć uczynienie za grzechy moie naydroższe Ciáło i krew Syna twoiego, ábym co moiemi zasługámi wyprosić nie mogę, za iego wstáwianiem się otrzymał. A *ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, o cokolwiek Bogá prosić będę, prosić będę przez krew, śmierć, i zasługi Chrystusowe.

Cokolwiek mi ze mnie samego niedostaie, zabieram to z wnętrzności Pana moiego S. *Bernard.*

Pytanie. Jako się może znosić kára, ktorą przez grzech zasługuiemy? *Odpowiedź.* Albo przez czyściec w tamtym życiu, albo w tym przez pobożne uczynki, álbo przez odpusty.

S, Szcze-

S SZCZEPANA pierwszego Męczennika znalezione Ciało, gdy przyniesione było do kościoła S. Wawrzyńcá na pogrzebánie, tedy Ciało S. Wawrzyńca ustąpiło, z swoiego mieysca, z prawey nálewą stronę, godnieysze mieysce zostawuiąc Ciału S Szczepaná, iako pierwszego Męczennika. Tego świętego krew Męczeńska na podobieństwo kamienia ztwardniałego w Neapolu zostaiąca, ilerazy odprawuie się Msza S. otym świętym, tyle razy się roztapia i wre. *Haut. in sacr. Amor Lib.* 1. *p.* 245.

Reflexya, O bodáyby w nas Ciału Chrystusowemu ustąpiły Wenery, i Adonida posągi! Obodayby ustąpiła, prożność mieysca pobożności, a pokorze pycha. M O D L I T W A

NIech ustępuią z Duszy moiey wszytkie straszydła grzechow moich, bym iednemu tylko Bogu, żywemu i prawdziwemu, pod osobami chleba i wina zátaionemu do mnie przychodzącemu mieysce zgotował w sercu. Co żeby się stało, twoiemi prozbami za mną wstawiay się S. Szczepanie, bym czystym sercem i duszą *Boga* moiego przyimował. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, odnowię postanowienie życia, gdy będę przystępował do S. kommunii.

Jeżeli słodkości Boskiey miłości doskonale zakosztuiesz; o doczesną słodycz dbać niebędziesz. *S. Bazyli.*

Pytanie. Coż to są Odpusty? *Odpowiedź.* Są odpuszczeniem kary doczesney po spowiedzi przez applikacyą dosyć uczynienia Chrystusowego i SS. iego

S. Do-

S. DOMINIK Zakonu Kaznodzieyſkiego Fundator, częſto podczas Mſzy ſwiętey więcey niż na łokieć od ziemi podnieſiony bywał; Młodziana zmarłego do kościołá przynieſionego dotknąwſzy-ſię palcami temi, w ktorych przy Mſzy S. Nay więtſzą trzymał Hoſtyą, zaraz do życia przyprowadził. *W życiu iego.*

Reflexya. W ſtań ktory zaſypiaſz ſmiertelnie, nie kapłańſką ręką, ale ciałem Chryſtuſowym tyle razy dotknięty, czegoż gniieſz w zaſtarżáłych nałogach!

MODLITWA

S. Dominiku wielki adoratorże utaionago w Ołtàrzu Bogà uproś mi, aby naydrożſze ciáło Chryſtuſowe, ſprawiło we mnie tę cnotę, ktorą w ſercah nabożnie kommunikuiącyh: a w twoim naypierwey ſporządziło. *A ty naypierwey. &c.*

Ná uproſzenie tego, natężone affekta miłośći Theologiczney w ten czas czynić będę, kiedy N, Hoſtya w uſtach moich będzie.

Nie co innego czyni uczeſtnictwo ciałá i krwie Chryſtuſowey. tylko to: byśmy ſię w to, czego pożywamy, odmienili. *S. Leo.*

Pytanie. Czyli przez odpuſty odpuſzczaią ſię grzechy co do winy? *Odpowiedź.* Nieodpuſzczaią ſię winy czyli ſmiertelne czyli powſzechne; dlaczego ieżeli kto ieſt w grzechu, powinien ſię pierwey ſpowiadać, áby odpuſzczenie winy cięſzkiey z odpuſzczeniem káry wieczney otrżymał.

W.

W. DOMINIKA de Paradiso Fundatorka Zakonnych Panien świętego Krzyża. Gdy był ieszcze maleńká, a pierwszy raz kommunikowálá nauczyła ią N. Panna, iakie akty miłości Boskiey i pokory czynić miała przed S. kommunią; i wierzyć potrzebá, że usłuchała w tym Matki Boskiey kiedy Jezusá Maleńkiego w Hostyi widzieć záśłużyłá.

Vitæ Lib: 1. cáp. 34.

Reflexya Wiele na tym należy, iako kto záczyna? pierwszy kołor modniey się trzyma, i skorupka pierwszego ktorego się napiła odoru. Patrz ty na twoie początki.

MODLITWA

Większą pewnością przez wiárę ciebie Boga w Náyświętszym Ołtarza Sakramencie wyznawam obecnego, niżeli gdy bym cię oczyma moiemi widział; ná usługę tey wiary, zniewalam znowu moy rozum i tobie go ofiaruię. Dayże Panie bym temu Sakramentowi, ktory wiarą wyznawam, życiem złym nieprzeciwił się. *A ty naypierwey. &c.*

Na uprosżenie tego, utwierdzać będę innych ktorzy by podobno álbo o rzetelney bytności Chrystusa w tym Sákramencie, álbo o innym wiary artykule powątpiewali,

Ten będzie iedyny żal, to iedno zasmucenie, ieżelibyśmy tego posiłku duchownego mieć nie mogli. *S. Chryzostom.*

Pytanie. Wielorakie są Odpusty? *Odpowiedź.* Pięciorakie: pierwsze kilkodniowe; drugie czterdziestodniowe, trzecie odpuszczénie trzeciey lub czwartey części karania; czwarte zupełne, Piąte Jubileuszowe.

Prze

PRzemieniony dziś ná Gorze Tabor Chrystus, żywym N. Sakramentu stał się wizerunkiem, tak bowiem tam, iako i tu odzienie iego białe iako śnieg, tak tam iako i tu głos Oyca przedwiecznego prawdzi się: *Ten iest Syn moy naymilszy, wktorym mi się upodobało, Jego słuchaycie* *Matt.* 17.

Reflexya Słuchay Boga áby i on wysłuchał ciebie, mowi on często do ciebie, mowi do serca, ieżeli słucháć nie zaniedbywasz.

MODLITWA

OTworz Pánie IEZU Chryste uszy i serce moie bym tego słuchał, co się tobie podoba, a co usłyszę do wypełnienia przykazanego, bym to skutkiem wypełnił. Ty Panie mow do mnie nápotym, bo słowá życia wiecznego masz w ustach twoich, przyimiy mnie zá Syna, ktoregoś drogą krwią i ciałem twoim raczył, nákarmić, á day łaskę, ábyś sobie na zawsze wemnie dobrze upodobał. *A ty naypierwey.* &c.

Na uproszenie tego, za zbawiennemi instynktami i natchnieniámi Boskiemi poydę.

Dziś ieżeli usłyszycie głos Páński, nie zatwardzáyciesz serc waszych, *Psalmista.*

Pytanie. Czemu táka iest rożność Odpustow? *Odpowiedź.* Bo w pierwiastkowym kościele dla rożności grzechow rożność też kary była naznaczona. Jedne były kary na dni kilka, drugie były na lat kilka.

S.

S. KAIETAN Wyznawca, tákie miał uszanowanie N. Sakramentu, że na przygotowaniu do Mszy Swiętey kilka godzin trawił Dzień zaś ktorego był ná kapłaństwo poświęcony, cor cznym czcił nabożeństwem i oskarżał się o pychę, że się poważył taką sprawę ná się przyiąć. *W żyw. iego.*

Reflexya. Szacuy godność twoię o kapłanie, niechciey się do podłości odradzać, nie mięszay się z otrębami, obcowanie twoie niech będzie z Niebem.

MODLITWA

MAło co mnieyszego od Aniołow uczyniłeś mnię, gdyś mi dał duszę nieśmiertelną sposobną do Nieba Panie Boże moy, ktorą naydroższą krwią Syna twoiego nakarmiwszy, nad Aniołow wyniosłeś. Dayże przez przyczynę S. Kaietaná proszę, áby ztąd moie obcowanie było w Niebie. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, w dzień S. kommunii wystrzegać się będę wszelkich lekkości i spraw swieckich mniey potrzebnych

Aczyli się znaydzie z was taki, ktoryby suknią swoią chciał wrzucić w skrzynię napenioną gnoiem. *S. Augustyn.*

Pytanie. Czemu przy niektorych Odpustach przydaią się kilká qwadrageny, toiest dni czterdzieści &c, albo kareny, toiest wstrzymanie się od potraw? *Odpowiedź.* Bo przedtym za niektore grzechy naznaczano post od wszelkich potraw, oprocz chleba y wody przez dni czterdzieści nierozerwane.

S,

S WINCENTY Ferreriusz zwany Zakonu S. Dominika, gdy w Genui Roku 1406 ciężkie było powietrze, zlitowawszy się nád ludźmi, zachęcał ich do czci Nayświętszego Sakramentu; i po ulicach go, tego miasta w processyi nosił; á tym sposobem złe powietrze oddalił, *W życiu tego.*

Reflexya. Ktorzy za czasow Moyżesza patrzali ná miedzianego węża, byli uzdrowieni; w N. Saktamencie iest Pan życiá i śmierci utaiony, toć od niego pewnieysze zdrowie.

MODLITWA

WYnaleścę życia pożywám w N. Sákramencie, Ty S. Wincenty uproś modlitwami twoiemi ábym zniego odebrał życie tak duszy iako i ciała, á niedopuszczay, aby to co mi iest ná zbawienie postanowione lekarstwem, stało mi się na winę potępienia. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, nábożnym affektem częściey, albo oczy moie obracać będę na utaionego w ołtarzu Boga, álbo na kościoł w ktorym iest chowany.

Jest ta naywyższa táiemnica zbawienie duszy i ciała. *Thomas á kempis.*

Pytanie. Czemu bywaią pozwalane odpusty dziesięciu tysięcy lat, gdyż tak długo człowiek niesądzi się bydź w czyścu? *Odpowiedź,* Dlatego, że niektorzy bardzo często grzeszą, gdyby pokutę naznaczoną za każdy grzech mieli odprawować, luboby náydłużey żyli, tey by nieodprawili.

B.

B. VALLENUS Opat, w Szkocii z tą uſilnoſcią myśli Mſzą S. odprawowáł, że ią częſto z obfitemi kończył łzami; w nocy Narodzenia Pańſkiego celebruiąć, widział małego JEZUSA w koronie złotey, i gwiazdami iaſnieiącey i ſobie dáiącego Błogoſłáwieńſtwo. *Monol. Benedictin.*

Reflexya. Błogoſławieńſtwo Pána nád głową ſprawiedliwego. Jle razy ma przyimować N. kommunią, tyle razy ieſt okazya Bł goſłáwieńſtwa; czemuż zániedbywáſz tych ſkarbow, ktorych ták łátwo nábyć możeſz.

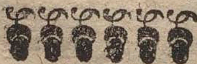
MODLITWA

B Wallenie za Modlitwami twoiemi niech nas błogoſławi i rządzi Pan Bog naſz, ktorego wN Ołtarza Sakramencie pożywamy, ábyśmy zá darem łaſki iego doſtąpić zaſłużyli tego, do czego nam grzechy naſze przeſzkadzaią. *A ty náypierwey &c.*

Na uproſzenie tego do kościoła lub do domu wchodząc, albo też z tamtąd wychodząc, ſwięconą wodą pokropię ſię, i nabożnie przeżegnam ſię krzyżem ſwiętym.

W ciele Chryſtuſowym życie naſze oſadzone. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Acoż to ſą Odpuſty zupełne? *Odpowiedź.* Są te, przez ktore odpuſzcza ſię wſzelka kara doczeſna, ktorąśmy zaſłużyli przez grzechy.

S. Wa-

S. WAWRZYNIEC Męczennik Dyakon S. Syxtá Papieża, zlecone sobie miał rozdáwaniá wiernym Ciałá Chrystusowego; zkąd tyle miał mocy że położony na żelazney kracie y pieczony, Bogu dzięki zato czynił, że w bramy niebieſkie wniść zasłużył. *W życiu iego.*

Reflexya. Jeżeli cierpienie ieſt brámą do Nieba; biada niechcącym cierpieć, biadá tobie ktoryś ieſt wychowány w roſkoſzach i prowadziſz życie twoie w doſtatkach.

MODLITWA.

DOm Boży i niebieſká brama ieſt, w ktorey dla zbawieniá naſzego codziennie odpráwuieſię bezkrewna ofiara ciała i krwie Pańſkiey. Ty S Wawrzyńcze twoiemi to ſpraw modlitwami, bym ták żył w tym domu, tak tych świętych zażywáł ofiar, bym ſobie do towarzyſtwá Aniołow przyſtęp otworzył. *A ty naypierwey:* *&c.*

Na uproſzenie tego, wyſtrzegać ſię będę, bym nieforemnym wrzaſkiem álbo iakim nieuſzanowaniem náwet pobliſkiego mieyſca kościołowi nie ſprofanował.

Lubobyśmy cięſzkie i uprzykrzone rzeczy cierpieli, mniey cierpiemy, niżeliśmy zaſłużyli. *Salvianus.*

Pytanie: Coż to ſą Odpuſty Jubileuſzowe? *Odpowiedź.* Ktorych pozwala Pápież co ſto lat, albo co pięḑzieſiąt, albo co dwádzieściá lát i pięć, albo też podczas publiczney iákiey potrzeby.

 S. Pau-

S. GAUGIERYUSZ Biſkup gdy wstáwiaiąc ſię o wybawienie dwunaſtu niewolnikow, od Sędziego z ſwoią prośbą był odrzucony, poſzedł do kościołá, łaſkawſzego ſzukaiąc ſędziego, i przed N Sakramentem upadłſzy, żebrál o uwolnienie tych niewolnikow; aż zaraz kaydany z nich opádły, i uwolnionemi ſię bydż obáczyli. *Marcheſſe.*

Reflexya. Jeżeli więzy grzechowe mnie ſkrępowały, ieżeli zły nałog iako żelazny łańcuch mnie ścisnął? Oto mam uciezkę, oto mam uwolniciela.

MODLITWA

ZWiązany powrozami grzechowemi, i kaydanami złych nałogow obciążony leżę nad niewolnicą duſzą moią; zmiłuy ſię S. Gaugiery rozwiąż twoiemi modlitwami moich grzechow pęta, bym do wolności Synow Boſkich przypuſzczony, mogł całym ſercem ſłużyć Bogu. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, uważać będę ſtan mizerny grzeſzniká; ktorego momentu umiera, tegoż zaraz leci do piekłá.

Bezbożny nigdy nie ieſt wolny. *Seneka.*

Pytanie. Zkądże pochodzą Odpuſty? *Odpowiedź.* Z záſług Chryſtuſowych. Nayświętſzey Panny, i innych świętych, ktore ſię nazywaią ſkarbem kościoła Bożego,

S! Kla-

S. KLARA Panna do Nays: Sakramentu ſzczegulnie nábożna, w nim wſzelkie miała ſwoie złożone pociechy i obrony; dlaczego gdy Aſyta Miaſta dobywali Maurowie, iak do pewney ucieczki do tego N. Sakramentu uciekłá ſię, i pomoc odebrała, ſłyſzałá bowiem, że iey mowione te ſłowa: Ja was záwſze ſtrzedz będę. *W życiu iey.*

Reflexya. Ten w potrzebach beſpiecznie proſi o łáſki, ktory przez poprzedzaiącą cześć, drogę ſobie uſłáł, i przez záſługę do ich odebrania.

MODLITWA

JEżeli za twoiemi modlitwami S. Klaro ieſtem uzbroiony i ſtrzeżony Náyſwiętſzym Ołtarzá Sakramentem, nielękam ſię cokolwiek nieprzyiaciele moi ták wewnętrzni, iako i powierzhowni przeciwko mnie knuią; większey obrony niepotrzebuię, bym nád wſzytkich ſtáł ſię mocnieyſzym. Tego żebym doznał, wyiednay to prośbami i zaſługami twoiemi S. Panno. *A ty naypierwey &c.*

Nà uproſzenie tego, gdy uſłyſzę od drugich, że bluznierſko zażywać będą tego Sakramentu, ia go nabożnym uſzanuię affektem.

Dobro łaſki iedney więkſze ieſt, niżeli dobro natury. *S. Tomaſz.*

Pytanie. Czemu wina grzechu odpuſzcza ſię przez Sakrament pokuty, wina zaś kary nie przez Sakrament? *Odpowiedź.* Bo rożgrzeſzenie od grzechu ſmiertelnego niedzieie ſię bez wlania łaſki; przed rożgrzeſzeniem zaś od kary álbo uwolnieniem od teyże kary powinna poprzedzać łáſka.

WIelebny Jan Berchmáns Societatis JESU niemogł się nasycić słuchániem Mszy świętey iedney; starszkowi kapłanowi ktory długo odprawował tę S. ofiarę, z wielką usługował ochotą. Naymniey razy siedm na dzień náwiedzał N. Sakrament, samę zaś świętą kommunią iako naygłodnieyszy z naywiększym gustem przyimowáł, z łaknieniem do niey przystępował. *Nádasi Annô Dier.*

Reflexya. Częste nawiedzánie znakiem iest przyiaźni. Oto na ciebie Bog czeka, ieżeli rzadko przystępuiesz, iakoż dowodzić będziesz, że go kochasz,

MODLITWA

ZGotowałeś Panie IEZU Chryste w obliczu moim stoł naydroższy krwi i ciała twego, do tegoć prawda przystępować zabraniaią mi grzechy moie, ále mnie do niego wzywa miłosierdzie twoie, weyrzyi Panie ná tę mizerną duszę moię żebrzącą odpuszczeńia grzechow swoich, á zmiłuy się nademną, *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, częściey dziś náwiedzę N. Sakrament, ieżeli nie skutkiem, to przynaymniey sercem i affektem.

Sprawiedliwie wyciąga zachowania przykazania, ktory poprzedza do tego łaską, i pomocą. *S. Leo.*

Pytanie. Czyli chwalebnie odprawuią się processye tak po kościołách, iako około nich, lub gdzieindziey? *Odpowiedź.* Chwalebnie, bo sam Bog uroczystą czynić kázał processyą na poświęcenie murow Jerozolimy *Esdræ 2. cap. 12.*

S. Sta-

S. STANISŁAW Kostká Societatis JESU, dzisieyszey nocy do Nieba się przeniosł; choruiąc przedtym, N. Srkramentem zá usługą Aniołów posilony, przez całe życie gorący áffekt ku temu Sakramentowi w sercu swoim wzniecał; od towarzysza swoiego ciężkie pokusy modląc się przed tym Sákrámentem odpędził. *W życiu iego:*

Reflexya. Wielu ponosi pokusy podobno dlatego, że się ich mało modli; gdy ty mieć będziesz pokusy, uciekayże się do Chrystusa, zwycięży on tego szatana, niemniey iako zwyciężył ná puszczy.

MODLITWA

NIezliczonemi pokusámi życie nasze iest nápełnione; więc S. Stánisławie wstawiay się za mną, áby przeciwko tym chleb ten Niebieski, ktorymeś ty cudownie za sprawą Anielską iest posilony, był mi pewną we wszelkich pokusach obroną. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, ieżeli kogo obaczę zostaiącego w pokusach albo utrapieniu, radzić mu będę częstszą kommunią.

Wszędzie moc Boská w społ robi z staraniem ludzkim. *S. Ambroży.*

Pytanie. Czyli dobrze czynią katolicy, że w processyách noszą N. Sakrament? *Odpowiedź.* Dobrze czynią, bo zá rádą Boską i Arká Páńská ktora była figurą tego Sakramentu, często w processyi noszona bywała *iako 1. Reg. cap. 4. 14. 2di Reg: cáp. 3, 6. i 3tii Reg. cap, 8:*

S. Tar-

STARFICIUSZ gdy do konaiącego niost N. Wiátyk, niespodzianie wpadł na rozboynikow; nie tak o życie swoie, iako o N. Sakrament troskliwy; by w ich ręce nie wpadł; wezwał Boga ná pomoć, i zaraz zrąk iego zniknęła S. Hostya, by niebyła od zboycow zelżona. *Marche.*

Reflexya. Gdzie niema ludzkiey obrony, tám iest Boska, ieżeli naturá niewystarcza niebespieczeństwom, na pogotowiu i teraz są cuda u Boga. Náywiększy by to był cud, gdy by Bog nieprzybył na pomoć w zywaiącym siebie.

MODLITWA

CHoć by były ludzkie obrony, przecież twoich nad tamte bárdziey pragnę i żebrzę Panie Boże nasz. Dayże zá przyczyną S. Tárficiusza, áby taiemnica Ciała i krwi twoiey była mi we wszełkich potrzebach bespieczną ucieczką. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, ponowię dziś akt żywey wiary, ktorym wyznam Boga w tym Sakramencie prawdziwie obecnego.

Sámá łáská rozeznaie odkupionych między zgubionemi. *S. Ambroży.*

Pytanie. Czyli chwalebnie czynią Kátolicy, podeymuią peregrynácye do pewnych Kościołow, álbo Relikwii Swiętych, álbo do Obrazow cudámi słáwnych? *Odpowiedź.* Chwalebnie czynią zapewne, bo i sam Chrystus máiąc lat dwánaście życia swoiego, pielgrzymowáł do Jerozolimy.

S. Iacek

S. JACEK Zakonu Kaznodzieyskiego, gdy Kiiowa na Rusi Tatarzy dobywali, wiedney ręce Nayświętszy Sakrament, w drugiey kamienną statuę Nayświętszey Panny unosząc ie zniebespieczeństwa, wziął ie z kościoła, i przez mieyskie brámy od nikogo nie widziany, przeszedł, na płaszczu swoim zamiast łodki przepłynął przez wodę, i łodki ten ciężar przyniost do krakowa. *Diar Dominican.*

Reflexya. Tak ty proś, abyś wyszedł wdrogę wieczności; byś ziedney strony Jezusa, z drugiey N. Maryą máiąc, w towarzystwie tam przeszedł.

MODLITWA

ACh iakom ia szczęśliwy ieżeli ztego świata schodząc, z iedney strony Jezusa, z drugiey N Máryą mieć będę w towarzystwie. Wstawiay się zamną S Jacku, bym mocną oboyga tych obroną uzbroiony i ochroniony wniebespieczną wieczności wychodził drogę *A ty naypierwey &c:*

Na uproszenie tego, JEZUSA y MARYI żebrać będę pomocy na śmierć szczęśliwą.

Twoią o Pani chwałę Bog stworca za swoią poczytuie. *S. Grzegorż.*

Pytanie. Czyli chwalebnie záżywaią katolicy instrumentow muzycznych w Processyach? *Odpowiedź* Chwalebnie, boto iest przykazano *w psal:* 150 Spiewaycie mu wgłosie trąby ná cytrże, w kotłach i chorze

S. Klá-

S. KLARA de Monte Falco porwána w zachwycenie o czáſie S. kommunii, napomniana znagła, by iey nieopuściła, tak poſpieſzyła, że i płáſzcza wziąć zapomniała; dlá czego że iey zabroniono kommunii, gdy nato ogołocenie ſwoie w kąciku kościoła opłákiwała, ſwoiemi rękami dał iey Chryſtus S. kommunią. *W życiu iey.*

Reflexya Spuſtoſzenia pociechámi Bog nádgradza, i niedopuſzcza, áby nas ták miały dolegliwości trapić, by uprzykrzeniom niemiał przymięſzać przyiemności.

MODLITWA

BOże duſz zaſmuconych pociecho dáy zá przyczyną i zaſługámi S. Klary, áby ktorzy za grzechy náſze ſprawiedliwie záſmuceni ieſteśmy, byśmy twoim miłoſierdziem byli pocieſzeni. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, wſzyſtko o mnie ſtaranie, cale ná Boga ſpuſzczę.

Porzuć ſię ná Boga, nie umknie ręki, abyś miał upadać. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu poſtanowione ſą proceſſye i peregrynacye? *Odpowiedź.* Z troiſtey oſobliwie przyczyny. *Z pierwſzey:* na dziękczynienie, iako *Exodi* 34. z *drugiey:* ná oddalenie iakiego poſpolitego nieſzczęścia iako ieſt u *Jonáſza Jonæ* 3. *z trzeciey:* na uproſzenie iakiey łaſki iako Joſue 6.

Gdy

GDy B. Jákub Callipet z Zakonu Celeſtynow mąż według ſercá Boſkiego odpràwował Mſzą ſwiętą, Nayſwiętſza Matka z towarzyſtwem ſwiętych Páńſkich i Aniołow przy Ołtarzu ſtała, koronę z kwiatow Niebieſkich uwiła, i nią go ukoronowała.

Nadási An: Cæls.

Reflexya. Chceſz odebrać ktoronę przy cierpliwości zbierayże koronę, ieżeli tu znieieſz ciernie, to tam roże zbierać ſpodzieway ſię. Z nieba niema przeyścia do nieba.

MODLITWA

SPraw twoiemi prozbami S. Jákubie tákie wemnie cierpliwe wſzytkich przeciwności ponoſzenie, bym koronę chwały kochaiącym krzyże obiecaną zaſłużył odebrać. *A ty naypieywey &c.*

Na uproſzenie tego, krzywdy mnie od innych zadáne cierpliwie znoſić będę.

A ktoryſz ſwięty bez dolegliwości ieſt ukoronowany? *S. Hieronim.*

Pytanie. Czemu w proceſſyach pierwey krzyż nioſą? *Odpowiedź* Ná pokazanie, że wierni pod chorągiew krzyża ſwiętego ſą zgromadzeni.

Gdy

Gdy S. BATŁOMIEY Opat Mszą S, odprawował, Krol poganin widział przy nim ognistą Kolumnę od ziemi áż do Nieba wyniesioną, y Aniołow służących mu y dziwował się; dlaczego poznáwszy Męża Bożego swiątobliwość, szkalownikow ktorzy go oskarżáli na ogień osiądził. *Nadas an: Cæles.*

Reflexya Niebárdzo się wymawiay, niech cię raczey twoie dobre sprawy obrániaią, niżeli sława spuść to na Boga, á on znáydzie sposob ciebie obronienia.

MODLITWA

S. Bartłomieiu uproś mi u Boga, by te wszystkie moie uczynki, wszystkie moie pragnienia do Bogá kierowane były, áby nić wemnie nieznalezli ludzie, czym by się urazić, albo zgorszyć mieli nic Biesollwo o coby mnie oskarżać mieli, nic sumnienie ocoby mnie strofowáć miało. *A ty naypierwey &c.* Na uproszenie tego strzedz się będę, bym albo sprawą, albo słowem kogo nię zgorszył, lub nieuraził.

Bog nie głosu ale serca iest słucháczem.

Tertulian:

Pytánie. Czemu w kátolickich processyach pewny zachowuie się porządek białych głow i Męszczyzn, duchownych i swieckich? *Odpowiedź.* Napokazanie tego, że w kościele wszytko porządnie, iest rozrządzone. Tak Jozue zroskazu Bożego wprocessyi pierwey postawił, zbroynych, zaktoremi szło osm Lewitow trąbiących zbroynych; po tym siedm kápłánow wnoszących Arkę, a nakońcu pospolstwo.

S. Ber-

S. BERNARD názwany Miodopłynny Doktor; surowy iednák był na Gwillelma Xiążęcia Akwitanii, że Rzymſkiemu Biſkupowi niebył poſtuſzny; tego tedy w ziąwſzy wręce Nayſwiętſzy Sákrament, mocą Bożą o ziemię rzucił, pianę z uſt toczącego; ten iednak potym odſtąpiwſzy od ſwoiey zuchwałości i niepoſłuſzeńſtwa ſłynął cudami.

Diſtelmajer.

Reflexya. Niegardź grzeſznikiem, nie ieſt ſkurczona ręka Boſka ktora go może uczynić ſwiętym. Podobno w Niebie więkſzym nád ciebie będzie.

MODLITWA

S. Bernardzie uproś mi prawdziwe grzechow moich uznanie i doſkonáłą zanie ſkruchę, bym ſię nauczył upokorżonym ſercem i duſzą ſkruſzoną poddawáć ſię pod rękę wſzechmogącego Boga. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, dobrego bliźnich imienia przed innemi bronić będę.

Więkſze to ieſt dzieło Boże uſprawiedliwiene nieſprawiedliwego, niżeli ſtworzenie nieba i ziemie.

S. Tomasz.

Pytánie. Czyli dobrze czynią Chrześcianie, że modląc ſię w kościołach, trzymáią w ręku rożaniec? *Odpowiedź.* Dobrze czynią, ſą bowiem rożańce znáki, ktoremi ſię oſwiadczaią bydź ſługami i Czcicielámi Nayſwiętſzy Panny; iako podobnie dobrze klucz złoty noſzą komornicy krolewſcy (albo iak ich teraz nazywáią ſzambelonowie) ná znak uſługi i urzędu, ktory u Krola maią, albo Xiążęcia.

B.

BWILLANA Floręcká Zákonu S. Dominiká ieſzcze ſwiecką będąc, prożności ſłużącá, gdy ſię ſtroyniey ubraną chciała we zwierciedle obaczyć, iak naybrzydſzym obaczyłá ſię ſtráſzydłem; zkąd nawrociwſzy ſię, całą ſię wylała ná uſzanowanie N. Sakramentu, od ktorego wytrwanie w dobrym uproſiłá ſobie. *Diar Dominicán.*

Reflexya. Ten naymilſzy ieſt Bogu podarunek, kiedy to, co ſłużyło prożności przynaglamy na uſługę pobożności; o iak wiele miałbyś podobnych rzeczy, ktorebyś mogł Bogu ofiarować.

MODLITWA

Odwroć Panie oczy moie, by niewidziáły prożności, a obroć ie do ciebie, aby iáko mi były przewodnikámi do obrazy twoiey, ták áby były wodzami do ſzukania ciebie całym ſercem, i kochania ciebie wſzytkiemi ſiłami. A *ty náypierwey. &c.*

Ná uproſzenie tego, umartwię dziś oczy moie niepatrząc ná rzecz iáką, ktorą bym nawet godziwie mogł widzieć.

Gdzie obfitowała nieprawość, tám obfituie łaſka

Pytanie. Ktoryſz był początek, od ktorego zaczął ſię Rożaniec? *Odpowiedź.* Pierwſi Chrześcianie naznaczali ſobie pewną liczbę pozdrowienia Anielſkiego, ktorą paciorkami znaczyli, ktory zwyczay trwa dotychczas.

B. JAKUB de Bovagna po Swiętey kommunii o ſtánie życiá deliberuiąc, uſłyſzał głos, ktory go do obrániá ſtanu Zakonnego wzywał, i poſzedł zá tym powołaniem. Gdy był na kapłańſtwo poświęcony, Nayświętſzą ołtarza potrawą nietylko duſzy ále i ciała głod naſycił; álbowiem podczas Adwentu i poſtu wielkiego, żadney inney niezażywał potrawy. *March.*

Reflexya. Niemá czegobyśmy zazdrościli Krolewſkim ſtołom álbo Xiażęcym; ieſt zaś czego by nam zazdrościli Aniołowie; iuż niemało co od ſiebie mnieyſzym, ále daleko więcey nad ich ſzczęście wynieſionym. *Suriusz.*

MODLITWA

WYnáleſcę wſzelkiey łáſki w N. Sakramencie przyimuię, áczemuſz ſię wſzelkiey nie mám ſpodziewać łaſki, a tey naypierwey, ktorá mi do świątobliwey śmierci potrzebná będzie. Twoią przyczyną wſtáwiay ſię zamną B. Jakubie, áby ktory moiemi zaſługami wyiednać nie mogę, te mi niech Bog z ſwoiego miłoſierdzia darować raczy. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, będę częſto żebrał u Bogá o łáſki oſtateczney darowanie.

W tym Sakrámencie nietylko wſzelkie łaſki, ale też tego, od ktorego ieſt wſzelka łáſka pożywámy. *S. Bernard.*

Pytanie. Ktory był nayoſobliwſzy Promotor Rożańca S? *Odpowiedź.* S. Dominik, ktory też pierwſzy ufundował, i poſtanowił Bractwo Różańca S. a po nim zaś S. Pius piąty Papież.

S. Filip-

S. FILIPPOWI Bennicyuszowi pilne mszy słuchanie było okazyą do swiątobliwości; gdy bowiem usłyszał w kościele, że záśpiewano owe słowá: *Filippie przystąp, á przyłącz się do tego wozu*, záráz wstąpił do Zakonu, ale na kapłáństwo przez pokorę długo niechciał bydź święcony; potym podczas Mszy iego słyszani byli Aniołowie śpiewaiący: *Sanctus* Sanctus Sanctus. *W życiu iego.*

Reflexya. Znagła przychodzi łáská i niewraca się; patrz że, ábyś ty iey niezaniedbał, Duch gdzie chce, tchnie; słuchayże.

MODLITWA

S. Filippie wstawiay się zamną, bym łask Boskich ná ktorych mi nigdy niezbywa, tak zażywał, bym zawsze nowe á nowe iey zasłużył pomnożenie, poty, poki razem ztobą w szczęśliwey wieczności Bogu dzięki ná wieki niewyśpiewam. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, ieżeli pobudkę wewnętrzną poczuię do wypełnienia dobrego uczynku, tedy go dziś ieszcze wykonam.

Ktory grzeszącemu odpuszczenie przyobiecał, tem dnia jutrzeyszego nieobiecał. *S. Augustyn.*

Pytanie Czemu, wmowieniu Rożańca częściey ponawiaią się pozdrowienia Anielskie? *Odpowiedź* Bo tym pozdrowieniem naybardziey się kontentowáła N. Panna za życia swoiego, ktorym ią pozdrowił naypieywey Anioł, potym Chrystus sam znią żyiąc; potym Apostołowie i inni wierni pozdrawiali. B. *Alanus in Psalm* 15.

S. Ro-

S. *ROZA* słabość ciała pożywaniem N. kommunii náprawowáć zwykła przeciwko zbliżáiącym się nie przyiaciołom oręże gotowáłá, by Nayś. kommunii broniła przeciwko nim. Po kommunii wielka zust iey gorącość, owszem niekiedy płomień wybuchaiący, był widziany. *W życiu iey.*

Reflexya. O iákie to dziwowisko, iákie strászydło ieżeli te usta gnoiem śmierdzą, ktore tą manną Niebieską tyle razy były posilone.

MODLITWA

S Rożo náucz mnię, tak życie moie do prawá Bożego kierować, by wnim nic niebyło, coby mu się niepodobało, temu ktory dlamnie stáć się człowiekiem, i siebie dać za pokarm dla mnie raczył a potym naucz mnię; życia świątobliwego, by pożyciu świętym, śmierć świętá nastąpiła. *A ty naypierwey. &c.*

Na uprzszenie tego, ponowię częściey postanowienia moie świątobliwie uczynione przed spowiedzią.

Niech życie odmieni, ktory godnie chce odebrać życie. *S. Augustyn.*

Pytanie. Dlá czego gradus álbo stopień podstawuią tym; ktorzy maią przystępować do S. kommunii? *Odpowiedź.* Aby pamiętali przystępuiący do Swiętey kommunii, że dusze y serce od ziemi do wyższych y Niebieskich rzeczy podnosić máią.

S. Lud-

S. LUDWIK Krol Francuſki powracaiąc z ziemi świętey, nawet i na morzu chciáł, áby był wieziony w okręcie N. Sakrament, do ktorego ſię w nawałnoſciách uciekał; innym zaś czaſem gdy w świętey Hoſtyi widziany był maleńki JEZUS, a wołano go aby ten cud widział, poyść niechciał mowiąc: że niech ci idą, ktorzy niewierzą, ia nie poydę, bo wierzę. *Wży iu iego.*

Reflexya. O bodayżeby była táka wiara naſza !O iakby dáleko inſze było poſzanowanie, inna cześć. Wiará bez uczynkow umarła ieſt.

MODLITWA

ZA przyczyną S. Ludwika proſiemy *Panie* wſzechmogący Boże, w ſercach naſzych práwdziwe wiáry w znieć świátło, ábyśmy ktorego pod oſobami chleba utaionego czciemy ná ziemi, otwartą potym twàrz wiedzieć w Niebie zaſłużyli, *A ty naypierwey &c,*

Na uproſzenie tego, dziś uczynię Akt wiary, ktorym wierzę bydź rzetelną obecność Chryſtuſową w tym Sakramencie.

Niech uſtąpi wſzelka niewierność, wątpliwość, bo ktory ieſt początkiem daru, ten też ieſt świadkiem prawdy. *S. Páſchas.*

Pytanie. Jaká ieſt materya N. Sakrámentu? *Odpowiedź.* Máterya tego Sákramentu ieſt chleb pſzeniczny i wino z latorośli winney.

S. Her-

SHERLUIN Opat Beczeńſki będąc ieſzcze żołnierzem, gdy w nocy przez ſzpary kościelne patrzał, a widział iednego Zakonnika przed N. Sakramentem krzyżem leżącego, modlącego ſię i wzdychaiącego, tym poruſzony; włoſy obie oſtrzygł, i zoſtał Zakonnikiem. *Mon: Benedictin*

Reflexya. Wiele waży ná ſobie z ſtrony kapłana przykład, wizerunkiem ieſt trżody, według ktorego wielu ſię rządzi; nigdy ſam kapłan niegrzeſzy, więcey za ſobą pociąga.

MODLITWA

ZA przyczyną S Herluina proſiemy Pánie niech nas ſwiętych przykłady do ſwiętego zapalą naśládowania, ábyśmy gdy ich tu zaſługi przypominamy, i ſpraw naśladowali; a ták z niemiż kiedyſzkolwiek cieſzyć ſię w Niebie zaſłużyli. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, będę uſiłował abym codzień krotkie przynaymniey ktorego ſwiętego życie przeczytał, i cnoty iakiey iego naśladował.

Zádna inna kapłana nauka bydź niepowinna, tylko życie przykładne. S. *Proſper.*

Pytanie. Jakiego chleba zażywać potrzeba do konſekracyi; *Odpowiedź.* w kościele Łacińſkim trzeba zażywać tylko przaſnego, w kościele záś Greckim pozwalá ſię zażywáć i kwaſzonego.

S. CEZARYUSZ Biſkup Arelateńſki niemiał natym doſyć, że ſam gorące miał nabożeńſtwo do N. Sakramentu, ale też do tegoż przez kazania ſwoie ludzi pobudzał; wielu opętanych przez ſamo odprawienie Mſzy świętey od bieſa uwolnił.

W życiu iego.

Reflexya. Co za materya ieſt mowy twoiey? co za koniec, czyli Chryſtuſa, anieraczey ſiebie opowiadaſz? czyliś bárdziey troſkliwy o twoię wymowę, czyli o pożytek w ludziach?

MODLITWA

S. Cezáryuſzu niech ſię náuczę za przykładem, i przyczyną twoią, tak o większą Boga chwałę we wſzytkich ſprawach i mowach ſtarać ſię, bym o nię teraz walcząc na źiemi, z tobą w Niebie zaſłużył bydź ukoronowany. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, uſiłować będę, częściey czynić rozmowy z drugiemi o godności N. Sakramentu.

Tego nauczyciela chętnie głoſu ſłucham, ktory nie pobudza do ſwoiego plauzu, ale mnie pobudza do płaczu. *S. Bernarda.*

Pytanie. Czemu ma bydź ſprawowány ten Sakrament na chlebie praſnym? *Odpowiedź.* Bo ſam Chryſtus na tym chlebie czynił poświęcenie, gdy pierwſzych dni, kiedy żydzi iadali chleb niekwaſzony, Oſtatnią miał wieczerzę, ktorego czáſu chleba kwaśnego w domach mieć zákazano było.

S. Au-

S. AUGUSTYN Biſkup Hypponeńſki po ſwoim nawroceniu całe gorącym affektem czcił ten Sakrament Nayſwiętſzego ciáła Chryſtuſowego, oſobliwie gdy uſłyſzał od utaionego w ołtarzu Boga te słowa. *Jeſtem potrawą wielkich: rośniy a pożywać mnie będzieſz: W życiu iego.*

Reflexya. W drodze cnoty niepoſtępowáć, ieſt uſtępowáć. Rość codziennie powinniśmy nie latami nie ciałem, nie doſtatkami, ále cnotą, ále uniżonością, ale łaſką Boſką.

MODLITWA

GOreiące pragnienie poſtępowaniá w cnocie zá modlitwą twoią S. Auguſtynie niech wſzechmogący Bog wemnie zapali, ktorego w Nayſwiętſzym Ołtarza Sakramencie przyimuię, bym zakończył moię oziębłość, á oto co ieſt doſkonálſzego gorącym ſtaraniem zaczął ſię ſtaráć. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, częściey ſobie przypomináć będę grzechy popełnione, bym w głębokiey ſerca pokorze i boiaźni Bożey robił około moiego Zbawienia.

Zaden nie ieſt doſkonały, ktory niepragnie bydź doſkonalſzym. *S. Bernard.*

Pytanie. Jak długo trwał zwyczáy odprawowania Mſzy S. w Greckim kościele naprasnym chlebie, *Odpowiedź.* Aż do roku tyſiącznego pięćdzieſiątego trzeciego, ktorego roku przeſtáli konſekrować na práśnym chlebie. *Leo dziewiąty Papież w Liście do Michała Biſkupa Konſtantinopolitańſkiego w rozd:* 5.

S. JAN Przeſtaniec Chryſtuſow, *N* Sakrament opiſał, kiedy mowił, i palcem go pokazował. *Oto Baranek Boży, ktory gładzi grzechy ſwiata.* Tam bowiem ten ieſt Baranek, przed ktorym owi dwadzieścia i cztery ſtarcowie w obiawieniach *S.* Jana opiſani natwárz padáią, i korony z głowy przed tron iego rzucaią.

Reflexya. Wyzuy ſię z wilka maiąc pożywać niewinnego Baranka, przyodziey ſię w niewinność, czyſtość, łaſkawość, byś był Barankiem, i za Baranka miany.

MODLITWA

S. Janie Przeſtańcze Chryſtuſow pokazałeś przed tym Baranka, ktory gładzi grzechy ſwiata; temu ia teráz czołem biię w N. Sakramencie utáionemu, wſtawiayże ſię za mną, aby zgładził wſzytkie grzechy moie, a dał to, bym wiecznego z tobą zażywał towárzyſtwa. *A ty náypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, częściey czynić będę dzięki Bogu zá dobrodzieyſtwo odkupienia,

Bywa częſtokroć milſze Bogu życie miłością iego pałaiące, lubo przedtym grzechami zkażone, niżeli w beſpieczności zdrętwiała i oziębła niewinność.

Pytanie. Ktorego dniá, mieſiąca Chryſtus Z uczniami pożywał Páſchy? *Odpowiedź.* Dnia pierwſzego praſnic, ktory był dzień czternaſty mieſiąca pierwſzego.

Wie-

Wielebny Agito Namieſtnik Hrabſtwa Aureliańſkiego, gdy chciał ſługę mocno chłoſtać, uciekaiącego ſię do N. Sakramentu iako náylepſzey ucieczki, ná wſzytkich członkach ſtał ſię niedołężnym, poty poki przed N. Sakrámentem upadłſzy, nie proſił o winy darowanie; gdzie i ciáłu, i duſzy znalazł uzdrowienie. *Marcheſſe.*

Reflexya. Kościoł, świątynią ieſt Boſką, zdeymiyże obuwie twoie, ziemia na ktorey ſtoiſz, święta ieſt; biada nieſzanuiącym iey.

MODLITWA

JEżeli twoią Panie JEZU obroną nie będę uzbroiony, prożná ieſt każda ktorey ſzukam ucieczka, więc uciekám ſię do ciebie w N. *Sakrámencie* utaionego pełen nadziei i ufności, że mi twoiey pomocy nie umknieſz, ktoregoś twoią obroną chciáł uzbroić. *A ty naypierwey. &c*

Na uproſzenie tego, czyniących iákie nieuſzánowanie w kościele, ieżeli nie ſłowem, to dobrym moim przykładem ſtrofowáć będę.

Do kościoła nie inaczey, tylko iako do nieba ugęſzczáy; i nic w nim nie myśl, ani czyń, coby ziemią trąciło. *S. Bernard.*

Pytanie. Jakiego wina zażywac potrzeba do konſekracyi? *Odpowiedź.* Wina z latorośli winnych, ktoregożkolwiek koloru, z ktoregożkolwiek kraiu ſwiata.

S. Ama-

SAMATUS Biſkup z ſzczegulnego dáru Niebieſkiego o dniu oſtatnim życia ſwego upomniony, by ſię do niego iak naylepiey przygotował, porzuciwſzy na ſtronę wſzelkie inne ſtárania, z tym ktore przyſtało nabożeńſtwem, Mſzą S. odpráwił, i na rękach ſerwitorow przed N. Sakrámentem ſzczęśliwie ſkonał. *Suriuzs.*

Reflexya. Nie ciężko umiera, ktory przedtym świátu żył umarły; niemá coby opuścił, ktory wſzytko ſwoie iuż przedtym oddał Chryſtuſowi.

MODLITWA

SAmacie wſtáwiáy ſię za mną, bym tak zawczaſu rozrządził wſzytkie ſprawy moie, wſzytkie myśli moie, by nie rozerwanym przygotowániem do świątobliwey śmierci całe życie moie było: a uproś; aby gdy on czas oſtátni życia naſtępowáć będzie, nayświętſzym Wiatykiem uzbroiony, potyczkę moię odpráwił, a żtobą był nawieki. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, káżdego mieſiąca czas iaki ſobie naznaczę, ktorego ſam ſiebie pytać będę: czyli bym mogł ſię ſpodziewáć ſzczęśliwey wieczności, gdybymi teraz przyſzło umieráć?

Utaiony ieſt dzień oſtatni, ábyśmy z oſtrożnością każdego dnia przeſtrzegali. *S. Auguſtyn.*

Pytanie Czyli potrzebá do konſekracyi wina z wodą mieſzać? *Odpowiedź.* Jeſt potrzeba. Alboby ważna była konſekracya wina niemieſzanego z wodą, niebyłaby iednak godziwá, a oſobliwie wiedzącemu otym kapłanowi. B. Ju-

B. IULIANA Zakonu S. Benedykta, pierwsza Xięni w klaſztorze S. Błażeia w Wenecii, po wziętym N. Wiatyku, wszytkie swcie Zákonnice zw łała, aby z nią Bogu dziękowáły za wszytkie w całym życiu odebrane SS: Kommunie.

Monol: Benedict:

Reflexya Jeżeli daieſz ſzeląg żebrákowi, czekaſz áby ci zaniego dziękowano; a ty bierzeſz ſkarby, á iakieſz twoie za nie dziękczynienie? oziebłe krotkie, a podobno żadne.

MODLITWA

B. Juliano wzbudź we mnie modlitwámi twoiemi nieuſtanną pámięć Dobrodzieſtw Boſkich, ábym w nieprzerwanym dziękczynieniu zoſtaiąc, do więkſzych łaſk odebrania ſpoſobił ſię *A ty naypierwèy &c.*

Ná uproſzenie tego, rano i w wieczor gorąco Bogu dzięki czynić będę za odebrane łáſki.

Naylepſzym ſtrożem dobrodzieyſtw ieſt pamięć na dobrodzieyſtwa. *S. Chryzoſtom.*

Pytanie. Ktoż poſtanowił, áby woda była mięſzáná z winem do konſekracyi? *Odpowiedź.* Sam Chryſtus nim poſwięcał kielich, wino z wodą zmieſzał, iako ſwiadczy S. Klemens razem zyiący z SS Apoſtołami. *Lib: 8. Conſtit: Apoſtol. cap. 17.*

S. Ju-

S. JUSTUS Biſkup Lugduneńſki że winowaycę do Nayſwiętſzego Sakramentu uciekaiącego ſię iako do prawdziwey ucieczki (boć tak ieſt zaprawde) ſędziemu obiecuiącemu winowaycy darować wyſtępek, wydał, ktory zaniedbawſzy daney obietnicy, winowaycę na ſmierć oſądził; zato uznaiąc ſię bydź winnym męzoboyſtwa, i nie uſzanowania N. Sakramentu, porzucił Biſkupią godność. *Martyr. Galliæ.*

Reflexya. Nie duſz tylko, ale i ciał dopominać ſię Bog będzie z rąk paſterzow; ieżeli trudno ieſt zbawić ſwoię duſzę, a coż dopiero iak będzie trudniey wſzytkich poddanych ſobie zbawić duſze.

MODLITWA

S. Juſcie naucz mnię, ták ſtateczne mieć ſtaranie o duſzy moiey, iakies ty miał o duſzach owieczek twoich, ábym iey ktorą mi Bog iako iedynaczkę poruczył, nieutracił; ale ſędziemu Bogu czyſtą i niezmazaną oddał. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, ſám te dobre uczynki czynić będę, ktore drugim wykonać albo rożkażę, albo radzić będę.

Paſterz o wſzyſtkich niech ma ſtaranie, niech o wſzytkich ma opatrzenie iako Bog; ktorego na mieſtnikowſtwo odprawuie. *Rupertus.*

Pytanie. Czyli ſię w kielichu konſekruie woda z winem? *Odpowiedź.* Rożne ſą otym Opinie. Jedni mowią, iż ſię woda w wino zamieniá ápotym w krew Pańſką. Jnni: że zoſtaie niekonſekrowana, Jnni że ſię żamienia w krew Pańſką.

S. Grze-

S. GRZEGORZ Papież, obrany dziś zá głowę, między náywiękſzemi kościoła całego rządami, áby wczym nie pobłądził, dwie godziny odkłádáł na adoracyą N. Sákramentu, a reſztę dnia albo na ſtroieniu Ołtarzow, albo na ſpiewaniá kościelnego do porządku przyprowadzeniu trawił. *Vitæ Pont.*

Reflexya. O iak wiele, o iak dobrych rzeczy uczyniliby kapłani gdyby pamiętáiąc ná powołanie ſwoie, do innych zabaw niezabłąkiwali ſię, tylko dotych, ktore do urzędu ich należą. Coż czyniſz i co ci uczynić potrzeba?

MODLITWA

WYſokie ieſt powołanie moie, ktorym między tyſiącem wybrany, między członki S. Matki kościoła przyſpoſobiony ieſtem, o bodayżebym tak w nim żył, by ſię z powołaniem moim życie i obyczáie zgadzały; *S.* Grzegorzu wſtawiay ſię za mną modlitwami twoiemi, bym godnię według powołania mego poſtępowáł. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, częściey ſam ſiebie pytać będę: na com ieſt powołany? na com ſię ná ſwiat urodził?

Trzymaiący ſię prawa, niewiedzieli o mnie i nieznali mnie, i Paſterze wykroczyli przeciwko mnie *Jeremiasz.*

Pytanie. Co wyraża to wody z winem z mięſzanie? *Odpowiedz.* Wyraża złączenie dwoch natur w Chryſtuſie, to ieſt: Boſkiey i ludzkiey.

S. Roza-

S. ROZALIA Panna, tak áby wolniey i z Bogiem się zabáwiała, iako też aby pewniey dochowała panieństwa w iaskini się ukryła, nie sama iednak: bo z szczegulnego przywileiu pozwołono iey tam chowáć N. Sakrament. *W życiu iey.*

Reflexya. Bydź z IEZUSEM iest Ray słodki, iáko bydź bez Jezusa, cięszkie iest piekło; nigdy mniey sama niebyła, iako gdy naybardziey sama zostawała.

MODLITWA

BOże serca mego ktorego w Nayświętszym Ołtarza Sákramencie odbieràm, Tobie się nisko kłaniam, ciebie Bogiem bydź wyznaię, za przyczyną S. Rozalii zapal tak duszę moię miłością twoią, by nic oprocz ciebie niekocháłá, niczego tylko ciebie szukała i pragnęłá. *A ty naypierwey, &c.*

Na uproszenie tego, z affektem czynić będę akty miłości Boskiey.

Taki iest kázdy, iakie iest iego kochanie.

S. Augustyn.

Pytanie Jako się opisuią zgodnie, biiący przeciwko kościołowi? *Odpowiedź.* Ze są urodzeni z Oyca diabła *Joan* 8. ℣ 44. Ze są poczęci od Matki pychy: *Abdiæ* ℣ 5. Ze są wykarmieni przez lubieżność *Oseæ* ℣ 4 Ze są rozmnożeni przez ducha kłamstwa *Paral* 18. ℣ 22.

S.

S. WOYCIECH Mnich z nienawiści biesa nienawisnego iego swiątobliwości do Papieża doniesiony, jako by iadł przed odprawioną Mszą święta; pozwány do niego, bez trudnosci wyexkuzował się, ktorego Bog niewinność cudem potwierdził, gdy wodę w wino zamienił. *Ferrar cal.*

Reflexya. Nigdy nie iest bespieczna cnota odkalumnii, i z roży paiąk bierze truciznę, a przecież roża krolową iest kwiatow.

MODLITWA

DAy Panie zá przyczyną *S.* Woyciecha ták dobrych uczynkow zawsze pilnować, by we mnie nie znalazło sumnienie, coby strofowało; ále bym się mogł cieszyć iego nieustannym uspokoieniem. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, powiesciom ktore o cudzych złych sprawach rozgłaszáią się, ani ucha, ani wiáry niedam.

Niech źle mowią; byle prawdziwie nie mowili.
S. Augustyn.

Pytanie. Czyli po zeysciu Chrystusowym wszytkie wieki miały ludzi wiary godnych, ktorzyby pisáli o rzetelney obecnosci ciała Chrystusowego w N. Sakramencie? *Ożpowiedź.* Wszytkich wiekow ludzie żacni i uczeni pismami swoiemi tey niezbitey bronili prawdy.

S. MAGNUS Wyznawca od Ucznia swoiego ktory wiele pieniędzy na sprawy pobożne wysypać miał, części z nich ofiarowaney na ozdobę N. Sakramentu brać niechciał; mowiąc: że milszą rzecz Bogu uczyni, gdy kto ostatnią ubogich wspomoże mizeryą. *Surius.*

Refiexya. Jeżeli ci Bog więcey nad potrzebę twoię uczynił, tedy czeka tego, ábyś mu to oddał, ubodzy są to iego członki; co im wyswiadczasz, Bog to odbierá.

MODLITWA

Serce moie ná podarunek tobie dziś ofiaruię przez ręce *S.* Mágnusa Wyznáwcy twoiego Panie JEZU Chryste pod osobámi chleba i wina utaiony, przyimiy go, i iáko twoie osiądź, anie dopuszczay, áby miáł kto inny naymnieyszą iego posiadać cząstkę oprocz ciebie. *A ty naypierwey &c.*

Coście iednemu z naymnieyszych moich uczynili, mnieście uczynili. *Z Ewangelii.*

Pytánie. Ktorzy pisali o rzetelney bytności Chrystusowey w N. Sakrámencie pierwszego wieku po Męce Páńskiey? *Odpowiedź.* Uczniowie S. Jędrzeia w Xiędze Męki iego. S. Ignacius w liscie do Smiernenczykow. S. Dyonizy Areopagita kościelny. *E 3. p. 3.*

S. Szcze-

S. SZCZEPAN Biſkup Dyeńſki, JEZUSA w Nayświętſzym Sakramencie naybárdziey kochaiący, ile razy natwarz padłſzy, przed nim ſię modlił. Ledwie by był od gorącości wewnętrzney nie zgorzał, gdy by iey był łzami nie zalewał, za wſzyſtkie Biblioteki był mu N. Sakráment, bo mawiał, że z niego ſię nauczył, i żyć i umierać.

Reflexya. O ſzczęśliwa nauko życia i śmierci, z ktorą w porownaniu, wſzelka inna nauka ieſt nieumieiętnością; a wiele żeś ty w niey poſtąpił? tey ſię uczyć potrzebá aż do ſmierci.

MODLITWA

ZA przyczyną S. Szczepána, użycz mi Panie poiętnego ſerca, ábym wiedział ná czymmi z bywa do życia ſwiątobliwego i ſkonania ſzczęśliwego. Ty Panie mow do mnie ſłowa życia wiecznego, ia przed tobą w Nayſwiętſzym Sakrámencie utaiony ná twarz padam, oto cię żebrząc. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, nauki moie y zabawy poprzedze dobrą intencyą.

Na nic ſię niezda náuka, ieżeli tey umieiętność Boga nieukoronuie. *S. Hieronim*

Pytanie. Ktorzy piſali drugiego wieku o rzetelney bytności Ciała Chryſtuſowego w Nayswiętſzym Sakramencie? *Odpowiedź.* S. Juſtyn Męczennik w Apologii drugiey do Antoniná, S. Pius pierwſzy Pápież, Ireneuſz *Lib. 4. contra Hæret. cap. 34.*

Dzis

DZis Malarzowi iednemu we Florencyi kazano piękny Obraz Nayświętszey Panny odmalować, ten żeby mu się ta praca według pragnienia iego udáłá pierwey świętą przyiął kommunią; a gdy się modlił; wpadł w zachwycenie; gdy zaś przyszedł do siebie, ználázł iuż gotowy upragniony Obraz ták pięknie odmalowany, że patrzących ná się z wykł był ten Obráz przymuszać do nábożeństwa, *Histor Florentina.*

Reflexya. Tyle modląc się wskoramy; nigdy lepiey czasu nie tráwiemy, iako gdy go łożemy na nabożeństwo do N, Sakramentu; gdy bowiem tu się modlemy, Niebo za nas prácuie.

MODLITWA

PRżez twoię miłość ktorąś Boga kochała żyiąc tu na ziemi, i teraz w chwale Niebieskiey zostaiąc, ktoremi go kochasz affektami, proszę cię náywyższa Nieba krolowa, dzis świątu i grzesznikom narodzona, abyś maiącemu przystępować do pożywania Ciała Pańskiego, uprosiła serce czyste, gorącą miłość, prawdziwe nabożeństwo *A ty &c.*

Na uproszenie tego, dzisieyszą S. kommunią winszować będę N, Pannie świátu Narodzoney.

Niedlaczego innego ták nas Bog kocha, tylko áby był od nas ukochany, wiedząc że przez samę miłość będą błogosławieni, ktorzy go kochaią. *S Bernard.*

Pytanie, Ktorzy pisali trzeciego wieku o rzetelney bytności Ciała Chrystusowego w N. Sakramencie? *Odpowiedź.* Tertulian *Lib. 2. ad uxor Origines hom. 13. in Exodi cap, 25, Cypryan Sermo 5. de lapsu.*

S. Au-

S. AUDOMARUS Biſkup o godzinie náſtępuiącey ſmierci upomniony, chciał áby go do kościołá zanieśli; tam gdy ſię przed N. Sakramentemt we łzy rozlał, przyiął go z naygorętſzemi áffektami; á uſłyſzáwſzy ſpiewanie Aniołow ſwiętobliwie zaſnął.

Suriusz.

Reflexya: Mowić będzieſz: O! niech umiera duſza moia ſmiercią ſprawiedliwych! Latwo uproſiſz, ieżeli duſza twoiá żyć będzie życiem ſprawiedliwym, uważáyże a czyń porownanie.

MODLITWA

S. Audomarze áby duſza moia umierała ſmiercią ſprawiedliwych, ſpraw, abym żył życiem ſwiętych; a uprośmi práwdziwą Boga miłość, oraz i Boiaźń: bym Boſkich ſtrzegąc przykazań, ſzczęśliwą dokonał ſmiercią. *A ty naypierwey. &c:*

Ná uproſzenie tego, w wieczor nim zaſnę uczynię ákt ſkruchy doſkonałey. Niech nas gotowych záſtànie oſtátnia potrzeba, ktora częſto poprzedza niegotowych, *S. Grzegorż.*

Pytanie. Ktorzy czwartego wieku piſali o rzetelney bytności Ciała Chryſtuſowego w Nays. Sakramencie? *Odpowiedź.* Swięty Athanazy wſpomniany od Theodoreta *in 2. diál.* S. Hilaryuſz *Lib.* 8. *de Trinitate.* Cyryl Jerozolimſki *initio catech. Miſtag.* 4. S. Ambroży *Lib: de myſt. 3nit cap.* 9. S. Bazyli de Lapſis cap. 2.

Swię-

SWięty MIKOŁAY z Tolentynu, wielką część dnia krzyżem leżąc przed N. Sákrameętem trawił. Duſze czyſcowe częſto mu były náprzykrzone, áby otrzymały Mſzy ſwiętey za ſiebie od niego odpráwienie, podczas ktorey częſto widomego miewał Chryſtuſá. *Suriusz.*

Reflexya. Jeżeli chleb S. Mikołaiá mocny ieſt na odpędzenie gorączki, iakoż nie ma bydź pomocny chleb Anielſki na uleczenie chorob *Duſze* moiey?

MODLITWA

S. Mikołaiu do ciebie wzdycha Duſza moia wiele gorączek cierpiąca, dáyże tey zbáwienne lekarſtwo w chlebie Anielſkim, ktorego pożywam w N. Sakramencie, a uproś, aby mi ta Boſka potrawa pomocná była na zbáwienie duſzy i ciałá. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, ſwiętą kommunią ofiárować będę częſto za duſze zmarłych.

Gorączka twoia, łakomſtwo ieſt, Gorączka twoia, lubieżność ieſt. *S. Grżegorż.*

Pytanie. Ktorzy piſali piątego wieku o rzetelney bytności ciała Chryſtuſowego w N. Sakramencie? *Odpowiedź.* S. Gaudencyuſz *tráct: 2: de Exod* S. Chryzoſtom homil: 60 ad popul Antioch. S. Hieronim *Comm: in Matt. cap.* 26. S. Auguſtyn *Lib:* 9. *Confes: cáp.* 10.

B.

B. DOROTA Polſka iak nayraniey zwykłá była chodzić do kościoła, y bydź przytomną na Mſzach ſwiętych, ktore tylko bydź mogły. A nawet gdy do domu powracała ciałem, myślą iednak w kościele zoſtawáła; bo domu ſwoiego oknem, ktore było ku mieyſcu, na ktorym zoſtawáł N. Sakrament obrocone, tam patrzáła, tam oczy y weſthnieniá ſwoie kierowała. *Bzowiusz.*

Refleyya. Skuteczniey ſię ſtara, ktory o iednę ſię rzecz ſtara, niżeli kiedy ieſt wielce rozſtargniony, boć iedno ieſt potrzebne: Boga ſzukać, y znaleść.

MODLITWA

B. Doroto, iedna mi rzecz naypotrzebnieyſza do zbáwienia, to ieſt: uproś mi łaſkę ſwiętey ſmierci, przybądź mi w godzinę ſmierci moiey, a wſzyſtkie nátarczywości bieſowſkie mocną twoią odpędź pomocą, bym w áktach natężonych miłości Boſkiey Bogu ducha oddał ſtworcy moiemu. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, oddaliwſzy na ſtronę ſtarania doczeſne, każdego dnia przez nieiaki czas rozważać z ſobą będę, co mi czynić potrzeba, ábym umierał ſwiętobliwie.

Kto ſię chce cieſzyć w rzecach marnych, ſmutnym będzie; kto ſię z Boga cieſzyc pragnie, zawſze ſię będzie cieſzył. S. *Auguſtyn.*

Pytanie. Ktorzy piſali ſzoſtego wieku o rzetelney przytomności ciała Chryſtuſowego w N. Sakramencie? *Odpowiedź.* S. Remigiuſz *Comment cap:* 10. Primaryuſz. *in cap:* 10, *Epis: ad Hebr.*

S. GWIDO Brabantczyk do N. Sákráméntu wewnętrznym i powierzchownym uszanowaniem przywiązany. To uszanowanie pokazowáła wielka w kościele skromność, gdyż tam ani się nierozmawiał, ani słowa nieprzemowił. O powierzchowną ozdobę kościołá stárał się: to go umiatáiąc, to kwiatami zdobiąc; á kto go chciał ználeść, niegdzie indziey, tylko go miał szukać w kościele.

Marcheſſe.

Reflexya. Więcey ludzi o powierzchowne, niżeli wewnętrzne stáraią się uszánowanie N. Sakrámentu. támto iednáko bez tego, mało się Bogu podobá: ále gdy się obadwa złączą, Bogu są naymilsze.

MODLITWA

S. Gwidomie naucz mnię ták się Bogu w N. Sakramencie poświęcić, áby każda moia sprawa ták powierzchowná, iáko i wewnętrzna Tey Boskiey taiemnicy była nieustannym uszanowaniem, bym się między temi náwieki cieszyć zasłużył, ktorzy z tobą Boga chwalą. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, ieżeli ná ozdobę kościołow albo Ołtarzow nic niebędę mogł łozyć, przynaymniey stárać się będę, ábym maiąc kommunikować, czyste serce Bogu ofiarował.

W tenczás utrzymuiemy ciało Chrystusowe, kiedy nowe życie mamy. *S. Augustyn.*

Pytanie. Ktorzy pisali siodmego wieku o prawdziwey bytności ciała Chrystusowego w Sakramencie? *Odpowiedź.* S. Grzegorz *homil 22: in Evang.* *Isichius* Presbyter, Jerozolimski *Lib. 2. in Levit. cap. 8:* B, Piotr

B. PIOTR Zakonu S: Benedykta w Hiszpánii, aby razem Chrystusa y N MARYĄ uszanował, szanowáł wielce N: Sakrament; rozumieiąc, że nic przyiemnieyszego niemasz MARYI, iako Syn, ani Oy cu przedwiecznemu co skutecznieyszego do uproszenia czego, iako Syn. *Monolog. Benedictin.*

Reflexya. Ciało Jezusa iest ciało MARYI; tu nayprawdziwsze są iego relikwie; przystępuiąc do kommunii, pożywasz ciáłá Chrystusowego, oraz i MARYI, patrzże z iakim to czynisz nabożeństwem

MODLITWA

B. Piotrze wyraź ná sercu moim gorącą ku Jezusowi i MARYI miłość, ktorą zapalony mogł bym to czynić, co się im podoba. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, gdy rzecz iáką piękną do widzenia obaczę, wtenczas myśl do Bogá podniosę, iego piękność adoruiąc.

Jm wyższą stáła się MARYA, tym pokorniey na nas patrzy, *S. Bazyli.*

Pytanie. Ktorzy pisali wieku ośmego o prawdziwey bytności Ciáła Chrystusowego w N. Sakramencie? *Odpowiedź.* S. Ian Dámascen *de Euchar s. lib* 4. *de fide cap.* 14. *Epiphanius in dispu: cum Græc; quæ habetur in* 7. *Syno. Act* 6. *Tom.* 3.

S. KATARZYNA Genueńska wszelkim głodem łakneła pożywania N. Sakrámentu, á żeby nim bydź mogła posilona, czasem o mil cztery lub więcey biegała. Kápłanom świątobliwie zazdrościła, że się codziennie tym pokarmem posilać mogą. Gdy chorowała, mowiła ieżelibym trzy rázy kommunikować mogła, tedy bym byłá zdrowa, y tak się stało. *W życiu iey.*

Reflexyá. Wieleż ty krokami od N. Sakramentu oddalony ieśteś? a czemuż ták leniwo nawiedzasz go, i ták rzadko pożywasz.

MODLITWA

S. Kátarzyno wyrzuć wszelką z duszy moiey oziębłość, á spraw to, ábym ktory do stołu ciałá Páńskiego przystępuię, tym był miłości Boskiey ogniem zápalony, ktory by to wszytko wemnie wytrawił, cokolwiek do nabożnego i pożytecznego tey potrawy Anielskiey przeszkadza pożywania. *A ty naypierwey &c. iák na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, nieścierpię tego, aby mi miało przeszkodzić iściá do kościoła iakie powietrza uprzykrzone pomięszánie.

Nie czuią słodyczy łáski, ani smaku w Eucharystyi, tylko ci; ktorzy sercem przenoszą się na osobność i odludne pustynie. *Albertus Magnus.*

Pytanie. Ktorży pisáli dziewiątego wieku o rzetelney bytności Ciała Chrystusowego w Eucháryśtyi? *Odpowiedź* Theophilactus *in Cap.* 26: *Mátt:* Porcharius Opat. *Lib; de Corpo: Dom: cap.* 1,

S, Ry-

S. RYCHARD Opat zwykł był swoie pacierze odmawiać przed N. Sakramentem; niekiedy porwany w zachwycenie, y dziwnym swiatłem otoczony przez całą godzinę był widziany; a wtenczas słodkie do Boga utaionego w N. Sákrámencie westhnienia słyszane były. *Suryusz.*

Reflexya. I tak się to modlić trzeba, bo kto wargami ruszá, y słowa trzepie, á myślą po rożnych rzeczach błąka się, iákże rozumiesz wiele się ten modli?

MODLITWA

S. Rychardźie náucz mnię tak cźcić Bogá w N. Sakramencie, ábym gdy go ustami moiemi szanuię, sercem od ziemskich rzeczy oddalonym na niego samego patrzył; co tak bym sobie mogł za przyczyną twoią wyiednać, proszę cię. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, nabiegaiące podczas modlitwy rozerwania, starać się będę, ábym ie iak náyprędzey odrzucił:

Lud ten ustámi mnie szanuie, serce zaś ich dalekie iest odemnie. *Marci* 7.

Pytanie. Ktorzy pisáli wieku dziesiątego o rzetelney przytomności ciáłá Chrystusowego w Euchartistyi? *Odpowiedź* i S. Szczepan Biskup Herduenski *Lib. de sacram: Altaris* Fulbert Biskup Karnateński *Epistola ad Adeodatum.*

S. HILDEGARDA Panna Kapłanowi iednemu táiemne charaktery ktore znalazł wyrażone ná korporale wytłumaczyła. że taiemny grzech pewny dawniey popełniony ieszcze niebył od niego ná spowiedzi wyiawiony; co usłyszawszy kapłan, a wyspowiadawszy się, ználazł iuż zgluzowane te charaktery, *Suryusz.*

Reflexya. Uważáyże, byś tylko na powierzchowność sumnienia twoiego lekkim nie pogłądał okiem; głębiey zazieray do serca.

MODLITWA

ZA przyczyną S. Hildegardy od taiemnych moich nieprawości obmyi mię Pánie; a dáy, áby czegom się w oczach twoich nie wstydził czynić, tego niewstydziłsię spowiadać. *A ty naypierwey &c.*

Ná uprośzenie tego, przed spowiedzią náleżycie roztrząsnę sumnienie.

Jeżeli cię publiczna nie potępia sławá, to cię własne potępia sumnienie. bo nikt nie może sam przed sobą uciekać, *S. Bernard.*

Pytanie. Ktorzy pisali Iedynastego wieku o rzetelney bytności N. Sákramentu w Euchárystyi? *Odpowiedź.* S. Anzelm in *cap.* 11. *Epis.* 1. *ad Corint.* Æcumenis in idem cap. *Hugo Lingonienski.*

S. Fran-

S. FRANCISZEK Seraficzny Swiętemi Ran Chrystusowych bliznami oznaczony, niechciał bydź kapłanem, takiego urzędu nie godnym się bydź sądząc; gdy obáczył w rękach Anioła rostruchan nayczyściey szą wodą nalány, i zrozumiał, że podobna bydź powinna czystość kapłana. *W życiu iego*

Reflexya. Jeżeli ták Bog roztrząsáć będzie Jerozolimy w pochodniach, toć zapewne obrzydzeniu zostaiącemu na mieyscu świętym nie przepuści, wszakże w Aniołach znalazł nieprawości, a coż ty odpowiesz.

MODLITWA

ZA przyczyną S. Franciszka spraw Pánie taką zawsze boiaźń sądow twoich, bym nic słowem, nic myślą, nic uczynkiem nie popełnił, czego bym miał przy śmierci żałować. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, często będę rozmyślał o ostatnim sądzie, bym się od grzechu wstrzymał.

Podź ná Trybunał mysli twoiey przeciwko tobie, i staw siebie samego przed tobą. *S. Augustyn.*

Pytanie. Ktorzy pisali wieku dwunástego o rzetelney bytności ciałá Chrystusowego w N. Sákramencie? *Odpowiedź.* S. Bernardyn Seneński w życiu S. Málachiásza. S. Eutymiusz *in cap. 26. Matt.*

S.

S. TOMASZ de villanowá Zakonu S. Auguſtyna Arcybiſkup Walentyńſki, ná ſwoich prymicyach z wielkiey ſerca radości, miłości pełne łzy wylewał; mawiáł to częſto, że naywiękſza ieſt ludziom weſela przyczyna, że częſto mogą naſycić ſię ciáłem Chryſtuſowym. *W życiu iego.*

Reflexya. A czyli więcey radości, albo záſmucenia twoia kommuniá błogoſłáwionym Duchom przynoſi? twoiego ſię poradź nábożeńſtwa; ráduią ſię oni, ieżeli ieſt wielkie, gniewaią, ſię ieżeli niema żádnego; ubolewaią, ieżeli máłe.

MODLITWA

BOże ktoryś ieſt weſelem Aniołow, wiecżnym ſprawiedliwych błogoſławieńſtwem, day przez przyczynę B. Tomaſza, abym do twoiego Boſkiego Sakramentu pzzyſtępuiąć, w tobie wſzyſtkie moie prągnienia i chęci miáł zátopione; bym ciebie tylko iedy nie ſamego tu prągnął á tam na wieki tobą ſię weſelił. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, máiąć przyſtępować do S kommunii, przygotuię ſię do niey prez rozmyślanie należyte o tym Sakramencie.

Aniołowie ſtoiący przytym Sakramencie niegodnie kommunikuiącego zabiliby człowieka, gdyby im miłoſierdzie Boſkie tego niebroniło.

S. Wincenty.

Pytanie. Ktorzy piſali wieku trzynaſtego o rzetelney bytności ciała Chryſtuſowego w Eucharyſtyi? *Odpowiedź.* S. Albertus Magnus. S. Tomaſz z Akwinu, S. Bonawentura.

JAko S. Januaryuſza Bſkupa krew chociaż iuż dawno okrzepła, przy obecności iednak ſwiętey głowy iego roztapia ſię y wre, tak by przynależało, áby wſzyſtka krew náſzà we wſzytkim ciele wrzała do miłości Boſkiey.

Reflexya Jakoż ſię w obecności głowy naſzey Chryſtuſá w N. Sakramencie utaionego pokazuiemy? wzbudza przytomność przyiaciela nieiaki affekt wprzyiacielu, á coż ſprawuie tak powtorzona bytność w nas Chryſtuſowa.

MODLITWA

WZbudź we mnie Pánie Boże zá przyczyną S. Januáryuſza pragnienie ſłużenia tobie, kochánia ciebie, i ſtaranie pilne modlitwy; abym ci cały z Duſzą y ciáłem na uſłudze twoiey żył nabożny. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, maiąc kommunikowáć całego ſię Bogu ofiaruię.

Wielka mizeryá! kiedy Bogá obecnego macie, á przecie z tego ſwiatá co mieć ſtarácie ſię.

S. Fránciſzek.

Pytanie. Ktorzy piſali wieku czternáſtego o rzetelney bytności Ciała Chryſtuſowego w Eucharyſtyi? *Odpowiedź.* Durandus, Concilium generalne Wideńſkie pod Klemenſem piątym Papieżem.

S. EUSTACHIUSZ Szlachetny Chrystusa Męczennik, obáczywszy na łowach między ieleniemi rogami krucyfix, do wiary náwrocony; od tego okiem rzucenia, zbawienia swoiego uczynił początek. *W żyçiu iego.*

Reflexya. O! iak my wiele razy patrzamy na Chrystusa w N. Sakramencie; á gdzież z tego pożytek; gdzie szczere nawrocenie? Tak patrzaymy ná utaionego Boga w N. Sakramencie, by na nas z tàmtąd pátrzáł Chrystus. Szczęśliwi iesteśmy, ieżeli obrocić oko swoie na nas będzie raczył; ale iakiemi nàs obaczy?

MODŁITWA

WEyzrzyi ná mnię Pánie JEZU, á zmiłuy się nad grzeszną duszą moią, ktora tyle rázy na ciebie utaionego w Ołtárzu patrzy; odwroćże proszę przez przyczynę S. Eusta hiusza oczy moie, by tego nie widziały, co by się twoiemu nie spodobało Maiestátowi. *A ty naypierwey &c,*

Na uproszenie tego, gdy przez ulice poydę, zatrzymam oczy moie, by się ciekáwie tu i owdzie nie błąkały.

Dla tego dobrego Pana mámy, ábyśmy nie zawsze złemi byli. *S. Augustyn.*

Pytanie. Ktorzy pisáli wieku piętnástego o rzetelney obecności ciała i krwie Chrystusowey w N. Sákramencie? *Odpowiedź. Concilium* generalne Constancyeńskie sess 13. Floręckie w Dekrecie de unione

B. An-

B. ANNA ab Assumptione Zakonu S. Klary od adoracyi N. Sakramentu ledwie nieledwie oderwana bydź mogła; nigdzie się chętniey nie zabawiała, iako tam; po prześpiewáney w nocy według zwyczáiu iutrzni, nigdy z Choru niewychodziła.

Artur in Gynec.

Reflexya. Tę Pannę mieysce uczyniło świętą. Ale nie w Jerozolimie bydź, lecz tam pobożnie żyć, świętym czyni; ma iednak obecność N. Sakrámentu táiemną moc świątobliwości.

MODLITWA

Rądźże mi ty Panie JEZU iedynie na dewszystkich ukochany, ábym i ia był tobie kochanym, á day przez zasługi B. Anny grzechow moich odpuszczenie szczerą życia poprawę, i nieustanny w cnotach postępek. A *ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, maiąc wchodzić do kościoła, pierwey przed innemi modlitwámi modlić się będę do *N.* Sakramentu.

Chleb Anielski, tylko Anielskiego życia iest hołdem. *S. Alger.*

Pytanie. Ktorzy pisali wieku szesnastego o rzetelney bytności Ciáła Chrystusowego w Eucharystyi? *Odpowiedź.* Concilium Trydeńskie ses 13. Grecy In censura Confessionis *Lutheranorum cap. 10.*

SEMMERAM Biſkup Ratysboneńſki codzień Mſzą ſwiętą odprawował, tą Niebieſką potrawą do poięcia mężnym ſercem męczeńſtwá żachęcał ſię, ktorego rąk nog y oczow utratą chwalebnie dokonał. *Roder: in Bavar.*

Reflexya. Mniey rażą poſtrzały, ktorę ſą przeyzrzane; nieſzczęścia zaś łatwiey ſię ponoſzą, ktore Bog z nami dzwiga.

MODLITWA

DAy nam proſiemy Panie Boże za przyczyną S. Emmerama żywey wiary, nadziei i miłości pomnożenie, áby ktorych Boſkiemi Sakramentami naſycic, y umocnić raczyłeś, zaſadzki nieprzyiacioł widomych i niewidomych niezwyciężali, i do ciebie nawidzenie twarz w twarz przyść záſłużyli. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, często nadzień proſić będę o pomoc Boſką, y łaſkę na zwyciężenie pokus.

Iáko zawſze Bogiem, tak zawſze ieſt Oycem. *Gregorius Emiſſen.*

Pytanie. Ktorzy piſali wieku ſiedmnaſtego o rzetelney bytności Ciała Chryſtuſowego w N. Sakramencie? *Odpowiedź.* Wſzyſcy prawie Doktorowie kátoliccy, y wſzyſtkie Akademie.

Wie-

Wielebny Sosius Dyakon gdy z urzędu swoiego służył do Mszy S. y spiewał Ewangelią, Swięty Januaryusz widział go całego iaśnieiącego, i głowę iego promieniem postrzegł otoczoną; za ktorym znakiem męczeństwo mu przepowiedział, ktore on mężnie odprawił. *W życiu iego.*

Reflexya. Napomina nas Bog często, byleśmy zawsze iego słuchali nápomnienia; mowi pocichu, słuchayże dobrze,

MODLITWA

Máluczká iest rzecz, ktorą ci ofiáruię Pánie JEZU Chryste, gdy ci się całego daruię, ktoryś mi się dał całego w N. Sakramencie; więcey iednak cobym ci miał dać, gdy nie mam, mnię przyimiy: tobie rozum moy, wolą pamięć, ciało i duszę ofiaruię; temi wszytkiemi iako twoiemi kieruy, rządź, y one posiaday: *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, gdy zegar bić będzie, krotkim westhnieniem Bogu się polecać będę.

Wtenczas będzie Bogu ofiara, gdy się samych Bogu uczynimey ofiarą. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Czyli się też zgadzaią Herecycy w swoich błędach, ktore maią o N. Sakramencie? *Odpowiedź.* Jako w innych artykułach nie zgadzaią się; tak i wtym ártykule wiary.

Wie

WIelebna Maryá Vela Zakonu Cyſtercyeńſkiego S. kommunii wielce pragnąca, wiele od bieſá zwykła miewać do niey przeſzkod, to zębow boleniem, to drętwieniem członkow, to ſetnemi á bluźnierſkiemi przeciwko Bogu myślami napaſtowána bywała, przecieſz oná nieuſtawała w ſwoich pragnieniach; dla tego Chryſtuſa w N. Sakramencie pocieſzycielá mieć zaſłużyła. *Hiſtor: Zakonu.*

Reflexya. Więcey ſię Bogu podoba krotká modlitwa w dezolacyi, niżeli długa w konſolacyi.

MODLITWA

NAyſkutecznieyſzą pomoć przeciwko złościom ſzatańſkim w N. Sakramencie Ołtárzowym zgotowałeś mi Panie JEZU Chryſte; dáyże ták do niego zawſze przyſtępować, bym záſłużył uyść zárázy. *A ty náypierwey &c; iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, lubo bym teſkność czuł ná modlitwie, iednak iey ani opuſzczę, ani ſkrocę.

Ta krew ktorąś ty wylał o diable! ciebie zwyciężyła, mnię odkupiła. *S. Auguſtyn,*

Pytanie. Ktory był pierwſzy błąd O Eucharyſtyi? *Odpowiedź.* Po błędzie Szymona, był błąd Obrazoborcow nauczaiących Eucharyſtyą bydź tylko figurą, albo wyobrażeniem ciała Chryſtuſowego Roku 700. Tych zbiiali błędy Oycowie Greccy.

B. Ce-

B. CEZARYUSZ Przełożony kláſztoru Heyſterbacheńſkiego Zakonu S. Benedyktá. Gdy ſzlachetnego żołnierżá ſwietno ubránego widział uklękaiącego przed N. Sakramentem do chorego nieſionym, á ſuknie iego poſtrzegł, lubo w błocie uſionym, á ſuknie iego poſtrzegł, lubo w błocie uklęknął, bynaymniey nieżwalane, nowe pobudki ztąd zabrał do uſzanowania tego Sákramentu.

Monol Benedict.

Reflexya. Przed ktorym ſię zginaią ci, co ſwiat dzwigaią; iákiegoż od robaczkow nie zaſłużył uſzanowania? iedno zgiąć koláno, nie ieſt to doſyć uſzanowáć.

MODLITWA

NAd wſzyſtkie cuda naywiękſzym ty ieſteś Boże moy pod máłą chleba i wina oſobą utaiony, ktorego lubo oczyma niewidzę, żywą iednak wiarą obecnego wyznaię i adoruię. Dayże mi przez zaſługi chwalebne B. Cezaryuſza, ták cię w tym N. Sakrámencie pożywać, bym pożywania zbáwienny ſkutek zaſłużył odebráć. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, ieżeli na ulicy zábieżę drogę kapłanowi nioſącemu N. Sákrament, niſko uklęknę.

W Eucharyſtyi ſurowego pożywaią Baranká, ktorzy Boga obecności nie uważáią: *S. Grzegorż.*

Pytanie. Kto po Obrazoborcách błąd trzymał? *Odpowiedż.* *Nie ktory Jan Scotus za czaſu Karolá Wielkiego około Roku 800. potępiony od Concilium Wercelleńſkiego.

S. NILUS Opat wiele godzin w nocy przed N. Sákrámentem ſpiewaiąc trawić, miał zá roſkoſz; czego mu iednák diabeł rożnemi záwadami przeſzkodzić uſiłował, iednák przetrwał Mąż ſwięty; tak wielkiey pokory będąc, że kapłańſtwa przyiąć niechciał, *Vitæ. PP.*

Reflexya. Ty ſię wyſtrzegay, byś dla pamięci ná twoię niegodnośc, S. kommunii nie odkładał; odkładáiąc bowiem, godnieyſzym ſię nieſtanieſz, ále ugęſzczáiąc do niey, ſtáć ſię możeſz,

MODLITWA

GDy byś mnię Panie JEZU ráz tylko w życiu przypuścił do pożywania Sakramentu Ciała y krwi twoiey, ieſzcze bym ci godnych dziękczynienia uczynić niemogł; a iakież uczynię, gdy mi ſię tyle razy ofiáruieſz, wiele cię razy chcę pożywać A ktorych iá tobie niemogę, to ci niech uczynią wſzyſcy ſwięci, y Duſzę ſprawiedliwe; y owſzem ty ſam ktoreś mieć powinien, czyń dzięki, á moią nadgrodź niedoſtateczność, *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, po ſwiętey kommunii nábożnie mowić będę. *Te Deum laudamus.* Ciebie Boga chwalemy.

Jeżeli ten chleb ieſt codzienny; czemuż go aż po roku záżywaſz? *S. Grzegorż.*

Pytanie. Kto po Szkocie wzbudził ten błąd? *Odpowiedź.* Bertram za czáſu Karolá grubego około Roku 886. Zbiiał iego błędy Paſchaſius Opat Korbezeńſki.

S. El-

S. ELZEARYUSZ Hrábia wieczyſte z Delfina Máłżonką ſwoią zachował Panieńſtwo. Niekiedy porwany w záchwycenie, ſłyſzał że Mſzą świętą ſpiewali Aniołowie z Muzyką, zkąd nowe zabrał záchęcenie do czci tey Náyſwiętſzey taiemnicy.

Suryusz.

Reflexyá. Aniołowie łatwiey ſłyſzą Aniołow; przeciwnym zaś ſpoſobem Człowiek zwierzęcy niepoymuie tego, co ieſt Duchem.

MODLITWA

NAſyciłeś Pánie lud twoy dárami świętemi; prosiemy, áby za przyczyną S. Elezearyuſza twoia łaſka nas zachowała: byśmy zawſze ná dziękczynieniu tobie nieuſtannym żyli. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, gdy św kościołach będą święte czynić śpiewania, te nabożnym weſthnieniem złączę z śpiewaniem świętych w Niebie zoſtáiących.

Ktoż ták ukontentuie, iáko ten, ktory uczynił to wſzyſtko, cokolwiek ukontentowáć może.

S. Auguſtyn.

Pytanie. Kto po Bertramie ten błąd utrzymował? *Odpowiedź.* Berengaryuſz Archidyakon Andegaweńſki około Roku 1050. Nauczał on, że ciało Chryſtuſowe ieſt pod oſobámi chlebá i wina, iako rzecz znáczona; w znaku! odwoławſzy zás ten błąd, nauczał że ieſt prawda, rzetelne Ciáło Chryſtuſowe w Eucharyſtyi, ale ieſt oraz i iſtota chlebá i wina. Zbili ten błąd Landfráncus Gwitmundus i Algerus. Potępiło Berengaryuſza *Concilium* Rzymſkie pod Grzegorzem ſiodmym.

S S.

S. WACŁAW ze Mszy swiętey ná rádę wołany od Cesarza, nieprędzey poszedł, áż swoie odprąwił nabożeństwo, niepodobała się Xiążętom ta odwłoka, i mieysce mu w radzie iemu przyzwoite zasiedli. Wtym przychodzi Wacław ale w asystencyi Aniołow; co obaczywszy, wszyscy przed nim powstali. *W życiu iego.*

Reflexya. Większego Pana usługi przekładać potrzeba, ktoremu we Mszy S służemy; krolem iest nád Krolmi, Panem nad Pany,

MODLITWA

WYznaię cię być Panem moim i Bogiem móim Chryste JEZU, ale ách iak wiele razy zápomniałem służebnictwa tobie powinnego! więcey służę pożądliwościom moim, Dayże przez modlitwy i zásługi chwalebne S Wàcłáwa, bym tobie samemu całym sercem i ciałem napotym godnym był służyć. *A ty naypierwey.*

Na uproszenie tego, nie dopuszczę tego na potym, áby mnię miała iaká zábawa odwieść od słuchania Mszy świętey.

Ták Bog kroki twoie uważa, iakoby o wszystkim stworzeniu, o Niebie, i ziemi zapomniáł. *S. Aug:*

Pytanie. Kto po Berengaryuszu rozsiáł błędy z stron i Eucharystyi? *Odpowiedź* Henryk niektory i Piotr Bruis około Roku 1140. nauczáiący, że na samey ostatniey wieczerzy było dane ciało i krew práwdziwe Apostołom od Chrystusa pod osobami chlebá i wina, ále potym takie kommunie są same oszukania. W.

W ŚWIĘTO S. MICHAŁA Archanioła widziáłá S. Mechtylda podczás Mszy świętey wiele áſsyſtuiących Aniołow; i gdy czás naſtępował S kommunii, poſtrzegła, że káżdą zakonną Pannę, oſobny Anioł do przyięcia N. Sakramentu prowadził. *March: ſſe.*

Reflexya: Tu prowadzą Aniołowie, a ktorzy od tego odwodzą nie ſą Aniołowie ále bieſow inſtrumenta, pragnących przeſzkadzać do dobrego; za ktoremiſz bardziey idzieſz.

M O D L I T W A

CZego żadnemu nie pozwolono Aniołowi, to mnie ofiaruieſz Ciało i krew twoię Panie JEZU w N Ołtarzá Sákramencie. Dáyże za przyczyną S. Michała Archanioła, áby ktoregoś potrawą Anielſką poſilić raczył, ten ci Anielſkiemi ſłużył obyczaiámi *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey*

Na uproſzenie tego, dziś będę prośił Michała S o przyczynę do godnego zawſze przyimowaniá tego Sakramentu.

Jle razy záſiadaſz u tego ſtołu, tyle razy wchodziſz między liczne mnoſtwo Aniołow.

S. Paſchaſius.

Pytanie. Ktorzy po tych powſtali przeciwko temu Sákramentowi? *Odpowiedź.* Albigenſes około Roku, 1208 i Sekta Flagellantium, albo biczuiących ſię názwana, około Roku 1350.

S. HIERONIM Doktor kościoła Bożego, pokazawszyſię S. Franciſzce Rzymiánce, zapraſzał ią, i záchęcał do S. kommunii mowiąć, wielka to ieſt ta przepaść, umacniay ſię w miłości Boſkiey. Ten ſwięty Doktor bliſki będąć ſkonania, á maiąć przyimować wiatyk, proſił aby go na ziemi położyli, i w cylicium ubrali. *Nádáſi.*

Reflexya. Prawdziwie wielka to ieſt przepáść miłości, i ludzkim rozumem nie zmierzona, ale chce áby ią kocháć nie roſtrząſać.

MODLITWA

PRzepaść miłości i kochania ieſt w N. Sakramencie Ołtárza; w tey zanurzam ſię; ſzczęśliwym ieżeli cały zatapiam ſię wſtawiay; ſię zamną S Hieronimie, żeby we mnie z affektem roſt tego Boſkiego ſkutek Sakramentu, *A ty náypieywey. &c.*

Na uproſzenie tego, maiąć kommunikować, całego ſiebie z Duſzą i ciałem Bogu ſię ofiaruię.

Nie wymáwiamy ſię z pracy, gdzie ieſt miłość. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Ktorzy naſtąpili po tych prześládowcach N. Sákrámentu? *Odpowiedź.* Wiklef około Roku 1570. ktory znowu począł, nauczać że ciało Chryſtuſowe w Eucháryſtyi ieſt tylko iako w znaku.

S. Re-

S. REMIGIUSZ więcey niżeli przez lat 70 w Remach Biskupem wielą cudami sławny, gdy przy Mszy S. Klodoweusza ná Królestwo poświęcá, Gołębica z Nieba przyleciawszy; oley S. przyniosła do námaszczenia. *Suriusz.*

Reflexya. Niemasz pięknieyszego krolowánia, iáko gdy kto umie sámym sobą rządzić; wiele masz zmysłow, wiele części ciała, wiele affektow, i inklinacyi, tyle masz poddanych.

MODLITWA

CZęsto doznawam w członkach moich práwá sprzeciwiaiącego się prawu twoiemu Boże; więc, przez przyczynę S. Remigiusza, day mi twoię łaskę Panie Boże moy, bym temu złemu prawu całym sercem opierał się, a twoiego całą się trzymá duszą. A *ty naypierwey* &c.

Na uproszenie tego, pokusom zaraz z początku odpor dawáć będę usiłowáł.

Pod tobą będzie żądza twoia, y ty będziesz nád nią panował. *Gen:* 4.

Pytanie. Kto ten błąd Wiklefistow za naszych wiekow rozsiewał *Odpowiedź.* Jędrzey Karolstadiusz Archidiakon Witembergenski, naypierwszy uczeń Lutra; w tym iednak błędzie roznie sądzący od Lutra,

S. Le-

S. LEODEGARIUSZ Biſkup Auguſtoduneńſki fałſzywie oſzkarzony, od dworu do kláſztoru pyść muſiał, poſzedł, ále tám dopiero prawdziwe znalazł pociechy, cały zoſtaiąc w Adoracyi Náyświętſzego Krola w N. Sakrámencie utanionego, zabáwiony. *Suriusz.*

Reflexya. Często nienawiści ludziom pomogły do zbawienia. Day ſobą wolno Bogu rządzić, ktory z pokuſy uczyni pożytek.

MODLITWA

WIem Pánie JEZU, że nie przemoże przeciwko mnie nieprzyiaciel, ieżeli cię mieć będę obrońcą; więc twoiey obronie, twoiemu ſtaraniu oddaię ſię, Ty mną tak rządź, tak kieruy bym ſię zawſze tobie ſamemu i we wſzyſtkim podobać uſiłował. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, dobrego uczynku nie opuſzczę dla względu ludźkiego.

Nigdy nie ma cnoty cierpliwości w ſzczęściu. S *Grzegòrż.*

Pytanie. Kto karolſtádyuſza w błędzie náśladował mowiącego że Chryſtus w Eucharyſtyi ieſt tylko iáko w znaku? *Odpowiedź.* Walriuſz Zwingliuſz Predykant Togureńſki, ktory przedtym trzymáł z Lutrem.

Wie-

Wielebny Godefryd Zakonu Cysterceńskiego; będąc Zakrystyanem, dla uszánowania N. Sakramentu, wszystko co do porządku i ochędostwa Ołtarzowego należało, choć by mymnieysze było, nie tylko chciał, mieć czyste, ale też swiętne bogáte, około ktorego ochędostwa aż dowylania potu gdy pracował, widział że mu Chrystus w nadgrodę iego, nogi umywał, iáko przedtym Piotrowi.

Cezarius z.

Reflexya. Usługa ludziom ieżeli się niedbale od prawuie, winy darowanie zásłużyć może; ale kto zabawę B. ską sprawuie niedbále, przeklęty iest.

MODLITWA.

Czyste serce stworz we mnie Boże, i Ducha prostego wznow wewnętrznościách moich, a day, ábym dostotu niezmázanego Baranka przystępuiąc z starego człowieka z pożądliwościami niecnotliwemi wyzuwszy się, w nowego się tego ktory by według woli twoiey był uformowany, przyodział. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, swięte obrazy złożone w domu moim aby były ochędożone i naprzystoynym mieyscu złożone usiłować będę.

Wielká to iest rzecz náymilsi wspaniały i wielki umyst. *S. Chryzostom.*

Pytanie. Ktoż z Zwingliuszem te błędy trzymał? *Odpowiedź.* Jan Oskolampádiusz z Mnichá Brygittána Apostatá Bullinger Zwingliuszá ná stolicy następca, i Piotr *Martyr.*

S.

S. FRANCISZEK wſzędzie Serafiezny, iednak w przyimowaniu N. Sákramentu tak rozgorzáły, że gdy by nádprzyrodzoną mocą niebył záchowany, trzeba by mu było na ſiłach uſtáwać, i życie zakończyć. Chował ſobie Báranka, ktory podczas Elewacyi na kolána przyſtoynie z uſzanowaniem uklękał. *S. Bonáwenturá.*

Reflexya. Proś od ognia o iſkierkę, koraby twoie niedbalſtwo wypaliła. O iakożeś daleki od ſeraficzney gorącości.

MODLITWA

Tą Boſką gorącością, ktorą w przyimowaniu N. Sakramentu ſerce twoie pałało S. Franciſzku zagrzey ſerce moie, ktore do tychczas oziębłe było, á uproś ábym to wſzyſtko od ſiebie oddalił, co od miłości Boga doſkonałey tamuie. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, wezwę dziś wſzyſtkich Serafinow ná wychwalenie wraz zemną Bogá i iego kochanie.

Pan moy przychodzi domnie, a coż mu mám powiedzieć niewiem, ty mow, a ia rzeknę: Amen. *S. Franciszek.*

Pytanie. Kto w błędzie tym poſzedł za Zwingliuſzem? *Odpowiedź.* Kalwin Roku 1536 a iawniey wydáł ſię zbłędem Roku 1549. w kſiązce o zgodzie z Tygurynámi.

S.

S GALLA w Rzymie pobożna Matrona, żeby ſię cáłą oddała ná cześć Boſką, z doſtátkow i pieniędzy wſzelkich wyzuła ſię, ſamemu *Bogu* żyć pragnąć; mięſzkánie bliſko kościoła obrała ſobie, aby N. Sakramentu będąc w pobliſkości, iako ſłużebnica záwſze ná iego ſkinienie gotową była.

Suriusz.

R*eflexya*. Jeżeli niemożeſz wſzyſtkiego porzucić, patrzże byś ſerca do tego nie przywiązał; ty te doſtatki miey w poſeſſyi, nie one ciebie; a tak ich záżyway, byś dla nich Boga nie utracił.

M O D L I T W A

PRagnąłbym Panie Boże moy tak ſię ná twoie oddać uſługi, áby wſzyſtko cokolwiek ieſt ziemſkiego porzuciwſzy, nic niemiał, tylko ciebie; ále to ſzczęście ieſt nie teraźnieyſzego życia, ále przyſzłego, dayże przez przyczynę S. Galli, bym doczeſney pomocy tak záżywał, ábym wſzyſtko na imienia twoiego cześć i chwałę kierował. *A ty naypierwey &c iak na karcie drugiey*

Na uproſzenie tego, dlá miłości Boga dziś pozbędę ſię iakiey rzeczy, ktora ieſt miła.

Tą iedną potrawą kontenci, wſzyſtkiemi ſwiata całego gárdzą roſkoſzami. *S. Cypryan.*

Pytanie. Ktorzyſz potym poſli za kálwinem? *Odpowiedź*. Klebiciuſz w Xiążce intytułowaney. *Victoria veritatis & ruina Papatûs*, Theodor Beza, i wielu innych teraznieyſzego czaſu.

S. Bru-

S. BRUNO, gdy był obecny na Mszy S. ktora się za zmarłego odpráwowała, a ten zmarły gdy się ogłośił bydź potępionym za sprawiedliwym Bogá sądem, Bruno przelękniony poszedł na puśtynią. Tam Mszą S. odprawuiąć z taką to czynił applikacyą, iák by nic więcey niebyło na świecie do iego zabawy. Podczás tey strászney Ofiary wielą łaskami od Bogá udarowany. *Suriusz*

Reflexya. Jako w wielomowstwie nie będźie bez grzechu, tak milczenie iest náywiększe do nabożeństwa pomocą; doświadczay, a przyznasz.

M O D L I T W A

STraszliwych Boga sądow obawiam się będąc o wiele grzechow obwinionym grzesznikiem. Ty święty Bruno uproś mi, bym się ich ták obawiał, ábym nic nieczynił co by mi większką ich boiazń uczynic mogło. Czylim iá nienawiści, czyli miłości godzień? niewiem wcale, ale uprośmi, takie życie bym się stał godnym miłości *A ty náypierwey &c.*

Na uproszenie tego, częściey uczynię akty żalu doskonałego nawet i za te grzechy, ktorychem się iuż spowiadał.

Jeżeli chcesz áby u ciebie mieszkał Chrystus, umieyże i ty mieszkać sam w sobie.

S. Thomas de vill. nov.

Pytanie. Co trzymał Luter o N. Sakramencie? *Odpowiedź* Luter nigdy iawnie nie uczył. áby nie było ciałá Chrystusowego prawdziwego, i krwie w Eucharystyi.

S. Pa-

S. OSYTHA Panna i Męczenniczká. Xiążęciu wſchodniey Saxonii poślubiona uciekła do klasztoru, Chryſtuſowey miłości poślubiła ſię, aby iey zażywać wieczyście mogła. Tám z częſtego zażywánia N. Sakrámentu, tey nabrała ſiły i odwagi, że od niewiernych pogan, za oblubieńca ſwoiego ſmierć podięła. *W życiu iey.*

Reflexya. Tak kocha, ktory prawdziwie kocha; miłość ktora wiary mieć niemoże, nie ieſt ſzczera; teráz zaczynay, co chceſz czynić ná wieki.

MODLITWA

POślubiłeś ſobie w wierze Duſzę moię Pánie JEZU Chryſte, ſprawże proſzę zá przyczyną S. Oſythy, áby tá wiara wemnie nie umarła, ále zawſze żywa była, ſpraw ábym iey ſprawami dowodził, bym z poufałością mogł mowić przy ſmierci: wykonałem còś przykazał, dayże coś przyobiecał. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, roſtrząſać będę częſto ſpráwy moie, czyli ſię z wiarą zgadzaią.

Wſzyſtkich duſze ſą oblubienice. *S. Bernard.*

Pytanie. Czyli był Luter ſtateczny w wyznaniu prawdziwey bytności ciała i krwie Chryſtuſowey w Eucharyſtyi; także czy w inny błąd niewpadł? *Odpowiedź.* Niebył ták ſtateczny: bo w Liſcie do Argentyneſſow mowi, że ieſt bardzo ſkłonny do tego, áby oprocz chlebá i wina nic nie przypuſzczał w Eucharyſtyi. Tylko że niemoże zadoſyć uczynić odpowiedziec piſmu świętemu przeciwną prawdę wyrażaiącemu.

S.

S. SYMEON gdy wziął Chrystusa ná ręce swoie, táką napełniony iest radością, że mu wszystkie rzeczy doczesne w niesmak iść poczęły, nic więcey niepragnął, tylko bydź z tego ciáła uwolnionym, a bydź z Chrystusem. *z Ewangelii.*

Reflexyá. Tenże Chrystus iest w N. Sakramencie, ktoregoś ty tyle razy nie na ręce ale do serca twoiego przyimował; á czemuż nie goreiesz iego miłością? czemuś przylgnął do ziemskich znikomosci.

MODLITWA

WIdzą codziennie oczy moie zbawienie twoie Panie, ktoreś zgotował wszystkiemu ludowi. O bodáyżebym, ták go widział tu na ziemi za przyczyną S. Symeona, bym go zasłużył widzieć ná wieki. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, zmowię dziś pienie Symeonowe: *Teraz wypuść sługę twego Panie.&c*

Kto kocha to ciało, nie iest przyiacielem swego ciała. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Czy są inne pisma, z ktorych się dowodzi, że Luter niewierzył prawdziwey bytności ciałá y krwie Chrystusowey w Eucharystyi? *Odpowiedź.* Są w Xięgę *de captivitate Babilonica cap. de Baptismo;* powiada że Sakramenta są gołe znaki i nieusprawiedliwiaią człowieká. Także w Xiędze *de Eucharistiá ad Valdenses,* zábraniá áby nieszanować Eucharysti, i powątpiewa tamże, czyli tám iest Dusza i Bostwo Chrystusowe.

S. DYONIZYUSZ Biſkup Arelateńſki, gdy w więzieniu Mſzą S. odprawował, widomie przytomny pokázał mu ſię 'w iaſności Jezus, i poſilił go chlebem niebieſkim, ktorym zmocniony dziewięćdzieſiątletni ſtarzec, ſkázany na ścięcie głowy dlá Boga, ktorą ſciętą ſam cudownie przez dwieście krokow nioſł do grobu. *Suryusz.*

Reflexya. Chceſz wiedzieć iako Boga kocháſz? patrzże iak wiele dla niego cierpieć pragnieſz, ta to ieſt prawdziwa miara miłości.

MODLITWA

CZyliby mi poźniey, czyli prędzey z tego ſwiata ſchodzić potrzeba, nic niedbam o to, tylko przez przyczynę S. Dyonizego proſzę áby gdy oſtatni ow moment przychodzić będzie, tak mnię gotowego ſmierć zaſtałá, ábym ducha moiego czyſtego, wręce oddał ſędziego Boga. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, cale ſię zdam na wolą Boſką, będąc oboiętnym do życia dłuższego, lub krotſzego.

Nie ieſt przykro, ani cięſżko, co ten rozkázuie, ktory dopomaga áby ſię ſtało to, co rozkazuie. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Ktorzy ſwoie błędy około N. Sakramentu wyczerpali z Lutra? *Odpowiedź.* Anabaptyſtowie; i wiele innych po czaſach Lutrowych.

S. Fran-

S. FRANCISZEK Borgiasz Xiąże Gandyi potym trzeci Generał Societatis JEZU będąc na swiecie miał szkrupuł o częstey kommunii i radził się S. Jgnácego, iák często by mogł kommunikowáć, a gdy mu S. Oyciec częste przystępowánie do stołu Pańskiego radził, uweselił się, i przez całe życie, gorące miał nabożeństwo do N Sakramentu.

Hist: Societatis.

Reflexya. Temu S. Borgiaszowi ciało zmarłey Jzabelli wyperswadowáło wstąpienie do Zakonu; gdybyś i ty częściey pamiętał na smierć twoią, częściey byś szanował Boga.

MODLITWA

S. Franciszku Borgiaszu, przypominay myśli moiey często smierci pamięć, ábym tu takie życie prowadził, iakiego bym w ostatnich życia terminach pragnął; á naucz mnie naypierwey iść za przykładami swiętych bym tám doszedł gdzie ty iuż żyiesz w chwále i iasności swiętych. *A ty naypierwey,*

Na uproszenie tego, pámięć smierci częściey ponawiać będę,

Prętko miiaią dni nasze: o bodayże dobrze przeminęły. *S. Bernárd.*

Pytanie. Czyli Herетycy zostali stateczni w błędach swoich około Eucháryftyi? *Odpowiedź.* Nie zostáli, bo Zwingliusz pierwey náuczał, że iest rzetelná przytomność ciała i krwi Chrystusowey w Eucharystyi, a potym z Lutrem oney nieprzypuszczał, nauczáiąc; że tam iest Chrystus tylko; iako w znaku.

S. Bru-

S. BRUNO Arcibiſkup, Syn S. Henryka Krola, obaczywſzy brata ſwego Henryká, i Kononá powinowatego, zbytnie w kościele gadania; rzekł o w iakwielką gorycz nieprzyiaźni, obroci ſię to złe nabyte towarzyſtwo, z nieuſzanowaniem Mſzy S. i tak ſię ſtało. *Nadaſi an: Cæls.*

Reflexya: Nic nie ſtoi mocniey, iako na ſwoim fundámencie ktorey przyiaźni fundamenta ſą na złym założone, prędko poydą w ruinę.

MODLITWA

S. Brunonie, proſzę cię przez tę żarliwość, ktorąś bronił honoru Boſkiego, uproś mi to bym oddaliwſzy ná ſtronę wſzelki reſpekt ludzki, ná obrone, świętych rzeczy mężnie ſię ſtawiał. áni ſię od tego żadną przeciwnoscią odwieść niedáł: *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, gdy obaczę kogo w kościele co nieprzyſtoynie czyniącego, ieżeli nie ſłowem; to dobrym przykładem, lepſzych poſtępkow nauczę.

Zginie wſzyſtko co kolwiek poczyná ſię nie z Boga *Thomas kempen.*

Pytanie. Jáko Zwingliuſz wymawiał ſwoię nieſtateczność przed ludzmi? *Odpowiedź*: Tym ſię wymawiał; że fałſz pierwſzego zdania ſwoiego, dawno uważał; ále że ſię ákomodował czáſowi, i dla tego mowił, że go Chryſtuś pochwalił, iż był mądrym ſługą, ktory ſłużącym daie potrawy w potrzebnym czaſie iak by miał Chryſtus chwalic tych ktorzy kłamią, áby ſię akomodowali ſwiatu.

S. Opi-

S. OPILIO Kościoła Plácentynſkiego Dyakon lubo by mogł był żądać honorow, iednak one wzgardziwſzy dla miłości Pana ſwoiego w Nayſwiętſzym Sakramencie utaionego, obràł ſobie bydź ná całe życie ſługą kościołá, gdzie cokolwiek od pracy zbywáło czaſu, trawił go ná modlitwie przed N. Sakramentem. *Ferrarius.*

Reflexya. O iaka to godnoś'ć bydź ſługą Boſkim gdybyśmy to zrozumieli, nie zázdrościlibyśmy dworzanom ſwoich honorow.

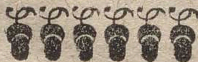
MODLITWA

SPraw Panie zá przyczyną S. Opiliona mnię dla ciebie ſługę dobrego i wiernego, tym tak honorowi twoiemu i chwale twoiey wſzyſtkie życia mego ſprawy poſwięcił, abym uſłyſzeć zaſłużył owe pociechy pełne ſłowa: ſługo dobry wnidź do weſela Pana twego. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, odrobiny czaſow od zabawy wolne, łożyć będę na ákty ſtrzeliſte.

Ktoryż ſię honor ſwiátowy wymyślić może, ktory by w porownaniu takiey wyſokości nie zdrobniał? *S. Bernard.*

Pytanie. Co naucza kościoł katolicki o N. Sakrámencie ciała i krwi Chryſtuſowey? *Odpowiedź.* Náucza że po poſwięceniu chleba i wina, Pán náſz JEZUS Chryſtus prawdziwy Bog i Człowiek, prawdziwie, rzetelnie, i iſtotnie, pod temi chleba i wina oſobámi zoſtaie. *Concil: Trid. ſes. 13. cap. 1.*

S. We-

S. WENANCYUSZ Opat, gdy Mfza S. odprawował i mowił te słowa: *Ale nas zbaw od złego*, też słowa powtorzone usłyszał od Dusz czyscowych, innego także czasu, gdy słyszał owe pienie *Swięty, Swięty, swięty*. od Aniołow mowione, do swoich obrociwszy się mowił biada, nam żyiącym.

Suryusz.

Reflexya. Wierzyszże, iż tego uydziesz biáda? poradź się pilności twoiey, a ta cię pewnym, albo niepewnym uczyni.

MODLITWA

WInnego mnie, wielu grzechow przeraża surowość sprawiedliwości twoiey, goreie ogień. na ktory przez nieprawości moie zasłużyłem, twoim iednak wsparty miłosierdiem przystępuię do ciebie Panie JEZU, dayże za przyczyną S Wenancyusza, przez prawdziwą pokutę ták tu grzechy zgładzić, áby na potym niemiáł nic on ogień coby trawił. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, dziś przyimę iakę mortyficacyą ciałá, na zadosyć uczynienie zá grzechy.

O! iak pragnąć potrzeba tey potrawy, ktora człowieka czyni Bogiem.

S. Bernard.

Pytanie. Ktorych te słowá Concilium Trydeńskiego potępiaią? *Odpowiedź*. Potępiaią tych ktorzy mowia zU bikwistami, że iest pod osobami chleba i wina Ciało Chrystusowe przed konsekracyą. Ták że i tych ktorzy mowią że tám iest tylko iako w znáku, T S. Do-

S. DOMINIK Pancernik poſtrzegłſzy, że kapłańſtwo iego było wyiednane ofiarowaną darowizną, obawiaiąc ſię aby potym niebyło popełnione ſwiętokupſtwo, nigdy ſię nie odważył mſzy ſwiętey odprawować, ále pragnienie iey odprawowaniá, częſtą nádgrádzał kommunią. *Surius.*

Reflexya: Lepiey opuścić Mſzą ſwiętą, niżeli ią niegodnie odprawować; dobrze tu ſamey potrzeba pochodni, byś ſkrytości twoich doyrzáł, niechciey ſobie pobłáżać.

MODLITWA.

TObie Panie JEZU Chryſte w N. Sakramencie utaiony odkrywam ſerce i ſumnienie moie, ty wieſz grzechy moie, ktore mnie ſciſkaią, i wieſz też lekarſtwa ktorych mi potrzeba; więc że za przyczyną S. Dominika ulecz tę ſchorzałą Duſzę moię, dla ktorey zbawieniá, ſamegoś ſię mnie dał w tym Sakramencie. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, gdy codzień odważáć ſię niemogę do S. kommunii przyſtępowáć, przynaymniey częſciey ponowię pragnienie S. kommunii.

Na nic ſię nieprzyda mieć imie ſwięte, bez dobrych obyczaiow. *Sálvianus.*

Pytanie. Czegoż te ſłowa náuczaią? *Odpowiedź.* Náuczaią, że nierozdzielnie ieſt w tym Sakrámencie Chryſtus z ciáłem i krwią ſwoią, á to przeciwko Lutrowi, ktory tę nierozdzielność, má zawątpliwą, piſząc w Xiędze do Waldenſow.

S. Te-

S. TERESA Panna, iako we wszystkim, tak osobliwie w przyimowaniu N. Sakrámentu Seraficzną była, od niego Niebieskie obiaśnienia, pociechy na duszy, owszem i wsłabościach ciała, folgę odbierałá. Gdy iey spowiednik zakazał kommunikowáć, mowiła, że wolą Bożą przyimuie zamiast kommunii. *Ribadeneira.*

Reflexya. Mawiała Teressa: wszystko dobre przyszło mi z Eucharystyą, czemuż ty iednak ubogim iesteś w duchu? boś niepodobny do seraficzney Panny.

MODLITWA

WSzystkie zaprawde dobrá w tym Sakramencie zgotowałeś mi Panie JEZU, ale moia słabość to sprawuie, że tyle razy przystępuiąc do tego stołu niebieskiego, lepszym się niestaię więc S. Tereslo przez owę gorącość, ktorąś wpożywániu tey potrawy Anielskiey pałáła, proszę cię, ábyś mi prawdziwą gorącość i prawdziwe wyiednałá u Boga nábożeństwo *A ty naypierwey. &c, iak na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, o otrzymanie gorącości Duchá i prawdziwego Nábożeństwa dziś będę prosił S. Teressy.

To szczęście otrzymać się może, ále się godnie oszacować niemoże. *S. Augustyn*

Pytanie. Coż oprocz tego, te słowa *Concilii* mowią? *Odpowiedź.* Mowią, że wtym Sakramencie, iest prawdziwe ciało Chrystusowe. Procz tego to Concilium potępia przez te słowe wszystkich Sakramentarzow, ktorzy mowią że tam ciało Chrystusowe iest tylko iako w Figurze.

S. JADWIGA Xiężna Polſká, cała w uſzanowaniu N. Sakramentu zatopiona; ile tylko mogła, tyle Mſzy SS. ſłuchałá, kápłanow miała w uſzanowániu, z ktoremi gdy ſię gdzie podkała, ręce ich całowała, a odnich biorąc błogosławieńſtwo, mawiála że ten dzień iey bydź miał ſzczęśliwſzy. *Suryusz*

R. *flexya.* Powinni mieć poſzánowanie kapłani, choć by byli i zli, ále ieżeliby byli dobrzy, i ſámych ſiebie umieli czcić i ſzànować, wedwoynaſob godni poſzanowaniá.

MODLITWA

WIęcey niżeli Anielſką czyſtość mieć bym powinien, abym godnie do ſtráſzliwych przyſtępował taiemnic, w ktorych pożywam tego, ktory ieſt wieczną czyſtością i nieſkończoną. Ty S. Jadwigo twoiemi chwalebnemi zaſługami i prozbami wſtawiay ſię zamną, abym ktory do tego Náyświętſzego ſtołu nigdy ſię godnie przygotowac niemogę, tak iednak ſię ſpoſobił, bym nigdy niegodnie nieprzyſtępował. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, polecać częściey będę mnie i moie potrzeby nabożnym wiernych kommuniom.

Ták trzeba bydź czyſtym kapłanowi, iakoby w ſamym Niebie poſtawiony między niebieſkiemi cnotami, w poſzrodku zoſtawał. *S. Chryzoſtom.*

Pytanie. Co więcey te nauczaią ſłowa? *Odpowiedź.* Náuczáią, że rzetelnie ieſt w tym Sákramencie Ciało Chryſtuſowe &c. A potępia ſię przez to wymyſł tych, ktorzy náuczaią, że tam eſt tylko tak, iako ſię wiárą poymuie, czego nauczał *Zwingliuſz* in confeſſ. Carol. *S.*

S. ALBERYK Kardynał Zakonu S. Benedykta, gorącym ktory miał ku N. Sakramentowi niekontentowáł się affektem, ále to skutkiem samym chcąc oświadczyć, przyiął na się obronę iego, gdy na Concilium przeciwko Berengaryuszowi o rzetelną bytność ciała i krwi Chrystusowey w Eucharystyi zastawiáł się. *W życiu iego.*

Reflexyá. Z ktoreyże strony stoisz? z Alberyka czyli z Berengaryusza? co słowa; to cię Alberykowym, ále, co uczynki, podobno Berengaryuszowym pokazuią bydź towarzyszem.

MODLITWA

PRawdziwie i rzetelnie w N. Sakrámencie ciebie Boga bydź obecnego wyznaię wiárą, ale o bodaiem życiem i obyczáiem tey wierze nieśprzeciwiał się częściey; com uczynił tego się wyrzekam, a starać się będę, by potym z wiarą moią zgadzało się i życie święte. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, ieżeli się zdarzy iaka okazya pomnożenia czci N. Sakramentu, stárać się będę ábym ią pomnażał.

Maią uczynki głosy swoie, lubo milczy ięzyk.

S. Cypryan.

Pytanie. Co oprocz tego temi się słowy naucza? *Odpowiedź.* Náucza się że w tym Sakramencie iest ciáło Chrystusowe istotnie, á potępiaią się ci, ktorzy twierdzą, że ciało Chrystusowe co do istoty iest tylko w Niebie, á w Eucharystyi zaś iest tylko iakaś iego dzielność.

Wie-

WIELEBNY Henryk de Cástro Zakonu S. Dominika maiąc przyſtępować do S. kommunii, widział N: Pannę, ktora go napomniała o niektory defekt, aby go spowiedzią przed kommunią zgładził Taż Matka Boska pokazała mu ſię widomie, i ſtrofowała go, że dla boleści nogi, opuścił ſłużenia do Mſzy S. przydaiąc że był by uzdrowiony gdybybył do Mſzy S. ſłużył. *Diar: Domi:*

Reflexya Wiele dobrego częſto zaniedbywamy, ſami ſobie krzywdę czyniąc, ktorzy w nabywániu doczeſnych rzeczy ieſteśmy łakomi.

MODLITWA

WStyd mnię JEZU, żem dotychczas w ſprawie zbawieniá moiego był niedbały, wzbudź że we mnie Ducha prawdziwey gorącości do ſzukania nadewſzytko tego, co iedynie i práwdziwie ieſt wieczyſte dobro. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, zwycięże dziś miłość moię właſną niewygody iákiey umyślnie ſzukaiąc.

Jeżeli co ieſt większego trzymamy, a co ieſt mniey znieſiemy. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Coż więcey te ſłowa mowią? *Odpowiedź* Mowią że ciało Chryſtuſowe pod widomemi oſobami zoſtaie ukryte. To ieſt: że tam ieſt ciało Chryſtuſowe, nie tak iako ieſt rzecz iaka na mieyſcu iákim. albo wino w naczyniu, ale iako ieſt iſtota chlebá pod ſwoiemi przypadkami. Jeſt to wyznanie przeciwko zdradliwemu Bezy wyznaniu.

S. Piotr

S. PIOTR de Alkantara podczas Mszy S. wpadał w zachwycenie. Czasem maiącego Mszą S. pod Niebem, Ołtarza i iedna deszczu kropla nie skropiła. Celkę Zakonną obrał sobie tam, z kądby Cyborium mogł zawsze widzieć, i od utaionego tam Chrystusa o oświecenie i o radę upraszać.

Kronika Zakonna.

Reflexya. Bądź mężem wielkiey modlitwy, a będziesz dzierżawcą wielkiey pociechy, ktora się nieznayduie tylko w Bogu.

MODLITWA

NAucz mnię Pietrze S. de Alkantara nie ustanney i nakażdym mieyscu modlitwy, i uszanowania Boga w duchu i prawdzie, osobliwie utaionego pod osobami chleba i wina, aby gdy go ustami moiemi wychwalam, serce moie było blisko niego. *A ty náypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, często ná dzień oczy w Niebo wznosić będę z pragnieniem widzenia tam kiedyżkolwiek Bogá.

Záwsze się modli, ktory życie błogosławione rozważa. S. *Augustyn.*

Pytanie. Wiele było rożnych tłumaczenia słow, ktoremi się poświęca Eucharystya od Heretykow skomponowanych? *Odpowiedź.* Oprocz niezliczonych innych, Luter dziesięć osobliwszych przywodzi od Sakramentarzow wymyślonych w Xiędze *Quod verbæ cœnæ adhuc firmiter stent.* A winney Xiążce wydaney Roku 1571 wylicza się tych fallzywych, tłumaczenia dwieście.

Wiele-

WIelebny Urfuli Benenkazyi Neapolitańfkiey, iednego czafu fpowiednik zakazał kommunii, zkąd ona z wielkiego pragnienia, w wielką zapadła chorobę, na ktorey oddalenie żadne niepomogło lekarftwo. Ale gdy przynieſiono iako maiącey umierac N. Sakrament, zaraz zupełne odebrała zdrowie.

Hiſt. Cler. Greg lib. 9. cap. 45

Reflexya O! iak wiele ieſt innych rzeczy ktore my kochamy te ieżeli nam będą zabronione lamentuiemy. O bodaiesmy poprawili nafze pragnienia i myśli, á lepfze zabierali.

MODLITWA

BOże od ktorego pochodzą święte pragnienia, proſte rady i święte ſą iego ſpráwy, naucz mnie ziemſkiemi rzeczami gardzić, á w Niebieſkich ſię zakochać, ktore wſzelkie przechodzą pragnienia, kieruy moiemi ſprawami i radami w upodobaniu twoim, ábym tylko do ciebie ſamego wzdychał, i ciebie na wieki zażywał. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, częściey w Niebo rzucaiąc oko, uczynię ten akt z S. Jgnacym. O! iak mi ſmierdzi ziemia, gdy w Niebo patrzę.

Krew, ktorą Chryſtus wylał, lekarſtwem ieſt.

S. Ambroży.

Pytanie. Jáko te ſłowa *To ieſt ciało moie* tłumáczył Karolśladiuſz? *Odpowiedź* Powiadał że to ſłowa *To* bierze ſię zato ſłwo *Tu* áby ſens wynoſiły ten te ſłowa *Tu ſiedzi ciało moie*, i powiadał, że ſię tego zdaniá náuczył od Oyca Niebieſkiego, przez obiawienie iako prawdziwego. Zbiiał ten błąd Luter w Xiążce *Contra Cæleſtes Prophetas.*

Wie-

WIelebna Angela *de Cruce* Zakonu S. Dominika, ieſzcze maleńką będąc do kościoła przynieſiona, gdy chore kolano przed N, Sakramentem zginała, widziała maleńkiego JEZUSA do ſiebie ią przytulaiącego; zkąd wielki affekt ku niemu wzięła, ſłabe ſiły i ſchorzałe zażywaniem, N. Sakramentu umacniáła, *Diar. Domini.*

Reflexya. Skłonnieyſzy ieſt Bog na modlitwy niewinnych: grzeſznikow nieſłucha, dlatego z malenkiemi częſtſza iego konwerſacya. Bądźże i ty tak niewinnego życia.

MODLITWA

JEżeli ná imie JEZUS wſzelkie upada kolano Niebieſkie, źiemſkie i podźiemne, á coż mnie czynić potrzebá, gdy w N. Sakramencie nie tylko JEZUSA Imie, ále i ciała i krwi Jezuſowey pożywam. Uznaię Panie pokornie moy niedoſtatek do godnego ciebie przyimowania, ty Panie miłoſierdziem twoim nadgrodź czego moiey nie doſtaie ſłabości. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, z kapłanem máiącym kommunią S. rozdawać ludziom, nabożnie biiąc ſię w pierſi ponowię owe ſłowa, *Panie nie ieſtem godzien*

Naylepſzá przyprawa do pożywania Chryſtuſa ieſt zachowanie prawa. *S. Euberyusz.*

Pytanie. Co nauczał otych ſłowach Bucerus? *Odpowiedź.* Nauczał że te ſłowa, *To ieſt ciało moie* wyrażaią całą akcyą Chryſtuſową áby ten był ſens, *To ieſt ciało moie, to ieſt w tey akcyi pokázuie ſię ciało moie.*

S. Ber-

S. BERTARYUSZ Opat áby ſię był uzbroił przeciwko Inkurſyi Saracenow, z ſwoiemi mnichami uſzedł do kościoła, i zaczął Mſzą S przy nich odpráwowáć, ktora gdy ſię ieſzcze nieſkończyła, wpadli w kościoł pohańcy, i tak ze ſwoiemi, ktorych pamięcią ná Boga obecnego i widzącego zachęcał, ſzczęśliwą ſtał ſię Bogu ofiarą. *Zycia SS. OO.*

Reflexya. Cokolwiek czyniſz, patrzy Bog nato, wglądáczem ieſt w ſerce twoie, i ſprawy twoie maiący dobre nadgrádzać, á mścić ſię złego.

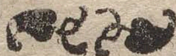
MODLITWA

BOźe ktory patrzyſz ná ſercá náſze, day przez przyczynę S. Bertaryuſza Opata ták żyć w oczach twoich, przed ktoremi nic niema taynego, bym nic nie uczynił, co by cię kochaiącego czyſtość obrazić mogło. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproſzenie tego, obecność Boſką częściey ſobie ná pamięć przywodźić będę, oſobliwie w okazyách grzechowych.

Jákie to ieſt ſzczęście w obecności Boga potykać ſię, za przyſądzeniem Chryſtuſowym bydź uwienczonym. *S. Cypryan.*

Pytanie: Iákież ieſzcze tego ſłowa To u Heretykow tłumaczenie? *Odpowiedź.* Jan Langius w Annotacyach *ad* 2 *Apolog Iuſtini.* rozumie przez To chleb metáforyczny; że iako chleb tuczy ciáło, ták ciało Chryſtuſowe tuczy Duſze.

S. Jan

S. JAN Kapistran Zakonu S. Franciszka wielkiemi zabawami i ciężkiemi podrożami całe życie zabawiony, z tym rozmyślániem odprawował Mszę S. iakby nic więcey nie miał do sprawowaniá. Zydami ktorzy poświęcone Hostye swiętokradzko łżyli, ciężko się brzydził. *Kroniki Zakonne*,

Reflexya. Tyle nám Bog dni, owszem tyle lat darował, á pułgodziny zupełne odnas sobie nie zasługuie?

MODLITWA

Wstyd mnie ach! wstyd Panie Jezu, żem do tychczas większą część życia na doczesnych zabawách ták strawił, że dla naywiększey sprawy zbawienia Duszy, ledwiem co mało czynił. Ale odtąd tak wszystkie sprawy moie tobie poświęcam, że teráz ná zawsze chcę bydź na chwałę iedynie twoią obrocone. Potwierdź tę wolą moię Boże za przyczyną S. Kapistrána. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, niedopuszczę áby mi iákie zabawy przeszkadzáć miały do odprawowania zwykłych nabożeństw.

Jáko się przygotuiesz Bogu, ták potrzeba áby ci się Bog pokazał. *S. Bonaventurá.*

Pytanie. Ktoryż był błąd Zwingliusza o formie poświęcania? *Odpowiedź.* Mawiał, że w tych słowách, *To iest Ciało moie* słowo *iest*, brać się ma zato słowo, *znaczy* powiadaiąc że mu to zdanie było obiawione w nocy od iakiegoś duchá, ktory czyli był czarny, czyli biały, powiadał że niepamiętał. Oczym w Xiążce ktorey tytuł: *Subsidium Eucharistiæ.*

S. Má-

S. MAGLORYUSZ Biſkup, zwykł był tylko chleb i leguminę iadać; od Anioła ktory mu ſmierci godzinę przepowiedział N. Sakramentem opatrzony, ſłyſzał te do ſiebie rzeczone ſłowa: czyń co czyniſz, niewątp, że imie twoie ieſt nápiſane w Niebie
Suryusz.

Reflexya. Zawſze co prawda, oſobliwiey iednák podczas Mſzy S. rozumieymy że nám to mowią, ſzczegulniey czyń, co czyniſz.

MODLITWA

Czyli imie moie w Xiędze żywota ieſt napiſane; ten to wie, ktoremu wiadoma ieſt liczba przeznaczonych do Nieba; czynią to grzechy moie, że ná tę niepewność drzę, ále twoiemi modlitwami S Magloryuſzu ſpráw to, ábym ták żył, żebym przy ſmierci mogł ſię ſpodziewać, że z tobą w Niebie pracy moiey nadgrodę odbiorę. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, w boiaźni i drzeniu ſprawować będę zbawienie moie.

Pożywáiącego ciebie Pan ciała ſwoiego członkiem czyni. *S. Tomasz.*

Pytanie. Jeſtże ieſzcze błędliwe iákie tego ſłowa tłumaczenie? *Odpowiedź.* Jeſt Bokwina, ktory nauczał, że chleb nazywa ſię ciałem Chryſtuſowym *per communicationem idiomatum*, tak iako o Chryſtuſie mowi ſię: *Ten człowiek ieſt Bogiem.* Dla czego według tego błędliwego zdania te ſłowa *To ieſt ciało moie*, maią ten ſens: *ten chleb nazywá ſię ciało moie.*

S. Bo-

S. BONIFACYUSZ pierwſzy tego Jmienia Papież, między zbawiennemi ktore po ſobie zoſtawił, dekretami nápomnożenie uſzanowaniá N. Sakramentu, i to poſtanowił, áby żadney niewieście niegodziło ſię dotknąć palli, álbo korporału. *Vitæ PP.*

Reflexya. Jeżeli áni Apparatu tey ſwiętey Taiemnicy niegodzi ſię dotknąć Białogłowom, iakże ſądziſz to będzie bez winy, wolno kapłanom niewiaſt choćby i żartem dotykać ſię.

MODLITWA

STrzeż Pánie zmyſłow i ſerca moiego za przyczyną *S.* Bonifacyuſza, bym nigdy nic nieczynił przeciwko prawu twemu, a niczego nieprágnął, nie chcę tego, áby ktora część moia ſłużyła grzechowi, ktory wſzyſtkie od ciebie odebrałem, bym ci cały zupełnie ſłużył. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, wſzyſtkie zmyſły a naypierwey oczy, ięzyk, uſzy, na pilney mieć będę ſtráży Cedry Libanu, Wodzow trzody, nálázłem tym powietrzem upádaiące; o ktorych upadku nie inaczey ſądziłem, tylko iak o Hieronimowym. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Jeſtżeto ieden błąd Bokwiná, co i Lutra *Libro decaptivit: babilon: cap.* 1. nauczaiące go, ták prawdziwym bydź ten chleb Ciałem Chryſtuſowym, iako prawda ieſt ta: ten człowiek ieſt Bogiem? *Odpowiedź.* Nie ieſt to ieden błąd bo Luter przypuſzcza prawdziwe złączenie chleba z Ciałem Chryſtuſowym, ktorego nieprzypuſzcza Bokwinus. S. Ewa-

S. EWARYSTUS Papież postanowił, áby przy po-święceniu kościołow, była czytána Msza święta; rozumiał bowiem: że pewniey nie może się poświęcić mieysce, iáko przez obecność Ciała i krwie Chrystusowey. *Vitæ Patrum.*

Reflexya. O iak przystoi abyśmy byli świętemi, ktorzy nieraz; ále częstą obecnością Ciała Chrystusowego iesteśmy poświęceni. Prawdziwie kościołem Boga wy iesteście; o bogdayby czystym.

MODLITWA

OBrałeś sobie Panie JEZU Chryste serce moie ná żywy kościoł, ktory obecnością twoią poświęcász tyle rázy, ile raczysz do mnie przychodzić pod osobami chleba. i wina, dáy proszę przez przyczynę S, Ewarysta ábym ci kościołem, był oczysczonym, bysię wnim nic nieznaydowało, tylko co się tobie podoba. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, strzedz się będę, bym słowa nieczystego álbo nieprzystoynego niewymowił.

Ktore ustami czyniemy pochwały, te życie miesza bezbożne. S. *Augustyn.*

Pytanie. Co trzymał Okolampadyusz o formie konsekracyi; *Odpowiedź.* Náuczał że chleb nazywa się Ciałem Chrystusowym przez Metonimią Retorską figurę, przez ktorą daie się imie rzeczy znáczoney znakiem; ták, że te słowa *To iest Ciało moie*, mayą ten sens: ten chleb iest figurą, álbo wyrażeniem Ciała moiego *Lib: de genuin horum verbo. expofit.*

S. JWO ktorego podnieſienie ciáła dziś ſię obchodżi, wielki Patron ubogich, ztą gorącością Ducha Mſzą S. odprawowáł, że zaſłużył mieć iey publiczny z Nieba dowod, gdy nad głową Jego Mſzą S. odprawuiącego, kula ogniſta pokazała ſię. *Suriusz.*

Reflexya. Kto ſię lituie nad ſierotą, doſtąpi miłoſierdzia tego; gdy wſzyſcy potrzebuiemy, otworzmyſz mizerákom wnęttzności miłości.

MODLITWA

UBogi i niedoſtatni doſtołu Krola Niebieſkiego zawołany przychodzę, o bodayżebym zaſłużył u niego zaſiadać ſzatą godową przyodziany, wyznaię moie uboſtwo przed tobą S. Jwonie, tyś naypierwſze wżyciu twoim miał ſtaranie o ubogich, więc i moiey żebrackiey nie opuſzczay Duſzy, ále mi uproś z ſkarbnicy miłoſierdzia Boſkiego tey łaſki obfitość, bym nią przyozdobiony, zaſłużył wniść na gody Barankowe. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, dziśz ubogim albo duchowny uczynek miłoſierny wyſwiadczę, álbo cieleſny.

Ty utrapionemu álbo ubogiemu bądź Bogiem, miłoſierdzia Boſkiego náſladuiąc, *Gregor Na:*

Pytanie. Coż ſądził otych ſłowach kalwin? *Odpowiedź.* Nauczał, że ten chleb nie ieſt ſamą figurą, ále też ieſt i taiemnicą, ktora razem pokazuie Ciało Chryſtuſowe.

SS,

SS. SZYMON y JUDASZ Tádeuſz Apoſtołowie, iak wielkie odebraly łaſki, gdy od Chryſtuſa podane pożywali Ciało iego; z iakim uſzanowaniem rozdawali go ludziom, á ktoż to poymie? w Perſyi z kościoła wypędzili diabłow, ktorży, wpoſtaci murzynow pouciekali. *W życiu ich.*

Reflexya. J teráz ſą diabli w kościele, ktorzy do gadaniá, do rozrywek wmodlitwie, i doczego gorſzego zachęcaią. Bądźżety na nich Exorcyſtą.

MODLITWA

PRzez owę gorącość, przez owe nabożeńſtwo was proſzę, SS Szymonie i Tadeuſzu z ktorym ząk Chryſtuſowych na oſtatniey wieczerzy poświęcony od Chryſtuſa podany chleb odebraliście, uproście mi przy S. kommunii nábożeńſtwo, prawdziwą wpożywaniu N. Sákramentu pobożność. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, wyſtrzegać ſię będę, bym nie z ſamego zwyczaiu przyſtempował do S. kommunii.

Czyliżci ſię zda bydź kościoł Domem nierządnym i nad rynek pośledníeyſzym.

S. Chryzoſtom.

Pytanie Czyli iednež zdanie z kalwinem mieli iego uczniowie? *Odpowiedź* Bynaymniey, niektorzybowiem iako świadczy *Cornelius Janſenio in Commentar: concordiæ cap.* 29. przez te słowá *Ciało moie*, rozumie ciało Chryſtuſowe myſtyczne, toieſt kościoł wiernych

B.

BJDA Panna Brabancka Zakonu S. Dominiká modląc ſię przed N. Sakramentem z wielkiey ſerdeczności częſto cierpiała mdłości, widziała niekiedy podczás Mſzy S. Chryſtuſa z nieba w świátłości na ołtarz zſtępuiącego, ktoremu ſię kłaniáli Aniołowie. *Monolog Benedict*

Reflexya. Poprzedzaią przykładem ſwoim Aniołowie áby ci pokázali, co maſz czynić Ty rozumiey że ná każdym kościele to napiſano *Tu ſię kłaniay Bogu*

MODLITWA

Ciebie Boga moiego wſzędzie co prawda obecnego, wyznaię, ſzczegulnym iednak ſpoſobem z ludzką naturą pod oſobami chleba i wina utaionemu pokłon oddaię w kościele; dayże, proſiemy przez przyczynę B. Jdy: byśmy ci godnemi obyczaiami ſłużyć mogli. A *ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, podczas Mſzy S. nigdy, tylko chyba przy nagłey potrzebie ſiedzić będę. Szczęśliwe zaprawde mieyſce naktore chodzą wierni, w ktorym mieſzkaią Aniołowie, ktore náwet ſam Pan Bog ſwoią obecnością zdobi.

Pytanie. Byłże ieſzcze inny błąd około ſłow konſekracyi? *Odpowiedź* Był, bo Luter w Xiędze *Quod verba Domini firmiter ſtant.* mowił że te ſłowa: *To ieſt ciało moie* ten ſens maią: *Ten chleb ieſt ciało moie odemnie uczynione.* A lubo to tylko mowił żártem, iednak tego mocno bronił Componus.

U S.

S. GERMANUS Biſkup kapuańſki, od Paſcházyuſza Rzymſkiego Dyakona w mniemaniu ſwiętobliwości zmarłego ieſt proſzony, áby dla uwolnienia duſzy ſwoiey z mąk czyſcowych Mſzą S. odprawił, uczynił o co proſzony był S, Biſkup, a Dyakon poſzedł do nieba. *S. Grzegorz Lib* 4. *Dial. cap.* 40.

Reflexya. Niebioſa nie ſą czyſte w obliczu Boſkim, á o ktorych rozumiano, że ſwiętobliwie żyli, poſiłku innych potrzebuią! a coż nás czeká, nas oziębłych

MODLITWA

JEżeli Niebioſá nieſą czyſte w obliczu twoim Panie, iakoż tyle grzechami ia zeſzpecony ważyć ſię będę, pokazać woczach twoich nayczyſtſzych, moy JEZU, wſtyd i konfuzya mnie obeymuie, gdy uważam obrzydliwość grzechow moich; więc żebrzę cię przez przyczynę S. Germaná, abyś wemnie czyſte ſtworzył ſerce, a Ducha proſtego odnowił we wnetrznościach moich. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, poſtanowię dziś wyſtrzegać ſię defektu mnie zwyczaynego.

Wielka ieſt potrzebá żyć ſwiątobliwie i ſprawiedliwie, ktorzy wſzytko czyniemy w oczach ſędziego wſzytko widzącego. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. W iakim ſenſie bierze kościoł ſłowa konſekrácyi? *Odpowiedź.* w tym ſenſie, wktorym ſą od Chryſtuſa rzeczone tak aby ten ſens miały: że pod temi przypadkami chleba i wina ieſt prawdziwe ciáło i práwdziwa krew Chryſtuſowá.

S.

S. WOLFFGANG Biſkup Ratyſboneńſki ſtárania o ludziach ſobie powierzonych, niemiał ſobie za náleżyte, pokiby życia ſwoiego nie łożył na czwiczenie młodzi dlá chwały Boſkiey, ktorey na zachowanie ſię w pobożnym życiu między wſzyſtkiemi náukami, i radami oſobliwiey radził, pożywanie N. Sakramentu. *W życiu iego*

Reflexya Na śliſkim lodzie ſtawa młodość, uſługę iey i Bogu czyniſz, ieżeli nią dobrze kieruieſz.

MODLITWA

MIędzy niezliczonemi niebeſpieczeńſtwy zbawieniá życie prowadzę, wiém że bez twoiey Boże pomocy, bez twoiey obrazy z nich niewynidę, racz że Boże mnie mocną twoią dźielnòścią wtych niebeſpieczeńſtwach umocnić, i obronić. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, uſiłować będę, abym drugim dáł dobry przykład z ſiebie.

Ani grzech niema w ſobie tyle zguby, ile ztąd że inni do grzechu przyprowadzeni bywaią. *S. Chry:*

Pytanie. Jeſtże Mſzá S. práwdziwą ofiarą? *Odpowiedź.* Jeſt zaprawdę, poniewaſz tam ofiaruie ſię prawdziwe Ciało, i prawdziwa krew Chryſtuſowá, nieinaczey tylko iáko przedtym Melchizedech chleb i wino ofiarowáł Bogu, iáko prawdziwą ofiarę.

B. NUNCYA Panná Neápolitańſka odludność kochająca, w Rzymie niedaleko kościoła S. Piotra obrała ſobie mieſzkanie, ábytym pilniey nábożeńſtwa zażywała; do Nayſwiętſzego Sakramentu, częſto przyſtępowáłá, przed ktorym gdy ſię wiele godzin modliła, czas ten iednak zdáł ſię iey bardzo krotki. *Arturus in Gyn:*

Reflexya. A tobie pułgodzinne zabawienie ſię w kościele ieſt uprzykrzone? gdybyś Bogá kochał, zapewne z nim ſię cieſząc, nie będzie ſię przykro zdawać ani długo.

MODLITWA

WStydzę ſię Panie JEZU Chryſte błędu mojego, że ná uſługę ſwiata ieſtem prędki, a na uſzanowanie ciebie, ktory raczyłz zoſtawać pod oſobami chlebá i wina, do tychczas byłem opieſzały; otoż teraz ſerce moie gotowe tobie ofiáruię przez ręce S. Nuncyi, Ty go Panie ſwiętą napełniy gorącością, i do ſiebie ſámego uczyń nabożnym.

Ná uproſzenie tego, po ſkończoney Mſzy S. ieſzcze ſię trochę dla modlitwy zabawię wkościele.

Gdzie ieſt miłość, tam pracy niema, álbo też ſamá praca ieſt ukochana. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. A czyliż ofiara Melchizedecha byłá figurą ofiary, ktorą kapłani ſprawuią? *Odpowiedź* byłá, iáko bowiem Melchizedech ofiarowáł ofiárę bezkrewną to ieſt chleb i wino, ták podobnie bezkrewną pod oſobami chleba i wina ofiarę czynią kapłani.

Wie-

Wielebna Máłgòrzáta Lotaryńska, wiele náysławnieyszych Prowincyi náwiedziwszy, mawiáłá że to nayrofkosznieysze mieysce na świecie, na ktorym naywięcey zasług zebrać możemy; przez cò rozumiała kościoł, gdzie iest záchowany nayświętszy Sákráment. *Martyrolog. Gallic.*

Reflexya. Jleś rázy między ludzmi konwersował, mnieyszymeś się, ápodobno i gorszym powrociłeś; obcowanie z Bogiem to cię lepszym uczyni.

MODLITWA.

OCoż moy za nierozum, żem dotychczas kochał stworzenie, ciebie Stworzyciela zaniedbáwszy; co zagłupstwo moie, bym się mu był podobáł, tobiem się niepodobał i dlatego samego już sam sobie obrzydłem, bym się tobie samemu nápotym spodobał, á żeby się to stało, wyrzekàm się teraz tego wszystkiego cokolwiek przeciwko tobie dotychczás czyniła przewrotná wola moia. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, maiąc uczynić adoracyą utaionemu Bogu w N, Sàkramencie, uczynię pierwey ákt skruchy.

Strzeż mnie Panie od sideł, ktore mi zgotowane od zgorszenia czyniących nieprawość. *Psalm.*

Pytanie. Czyli też ofiára Aarona byłá figurą tey ofiáry, ktorą kapłani ofiaruią? *Odpowiedź.* Ofiara Aarona krwawa właściwie była figurą ofiary tey, ktorą się sam Chrystus nà krzyżu umieraiący ofiarował.

S. MALACHIASZOWI Biskupowi Siostra iego umarła, szpetna mu się po smierci pokazała, i przed nim ięczałà, ulitował się nádnią Brat swiątobliwy i ofiarował Msze S. za nią, à potym widział ią między Duchami Niebieskiemi. *Nadasi an. Cæles.*

Reflexya. Tu iest prawdziwá ku powinowatym miłość, ábyś ich duchownemi ratował sposobami, nie żebyś dziedzictwo Chrystusowe na ich łożył potrzeby, á tak do niecnot miał dawać podnietę.

MODLITWA

MOich grzechow za przyczyną Malachiásza S, Panie JEZU zgładź mákuły, by ogień on ktory na oczyszczenie Dusz iest zapalony, nie znalazł we mnie co by czyścił. *A ty naypierwey &c.*

Nà uproszenie tego, przypominac sobie często będę męki czyscowe z nábożnym za dusze czyscowe westchnieniem,

Jeżeli innym będziesz przyczyną zguby, większe kary cierpieć będziesz. *S. Chryzostom.*

Pytanie. Czyli ofiara Mszy Swiętey od kapłánow bywa naybardziey ofiárowána za samych katolikow? *Odpowiedź.* Naybardziey ofiaruie się za samych katolikow, ále też kiedy się ofiaruie za rozmnożenie S. kościołá, tedy w ten czas ofiaruie się za Heretykow, i niewiernych, áby się náwrocili.

S. Ka-

S. KAROL Boromeuſz; nigdy nie opuſzczał odprawowania Mſzy *S.* A gdy iey mieć nie mogł dlaſłabości, tedy co dzień komunikował. Gdy gdzie do miaſta wchodził, przed wſzyſtkiemi intereſſami naypierwey náwiedzał N. Sakrament, i Iemu czynił adoracyą; w rzeczach wątpliwych nic nie czynił, poki ſię pierwey nie poradził utaionego Boga. kapłańſkie pacierze przed N. *Sakramentem* odprawował, i na Jego honor kongregacyą poſtanowił.

W życiu iego.

Reflexya. Patrzże iák dowcipna ieſt miłosc, a ty na co dowcipu twego i ſiły zażywaſz? podobno ábyś był álbo bogatſzy, álbo uczeńſzy; á to ná ço ſię przyda.

MODLITWA

DAy Panie za przyczyną S. Károla Boromeuſza, bym tak używał rozumu woli, bym cię Boga moiego ſzukał, we wſzyſtkim i kochał nádewſzytko, bymci ſię ſamemu ſtarał podobáć aż do terminu życia moiego. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, ieżeli dziś do kościoła niebędę mogł poyść, tedy obrociwſzy ſię ku kościołowi, poklęknąwſzy, uſzanowanie oddam N. Sakramentowi tam będącemu.

Wten czas prawdziwie Boga kochaſz, ieżeli z miłości iego dobre co możeſz czyniſz. *S. Bernard.*

Pytanie. Czyli godzi ſię Mſzą S. odprawowáć za niewiernych? *Odpowiedź.* Godzi; byle ten mianowicie nie był wyklęty, lubo i za takiego o nawrocenie iego proſić godzi ſię, ofiáruiąc ſwiętę ofiarę.

S, Eme-

S. EMERYK Xiążę Węgierſkie, gdy w Weſprione w kosciele przed N. Sakramentem modląc ſię chciał wiedzieć, co by też było Bogu naymilſzego, o to Boga gorącemi błagał modlitwami, i upewniony był głoſem niebieſkim, że naybardziey ſię Bogu podoba Panieńſtwo, ktorego on dla tego przez całe przeſtrzegał życie. *Bonfin.*

Reflexya. Nie wſzyſcy poymuią to ſłowo, iak to ieſt ſzczegulny Dar Boſki, ták tylko tym ktorzy ſą Niebu bardzo mili, poſpolity.

MODLITWA

DAy proſiemy wſzechmogący Boże przez modlitwy i zaſługi S. Emeryka, byśmy tak zmyſłow náſzych ſtrzegli, by przez nie nic nie weſzło coby śmierć duſzy przynieść miało, ále ábyśmy tobie czyſtym zawſze ſłużyli affektem. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproſzenie tego, cokolwiek choć mało przeciwnego przyſtoyności i czyſtości poſtrzegę ſtarać ſię będę, ábym od tego uciekáł.

Kto pożądliwości zwyciężá, wielki ſobie uczynił pokoy. *S. Cypryan.*

Pytanie. Czyli ſię godzi ofiárować Mſzą S. za náwrocenie Heretykow i niewiernych? *Odpowiedź.* Godzi ſię, byle we Mſzy nic nie przydawać, ále tylko przez intencyą kapłana applikować ofiarę S. za ich náwrocenie *Bellarm Lib. 2. de Miſſa c. 6.*

S. Le

S. LEONARD ná cześć N. Sakramentu kościoły wystawiał, á żeby uszanowanie iego nigdy nieustawało, kapłanow ktorzyby codziennie Mszy S. odprawowali postánowił, z ktorych swiętemi ofiàrami swoię łączył modlitwy, a oprocz innych cudow, niewolnikow wielu z káydan cudownie uwolnił.

Suryusz.

Reflexya: Naucz się modlić, a naucz się każdą rzecz uprosić, iedna iest modlitwa, ábyś nieiákim sposobem stał się wszechmocnym.

MODLITWA

MOich grzechow Panie za przyczyną swiętego Leonarda, rozwiąż więzy, ábym wolną myślą ciebie sámego Boga mego rozważał, i w tobie wiecznie spoczywáł. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, będę się modlił za odkupienie więzniow między niewiernemi.

Dobrze żyć umie, ktory umiesię dobrze modlić, *S. Augustyn.*

Pytanie. Czyli Msza swięta ieſt pomocna zmarłym zá ktore się ofiáruie? *Odpowiedź.* Wielce ieſt pomocna, gdyż za iey pomocą wiele Dusz bywa uwolnionych.

En-

S. ENGELBERTUS ArcyBiſkup Koleńſki czterdzieści i ſiedm ranámi zraniony zá obronę, kościoła S. umárł, nieprzyiacielowi ſwoiemu winy darowanie od Bogá uproſił, kapłanowi odprawuiącemu Mſzą S. za ſiebie widomie ſię pokazał i oznaymił o ſobie, że iuż w niebie zoſtawał. *Nadasi an: Cæles.*

Reflexya. Ten Swięty tyle ran odebrał, a weſoło dla Boga; áty i iednego ſłowa zgryść nie możeſz, ábyś zá iedno więcey nie odpowiedział.

MODLITWA

PRoſiemy wſzechmogący Boże abyś za przyczyną S. Engelberta wiernych twoich w iedności wiary twoiey záchowac raczył, áby ktorży ciebie pod oſobami chleba i wina utaionego bydź wierzą, i adoruią, otwartą na potym twarzą ná wieki widzieli i kochali w Niebie. *A ty naypierwey &c*

Ná uproſzenie tego, dziś przed Bogiem oſwiadczać ſię będę, że w kościele ſwiętym katolickim aż do ſmierci wytrwać pragnę.

W kłotni, ten ieſt niżſzy, ktory ieſt zwycięzcą. *S. Bazyli.*

Pytanie. Zkąd ſię dowodzi, że Mſza S, za zmarłych otiarowana iest im pomocna? *Odpowiedź.* Z ksiąg drugich Máchabeyskich Rozdźiału 12: *Swięta y zbawienna ieſt myśl za zmárłych ſię modlić, aby od grzechow byli uwolnieni.*

S. GODEFRYD Biſkup Ambianeńſki, łáſkáwy náwſzyſtkich, oprocz tylko ſurowy na niecnotliwych, z tych iednemu, zabronił S. kommunii, ále gdy ten odmieniwſzy ſzaty przyiął N. Sakrament, iák by ogniſte węgle wziął wuſta, połknąć go niemogł. *Suryusz.*

Reflexya. Herſztem ſię czyni niecnoty, ktory iemu przepuſzcza; gdy iednemu chce pomoć, wielu ſzkodzi, ktory za złym idzie przykładem.

MODLITWA

UProś mi S. Godefrydźie swoiemi modlitwami i chwalebnemi zaſługami złego towarzyſtwa wyſtrzegáć ſię zarazy, bym ſwiątobliwie na źiemi żyiąc Błogoſławionych zaſłużył doſtąpić towarzyſtwa w Niebieſiech. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, ieżeli kogo z poddanych moich álbo mi rownych poſtrzegę grzeſzącego, ſtárać ſię będę ábym go do lepſzego życia przyprowadził.

Niech nikt dla tego niebędzię gorſzym, że Bog ieſt lepſzy, owſzem naylepſzy. *Tertulianus.*

Pytanie. Ponieważ Heretycy odrzucaią Xięgę drugą Máchábeyſką kanoniczną, z kądże im dowodzić będziem, że Mſza S. ieſt pomocna Duſzom zmarłym? *Odpowiedź.* Lubo nie dopuſzczaią Heretycy áby tá Xięga bydź miała kanoniczná, toieſt przyięta za prawdziwą od kościołá Bożego, nie mogą iednak przeczyć że ieſt ta Xięga dawna i prawdziwa, ktorey ani Apoſtołowie, ani koncylia áni Doktorowie, i Oycowie wpierwiáſtkowym kościele niebyli przeciwni. S. Mi-

S. MIKOŁAY z *Rawenny* tyle podczas odprawowania Mszy S. łez wylewał, że ią musiał prywatnie odprawowac, podczas ktorey często ná powietrze wysoko był wyniesiony, często promieniami iásnemi otoczony był widziány, iako i wtenczas kiedy miał kazanie o Nayświętszym *S*akramencie.

W życiu iego.

Reflexya. Znáiących się do ludzkiey skłonności do złego namawiał, i zachęcał do częstego pożywania N. Sákramentu, bez ktorego łatwo pokusy nad námi gorę biorą.

MODLITWA

Z Nátury skażoney moiey, do złegom skłonny i upadam, ieżeli twoia Panie *Boże* niewesprze mnie łaskawość, przybądź że mi łaską twoią zá przyczyną B. Mikołaia, á uczyń mię między niebezpieczeństwami bespiecznego. *A ty naypierwey &c.*

Na uprośzenie tego, prosić dziś będę o pomóc Boską ná zwyciężenie pokus.

Ktory zawsze grzeszę, záwszem powinien mieć na to lekarstwo. *S. Ambroży.*

Pytanie. Jest że to dawno przyięty zwyczay ofiárowánia Mszy *S.* za zmarłych? *Odpowiedź.* Jest przyięty ieszcze od Apostołow, iákosię pokazuie z Liturgii S Jákuba Apostołá S. Klemensa S. Bazylego i innych.

S. The-

S. THEOKTYSTA Wdowa dlá záchowania czystości, trzydzieści i pięć lat nikomu nieznaioma żyłá ná pustyni, tym tylko iednym naybardziey zasmucona, że niemogła N. Sakramentu przyimować. Zesłał iednak Bog człowieká, ktory iey przyniosł N Sakrament, ktory z wielkim poszanowaniem odebrawszy i przyiąwszy, życie zakończyła

Baroniusz.

Reflexya. Dość iest znáiomy, ktory iest znaiomy niebu, á bywa to często, że znaiomy wszystkim, nieznaiomym samemu sobie umiera.

MODLITWA

O Bodayżem znáł ciebie Panie JEZU Chryste iakoś iest przyiemny kochaiącym ciebie, i szukaiącym; O! bodayżem znáł i siebie, ileś mnie oszácowáł u siebie, gdyś mnie odkupił. O! bodaybym nádewszystko kochał ciebie, i sámego siebie tobie iedynie oddał, tę wolą moię zá przyczyną S. Theoktysty potwierdź wemnie Boże, *Aby naypierwey &c:*

Ná uproszenie tego, dziś się nie potrzebnych rozmow wystrzegać będę.

O! Panie niech cię poznám, niech poznam siebie

S. Augustyn.

Pytanie. Czyli może się ofiarować Msza święta ná honor SS. Pańskich? *Odpowiedź.* Może się ofiárowáć, ále drugim sposobem na cześć Swiętych, lubo pierwszym sposobem naypierwey ofiáruie się Bogu, ktory cześć i honor swoy odbiera w uszanowaniu Swiętych Swoich, ktorych iest wspomnienie we Mszy Swiętey.

S.

S. MARCIN Turoneński Biskup, nigdy w kościele; gdzieby był zachowany N. Sákrament, nie siedział. Gdy miał Mszą Swiętą, nád głową iego okrąg ognisty widzany był, maiąc umierac bisá od siebie odpędził, mowiąc; nic złego we mnie nieznaydziesz piekielna poczwaro. *W życiu iego.*

Reflexya. O! gdyby i mnie godziło się tak przy smierci powtorzyć, będzie? się godziło, ieżeli poduszczenia szátańskie odrzucác w życiu będę,

MODLITWA

O Wiele złego obwinione sumnienie moie to sprawuie, ábym złey się obawiał smierci Ty Swięty Marcinie twoiemi prożbami, wyiednay mi u Bogá, teráz prawdziwą pokutę, by przy smierci niemiał bis, czymby mie sturbował. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, nigdy chyba dlá wielkiey przyczyny podczas Nàbożeństwa albo Mszy Swiętey w kościele siedzieć nie będę.

Nietrzeba rozumieć áby tá była smierć zła, przed ktorą poprzedziło życie dobre. *S. Augustyn*

Pytanie. Aczyli dobrze, że się mianuią we Mszy S. Jmioná swiętych? *Odpowiedź.* Dobrze, bo to się działo i w pierwiastkowym kościele, O czym swiadczy S. Epiphanius *Hæres 15.*

S. Mar-

S MARCINA Papieża chcąc zábić Olimpiusz, prosił áby z rąk iego brał S. kommunią, áby go przy tey pobożney S. sprawie puginálem przebił, ale gdy znagłá puginał wypadł, i swoim upádnieniem brząknienie uczynił, tym przelękniony Olimpiusz od niecnotliwych zatrzymał się zamysłow.

Suryusz.

R*eflexya.* Kto mieszka w pomocy Naywyższego, w obronie Boga Niebieskiego zostawać będzie; Niechtylko będzie Bog zanami, nic się nielękáymy choćby wszyscy przeciwko nam woiowali.

MODLITWA

MIędzy niezliczonemi niebespieczeństwy ktore mię otáczaią lękáć się nie będę, ieżeli pod twoią zostaię opieką Pánie JEZU Chryste, wyciągniy proszę przez przyczynę S. Marcina Biskupa twoiego nademną prawicę miłosierdzia twoiego, a obroń mnię. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, wystrzegać się dziś będę, bym nikogo áni ná sławie, áni ná ciele, ani na dobrach iego nieukrzywdził.

Kto nie czyni co Pan Bog roskazał, darmo się spodziewa tego co on przyobiecał. *S. Chryzo:*

Pytánie. Czemu we Mszy S. mianuią się Swięci? O*dpowiedź.* Ná pokazánie społeczności w kościele, ktora iest między swiętemi, naktorych cześć ofiáruie się, i między żyiącemi, i między Duszami Czyscowemi, za ktorych się ofiaruie Msza S.

S. Sta-

S. STANISŁAW Kostka Societatis JESU, za rozkosz to sobie poczytał tam bydź, gdzie Nayświętszy Sakrament był ná Ołtarzu wystawiony, przed ktorym modląć się wpadał w zachwycenie, iego piersi ták się zapalały gorącą miłością Boga, że chustkámi wodą zmaczánemi trzeba go było chłodzić. *H. st. Societ:*

Reflexya. Ty gdzieśię chetniey zabawiasz; w kośkiele? czyli tám gdzie ochotuią?

MODLITWA

MAm skarb zawarty w N. Sakrámencie ktory wszelkie przechodzi szacunki. O! bodayżeby tam serce moie było przykute; przez tę twoię miłość ktorąś pałał, gdyś tego N. Sakramentu pożywał; proszę cię S. *Stanisławie*, uproś mi prawdziwe ku temu nábożeństwo Sakramentowi. *A ty náy pierwey &c.*

Ná uproszenie tego, przez Modlitwę S. Stanisławа będę żebrał o gorące ku temu Ołtarza Sákramentowi nabożeństwo.

Jest w Niebie serce i Dusza, ieżeli w Niebie iest skárb twoy. *S. Eucheriusz.*

Pytanie. Jákisz iest ztąd pożytek, że swiętych Jmioná wspomináią się we Mszy S? *Odpowiedź.* Ten iest pożytek, że się pobudzamy do naśladowania ich przykłádow, gdy ich chwáłę wystawiamy.

S.

S. WAWRZYNIEC Dubliński Biskup, gdy się przed N. Sakramentem modlił kiiem w głowę ták cieszko był uraniony, że podobnieyszy do umarłego niżeli żywego upadł; rożni rożnych gdy szukali lekarstw do otrzeźwienia, on przyszedłszy do siebie, iako mogł odprawił Mszą S, ktorá wszelką iego słabość uzdrowiłá, *Suryusz.*

Reflexya. Nigdy swoim nie zbywa ná Niebie, prędzey Matka zápomina o Synu żywota swoiego, niżeli by miał Bog o swoich zapomnieć.

MODLITWA

WIększe są twoie dobrodzieystwa Boże, niżeli moie zasługi, twoiey łaskáwości, i miłosierdziu powinienem przypisać, cokolwiek ia iestem, cokolwiek ia mam. Otoiedynie i náybardziey mi potrzebne przez Modlitwę S, Wáwrzyńca, daymi Pánie bym wdobrym dokonániu Duszę moię wręce twoie oddał. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, często Bogu czynić będę dzięki zá odebrane dobrodzieystwa.

Tyle przez nas Bog sprawować będzie, iáko się ku niemu násza ufność wyciągać będzie.

S. *Bernard.*

Pytanie. Czyli Msza S, może się ofiarować sámym S. Pańskim? *Odpowiedź.* Właściwie im samym nie może się ofiarować, tak áby się sama ofiara miała kierować do *Swiętych;* tá bowiem sámemu się ofiaruie Bogu; może iednak ták się ofiarowac świętym aby za ich przyczyną, Bog nam pozwolił, to o co-go prosiemy.

S. MAKLOWIUSZ Biskup, ná morzu żegluiąc wdzień Wielkonocny, pragnął odprawić Mszą S. i znagła zdało mu się, że wysep pokazał mu się, wysiadł z okretu, i Mszą S. odprawiwszy żeglugę zaczętą kończył, i postrzegł że ow wysep był to wielki wieloryb, powoli się od niego usępował. Co widząc, Boskiey opatrzności wychwalać nieprzestawał. *Suryusz.*

Reflexya. Ieszcze nie ufász Bogu małowierny człowieku, ktory tyle swiadkami dowodzi, że o nas ma swoie staranie:

MODLITWA

SPraw Panie za przyczyną S. Máklowiusza, abym miał Boiaźń i miłość twoię wieczystą, aby ktorzy bez ciebie bydź niemożemy, byśmy według woli twoiey zawsze żyć mogli. *A ty neypierwey &c*

Na uproszenie tego, w cale się zdam ná Boską około mnie opatrzność.

Dáremnie o nadziei sobie tuszy, ktory się Bogá bać niechce. *S. Grzegorż.*

Pytanie. Gdy Chrystus przykazał; to czyńcie ná moią pamiątkę, á czylisz przez to nie ruguie się we Mszy S. pamięć S. Pańskich? *Odpowiedź.* Nieruguie się, bo Chrystus niemowił: ná moię, mnie samego pamiątkę.

S. EDMUND Biskup Kantuarieński, ieszcze dzieciną będąc, uchodząc przed złemi towarzyszami; znalazł Boga rozrywek swoich towarzyszem; podrosły zakładał sobie za rekreácyą i roskoszy uszanowanie N. Sakramentu. Maiąc zaś umierać, wziąwszy nayświętszy wiatyk ták wesołym bydź się pokazał, iakby żadney nieponosił choroby.

W życiu iego.

Reflexya. Jákasz twoia rozrywka, iakie twoie roskoszy? obodayby nie gra, ktora utratę czyni i duszy, i dostatkow.

MODLITWA

DElicye twoie bydź z Synami ludzkiemi, wtym Sakramencie pokazałeś Panie JEZU Chryste. Dáyże prosiemy, przez przyczynę za nami, S. Edmunda áby i nasze roskoszy, były tu z tobą w czásie, byśmy zasłużyli cieszyć się z tobą ná wieki. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, usiłować dziś będę, ábym o godności N. Sakramentu miał mowę i dyskurs.

Wiele iest w kostkach kropek, tyle iest niecnot, á iedna nad drugą większa. *S. Antoni.*

Pytánie. Na wiele części dzielą Mszą S. ludzie duchowni, áby pobudzili do nábożeństwa wiernych? *Odpowiedź.* Na siedm części, ná pobudzenie pamięci o siedmiu szczegulnych cnotach.

S. GRZEGORZ Biſkup i Cudotworca, miał między ſwoiemi niedobrey ſławy kapłana, za ktorego ſię Bogu modlił, a gdy Mſzą S. odprawuiąc podnoſił S. Hoſtyą, widział on kapłán, że zniey krew płyneła, to poſtrzegłſzy, ták ſię przeląkł, że życie poprawił. *Suryusz.*

Reflexya. Łatwiey umarłego do życia przyprowadzić, niżeli złego kapłana do dobrych obyczaiow, tá ſprawa ieſt prawdziwa Naywyżſzego.

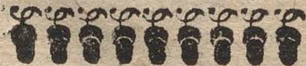
MODLITWA

W Duſzy ſkruſzoney, i Duchu upokorżonym wołam do ciebie dziś Panie JEZU Chryſte, áby krew twoia byłá na mnie i na grzechy moie, áby ie zgładziła. Twoią przyczyną ſpraw to S Grzegorzu, áby o co nabożnym wzdycham affektem, tegom doſtąpić zaſłużył. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, nábożnym ucałowaniem dziś uſzanuię rany Chryſtuſowe, z ktorych wypływáiącą krew dla zbawieniá naſzego uczczę.

Spetnieyſze ſą niecnoty, gdy ſię poſturą cnot pokrywaią. *S. Hieronim.*

Pytanie. Ktoraſz ieſt pierwſza część Mſzy S? *Odpowiedź.* Pierwſza ieſt ſpowiedź, ktorą kapłán przy graduſach czyni, i nazywa ſię *ſkrucha* gdzie kapłan ſkruſzonym ſercem mowiąc Powſzechną ſpowiedź, odpuſzczenia grzechow ſwoich i ludzkich proſi.

S. Ce-

S. ODO Opat ktory pierwey prożnym Poetom niżeli nabożnym Kiąſzkom czas do czytania dawał, doznaiąć zagniewánego na ſiebie Nieba, odmienił ſwoy zwyczay. Kapłanem zoſtawſzy ile rázy miał Mſzą S. niezwyczayna zawſze ná iego twarzy wydawała ſię weſołość. *Monol Benedi:*

Reflexya. Ktoreż ty częściey Kiążki czytaſz? Nabożnych Xiąg czytanie wielu było do odmiany życia i do odebrania Nieba przyczyną.

MODLITWA

JNtercesſya, S. Odona proſiemy Panie, niech nas ſobie poleci; by co náſzemi niemożemy zaſługámi, iego ktory ci ſię podobał prozbami otrzymali. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, dziś przez czas nieiáki czytać będę Kiążkę duchowną.

Gdziekolwiek czytaią ſłowo Boże, tam ſprawuie Duch ſwięty. *S. Chryzoſtom*

Pytanie. Ktoráż ieſt część druga Mſzy ſwiętey? *Odpowiedź.* Od Jntroitu áż do Epiſtoły, i nazywa ſię *chwaleniem*, bo wtey części kapłan z Aniołami Boga wychwala,

S. El-

S. ELZBIETA Wdowa Krola Węgierſkiego Corka, wſzedłizy do Kościoła, koronę z głowy ſkłádáła pod nogi tego ktorego tam czciła rzucaiąc ią, i podczas podnieſienia N. Hoſtyi całą gorzała twarzą, i iáſniała; pięćdzieſiąt codzień ubogich karmiłá, ktorzyby pierwey Mſzy S, ſłuchali.

W życiu iey.

Reflexya. Iakżeś ty łaſkawy na ubogich? iakiego chceſz dla ſiebie doznác Bogá? tym day byś zażywał na wieki.

MODLITWA

DAy nam proſiemy Pánie, za przyczyną S. Elżbiety Ducha twoiey miłości, byśmy cię żawſze w bliźnim nádewſzyſtko kochaiąc, obietnic twoich, ktore wſzyſtkie przechodzą pragnienie, doſtąpić mogli. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, dziś álbo iałmużną, albo innym miłości uczynkiem wſpomogę bliźniego.

Niepamiętam áby ten złą ſmiercią umierál, ktory chętnie uczynki bliźniego czynił.

S. Hieronym.

Pytanie. Ktoraſz ieſt trzecia część Mszy S; *Odpowiedź.* Od *Epiſtoły* aż do *Credo*, i nazywa ſię *częścią nauki*, bo tak przez Epiſtołę iáko i przez Ewangelią dáią ſię napomnienia zbawienne od Prorokow, Chryſtuſá, i Apoſtołow podane.

S. Leo

S. LEO Opat Nonantolańſki i wſtaroſci ſwoiey nieprzeſtawał wyprowádzać ná paſzy bydła, i inne ſłużebne poſługi odprawować w domu Bożym przez to iednak niemiał żadney przeſzkody, aby niemogł zwykłych Mſzy S. odprawować ofiar z wſzelkim nábożeńſtwem,

Monolog. Benedic.

Reflexya. Czynić co do urzędu ſwoiego náleży, i one dobrze ſprawować, ieſt náylepſze przygotowanie do odebrania łaſk Boſkich, to bowiem ſpoſobi łaſki do powołania zgodne.

MODLITWA

BOże pokorne Duſze kochaiący, dayże mi za przyczyną S. Leona Opata, prawdziwą Ducha pokorę, bym uznaiąc ſłábość moię, nauczył ſię wſzelką nadzieię moię w tobie pokładać, i tobie w Duchu pokory ſzczerym ſercem ſłużyć. *A ty náypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, ieżeli ná mnie włożą iaki uniżony urząd, wykonam go ochotnie i należycie.

Ktokolwiek prágnie otrzymać wyſokość Boſtwa, ten niech ſię czwiczy w głębokiey pokorze.

S. Ambroży.

Pytanie. Ktoraſz ieſt czwarta część Mſzy S? *Odpowiedź.* Jeſt ſkład Apoſtolſki, i názywa ſię *częścią wiary* bo wtenczas mowią ſię oſobliwe Artykuły wiary, i taiemnice.

Nay-

NAYSWIĘTSZA MARYA, przyszłą maiąc bydź Matką Boską, gdy doszłá lat trzech życia swego, cále się oddáła ná usługę kościoła; gdzie od innych starań oddalona, iednemu tylko Bogu, i Ołtarżowi usługowała. *W życiu iey.*

Reflexyá Jeżeliś młode láta nie Bogu ale podobno prożności poświęcił; przynáymniey teraz zaczniy bydź rostropnieyszym, abyś powtorzoną, gorącością niedbalstwo nadgrodził.

M O D L I T W A

LAta życia moiego, ách iàk wiele na prożności i nieprawości trawiłem, ach! ileżkolwiek teráz zostáie mi reszty lat moich, to ci wszystko Boże moy poświęcam i postanawiam odtąd, że każdy moment na potym, twoiey chwale chcę poświęcić; wstawiay się zamną Naysw: Nieba i ziemi Krolowa, dziś w kościele Bogu ofiárowana, bym Bogu i tobie na potym żył cáły. A *ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, dziś się ofiáruię Naysw: Pánnie przez zwykłą formułę *Swięta M. Matko &c*

Naylepszy iest Bankierz ktory codzień zyski i straty rachuie. *S. Klimakus.*

Pytanie. Ktoraż iest część piąta Mszy S? *Odpowiedź.* Ofiáry zamykaiące w sobie ofiarowanie Hostyi z bawienney i wszystkich wiernych za ktorych ofiaruiemy i modlimy się przez ich wspomnienie.

Swięta

SWIĘTA Cecylia Panna i Męczen: w sercu swoim samemu to Bogu spiewała *Niech będzie niezmazáne serce i ciało moie.* Maiąc umierać prosiłá Boga, áby iey dom był obrocony na kościoł, w ktorymby Nayswiętszy Sakrament był uczczony, co i uprosiła? *Suryusz.*

Reflexya. Tá Swięta Panna lubo czystości swoiey miała stroża Anioła, iednák iey postámi i modlitwą strzegła. Jákież twoie o iey zachowaniu staranie.

MODLITWA

NIech się i moie. przez przyczynę twoię S: Cecylio serce czystym i niezmazanym stanie, aby było godnym temu przybytkiem, ktory pod osobami chleba i wina do mnie przyiść raczył, niedopuszczay aby co wemnie było utaionego, co by náyczystszego Panien oblubieńcá oczy, obrażać mogło. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey*

Na uproszenie tego, ná zachowanie myśli i ciała czystości, wstaiąc ráno i wieczor zabieraiąc się do odpoczynku mowić będę owe modlitewkę: *Przez S: niepokalane poczęcie twoie, wybaw mię od myśli i affektow nieporządnych N. Panno.*

Wiem, że niemogę bydź wstrzemieźliwy ieżeli mi Bog tego nieda. *S. Paweł Apostoł.*

Pytanie. Ktoraż iest szosta część Mszy świętey? *Odpowiedź.* *Kommunia* zaczynaiącá się od owych słow *Communicantes.* áż do pożywania ciała Pańskiego, gdzie kapłan rożnemi nábożnemi zabawiá się affektami.

Gdy

Gdy S. Klemens Męczennik choć na wygnaniu będąc, codzień wiele ludzi nawracał, z rozkazu Traiana w morze wrzucony, ale za pomocą Anielską w wystawionym tam kosciele Bogu ofiary oddawać nie przestawał. A żeby na iego Mszy ludzie bywali, morze na mile samo się cudownie rozdzielało, drogę czyniąc przechodzącym. *Suryusz.*

Reflexya. Jeżeli przez modlitwy twoie cudow nieczyniſz, roztrząsayże dobrze, czyli się modliſz náleżycie, czyli czystym sercem?

MODLITWA.

Wielka moia wmodleniu się oziembłość to sprawuie, że tego o co się modlę, nie wypraszam od Boga; więc do ciebie się uciekam święty Klemensie chwalebny Xtusa Męczen: żebrząc pokornie byś sercu moiemu tę uprosił gorącość, ktoraby wszelki ziemski affekt strawiwszy, uczyniła to, bym się Bogu moiemu całą myślą i sercem pokłonił. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Ná uproszenie tego, wystrzegać się będę, bym zwykłe modlitwy nie od máwiał skwapliwie.

Chce Bog aby go proszono, chce áby go nieiakim zwyciężano naprzykrzeniem. *S. Grzegorż.*

Pytanie, Ktora iest siodma część Mszy S? *Odpowiedź. Dziękczynienie,* ktore się zaczyna po komunii, aż do końca zamykaiąc w sobie rożne dziękczynienia i modlitwy.

SS.

SS. FLORA i Marya podczas prześladowania Arabskiego, obawiaiąc się o słabość płci swoiey, do zwykłey sobie ucieczki, to iest do kościoła uszły, i krotką ale gorącą przed N. Sakramentem modlitwą, ták są umocnionel ná umyśle, że się same dobrowolnie i zochotą ofiarowały na Męczeństwo. *Arturu*

Reflexya. Nie iak długa, ale iák dobra iest Modlitwa twoia uwáża Niebo, ta przeniká Niebiosa lubo iest momentalna,

M O D L I T W A.

JEżeli ty Pánie JEZU Chryste za mną stoisz, á ktosz się przeciwko mnie woiować odważy? weyrzey proszę ná Modlitwy moie, ktore ci przez przyczynę SS. Flory, i Maryi, ofiaruię, áby gdy w pokusach do ciebie się uciekam, zawszem doznawał, że twoia pomoc iest zemną. *A ty naypierwey. &c iák ná karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, często się modlić będę do Boga, zá tych ktorzy dla wiary świętey cierpią prześladowanie.

Odkłada Bog sprágnione rzeczy, áby naučzył modlić się, i iego prosić; zda się nie wysłuchiwać proszącego, ábygo uczynił trwaiącego na modlitwie *S. Augustyn.*

Pytanie. Iáka się sprawuie ofiára ná Mszy świętey? *Odpowiedź.* Ofiáruie się naypierwey ofiára *chwały Bogu,* ná oddanie naywyższego honoru Bogu

B.

B. HELENA Węgierka, Zakonu S. Dominika gdy zwykłym swoim nabożeństwem dziś była ná Mszy S, podczas elewacyi Chrystusa na łonie Maryi spoczywaiącego widzieć zasłużyła. *Ferarius.*

Reflexya. Máłe ná pozor Nábożeństwo, ieżeli iest státeczne, iest Bogu przyiemnieysze, bo mu sam zwyczay i statek uwagi dodaie.

M O D L I T W A

TWoie są roskoszy Panie JEZU Chryste bydź z Synami ludźkiemi, z ktoremi abyś się ścisley złączył, raczyłeś się stać pokarmem ludźi. Dayże proszę, za przyczyną S. Heleny, bym tey potrawy Niebieskiey, ták zażywał, áby posiłek Duszy uczyniła tù wczasie, poki w Krolestwie twoim ztobą bánkietować nie będę w wieczności. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, modlitwy ktorem sobie do codziennego mowienia obrał, nigdy ich i przy większych zabawach nie opuszczę.

Jáko nigdy niezbywá na Woynie, ták nigdy nieprzestáwaymy upraszać miłosierdzia.

S. Bernard.

Pytanie. Jakasz oprocz tego czyni się ofiara we Mszy S? *Odpowiedź. Ofiára Dzięk czynienia* na podziękowanie za wszystkie Dobrodzieystwa, całemu Narodowi ludzkiemu udzielone.

S. Kon-

S. KONRAD Hrabia potym Biſkup przez odprawowanie Mſzy Swiętey duſzę z czyſca wybawił; wdzień Wielkonocny gdy w iego kielich wpadł pająk wielki, tego ſię nie lękaiąc, wypił go wpoſwięconym kielichu, i dziwnym cudem znowu pająk wypadł zuſt iego, przy wſzyſtkich na to patrzących.

D'ſtel

Reflexya. Nie przepuſzcza Bog niebeſpieczeńſtw tylko dla dobra naſzego, byleśmy dobrze zażyć umieli. cokolwiek około nas dziac ſię dopuſzcza, dopuſzcza na naſze dobro.

M O D L I T W A

WIem Panie JEZU Chryſte że nad ſiły moie łaſką twoią umocniony nic do noſzenia na mnie niewkładaſz. właſna to tylko ieſt miłość mnie ſámego, ktora mnie widzeniu krzyżá czyni boiáźliwego. proſzę cię przez przyczynę S. Konrada ábyś mnie tu zaſmucaiący boleściami nie przepuſzczał, ále oraz krzyż ktoryś na mnie włozyć raczył, cierpliwie znośić pozwolił. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, wſzytkie moie zaſłużne ſprawy dnia dziſieyſzego ofiaruię Bogu za duſze w czyſcu zoſtáiące.

Prawdziwa cnota ieſt cierpieć, albo czynić co przeciwnego temu co ieſt lubego, ále nic oprocz tego co ſię godzi. *S. Bernard:*

Pytanie Jakaſz ieſzcze ofiara czyni ſię we Mſzy S? *Odpowiedź* Ofiara *przebłagania i zadoſyć uczynienia* za grzechy i kary przez nieprawość zaſłużone ták żywych ludzi, iáko i zmarłych. Wie-

WIelebna Gertruda Zakonu Cysterćyeńskiego gdy śpiewáły w chorze, Zakonnice, po śmierci pokázáłá śię im proszą́c o modlitwy za śiebie, bo gdy żyła, w tym chorze bez uszanowania N. Sakramentu gádywáła, i mniey skromnie śię sprawowała, i przyznáłá, że dla tego wielkie cierpiała w czyśczu katownie. *Monol Cister.*

Reflexyá. Jeżeli za każde słowo prożne mamy rachunek oddawáć, toć surowszy będzie za słowa w kościele wymowione.

M O D L I T W A

JEżeli Boże na strasznym twoim sądzie sprawiedliwy ledwie zbawion będzie, ia mizerny i nieszczęśliwy grzesznik iákże śię pokażę? strászą mnie Panie JEZU Chryste surowe sądy twoie, dayże proszę bym śię ich ták zawsze obawiáł, bym śię niczego tákiego niedopuścił, cobymi te sądy ná potym strászliwe uczynić mogło. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, od prożnych rozmow uchodźić będę.

Język ktory niezmazaną krwią rumieni śię nie chce śię prożnemi szpetnościąmi mazać.

S. Petrus Damian.

Pytanie. Ktorzy ofiáruią ofiárę Mszy Swiętey? *Odpowiedź.* Pierwszy i osobliwszy iest Chrystus sam ofiaruiący, ktory śię codźień przez ręce kapłańskie ofiáruie Oycu przedwiecznemu ná ofiárę, z kąd mowi śię o nim: że má kápłáństwo aż na wieki.

BJAKOB *de Maria* Zakonu S. Franciszka, długo choruiąc, po zażywanych na daremnie dziewięć lat rożnych lekarstwach, spuścił się na Boga, y postarał ſię, áby za niego Mſzą ſwiętą odprawili, podczás ktorey po elewacyi, áby o inną łaſkę upraſzał Boga, bo ta iuż o zdrowiu iego była uproſzoná, głos z Nieba nápominaiący uſłyſzał. *Kroniki Zakon:*

Reflexya Pręſzy ieſt Bog do wyſwiadczenia nam dobrodzieyſtw, niżeli my do proſzenia o nie, poprzedza náſze pragnienia. Aczemuż tak dobrego Boga nieták iáko przyſtoi kochamy?

M O D L I T W A

PRzez twoie Ducha gorącości, ktoremi ſerce twoie gorzało B. Jakubie gdyś pożywał chleba Anielſkiego, proſzę cię, ábyś mi wymodlił u Boga prawdziwą ducha gorącość w tenczás naybardziey, gdy do ſtołu Niebieſkiego mam przyſtępować, przybądź mi w tenczas i w godzinę ſmierci moiey. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey*

Ná uproſzenie tego, ſtrzedz ſię będę, bym kogo do gadania álbo do oglądania ſię niepobudził.

Modlitwa ſprawiedliwego ieſt kluczem do Nieba *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Aczyli ſam ſiebie tylko ofiaruie Chryſtus we Mſzy ſwiętey? *Odpowiedź.* Nie ſam ſię tylko ofiaruie, ofiaruie bowiem iego i cały kościoł, ktorego kapłan oſobę Miniſtra noſi ná ſobie, a z kościołem ofiaruią Bogá Chryſtuſa i wſzyſcy wierni.

SS. BRACI Błażeiowi i Demetryuszowi słuchanie Mszy świętey było początkiem zbawienia, gdy bowiem tám usłyszáł te słowá *Przedaycie co macie, a daycie iałmużnę* rozumieiąc te do siebie bydź rzeczone słowa, to sámo skutkiem wykonali, á w nadgrodę tego Męczeństwem ukoronowani

Suryusz.

Reflexyá. Kiedy niemasz wiele cobyś dawał, dayże i mało á ieżeli i mało niemasz, dáyże się samego, a dosyć dałeś.

M O D Ł I T W A

STrászliwe iest mieysce i Brama Niebieska Dom twoy Panie, temu wszelká przystoi świętobliwość, weyzryiże za przyczyną Swiętych Braci Błażeia i Demetryusza nápokorę moię, day, gdy do domu twoiego na modlenie się przychodzę ábym ćisię kłaniał wduchu i prawdzie, teraz zostaiąc między twoiemi práwemi ádoratorámi, á potym ábym był policzony między tych, ktorzy cię twarz wtwarz widzieć będę. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, gdy będę pożywał S. kommunią, prosić będę o pomoc świętych Aniołow bym godnie ią przyimował.

Od miłości bliźniego przechodźiemy do miłości Boskiey. *S. Hieronim.*

Pytanie. Ktoż oprocz tego oddaie Bogu ofiarę we Mszy? *Odpowiedź.* Kapłan odprawuiący iako właściwy Minister tey ofiary, ktorego taka iest moc, że choćby wpadł álbo w herezyą, albo suspensę, álbo depozycyą, álbo degradacyą, álbo exkomunikę, iednak by ieszcże ważnie tę czynił ofiarę, byleby porządnie poświęcony.

S. JĘDRZEY Apostoł sam o sobie swiadczył. Ia codziennie wszechmogącemu Bogu, ktory iest tylko ieden ofiarę oddaię, nie wołow miesiwa, áni krew kozłow, ale niewinnego Baranka. Zkąd tákie zabrał męstwo, że krzyż obáczywszy, z wesołością go do siebie przycisnął. *W życiu iego.*

Reflexya. Niema bespiecznieyszey, ani podobno niema inszey do niebá drogi, tylko krzyżowa. Tą poszła przodem głowa násza: to iest Chrystus, by my członki iego za nim poszli.

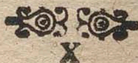
MODLITWA

POkazałeś mi Panie JEZU drogę krolewską, drogę do Nieba naybespiecznieyszą, gdyś chciał cierpieć i umierać, i tak wniść do chwały twoiey. Dayże proszę za przyczyną *S.* Jędrzeia, bym wesoło krzyż twoy ná sobie nosił, áby mi ten był drogą do szczęśliwey wieczności, i kluczem do Ráiu. *A ty naypierwey &c iák na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, ieżeli mi dziś cosię trafi przeciwnego, to zniosę cierpliwie.

Poufale mowię, że mniey pobożnie żyiesz, ieżeli mniey prześladowánia cierpisz. *S. Grzegorz.*

Pytanie. Jáka iest godność kapłana ofiaruiącego? *Odpowiedź.* Taka, że Malahiasz Prorok, kapłaná Aniołem Pańskim nazywa, mowiąc: *Usta kapłańskie strzegą umieiętności, i prawa niech szukaią z ust iego. Aniołem bowiem iest Pana zastępow*

SS. DYODOR i MARYAN Męczennicy, dla prześladowania Pogan wpodziemnych Jaskiniach przy ciałach Swiętych świętą ofiarę odpráwować, i ludziom wiernym S. kommunią rozdawać muśieli, co gdy doniesiono Tyránnowi Cesarzowi, támże zamurowawszy przeyście do owych iáskiń, śmierć podiąć muśieli. *Suryusz.*

Reflexya. Uczynili ci z potrzeby cnotę, i śmierć ktorey dla Bogá pragneli, chętnie podieli.

MODLITWA

PAnie Boże wszechmogący, przyimiy proszę ofiárę chwały, ktorą ci dziś przez ręce SS. Dyodora i Maryana ofiáiuię, a day za przyczyną ich zastug, by święte taiemnice do ktorych uczęszczam, moich grzechow sprawiły mi odpuszczenie, i obfity łask twoich dar przyniosty. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, ieżeliby mi iáká przystąpiła wkóściele tęsknosć, tedy ią zwycięże przedłużaiąc nabożnę modlitwy.

Tá iest godna nadgroda, ábyśię krew krwią nadgradzała. *S. Hieronym.*

Pytanie. Jákie iest zdanie S. Grzegorza Názyáńskiego o godności kapłana? *Odpowiedź.* Sądzi go bydź godnieyszym nad Aniołow, dla mocy poświęcenia i władzy rozgrzeszenia, ktorá Aniołom nie iest pozwolona. *Quedam illi Divinitas inest, aliosq; efficit Deos* nieiakie ma sobie przywiązane Bostwo, i innych Bogami czyni.

Orat. I.

Wie-

WIelebny Jan Rusbrochius przez 64. lat, przez ktore był kapłanem, nigdy Mszy S. nieopuścił, podczás ktorey odprawowania, często wpadáł w záchwycenie, żego musiał służący do Mszy zniego wybiiać, Niektorych czasow odprawuiącemu S. Ofiarę, pokazawszy się Chrystus mowił. *Tyś iesti moy, a ia twoy.* *Marchancyusz.*

Reflexya. A ty, czyi iesteś? Tyle masz panow, il egrzechow; wstydź się żyć twoich pożądliwości niewolnikiem, temu służ, ktoremu służyć, iest krolować.

MODLITWA

TY sam Pánie Boże bądź moim, aby i ia cały był twoim. To iedyne pragnienie i wola moia, ktorą ci dziś całym ofiaruię sercem. Dayże ábym rugował zduszy moiey to wszytko, cokolwiek chce grzech, áby wemnie panowało; ábym ciebie sámego Boga moiego Panem serca moiego miał i wyznawał. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, mnie samego cale podczas Mszy S. Bogu ofiaruię.

Pycha chce bydź krolem moim, nienawiść, zazdrość, gniew biią się o mnie we mnie samym.

S. Bernard.

Pytanie. Jáki bydź powinien kapłan uwáżaiąc na swoię godność? *Odpowiedź.* Swięty, niewinny, oddalony od grzesznikow, gdy iego zácność iest wysoka, by życie niebyło szpetne, by niebyła święta Professya, á ákcyie niegodziwe.

S. FRANCISZEK Xawery, Zakonu Societatis JESU naySwiętszego Sakrámentu uszanowanie wniosł do Jndyi. i Japonii. S. kommunią ludziom rozdáwał padszy na kolaná. Od N Sakramentu w rzeczach wątpliwych swiatła, a w trudnych dzielności prosił i otrzymał; ná prymicye swoie długo się przez ćwiczeniá duchowne gotował, á codzień iako nowy kapłan do Ołtarza przystępował. *W życiu iego*

Reflexya. Początki zwyczaynie bywaią gorące, ale ieżeli ustawicznym staraniem gorącość nie będzie się konserwować, łatwo zamieni się w oziębłość.

MODLITWA

Niech mi będzie naydroszey krwi i ciała twoiego Sákrament Pánie JEZU Chryste, swiatłem w rzeczach wątpliwych mocą wprzeciwnych wspieráiący, łaską w śliskich, portem w nawałności, w pokusach pewną záwsze pomocą. Ty zaś święty Jndyiski Apostole Xawery, w stawiáy się zamną ábym się do uczęszczánia tego N. Sakramentu godnie záwsze przygotował. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, starać się będę, ábym dziś między drugiemi mowił o godności N. Sakramentu.

Że codziennie upádamy, codziennie mistycznym sposobem za nas Chrystus ofiárowan bywa.

Pytanie. Co znaczą szaty, ktorych kapłan podczas Mszy Swiętey zażywa? *Odpowiedź.* Ten apparat wyraża i znaczy mękę Chrystusową, iáko i inne ceremonie.

S. Bar-

S. BARBARA Panna i Męczenniczka, konaiących Patronka, ktora nie dopuszcza áby donich nabożni, mieli umierać bez N. Sakramentu pociechy. Ktoż tych wszystkich ktorzy tego doznali wyliczyć potrafi? Niech S. Kostka ktoremu ona z świętemi Aniołami N. Sakrament przyniosła, wyświadczy.

W życiu.

Reflexya. Pragniemy aby nam święci przy śmierci byli pomocni, byś ty ich pomoc pewniey otrzymał, teraz uczyn ich sobie przyiáznych.

MODLITWA

TWoiey mocney pomocy S. Pánno i Męczenniczko Barbaro, polecam raz na zawsze duszę moię, á osobliwie ná owę godzinę, ktorey mi z tego świata schodzić przyidzie, niedopuszczay abym zniego schodził, tylko Nayświętszym ciała i krwi Chrystusowey Sakramentem umocniony, bym tám doszedł, gdzie się ty teraz z Aniołami Bożemi, i ze Świętemi cieszysz. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, S. Barbarę obiorę sobie za szczegulną Patronkę, ná ktorey honor dla uproszenia sobie szczęśliwego skonania, codzień modlitwy iákie odprawowac będę.

Czyli chcący, czyli niechcący, każdego momentu dążemy do kommunii. *S. Grzegorz.*

Pytanie. ktore są Száty, ktorych kapłan zażywa maiąc Mszą S. odprawować? *Odpowiedź.* Humerał, albá, pas, i mánipularz, stuła, i ornat.

S. SABBAS Opat widząc dwoch Mnichow, (niewiedząc że byli Nestoryani) że ich odprzyięcia Swiętey kommunii dway żołnierze zatrzymowali, pytał się ich o pzyczynę, dla czegoby ich zátrzymywali od S. kommunii; usłyszał że nie są ci godni przyimować Swiętych taiemnic Ciáła i Krwie Chrystusowey, ktorzy Chrystusowego Bostwa niewyznawali. *Suryusz.*

Reflexya. Jakby mało do Swiętey kommunii przystępowało, gdyby czyli są godni; pierwey ná roztrząśnienie byli brani, i rozsądzani.

MODLITWA

KOnfunduię się y wstydzę Panie JEZU Chryste, gdy twoie pod osobami chlebá i wina utaiąną godność, i mnie pożywáiącego uważam podłość. Dayże proszę za przyczyną S. Sábby Opata, áby gdy ia do pożywania tey taiemnicy dość godnie przygotować się niemogę, przynaymniey, abym się strzegł tego wszystkiego, coby mnie czynić mogło niegodnym twoiey obecności. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, pobożnie przed S. kommunią wyznam przed Bogiem moie ułomności.

Krol przychodzi, a ty masz fetorem trącące szaty, i nic niemasz o to starania?

Pytanie. Co znaczy humerał, ktory kapłan kładzie ná ramioná? *Odpowiedź.* Znáczy tę zasłonę, ktorą zasłoniona byłá twarz Chrystusowa, gdy żydzi zydząc z niego mowili: *prorokuy nam, kto iest, ktory cie uderzył.*

S. Mi-

S. MIKOŁAY Mireńſki Biſkup, naypierwſzym porankiem, nà adoracyą, N. Sakramentu innych zwykł był uprzedzać. Tą prętkością zaſłużył u Boga, aby był obrany Biſkupem; głos bowiem z nieba wypadaiący nà... minał, áby tego obrali na Biſkupſtwo, ktoryby naypierwſzy przyſzedł do kościoła.

W życiu iego.

Reflexya. Kto prętko czyni, rozumieć ſię powinno, że dwa razy czyni, raz zaſługą ſprawy, drugi raz chwałą poſpiechu; o iak ty opieſzały ieſteś do rzeczy Boſkich.

MODLITWA

WYruguy proſzę S. Mikołaiu wſzelką z duſzy moiey oziębłość i niedbalſtwo, á prawdziwey ku Bogu miłości zapal gorącość, ktorą zagrzány, do wypełnienia tego, co Bog rozkazuie, zawſże bym był ochotny, i całym affektem i pragnieniem do rzeczy wzdychał niebieſkich. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, rano obudziwſzy ſię, obrocę ſię ku ktoremu kościołowi, i uczynię tam adoracyą N. Sákramentowi.

Do ktorego cnoty ſtopnia leniwy wyczołgać ſię niemoże, dotego w małym czaſu momencie, pilny dziwnie wylatuie, *S. Jgnacy.*

Pytanie. Co wyráża Alba? *Odpowiedź*, Wyráżá białą ową ſzatę, ktorą był Chryſtus przyodziany u Heroda, i od żołnierzow iáko głupi wyśmiany.

S.

SAMBROZY Biſkup i Doktor kościoła Bożego, gdy miał Mſzą ſwiętą w Rzymie, trędowáta niewiaſta pocałowawſzy ſzatę iego; zaraz była uzdrowiona; gdy zaś ten konał, zá napomnieniem Boſkim przybył do niego S. Honoratus, od ktorego N. Sakramentem poſiłony mowił nieboię ſię umierać, bo dobrego Pana mámy. *Suryusz*,

Reflexya. Abyś miał dobrego ná ſiebie ſędziego w twoiey to ieſt mocy teraz, dla dobrych będzie on dobrym.

MODLITWA

BYm dobrego kiedyżkolwiek miał ſędziego, twoią miłą przyczyną uproś S. Ambroży u Boga moiego, abym żył teraz dobrze; a coſię dotąd złe działo, tym ſię z ſercá brzydzę; co zas Bog pragnie, ábym odtąd dobrze czynił, tego wſzyſtkiemi ſiłami pożądam. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, dniá oſobliwie ſpowiedzi poſtánowienie przed ſpowiedzią uczynione częściey ponowię.

O! wielkie miłoſierdzie. Tys ſamo mogło Boga ſprowadzić z nieba na źiemię, i człowieka z ziemi do nieba podnieść. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Co wyraża pas ktorym ſię kapłan opaſuie? *Odpowiedź*. Wyraża powrozy ktoremi był Chryſtus związany, wyraża i dyſcypliny, ktoremi był ubity.

Nay-

NAYSWIĘTSZA Panna nietylko od uczynkowego, ale też i od pierworodnego grzechu zawſze wolna. Nieprzyſtało bowiem, aby oná była kiedyżkolwiek niewolnicą diabelſką, ktora Boga począć miałá w żywocie ſwoim. Ty tę prawdę ſłowem ogłaſzáy, a ieżeli tego potrzeba, to broń aż do krwi wylania.

Reflexya. Nieraz ále po tyle razy ty zażywałeś ciáła Chryſtuſowego; a iákáż wtobie czyſtość? patrz na zwierciadło bez zmázy, á co maſz w tobie oczyścić, łatwo obaczyſz.

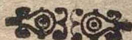
M O D L I T W A

PRzez święte i niepokalane poczęcie twoie nayczyſtſza *Panno* oczyść Duſzę i ſerce moie, áby on Baranek nieſkażony, ktoregoś mi przedtym porodziła, nieznalazł we mnie, coby muſię niepodobało. O nayczyſtſza Panno winſzuięci twoiego niepokálanego poczęcia, uproś mi, ábym Bogu moiemu i tobie ſtarał ſię ſłużyć życiem niepokalanym. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, nábożne zdanie o niepokalanym Máryi poczęciu, mocno utrzymywać będę, i drugim to perſwadować.

Gdy mamy ſtoł duchowny, toć iuż więcey nie lgniymy do rzeczy ſmiertelnych. *S. Chryzoſtom*

Pytanie. Co wyrażá Mánipularz? *Odpowiedz.* Znaczy więzy, ktoremi ſkrępowane były ręce JEZUSOWE.

S. Sy-

S. SYRUS Biſkup, gdy rozdáwał Swiętą kommunią, ná poſmiewiſko przyſtąpił doniey żyd ieden, ále zaraz ſzczęki boleściami ſciſniony żaryczáł, i oniemiał, aż od ſwiętego Syruſa nawrocony mowę odebrał. *Suryusz.*

Reflexya. Tu Panie pál, tu ſiecz, byleś náwieki przepuſcił. Biáda tym, na ktorych tu Bog nádto łáſkawy, bo kárę ſwoię tylko odkłada, nieznoſi cale.

MODLITWA

PAnie Boże ſprawiedliwy ſędzio, ktory niechceſz ſmierci grzęſznika, ale áby ſię nawrocił i żył, day proſzę przez przyczynę S. Syruſá mnie grzechow moich odpuſzczenie; nie zbraniam ſię tu cierpieć, tu pál, tu ſiecz, byleśmi ná wieki przepuſcił. *A ty naypierwey &c. iak na kárcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, przypádaiące przeciwności dnia dziſieyſżego ofiaruię Bogu ná zádoſyć uczynienie moie.

Ták kochay Bogá miłoſiernego, abyś go chciał mieć za rzetelnego, bo mu miłoſierdzie niemoże odiąć ſprawiedliwości. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Coż wyraża ſtułá, krorą kapłan kładzie na ſzyię i ramiona? *Odpowiedź.* Wyraża poſtronki rzucone naſzyię JEZUSOWĄ, i krżyż ktory był włożony na nayſwiętſze ramiona Chryſtuſowe.

S. Dom-

S. DOMKU Nazaretańskiego dziś się pamiątka obchodzi, ktory z Dalmacyi przez tyle ziem i morzá odległości iest przeniesiony do Loteru, do Włoskiey Ziemi, od Krolow *Xiążąt* i niezliczonego ludzi pospolstwá nieustannym nábożeństwem iest uszanowany. *P. Cánisiy.*

Reflexya. Swięty ten domek, bo *Bog* poświęcił na swoy przybytek, áty wiele razy stałeś się przybytkiem iego?

MODLITWA

POświęciłeś mnie często Panie JEZU, gdy do mnie pod osobami chlebá i wina przychodząc twoy wemnie dla siebie uczyniłeś przybytek. Dayże proszę za przyczyną Nayświętszey Panny i Matki twoiey, áby ten twoy przybytek, to iest serce i ciáło moie, odemnie był w stráży, by niebyło skażone. *A ty naypierwey &c. iak na karcie drugiey.*

Na uproszenie tego, ponieważ Domku Loretańskiego nawiedzić niemogę, to nawiedzę kaplicę, ktorą, álbo Ołtarz, gdźie wystawione iest Zwiastowanie Anielskie

W świętey kommunii iesteśmy nie tylko Chrystusa noszący, ale też i pokrewni ciałem Chrystusowi. *S. Cyryl.*

Pytanie Co znaczy ornat, ktory bierze násiebie kapłan? *Odpowiedź.* Wyrażá szatę szkarłatnę, ktorą żołnierze przyodziali Chrżystusa wdomu Piłata.

BIDA de Novellá w Brabáncyi gdy po świętey kommunii gorąco się modliłá, cáłą twarzą iaśnieiąca widziana byłá. Jnnego czáſu gdy byłá ná Mſzy, ktora się odprawuie po połnocy Narodzeniá Chrystuſowego, w Hoſtyi JEZUSA Małenkiego widzieć, i od niego wziąć błogosławieństwo zasłużyła.

W życiu iey.

Reflexyá. Jeżeli powierzchownie twarz tey Swiętey ták zaiáśniáła, iakoż pięknieyſza bydź muſiáła duſza iey wewnątrz? ozdoba Corki Krola zewnątrz.

MODLITWA.

WIem Panie JEZU Chzyſte, że nie wpowierzchownym ciała przyſtroieniu, ále w we wnętrzney duſzy ozdobie maſz twoie upodobanie; dayże proſzę za przyczyną B. Jdy, bym napotym wſzyſtko moie ſtaranie, wſzelką troſkliwość wtym założył, abym dlá ciebie, przychodzić domniemaiącego, godny przygotował przybytek. *A ty, naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, ná oſtatku Adwentowego czaſu, ſtarác się będę ábym był ná Mſzy Roratney,

Przyimuy, chleb życia: wewnętrznegò człowieká pokarmem ieſt. *Fulbertus.*

Pytanie. Co w kápłánie ſprawowac powinna ta appáratu rożność? *Odpowiedź.* Powinná go pobudzić do rożnych áffektow ku męce Chryſtuſowey, iákoto miłości, użalenia, wdzięczności, pragnienia cierpieć za Chryſtuſa.

S, Jo-

S. JODOKUS. Syn Krola Brytannii wzgardziwszy honorámi Krolewskiemi, życie prowadził Pielgrzymskie. Gdy Relikwiami od Papieża otrzymanemi Ołtarz stroił, i tam Mszą Swiętą odprawiał, widziana była ręká wysoko ná powietrzu, ktorá mu dawáłá błogosławieństwo. *W życiu iego.*

Reflexya. Wszyscy iesteśmy Pielgrzymami dążemy do Oyczyzny, patrzże ábyś ták chodził, byś od Boga záslużył Błogosławieństwo.

MODLITWA

Niebespieczne iest życia moiego pielgrzymowanie; ieżeli miły Panie JEZU niebędzieś przewodnikiem do Niebieskiey niedoydę Oyczyzny. Przybadź mi proszę, za przyczyną *S.* Jodoká między wszystkiemi tego życia, i drogi zabiegámi. á spráw ábym ścieszką prostą do ciebie Boga moiego záwsze dążył. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, *Bogu* i Swiętym Jego częściey się polecáć będę, áby mi swoią pomocą nieustannie przytomni byli.

Jeżeli uważać będziemy, co nam obiecuią w Niebie, łatwo nam spowszednieią te rzeczy, ktore mamy na ziemi. *S. Grzegorż.*

Pytanie. Co wyrażaią Mistyczne te Szaty, ktore bierze ná siebie kapłan do Mszy S? *Odpowiedź.* Wyrażáią rożne cnoty, ktoremi kapłan bydź powinen ustroiony, áby tę Nayswiętszą taiemnicę godnie sprawowát.

WIELEBNA Jòanna Fráncifzká Fremiot, niewypowiedziana odebrała radość, gdy od S. Francifzka Salezyufza otrzymała pozwolenie codziennego kommunikowánia. ktorego tak zażywała, że nowe codzień łaknienie przynofiłá pożywania chleba Anielfkiego, i wfzelki czas ktory zbywał od zabaw, w kościele ná Modlitwie trawiła. *Vitæ lib. 5. c 6.*

Reflexya. Niech fię nikt nieſkarży ná krotkość czafu, áby niemiáł bydź nábożnym; rozporządź tylko dobrze zabawy twoie, à czafu do Nabożeńftwa będzie dofyć.

MODLITWA

KTorży cię Pánie JEZU Chryfte pod ofobami chlebá ukrytego godnie pożywaią, ieſzcze łakną, ále nie inney potrawy, tylko ciebie, ktoryś z Nieba zftąpiwfzy pofiłkiem podroznych, i zbàwieniem grzefznych ftáć raczyłeś fię. Przez onę twoią Miłość, ktorąś mi fię na pokarm ofiarował, profzęcię. gdy cię pożywam, ábyś mnie obfitym nápełnił błogoftawieńftwem, *A ty naypierwey &c.*

Na uprofzenie tego, podczas Mfzy S. przy kommunii kapłana, duchownie kommunikować przez pragnienie będę.

Nic goleń nieczuie w żyle, ktorego dufza ieft w Niebie. *Tertulian.*

Pytanie. Co miftycznie wyraża humerał? *Odpowiedź.* Wyrażá, że myśl kapłana bydź powinná oderwana od ziemfkich rzeczy, przywiązaná do Niebiefkich, i przeciwko wfzelkim nieprzyiacielfkim nátarczywościom, wiarą iáko fzyfzákiem uzbroiona. Wyrażá także nàturę ludzką Chryftufa ktorey głową ieft Boftwo; to pokrywa fię ludzką naturą, iák fię głowá kapłána nakrywa fię humerałem.

S. NIKAZJUSZ ArcyBiſkup Remeńſki, przed Wandalczykámi iego przesladuiącemi, uſzedł do kościoła, áby przed Chryſtuſem, ktory zá nas ſtał ſię ofiárą, był i on zabity; co ſię i ſtało, gdy tám oddaiąc Bogu chwałę, ieſt ſcięty, i porąbany w ſztuki.

Suryusz.

Reflexya. Nikt nie ziębnieie przy ogniu, nigdy bez pożytku duſznego Bogu ſię w N. Sakramencie nie kłániamy; ztąd ſiły nábieramy.

MODLITWA

PRzyſtępuię często do ſtołu, ktoryśmi w N. Sakramencie zgotował Panie JEZU Chryſte. ále to winą moia ſprawuie, że oziębło przyſtępuię, aniſię zapalam onym ogniem, ktory Duſz Swiętych pragnienia mocno zagrzewał Użyczże proſzę przyczyną. S Nikázyuſzá, ábym ſię do pożywania tych Boſkich twoich taiemnic godnie, nápotym przygotował. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, pokornie proſić będę Boga, áby mi dáł łaſkę godnego przyſtępowania do tego Sakramentu.

Mocnego Męża ieſt, áni bydź złamanym od przeciwności, áni od ſzczęścia bydź wyniesionym.

S. Hieronim.

Pytanie. Co znaczy Alba całego kapłana okrywaiąca? *Odpowiedź.* Wyraża niewinność, i czyſtość ktora całego kapłana zdobić powinna, by cáły był Swięty, czyſty, i niewinny.

Wie-

WIELEBNA Márya *de Victoria* z Serraty Fundatorká Mniszek Celestyńskich w Genui, dniem przed S. kommunią, i w sam dzień S, kommunii o niczym innym więcey áni myśliłá, áni gadałá, tylko o N. Sakramencie, ktorego pożywaniem i duszy, i ciáła siły pokrzepiała. *W życiu iey.*

Reflexya. Rozmowa Duchowná więcey często, niżeli kázanie pożyteczna, á kogoż bardziey zdobi, iáko tego, ktorego usta tyle razy poświęcaią się Ciáłem Jezusowym?

MODLITWA.

Ciáłem i krwią Syna twoiego wytuczonym, dáy prosiemy wszechmogący Boże, ábyśmy o ziemskich rzeczach nie myśleli, ale do Niebieskich cáłym pragnieniem wzdycháli, áby w tobie samym stałe násze były chęci, w ktorym samym prawdziwe są násze radości. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, w dzień S. kommunii wstrzymam się od rozmow swieckich.

Ogień i ducha dał do pożywánia, ktory dál krew, i ciało. *S. Efrem.*

Pytanie. Co wyraża pás, ktorym się kapłan przepasuie? *Odpowiedź* Jest znák czystości, ktora ták w kapłánie iáśnieć powinná, áby żadney skazy ták ná ciele, iáko i duszy nieprzypuszczała

Wie

WIELEBNA Dorotá *de Ferriku* Zakonu. S. Dominika, w nadgrodę nábożeństwa swoiego ku Nayświętszemu Sákramentowi, widziała JEZUSA w Hostyi, widziała go między Mniszkami; ale iák z nich ktora nieskromnie się sprawowała, zaraz z oczou zniknoł. *Diarium Dominic.*

Reflexya. Łátwo iest zgubić łaskę Boską, a co żałośnieysza; często za rzecz podłą, albo smrodliwą tego postradamy się skarbu. Nosiemy go w naczyniu glinianym, wielkiey trzeba ostrożności.

M O D L I T W A

OFiáruiesz mi Panie JEZU drogi skarb łaski twoiey, á ia nieszczęśliwy, ktorym go nie ostrożnie chował. Uznaię, i opłakuię głupstwo moię, że rzecz ták podłá, nad twoią łaskę, była mi często szacownieysza. Daruy że mi winę Boże miłosierny, a napotym Darow łaski twoiey strzeż we mnie. *A ty naypierwey. &c.*

Na uproszenie tego, wszelkiey ostrożności w konwersacyi używać będę, by moia nieskromność, nie byłá komu zgorszeniem.

Gdzie Chrystus iest, tam też iest skromność.

S. Grzegorz Nazyanzeński.

Pytanie. Co wyraża Manipularż położony na lewey ręce kapłáná? *Odpowiedź.* Wyraża żal ktorym kapłan powinien opłakiwać grżechy swoie. Także i ciáła umartwienie, i przyszłą za dobre uczynki nadgrodę, według owego pismá: przychodzący zaś przyidą zwesołością niosący snopki swoie.

S. JAN de Mátha, uznaiąc ſię bydź niegodnym kapłańſtwa, nieprzyiął go, áż rokazem przyciſniony, a gdy był poświęcony ná kapłańſtwo, widziáná byłá kolumna ogniſta nád głową iego wiſząca. Na prymicyach zaś ſwoich, wziął od Bogá powołanie do odkupienia niewolnikow. *W życiu iego*

Reflexyá. Wielká to ieſt miłość, z kaydan Pogańſkich więźniow, ale niemnieyſza ieſt, duſzę piekłu zaprzedaną przez złe nałogi, uwolniać.

MODLITWA

O To S. Janie grzechowemi kaydánami ſkrępowaná duſza moia. Proſzę cię, przez tę miłość, ktorąś gorzał dlą wykupienia niewolnikow z więzow pogańſkich, zmiłuy ſię nád duſzą moią, á wſpomoż ią modlitwámi twoiemi, áby z niewoli diabelſkiey uwolnioná, do prawdziwey Synow Boſkich wyſzła wolności. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, częściey modlić ſię będę za náwrocenie grzeſznikow, oſobliwie w nálogu będących.

Uſpokáia, gdy w nas mieſzka Chryſtus, lubieżne członkow prawo. *S. Cyryl.*

Pytanie. Coż znaczy ſtułá, włożoná naſzyie kápłána, i ná podobieńſtwo krzyża na pierſiách złożona? *Odpowiedź.* Wyraża że kapłan powinien bydź złączony z Bogiem, i ſwoy krzyż powinien noſić chętnie, z miłości ku BOGU.

Dziś

DZiś S. Jłdefonſowi Biſkupowi w Tolecie, Nayświętſza Panna śliczną z Niebá kápłáńſką przyniosła ſuknią, to ieſt Ornat, ktorym on przybrany, na honor iey, i SS. Aniołow, miał Mſzą; z iakim że rozumieſz nabożeńſtwem? *W życiu tego.*

Reflexya. Gdy my także te ſwięte odprawuiemy táiemnice, albo ie przyimuiemy, pátrzy BOG na nás, patrzy Mátka Boſka, i Aniołowie. Uważayże co przyſtoi, abyś czynił.

MODLITWA

WIem Panie JEZU Chryſte, że przed oczyma twoiemi wſzyſtko widżącemi nic nie ieſt tayno, i dlá tego przed tobą ſię konfunduię i zawſtydzám, żem ſię tyle razy ważył w obecności Maieſtatu twego grzeſzyć, wyrzekam, com uczynił Dayże za przyczyną S. Jldefonſa, abym od tego całemi ſiłami uciekáł, czego ſię teraz odrzekam. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, od okazyi grzechow z wielką pilnością uchodzić będę.

Staliśmy ſię widowiſkiem ſwiatáu i Aniołom.
1. *Cor: 4.*

Pytanie. Co wyraża Ornat nád inne ſzaty ozdobnieyſzy? *Odpowiedź.* Wyráża miłość między innemi cnotami znacznieyſzą, ktora bydź powinná w kapłanie w wyżſzym nad innych ſtopniu.

B. JAN Klarewálleńſki, gdy ſię modlił przed N. Sakrameńtem, ták ſię zapalał, że owym ferworem i ná ciało ſię, i ná pobliſko ſtoiących wylewáiącym, onych ktorzy na modlącego ſię patrzali, do nabożeńſtwa zápálał. Widziany był tákże płomień z iego głowy wybuchaiący. *Monolog Cyſter:*

Reflexya. Nikt drugiego nie zapali, ktory ieſt ſám zimny. wſobie pierwey wzbudź płomień, a nietrudno drugich wſpomożeſz. Zawſze ſwieci, zawſze goreie ogień.

MODLITWA

ZApal we mnie Błogoſławiony Jánie pożar miłości Boſkiey, aby on to wſzyſtko wypalił, co przed tym płomień wyſtępkow przypalił. Niedopuſzczáy ábym ktory tyle razy do Sakrámentu miłości przyſtępuię, ztamtąd odchodził godny nienáwiści. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, częſto czynić będę Bogu dzięki, że mi do tych lat przyiść pozwolił, w ktorych uczęſzczać mogę do S. kommunii.

Kto kocha to ciało, nie ieſt przyiacielem ſwoiego ciała. *S. Grzegorż Niſſeńſki.*

Pytanie. Co ſię daie do uważaniá, gdy przed graduſami Ołtarza mowi kápłán pſalm z ſpowiedzią? *Odpowiedź.* Rozważa naypierwey wielką człowieká niegodność, ktory do ſprawowania tey Boſkiey taiemnicy ieſt obrany.

Gdy

GDy Wielebny Piotr z Sárdynii w Wenecyi modlił się przed N. Sakramentem krzyżem padłszy, widziány był wypadaiący płomień z dachu kościelnego; co widząc żeglárże, przybiegli i o niebespieczeństwie upòmnieli. Zbiegaiący się ná ratunek ludzie nic niewidzieli więcey, tylko modlącego się Piotra nalezli. *Monol Benedict.*

Reflexya. A kiedy ty modliłeś się wnocy? między tyle bezsennych, innym sprawom pozwolonych godzinach, o iák rzadko iest przepędzona na pobożności. J niewstyd cię tego? ale potym będziesz tego żałował.

MODLITWA

Y słowem, i przykładem twoim náuczyłeś mnię modlić się Pánie JEZU Chryste. O bodaybym tą twoią náuką wyuczony tak' się zawsze modlił, áby gdy cię ustami chwalę, niebyłem sercem oddalony. Dáy proszę aby moia ná potym modlitwa do ciebie, iako wonieiące kadzidło tobie sámemu poświęconá wstępowała. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproszenie tego, przyczyny rozrywek podczas modlitwy, oddaláć od siebie będę.

Pożytku modlitwy nie dostępuie, ktokolwiek w niey nie iest uważnym. *Lauren: Iustini.*

Pytanie. Co rozważá kapłán przy Introicie Mszy Swiętey? *Odpowiedź* Rozważa to, że wszystkie stworzenia, powoływáią się do służenia Bogu.

S. To-

S TOMASZ Apostoł, iako szanował N. Sakrament, i posmierci to się pokazało, gdyż z cyborium nad iego grobem wystawionego, podniesioną ręką S. Apostoł, Ciało Chrystusowe wiernym rozdawał. Ktorzy zaś byli przystępowali niegodni, álbo nie przygotowani, tym niedawał S. kommunii.

Ciepoli de Ven: Sacram: c: 3. Lib. 4.

Reflexya. Błogosławieni ktorzy niewidzieli, a uwierzyli; słyszał to od Chrystusa S. Tomasz. Gdyby wnas była większá wiárá, zápewne było by też i większe N. Sakramentu uszanowanie.

MODLITWA

PAna moiego i Boga moiego ktoregoś ty S. Apostole przedtym wyznał, pod osobami chleba i winá utaionego wyznaię. Zapalże mnię *S.* Tomaszu Apostole tą nábożeństwa gorącością, do uszánowania Boga moiego, ktorąmeśty pałał, gdyś *Na*uczyciela twoiego zmartwychwstałego i widział, i dotykałeś się go. *A ty naypierwey &c.*

Na uproszenie tego, dziś częściey ponowię ákt wiary Teologiczney

Nie co pod oczy podpáda, ále co się wierzy, to karmi. *S. Augustyn.*

Pytanie. Czemu kapłan krzyż kładzie na czele, nim czyta Ewangelią, tákże náustach i ná piersiach? *Odpowiedź.* Znak krzyża kładzie się czele, iáko stolicy wstydu, by się niewstydził Ewangelii; na ustach, aby ią iáwnie opowiadał; na piersiach, aby ią statecznie zachowáł,

Wie-

WIelebná Juttá Pánna, áby więcey ſwoiemu ſłużyłá nabożeńſtwu, do kościołá S. Dyzyboda na adoracyą N. Sakramentu uczęſzczać zwykła była. Trafiło ſię podobno że rzeczka dla deſzczów zebrałá, i przeyſcia iey broniłá, ſerdecznie tego żałowáłá, aż od Anioła cudownie widziała ſię przez rzekę przenieſioną. *Monol: Bened:*

Reflexya. Cnocie niema żádney zagrodzoney drogi: gdzie ieſt ſkuteczna do dobrego wola, łatwo uſtępuią przeſzkody.

MODLITWA

TY wieſz Panie ſłabość moię, że bez twoiey pomocy, nic czynic niemogę. Dáyże ſercu moiemu ſwięte pragnienia do ſłużby twoiey, ale mi też twoią przybądź pomocą, ábym coś prágnąć pozwolił, ſwiętobliwie i wiernie wypełnił. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenię tego, ná roſtrząſnieniu ſumienia wieczornym, badáć będę, iakom rano uczynione poſtanowienia wypełnił.

Nie ieſt człowiek mężny, ktoremu nie roſnie ſerce w ſamych rzeczy trudnoſciach. *S. Bernard.*

Pytanie. Czemu kapłán po przeczytáney Ewangelii, nátymże mieyſcu całuie mſzał, ná ktorym przedtym krzyż uczynił? *Odpowiedź.* Aby ſię w iego pamięć wbiło, z iaką miłością to przyimować powienien, co w Ewangelii ieſt położone, lubo ſą rzeczy bardzo trudne.

B.

B. MIKOŁAY *Factor* názwany Zakonu S. Franciſzka, wielkim nábożeńſtwem przy obecności N. Sákramentu zwykł bywáć poruſzony. Częſto podczas Mſzy S. czaſem też podczas Proceſſyi z Eucharyſtyą, czaſem podczas rozdáwania innym kommunii S. od zmyſłow odchodził. Wpádał w zachwycenie w ſamym Bogu zatopiony. *Hiſto: Zakon.*

Reflexya. Jedna kroplá pociechy duchowney, ſłodkością ſwoią przechodzi, wſzyſtkie całego ſwiáta radości doczeſne, i roſkoſzy.

MODLITWA

O! iak ſłodki ieſteś Panie, wſzyſtkim tym, ktorzy cię ſzczerym affektem i prawdziwym przyimuią nábożeńſtwem. Tey ſłodyczy day mi Pánie, proſzę cię przez przyczynę B. Mikołaia ſkoſztowac, ábym mi nápotym obrzydło, cokolwiek ieſt oprocz ciebie, ábym tylko tego żądał, co ſię tobie podoba. *A ty naypierwey &c. iak ná karcie drugiey.*

Na uproſzenie tego, wzbudź gorące pragnienie, ábym maiącego przyść do mnie Chryſtuſa, godnie do ſerca moiego przyiął.

Zadne uzbroienie beſpiecznieyſze nie ieſt, iako cieſzyć ſię według Boga, S. *Chryzoſtom.*

Pytanie. Co ſię przypominać má kápłánowi, gdy obmywa ręce po Offertorium? *Odpowiedź.* Przypomina mu ſię pamięć ná czyſtość, z ktorą do ták ſtraſzliwey ofiary godnego ſprawowania, przyſtępowáć powinien.

S. DELFIN Burdygáleńſki Biſkup, ktory błędy Pryſcyllianiſtow zbiiał, aby lud ſwoy do godnego ſzacunku N. Sákramentu pobudził, namiot albo Baldekin, owſzem cáły kościoł wyborną, iák tylko mogł ozdobą przyſtraiał. *W życiu iego.*

Reflexya. Oto nie má mieyſca Panu w gościnnym domu: to rozumieſz, że godne w Duſzy twoiey znaydzie; przyſtroyże ią lepiey, a uczyń ſię godnym Boga.

MODLITWA

PAnie JEZU Chryſte, ktorego tey nocy dlá zbawienia całego Swiata, á náypierwey moiego przychodzić maiącego oczekuię, i pragnę, oto ci ſerce moie, oto wſzyſtkie Duſzy moiey ſiły, oto cáłego ſiebie oddaię, uczyńże mnie proſzę godne dlá ſiebie mieſzkanie. Chowayże Boże, gdy do ſwoiego przyidzieſz, ábym iá twoy cały ciebie niemiał przyiąć; Ty S. Delfinie Bogu moiemu, tey nocy przyiść maiącemu mnie ofiáruy, a twoiemi ſpraw modlitwami, áby do mnie z obfitemi wſtąpił łaſkami. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, dziś ſię będę, ſtrzegł bym dobrowolprzychodzic Bogá Człowieká lub máłym máiącegonym grzechem nie obraził.

Napoy twoy Pánie ſprowadza niepamięć, prożnego ukontentowania. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Co ſię przypominá kapłánowi, gdy mowi *Orate Fratres? Odpowiedź.* Naprowadza muſię ná pamięć upomnienie tak opodłości ſwoiey, iáko i godności Sakramentu, ták áby nie ſamemi ſwoiemi modlitwami, godnym ſię czynił, ale też i ludu, pomocą z modlitwy. B.

BHERA Panna Seneńſka Czyſtości Oblubieńcowi Chryſtuſowi poślubioney długim wytrzymaniem więzienia, wktore od Oyca w trącona, ktory Jey radził Małżeńſtwo, broniła; ztamtąd cudownie wyrwaná, cáłego życia czas ná uſłudze kościelney, i na ſłuchaniu Mſzow SS trawiła. *Arturus.*

Reflexya. Obacz Chryſtuſa w iaſełkach. Syn ieſt Boſki, ktory poſtać ſłużebnika wziąwſzy, zwierzchnią poſtácią ználeziony ieſt iako Człowiek; wſtydź ſię miezerny robaku.

M O D L I T W A

UPadam ná twarz przed tobą Panie JEZU Chryſte dla mnie Człowieka dziś národzonego, i złożonego w iáſełkách, całuię uboſtwióne członki twoie wpieluſzki uwinione. Oto ci ſię całego ofiaruię, całego poświęcam, niechcę áby była ktora część wciele moim, żadney krwi kropli, żadnego duſzy poruſzeniá, ktoreby nie ciebie, nie twoiey ſzukały miłości. O! malenka Dziecino JEZU weyrzy ná mnię grzeſznego, łaſkawą twarzą, a prawdziwey użycz mi pokuty, ſzczerey życiá poprawy, ſzczęśliwey śmierci, i Błogoſłáwioney wieczności: á to za przyczyną B. Hery. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, narodzonego dziś JEZUSA częściey adorowáć będę, choć krotkim affektem.

Ktorzy Ziemſkich rzeczy áni ználi poſſeſſyi, áni iey niepragneli, ci ſą Aniołámi Ziemſkiemi. *S. Ber.*

Pytanie. Co ſię kapłanowi przypomina, gdy często podczás Mſzy, to wyciąga ręce, to ich ſkłada? *Odpowiedź.* To ſię wyrażá, że wſzyſtkim wiernym powinien otwierać wnętrzności miłości, i ich ſzczerą kochać miłością.

Wi-

W Franciſzek od Dzieciny JEZUSA nazwány Karmelita, gdy ſię Bogu modlił przed N. Sakramentem: chcąc wiedzieć, co by też mogł przyiemnego uczynić Bogu? to uſłyszał: że go na uſługę kościelną powoływaią; dlaczego co młodziuchnym będąc zwykł czynić, zaraz poſzedł do uſtáwicznego ſłużenia do Mſzow Swiętych. *Hiſtor: Ordinis*

Reflexya. Do ciebie náleży poyść za wolą Bożą, áni iey do twoiey nákręcać woli; wie Bog, co tobie dobrego.

MODLITWA

O Bodayżebym Panie Boże moy ták ſzedł za tobą mnie powołuiącym, iáko ty mnie do ſiebie powoływać nieprzeſtaieſz; przyznaię ſię, żem ciebie powołuiącego mnię zaniedbał częſto, á ſłuchałem powołaiącego mnię Swiáta, ciała, i bieſá, ciebie zaniedbawſzy; żalmi tego com uczynił. Otoż Nowonarodzoná Dźiecino, otoż ſerce moie, mow ſam do niego, bo ciebie tylko samego nápotym słucháć będźie ſługa twoy. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie, tego, dziś częściey pocałuię obrazek Malenkiego JEZUSA, iego náturę ludzką krotkim ſzanuiąc affektem.

Ty niebędzieſz Bogiem moim, gdy iá będę náuczycielem moim. *S. Auguſtyn.*

Pytanie. Czemu kapłan po *Orate Fratres* iuż ſię ták więcey nieobraca do ludzi áz po kommunii? *Odpowiedź.* Aby wiedziáł kapłan, że przez tę część Mſzy Swiętey oſobliwie, od wſzelkiey rzeczy ziemſkiey bydź powinien oderwany, i ſamym ſię zabawiać Bogiem.

S. Jan

S. JAN Ewangeliſta był ten uczeń, ktorego Jezus kochał, ktory też na łonie iego ſpoczywał gdy N. Sakrámentu poſtanowił taiemnice. Był tenże Synem, ktorego kochałá MARYA, nie tylko dla tego, że iey był od Chryſtuſá polecony, ále tez i dla tego, że z rąk iego bywała poſilona N. Sakramentem.

Reflexya. O iák ſzczęśliwy Jan, że był miły Jezuſowi i Maryi. Ci oboie niech będą twoią miłością, bo iedno z nich nie może bydź kochane bez drugiego.

M O D L I T W A

S Jánie przez onę miłość, ktorąś ukochał Jezuſá i Maryą, i od Jezuſa i Maryi byłeś ukochany, proſzę cię, uczyń mnię práwdziwym uczniem Jezuſowym, i prawdziwym Maryi Synem, ſpraw to, ábym za Jezuſa nauką chodził, á na miłość Maryi zaſługował ſobie niewinnym życiem. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, dziś iakim ſzczegulnym nabożeńſtwem uſzanuię S. Jáná Ewangeliſtę.

Błogoſławieńſza była N. Márya poczynaiąć w myśli, niżeli w żywocie; ſzczęśliwſzą noſząc w ſercu, niżeli w ciele. *S. Augustyn*

Pytanie. Czemu kanon we Mſzy S. cicho mowią kápłani? *Odpowiedź.* Aby rozumiał kapłan, że ſprawuie naywiękſzą zabawę, ktorą trzeba między ſámym Bogiem, i między nim odprawować.

S. Fran-

S. FRANCISZEK Salezyuſz Biſkup, dziś zmarły. Jaki miał ſzacunek N. Sakramentu; wydał to, kiedy go między wſzyſtkiemi ſprawami duchownemi, iáko ſłońcem bydź twierdził, ſercem nabożeńſtwa, Duſzą niewinności, á niewymowną nádto táiemnicą. *W życiu iego.*

Reflexyá. Jáko ſłońce woſk roſtapia, zatwardza błoto, ták tá rzecz, ktora bydź może nayſwiętſza, ſmiercią ieſt złym, â życiem dla dobrych.

MODLITWA

ŚWięty Franciſzku Salezyuſzu, nie dopuſzczay, áby mi pożywaiącemu N. Sákrament Ciała i krwie Chryſtuſowey, miał bydź ſmiercią kiedyſzkolwiek; ále uproś, ábym do iego pożywania, tak ſię záwſze gotowáł, abym godnie go przyimuiąc, życie wnim znalazł wiekuiſte. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, będę częſto u Boga żebrał, by mnie od niegodnego pożywania Ciałá i krwie ſwoiey zachował.

Ieżeli ſkoſztowaná ſłodycz nieſmakuie, ten niema zdrowego guſtu. S. *Bernard.*

Pytánie. Co ſię znáczy przez troiſty krzyż, ktory czyni kápłan przy ſłowach: *Pax Domini? Odpowiedź.* Nauka ſię daie kápłánowi, że troiaki pokoy zachować powinien. *Pierwszy* ſam z ſobą, ktory ieſt zaſadzony na zgodzie pożądliwości chciwości z rozumem. *Drugi* z Bogiem, ktory zawiſł ná Boſkiey łáſce. *Trzeci* z bliźnim, áby nikogo nie obraził.

S. Ebrul-

SEBRULPHUS. Ausberta Zakonnika bez N. Wiatyku pociechy zmarłego, od umárłych wſkrzeſił, i N. Sakramentem poſilonego, znowu do Oycow wpokoiu poſłał; ſám zaś podczas choroby ſwoiey, przez 27. dni nie innym żył pokármem, tylko codziennym używaniem N. Sakramentu.

Nadáſi Ann. Cœles.

Reflexya. Abyś przy ſmierci zaſłużył wziąć tę Swiętą pociechę, ſtarayſię teraz godnie ią przyimować.

MODLITWA

PRzycyń ſię za mną, S. Ebrulfie, bym z tego ſwiatá nieſchodził bez zażytego godnie Sakramentu Ciałá i krwie Chryſtuſowey, a uproś áby każda moia kommunia tak była odpráwiona, by mnie ná poięcie drogi do wieczności, każdego momentu uczyniła gotowym. *A ty naypierwey &c.*

Na uproſzenie tego, gdy będę przyſtępował do S. kommunii, tak ſię będę ſtárał przyiąć ią, iako oſtatnią, ktora mi będzie dana na Wiatyk.

Sakramentem twoim poſilony, ſercem i affektem wynoſi ſię do naywyżſzych rzeczy. *S. Laur: Juſtin.*

Pytanie. Co ſię przypominá kapłanowi, gdy ná końcu Mſzy czyta Ewangelią S. Iana? *Odpowiedź.* Przypominá mu ſię dobrodzieyſtwo Wcielenia Chryſtuſowego, i powołanie do prawdziwey wiary.

Wiele-

Wielebná Małgorzata Colonná, ſzlachetná krwią, ále więcey pobożnością, maiac przyimować S. kommunią, brałá ná ſiebie ſzaty białe; á dlá we wnętrznego nábożeńſtwa i ſerce iey drzało ták mocno, że to poznawali około ſtoiący. Táż S. Panna, widziała że ná głowie kapłáná máiącego Mſzą Swiętą, gołąbek uſiadł.

Galtonius in SS. Vir: Rom.

R*eflexya.* Stroienie ſię twoiemu zoſtawuię zdaniu, byleś we wnętrznego kandoru żył pamiętny; bez ktorego przyſiąc ſię może ſłuſznie, że wpadnieſz w ręce Wſzechmogącego.

M O D L I T W A

DRżą przedtym N. Sákramentem Niebieſkie mocarſtwa, á iá mizerny człowiek przyſtąpić odważe ſię? O! Boże ktorego miłoſierdzia niema liczby, i dobroci ieſt ſkarb nieſkończony, weyrzyi ná mnie mizernego, á twoią obfitą łáſką to ſpráw, bym záwſze do pożywania ciebie, godnie przyſtępowáł. *A ty naypierwey &c.*

Ná uproſzenie tego, uwáżać będę, godność, N. Sakramentu.

Piekło nie iakie ieſt i wiezienie duſzy, obwinione o grzech ſumnienie. *S. Bernard.*

Pytanie. Co trzeba kápłánowi czynić po odprawioney Mſzy Swiętey? *Odpowiedź.* Powinien dzięki Bogu czynić: mowiąc álbo Pienie trzech pacholąt Bábilońſkich, álbo: *Te Deum laudamus.*

S. Me-

S. MELANIA Młodſza, nie kontenta że raz náwiedziła w Paleſtynie żłobek Chryſtuſa Národzonego, drugi raz dla uſzanowania iego poſzła, áby gdzie Chryſtus życie zaczął, ona go tam zakończyła, i uproſiłá, gdy w trumnę ſwoię wſzedſzy Náyświętſzym Wiatykiem poſilonáprzy nábożnych ku Bogu weſtchnieniach ſkonałá. *W życiu iey*

Reflexya. Koná Rok terazníeyſzy, ſkonámy i my ktorzy to czytamy, natenczas, ále bárdzo nie rychło życzyć ſobie będziemy, (ieżeli teraz ták nie żyiemy) byś my dobrze umierali.

M O D L I T W A

Kończę dziś ten rok, á z nim podobno kończę láta życia moiego. Tobie Boże moy, za udzielone dáry dzięki czynię, przyimyi wſzyſtkie wſzyſtkich ſprawiedliwych dobre uczynki, święte pragnienia, od początku świata uczynione, albo miane. Te wſzyſtkie dziękczynienia ná pomoc zmarłym, ktorzy albo tego roku, álbo przeſzłego zeſzli z tego świata ofiaruię. Dayże przez przyczynę S. Melanii, y wſzyſtkich Swiętych, abym oſtatek czaſu życia moiego łożył na święte przygotowanie ſię do śmierci; a potey day doſtąpić ſzczęśliwey śmierci *A ty naypierwey &c:*

Na uproſzenie tego, dziś czynić będę Bogu dziękczynienia za wſzyſtkie dobrodzieyſtwa, á oſobliwie za święte przyięte Kommunie.

W Chrześcianach nie początki chwalebne, ale koniec.

S. Hieronim

Pytanie. Co ma czynić Kapłan złożywſzy z ſiebie apparat? *Odpowiedź.* Zamknąwſzy ſerca wrota, bawić ſię ma z Bogiem przy pobożnych ná dziękczynienii weſtchnieniách.

RE-

REGESTR
Swiętych ſzczegulniey nabożnych *do* Nayświętſzego SAKRAMENTU.

A.

B.

Idzi

Piotr

ZE-

REGESTR

Rzeczy wtey Xiąſce ſię znayduiących, y Zamkaiętych.

A.A.A.

Anio-

BBB.

Bies

CCC.

Chry-

Głos

HHH.

JJJ.

KKK.

KKK.

Kom,

Magdá-

Msza

Nay-

Osiel

PPP

Po-

RRR

SSS

Szkol-

WWW

ZZZ

ZZZ

Omyłki druku Nabożny Czytelnik niech łaſkawie poprawi.

Są tegoż Autora wydane wteyże Drukarni dwie inne kſiąſzki, pod tymże Tytułem: CZESC CODZIENNA. Jedna: o Pánu JEZUSIE Ukrzyżowanym; druga: o Nayſwiętſzey Pannie MARYI.

Ad M. D. G. SSmi Sacramenti perennem cultum.

